כ"ד חשון תש"ם, 14.11.1979 מספר 2202 80 עמודים שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולם הזה

האלוף הכין מלכודת לראש העיר

האלוף דני מט

ראש עיריית שכם בסאם אל־שכעה

אלפי גברים באירופה מוכנים לשלם יותר בעד חליפות שאתה יכול לקנות בארץ

אופנת בגיר הפכה בשנים האחרונות למבוקשת ביותר במרכזי האופנה בעולם. למעשה, מוכנים הגברים באירופה לשלם יותר ולרכוש מלתחה "תוצרת חוץ" של בגיר – אשר מלבד עיצובה המרשים מצטיינת גם בתפירה מעולה ובבדים מאיכות גבוהה.

חליפות בגיר לחורף 80 מעוצבות בקו ספורט־אלגנט, עם שסע אחורי כפול או בודד ודשים צרים.
לבחירתך, חליפות תואמות – מכנסיים ומקטורנים מבד זהה, או חליפות המשלבות דיגומי בד שונים.
הבדים מצמר או פוליאסטר בצבעים אופנתיים ובדיגומי פסים, משבצות או פפיטה.
את אופנת בגיר תוכל להשיג, השנה, ברשת חנויות פולגת ובחנויות האופנה המובחרות בישראל.

בגיר

פריז־לונדון־תל־אביב

ירושלים: אומן – יפו 42, ככר ציון. **חיפה:** אומן – הרצל 18. **תל־אביב:** בוטיק ואן דייק/ליידי בגיר – דיזנגוף סנטר. בוטיק ואן דייק/ליידי בגיר – אלנבי 32. אומן – אלנבי 100.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולם הזה" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שגיב • עורכת כיתוב: עדת ישראלי • צילום־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן עיבדור • הפצה „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „לספי" בע"מ.

קריאה יקרה.

כמו מרבית אזרחי ישראל ניזונים גם אנחנו מדיווחיהם של כתבי העיתונות הישראלית בחו"ל, על מאורעות הנוגעים ישירות לישראל, שאין סוכנויות הידיעות הזרות מדווחות עליהם.

רק לעיתים רחוקות, כשמזדמן לנו להשתתף במאורעות אלה, ניתן לנו לעמוד על מידת הדיוק בדיווחים אלה. כך קרה לאורי אבנרי שהשתתף לאחרונה בשתי ועידות בינלאומיות, ועידת רומא וועידת ניו־אאוסקוב בוושינגטון.

בדיווחו על ועידת רומא (העולם הזה 2196), שהפגישה ישראלים ופלסטינים במיסגרת בינלאומית, התייחס אורי אבנרי גם למידת האובייקטיביות שבה סיקרו כתבי העיתונות הישראלית את מה שאירע בוועידה.

אבנרי הישווה את הדיווחים שהופיעו בעיתונות הישראלית עם אלה שהתפרסמו בעיתונות העולמית, כמו, למשל, לה מונד הפאריסאי. בנתחו את כתבותיה של כתבת הארץ ברומא, חולדה ליברנומה, כתב אבנרי בין השאר:

„מוזר. או שלכתבת יש אוזניים אחרות מאשר לכולנו, או ששמעה קולות מן החלל החיצון..."

על כך ועל מישפטי ביקורת אחרים כלפיה השיבה כתבת הארץ ברומא במיכתב מפורט, שבו היא מנסה להסביר את הרקע לדיווחיה יוצאי־הדופן על ועידת רומא. המיכתב מתפרסם כאן במלואו, על פי העיקרון המאפשר זכות תשובה לכל מי שסבור שביקורת העולם הזה כלפיו היתה בלתי־מוצדקת.

העדר תחושה של מיפנה חד

תוכן מיכתבה של כתבת „הארץ" ברומא:

לצערי הגיע לידי נוסח דיווחו של אורי אבנרי מהסימפוסיון הבינלאומי על הזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני והשלום במיזרח התיכון, שנערך ברומא בימים 24־26 בספטמבר, באיחור רב. אף־על־פי כן, הואיל וכמה דברים שנאמרו בו מתייחסים אלי, אודה אם יראה אור מיכתבי זה, דווקא מפני חשיבות הנושא.

אבנרי כותב ש„כתבת הארץ חיתה בעולם פרטי משלה. היא סיפרה כי בשיחה פרטית לגמרי אמר לה (אחמד צדקי) אל־דג'אני את ההיפך ממה שאמר בכל הופעותיו הפומביות: שלא „יתכנן שתי מדינות ממערב לירדן, וכי אין לוותר על שיבת הפלסטינים לרמלה וללוד, כפי שהכריזה כותרת הארץ."

ובכן, אחמד אל־דג'אני, חבר הוועד־הפועל של אש"ף, דיבר כידוע פעמיים — אחת במליאה, ואז לא הזכיר שתי מדינות, אלא את תוכנית המדינה הדמוקרטית החילונית, אפילו דיבר עליה לטווח ארוך, ורק למחרת, במסיבת־עיתונאים, דיבר על שתי מדינות כפיתרון שהציע אש"ף בהתחשב עם דחיית ההצעה הראשונה על־ידי ישראל.

דג'אני, שדיבר במסיבת־עיתונאים בערבית, אך שדבריו תורגמו לאיטלקית ולצרפתית, נשאל אם המדינה הפלסטינית היא שלב לקראת המדינה הדמוקרטית החילונית או פיתרון סופי לכשעצמו. תשובתו לא היתה ברורה לי. אבנרי, וכן אמנון קפליוק שנוכחו במסיבת־העיתונאים, ראו בדברי דג'אני צעד גדול לקראת הבנה בינינו לבין אש"ף (ולוואי שכך היה), ואמרו שתוכנית שתי־המדינות היא התוכנית הסופית, וכי אש"ף ויתר למעשה גם על זכות השיבה, וכי אני, שאיני שומעת ערבית, לא ירדתי לעומקם של ניסוחי־לשון. אף שחושבני שעניינים גורליים כל־כך ראוי שידובר עליהם בברורות, כך שכל אוזן תבינן, פניתי לדג'אני עצמו. שניהלנו דיברנו אנגלית ואיני חושבת, כבוגרת אוניברסיטה אנגלית, שלא הבנתי את דבריו שנאמרו, אגב, באנגלית רהוטה, והיו ברורים למדי.

הוא דיבר על מדינה פלסטינית עתה, אך לא ויתר כלל וכלל על המדינה הדמוקרטית החילונית אף, כפי שנאמר בדו"ח שלי להארץ (27.9), יתכן שזהו בעיניו קלף־מיקוח או חלום לטווח־ארוך.

אחמד צדקי אל־דג'אני
זכות השיבה

על כך בוודאי לא יכולתי לעמוד באותה שיחה.

באשר לזכות־השיבה של הפלסטינים לא זו בילבד שאישר זאת במליאה („איך אפשר להתיר בואם של יהודים מכל העולם ולמנוע מתושבי הארץ שיבה לבתיהם?").

אלא שאני עצמי שאלתי אותו: „גם ללוד ולרמלה?" והוא השיב בחיוב, כשהוא חוזר על שמות ערים אלה.

אחרי צאתו של דג'אני שוחחנו ארוכות — סופרי מעריב, דבר ואנוכי, עם נציג אש"ף ברומא, נימר חמאד, שהדגיש את חשיבות הפיתרון המיידי של הקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת־ישראל, שעימה ניתן יהיה בשלב שני לדבר על כל הבעיות השנויות־במחלוקת, בגלל זכות השיבה והמדינה הדמוקרטית, אך אף הוא לא ויתר, לפי שעה, על שתי דרישות אלה.

מתוך חשש שדברים שנאמרו על־ידי דג'אני וחמאד לא הובנו היטב או לא נרשמו בדייקנות, ישבנו אחר־כך שלושתנו והשווינו את רשימותינו ומצאנון זהות. צר לי אם כדבריכם, מעריב (וכנראה גם דבר) נתן כיסוי מועט לוועידת־רומא. אילו לא נעשה הדבר, אני מניחה שהייתם מוצאים שם אינפורמציה דומה לזו שמצאו קוראי הארץ.

אך מעל לכל צר לי שלא אני ולא חברי חשנו ברומא באותו מיפגה חד בעמדת אש"ף שבו הבחין מר אבנרי, אף שנציגיו לא קיבלו את הצעתו להפסקת פעולות־האיבה למשך ששה חודשים, כדי לשפר את האווירה, כפי שלא קיבלו את הצעתו של ד"ר יעקוב ארנון להכיר בקיומה של מדינת־ישראל.

אין זה בא להמעיט מחשיבות העובדה שהאווירה היתה טובה, כי ניתן היה לשוחח בחופשיות עם אנשי אש"ף, וכי דברי מר אבנרי אומנם זכו בהערכה רבה (וגם על כך, אגב, דיווחתי).

אין, לדעתי, לכולנו אלא לקוות ולפעול כדי שרומא תהיה שלב בדרך להבנה הדדית בינינו לפלסטינים, שהגורל קבע לנו לחיות בשכנות קרובה כל־כך עימם, אך

חולדה ליברנומה
זכות התשובה

איני סבורה שאופטימיות כימעט בכל מחיר, המציינת לא אחת את דיווחו של מר אבנרי, אומנם משרתת את השלום באיזורנו.

חולדה ליברנומה, כתבת הארץ, פירנצה

חלום לימות המשיח

על טענותיה אלה של כתבת הארץ ברומא, משיב אורי אבנרי:

הכותרת לדיווח של חולדה ליברנומה אמרה כי אש"ף לא ויתר על רמלה ולוד — והרושם שניתן לקורא היה כי נציג אש"ף בוועידה תבע את חיסול ישראל.

ממיכתבה של הגב' ליברנומה עולה כי לא דובים ולא יער — בסך הכל דובר על רצונם של הפליטים הפלסטינים כי חזרו לחזור לבתיהם במדינת ישראל.

בכך לא היה כל חידוש. החידוש היה בהצהרתו של אחמד צידקי אל־דג'אני כי אחרי שיוסכם על הקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה „כל שאר הבעיות תיפתרנה בדרכי־שלום" — כלומר, שגם פיתרון בעיית הפליטים נתון לדיון משא־ומתן ולהסכם.

במשא־ומתן כזה בוודאי ידרשו הפלסטינים את החזרת הפליטים לבתיהם, וממשלת־ישראל בוודאי תציע פיתרון אחר. כמו בכל משא־ומתן, בוודאי תושג בסופו של דבר פשרה, שתתקבל על דעת שני הצדדים. אך בוודאי לא יכריז אף אחד מן הצדדים מראש על הפשרה הסופית.

הוא הדין לגבי חלום „המדינה הדמוקרטית האיחודית". מדברי דג'אני עולה כי הפלסטינים לא ויתרו על „חלום" זה (כהגדרת יאסר עראפאת) כיעד לימות־המשיח, אך השינוי הגדול הוא בכך שנאמר עתה בפירוש כי גם זהו עניין שיוכל להתגשם רק בהסכמה הדדית, בדרכי שלום, ברבות הימים (כמו „קיבוץ־גלויות" אצלנו, למשל; או „המהפכה העולמית" אצל שליטי מוסקווה), ואילו הממשרה הממשית היא הקמת מדינה לאומית פלסטינית בחלק מן הארץ.

אי־ההבנה של הגב' ליברנומה נובעת מחוסר־ידיעת המציאות הפלסטינית. לא די בידיעת השפה האנגלית כדי להבין ניסוח דיפלומטי סובייטי, סיני, או פלסטיני, וחושני כי על כן היה הדיווח שלה מטעה — ולראייה, כל המומחים שהיו במקום, וביכללם כתבי העיתונות הערבית והאירופית (אל־נהאר, ואל־ספיר בביירות, לה מונד הצרפתי ועוד) הבינו את הדברים כמו העולם הזה, ודיווחם היה זהה לדיווחי שלי. דרושות מאות שעות של התמחות בבעייה כדי להבין שינויי־עמדה, המתבצעים באיטיות ובשלבים — גם אצל הפלסטינים וגם אצל ישראל.

איני לוקה ב„אופטימיות בכל מחיר" (אף שאין פסול בה) אלא משתדל לדווח באופן אובייקטיבי, על סמך ידיעה הנראכשת לא רק בוועידות פומביות, אלא גם בשיחות פרטיות, שבהן נאמרים הדברים בהרבה יותר פירוט וגילוי־לב.

חולשתה של רחל

קצת באיחור אבל בכל־זאת עדיין מעניין.

מדי ראש שנה מזכה אותנו הקורא דני גספר מנתניה בסיכומים סטאטיסטיים הנוגעים לגיליונות העולם הזה בשנה שחלפה.

השנה ערך הקורא גספר מחקר השוואתי. הוא סיכם את העולם הזה בשנתו ה־43 לעומת חמש השנים הקודמות. סיכוי מיו המאלפים העלו, כי לפחות בשישה תחומים הגיע העולם הזה בשנה שחלפה לשיאים חדשים.

51 הגיליונות שראו אור בתשל"ט הכילו 3,768 עמודים, לעומת 3,332 בתשל"ח, 2,804 בתשל"ז, 2,760 בתשל"ו ורק 1,784 — פחות ממחצית — בתשל"ד. לעומת זה שילם הקורא הקבוע של העולם הזה בתשל"ט 969 ל"י עבור גיליונות אלה, לעומת 676 ל"י ששילם בתשל"ח עבור 55 גיליונות, ו־151.25 ל"י בילבד ששילם עבור 51 גיליונות בתשל"ד.

גם השיא במיספר הצילומים שהתפרסמו בעולם הזה נשבר השנה: 7,124 צילומים לעומת 6,255 בשנה שקדמה לה ו־4,043 צילומים שהתפרסמו בגיליונות תשל"ד. מיספר עמודי המודעות בעיתון (2,201 בתשל"ט) היה כימעט פי ארבעה מאלה שהתפרסמו בתשל"ד (584). שיאים נוספים שנשברו: מיספר הידיעות בדף תשקיף 725 בתשל"ט, לעומת 687 בתשל"ח ורק 587 בתשל"ד. ומיספר הסיפורים במדור אנשים — 2,606 סיפורים בתשל"ט, לעומת 1,664 בתשל"ח ורק 809 בתשל"ד.

לעומת זאת הסתמנה השנה חולשה בתחום הרכילות, אליבא דגספר: רק 375 סיפורים במדורה של רחל המרוחלת לעומת 412 סיפורים בתשל"ח.

עתה, כשאנו מודעים לשיאים, ניצב בפנינו אתגר לנפץ אותם בשנת תש"ם.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 891
תאריך: 11.11.54

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־שער נרחבת — „רצח הלורד מוין" — ליום השנה העשירי למאורע, שחלקו רב בתהליך שיחרורה של ישראל מעולה של בריטניה הגדולה. הכתבה תיארה את תול־דותיהם של שני אליהו (חכים וכית־צורי), שהיו עד אז בכחינת „מקוללים" ביישוב, ואת השפעת המעשה שלהם על מחוללי המהפכה המצרית. במיסגרת סיקור זה פורסם ראיון מיוחד משו־תף עם שלושת מפקדי הלח"י (חברי מרכז הלח"י): יצחק (יזר־ניצקי) שמיר, נתן (פרידמן) ילין־מור וישראל (שייב) אלדד. כמדור התיאטרון של השבועון פורסמה כתבה מצולמת וממ־ליצה על „המרד על הקיץ", שהועלה ב„בימה". מדור הספורט סיקר את כישלונה של נבחרת ישראל באליפות העולם בכדורסל, שנערכה בברזיל. המדור „במרחב" סקר את חייו של ד"ר מחמוד עזמי, נציג מצריים בעצרת האומות־המאוחדות, שהיה בעל נטיות פאשיסטיות ומת השבוע לפני 25 שנה.

בשער הגיליון: גיבורי המחתרת, רוצחיו של הלורד מוין, אליהו חכים ואליהו כית־צורי, כשער מעשה ידיו של שמואל בק (ברמור).

פעם פולני תמיד פולני ✱ יואל ברנד כותב
על ד"ר קסטנר ✱ דויד המלך: אימפריאליסט

נפט

טיפה של תיקווה

השבוע טיפטפה הטיפה הראשונה לתוך מיבחנות חוקרי־הנפט הישראליים. לא הי־תה זאת, עדיין, טיפה של נפט, אלא טי־פה של תיקווה.

בעומק של שלושת אלפים רגל, בקי־דוח ליד סדום, מצאו הקודחים רגבים מן הסוג המצוי במקומות שבהם ישנו נפט. הם לא פרצו מייד בתרועת־ניצחון: קודם כל היה צורך לבחון היטב את הרגבים ולהעמיק את הקידוח עד שלושה קילומט־רים. הסיכויים: מבטיחים.

עדות

פולנים נאמנים

אחת האגדות המרובות שהתהלכו על העדות השונות בארץ היתה קשורה בעולי פולין: הכל היו משוכנעים, כי בניגוד לעולי רוסיה, הארצות האנגלו־סכסיות ואפילו גרמניה, לא היו עולי פולין מעוניי־נים ביותר במולדתם הישנה.

בשבוע שעבר נופצה האגדה לרסיסים. כאשר הוצג סרט פולני בקולנוע תמר התל־אביבי, בחסותה של הליגה לידידות ישראל־פולין, נאספו במקום המוני מוז־מנים ובלתי־מוזמנים. אף־על־פי שלא נמ־כרו כרטיסים (הכניסה היתה רק לפי הז־מנות), הצטופפו בפתח כ־200 איש מלאי־תיקווה, והתפזרו לבתיהם רק אחרי שהת־ברר להם, כי באולם לא נותר אף מקום פנוי.

האולם היה מלא עד אפס מקום. אולם הקהל לא נראה כמורכב מבני מעמד ה־עמלים, הצמא לאמת שבאה מאחרי מסך־הברזל. בין הנאספים בלטו גם גופותיהם הדשנים והמטופחים של תעשיינים וסו־חרים עשירים. הם נאספו במקום מתוך שאיפה אחת ויחידה — לשוב ולשמוע את השפה הפולנית, האהובה עליהם.

מסחר

תשובה מתחמקת

הכל מכירים את הסיפור על הסוחר היהו־די הזריז, שמכר לגרמני תמים שעון־קוקיה, ושיכנע אותו לקנות יחד עם זה גם שקית של מזון לציפורים.

השבוע היה דומה כי הגלגל התהפך. הגרמנים הצליחו למכור לישראל, במיסגרת הסכם־השילומים, 24 אלף חביות דגים מלוחים המוערכים ב־356 אלף דולר, בה בשעה שישראל היתה יכולה לקנות דגים זולים יותר מתורכיה.

כאשר תמהו אנשי המסחר על העיסקה המוזרה, קיבלו הסבר מוזר עוד יותר מפי חברי מישלחת־השילומים: גרמניה הציעה להשיג לישראל כמות גדולה של קמח־דגים — מיצרך נדיר ביותר — מארץ שלישית, בתנאי שישראל תקנה דגים מלו־חים אך ורק מידי הגרמנים.

הסוחרים לא הסתפקו בתשובה, טענו כי ישראל יכולה לבוא במגע ישיר עם הארץ השלישית, לקנות את הדגים המלו־חים בתורכיה, ולהדק על־ידי כך את ה־יחסים עם המדינה האוהדת היחידה במר־חב. גם הפעם היתה בפי אנשי־השילומים תשובה מתחמקת: „אל תשכחו שאין אנו חופשיים להחליט כרצוננו. מישרד המיסחר והתעשייה מקבל את כל ההחלטות."

מכחבים

איש השנה

מאמרכם על ד"ר ישראל קסטנר (העולם הזה 884) מכיל כמה וכמה טעויות עוב־דתיות, ואני מוצא לנכון להפנות את תשומת־ליבכם אליהן:

(א) ד"ר קסטנר לא היה מקימה היחידי של ועדת־ההצלה. את הוועדה הקימו שמו־אל שפריגמן, ד"ר קסטנר, אשתי האנסי ואני עצמי.

(ב) רק הוגן הוא לציין, כי חברי הוועד־דה הסכימו בנפרד ויחד שלא להשתמש בהנחות המייוחדות שניתנו להם, כדי להציל את עצמם. יתר על כן, הם הח־ליטו להישאר בהונגריה עד הסוף. כולם קיימו את החלטתם. אלה שעזבו את הונ־גריה עשו זאת רק לפי הוראות הוועדה. כעשרה אחוזים מחברי הוועדה מתו כקדו־שים, או סבלו קשות מידי הנאצים.

(ג) מחבר המאמר ראוי לשבח על הת־מצאותו במחשבותיו של אדולף אייכמן, שהניעו אותו לבחור בי. התמצאות זו, יחד עם הכתבה על הימצאותו של אחד מסוכניו הראשיים של אייכמן בישראל (העולם הזה 889), עושה את כל הפרשה למעניינת. אולם לאמיתו של דבר לא נבחרתי על־ידי אייכמן לצאת לשליחות. אייכמן פנה אל ועדת־ההצלה, אותה ייצג־תי בשיחותי איתו, וביקש ממנה למנות נציג לשליחות זו. הוועדה החליטה לבחור בי. היחיד שהתנגד היה ד"ר קסטנר. אולם בסופו של דבר הצטרף גם הוא אל דעת הרוב. אומנם ייתכן כי הוועדה בחרה בי רק מפני שלא הייתי יכול להביא תו־עלת מרובה בהונגריה. אולם דבר זה מעולם לא נאמר לי.

(ד) אני מודה למחבר המאמר על ש־ציין את תדהמתי במוצאי עצמי בארץ חופשית. באותה תקופה לא הרגשתי בכך, היות ובילדיתי את רוב הזמן בכלא. אולם לעולם לא מאוחר מדי להעריך זאת. אף־על־פי־כן עלי לתת לשטן את אשר לשטן: אייכמן והגרמנים לא אסרו עלי לעזוב את השטח הנייטראלי ולעבור לשטח המוחזק על־ידי בנות־הברית. להיפך, אייכ־מן נתן לי רשות מפורשת לנסוע לכל מקום שאמצא לנכון, כולל לונדון, וושינג־טון. ההגבלה לא היתה במקום, אלא בזמן: הוטל עלי להביא את התשובה תוך שבו־עיים.

(ה) הופתעתי מאד בקוראי, כי הכוכב העולה של הסוכנות היהודית, אהוד אב־ריאל, היטיב להיעלם — ולהעלים — יותר מאנשי האינטליג'נס הבריטי. לאמי־תו של דבר עלו עליו אנשי האינטליג'נס: הם הצליחו להעלים אותי.

(ו) אין זה נכון כי שרת ניצב בשקט, כאשר אני ניגרתי למעצר בלתי־מוגבל בקאהיר. להיפך, שרת מחה בנוכחותי בכל תוקף נגד המעצר.

יואל ברנד, תל־אביב

הווי

יש לנו חיש

בכביש ליד חדרה נדהמו נוסעי אוטו־בוס, כשניתך עליהם מטר משמיים בלתי מעוננים. הם חקרו ומצאו חיש עטוף בשק, מונח על גג האוטובוס, שעשה את צרכיו.

זה חלוי

בתל־אביב ניצל בעל בית־חרושת לצע־צועים את שינאתם של הנהגים לשוטרי־התנועה, והחל לייצר בובות קטנות ב־דמות שוטרי־תנועה תלויים על עץ, ומכר לבעלי מכוניות מאות בובות כאלה תוך חודש ימים.

בסיס קרבי

בחיפה תבע שאול רוזנברג גט מאשתו, שהיתה רב־סמל בצה"ל, בטענה שהיא ישנה בלילה במדי־קרב צבאיים, במקום בפיז'אמה.

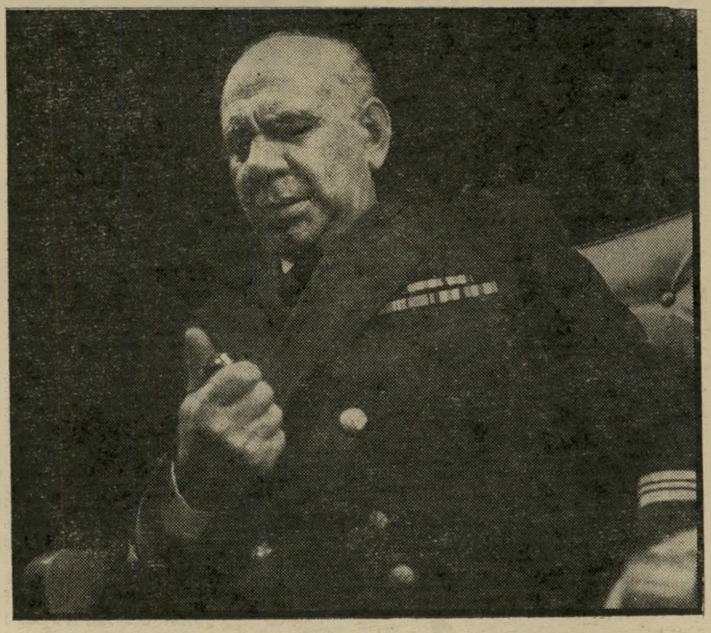
אנשים

● ח"כ מק"י **אמיל חביבי** הסביר את העושר של הקללות העסיסיות בשפה הערבית כתכונה חיובית, כי „הקללה היא דרך של מחאת המדוכאים כלפי מדכ־איהם".

● ח"כ מק"י, **משה סנה**, גילה כי בנו אפרים, בן ה־10, כתב בחיבור **שדויד המלך** היה אימפריאליסט.

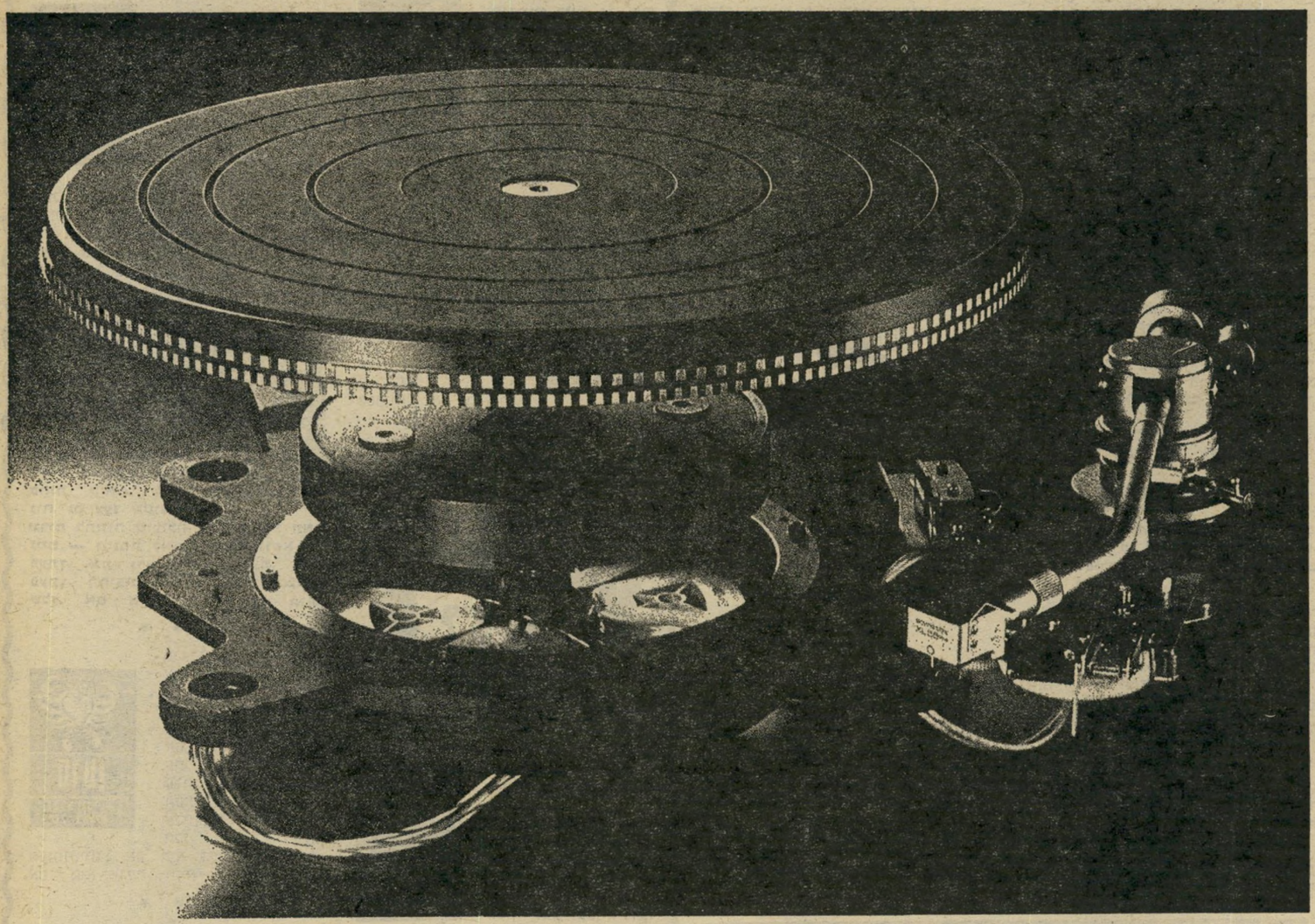
● כשנשאל שר־הבריאות, **יוסף שר־לין**, התכסיסן המפוכח של הציונים הכללים (כיום: המיפלגה הליברלית), מה דעתו על חיי הקואליציה הנוכחית, השיב ב־הלצה: כשנתקבלה בעיירה יהודית ידיעה על מותו של המנהיג הציוני **יחיאל צ'לנוב**, נערכה אסיפת־אבל בבית־הכנסת המקומי. הנואם הראשון פתח במילים: „נתקבלה הידיעה המחרידה על מותו של צ'לנוב..." הנואם השני אמר: „צ'לנוב לא מת, הוא חי בליבנו לעד..." אז התי־פרץ אחד הנוכחים ושאל: „או מה, צ'לנוב חי או מת?"

● אורח שהגיע השבוע לארצות־הברית לסידרת הרצאות, הוא ההיסטוריון הנודע **ארנולד טוינבי**, שהכריז ברדתו מעל לכבש האוניה: „לפי ההתפתחויות הפולי־טיות בשנים האחרונות אין כל סיכויים שתפרוץ מילחמת־עולם שלישית."

אהרון מסקין בתפקיד הקברניט של שולת המוקשים קיין, שהודח מתפ־קידו על־ידי סגנו. **המרד על הקיין**, יצירתו של בחור ישיבה יהודי בשם הרמן ווק, חשף את ליקויי המכונה הצבאית המטומטמת, והומלץ על־ידי **העולם הזה**, כשהועלה על בימת **הבימה**. בגירסה הקולנועית שיחק בוגרט בתפקיד הקברניט.

הצלחות המעופפות

מסידרת הפטפונים SONY PS-T

את "הצלחות המעופפות" בסידרת הפטפונים SONY-PS-T "מעיפים" המנועים החדישים מדגם BSL (Brush-Less) המהוים פריצת דרך בדור החדש של הפטפונים.

הישג טכנולוגי זה של מעבדות SONY מעלה את הפטפונים מסידרה זו, למקום הראשון מבחינת אורך חיי המנוע, יציבות המהירות (ע"י בקרת Servo) ורמת הרעש הנמוכה מהמקובל.
לכל אלו מתווספים עיצוב מרהיב עיין והפעלה נוחה.

PS-T20
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (סטרובוסקופ); ראש מגנטי ומחט יהלום.

PS-T30
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; הפעלה ע"י לחצנים אלקטרוניים; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (דטרובוסקופ); זרוע משוכללת עם מנגנון המונע החלקה (anti-skating); ראש מגנטי עם מחט יהלום.

SONY.

למבקשים את הטוב ביותר

פרסום מלניק | רפאל טיראן

מכתבים

רוצה הביתה

מה מעיק על ישראלית בניו־יורק?

לחיות בניו־יורק, לשוטט ברחובות / אמבולנסים צופרים, סימטות עזובות / בדידות בניו־יורק זה דבר משגע / מנהטן היא עיר אוכלת יושביה.

הכרך הזה גורם לי תחושה של מחנק / ההמון הזורם, ההמון הענק / ברכבת תחתית נדחקים לקרונות / עזובה וליכלוך, בפינה שתי זונות.

צעיר מסומם על הארץ שרוע / נותר לו לחיות לא יותר משבוע / שיכור בן שישים מקבץ נדבות / שובתים כבר חודשיים מנקי רחובות / שקיות האשפה ניחוחות מעלים / זוהמה, צחנה ואדים מרעילים.

...רוצה הביתה, ילד, רוצה להסתלק / אני שבעה, אני נחנקת — רוצה להתנתק.

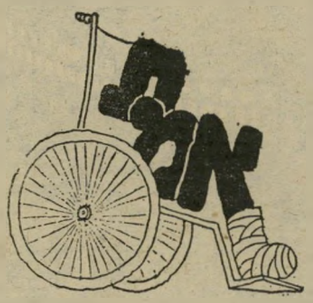
אריאלה שחר, ניו־יורק

● ● ●

על כיסא גלגלים

הליכוד בירידה והמערך בעלייה — אך חבריאות מהם והלאה.

בבקיבוץ, ביטאון הקיבוץ המאוחד, מצאתי איור יפה, המבטא בבהירות את מצבו

של המערך, שסימנו בבחירות היה, כזכור, „אמת".

איתמר לוי, ירושלים

● המערך, חבוש ברגלו, על כיסא גלגלים — ראה ציור.

● ● ●

הגל העכור

באוזני הפרופסורים ואנשי־תרוח...

מוזר, במדינת־ישראל, שבה חי העם שסבל במשך אלפיים שנה מרדיפות אכזריות — וביניהם מאות אלפים מתוך שארית הפליטה — מצאו לנכון אירגוני הסטודנטים להתייצב לימין הרמטכ"ל ולהגן על דרך טיפולו בפרשת פינטו ובפרשות דומות.

ו„מה עשיתם?", כאשר ישתתפו בקונגרסים בינלאומיים בחוץ־לארץ. מה יגידו ומה ישיבו לשואליהם?!

נראה לי, שעל אנשי־הרוח להתארגן ולהצטרף אל המאבק הכללי, במטרה להדוף את הגל העכור העלול להטביענו.

משה גורדשניגר, תל־אביב

...אי אפשר לפנות אל ההגיון של אנשי גוש אמונים. כי מי שרוממות האלוהים מדברת מגרונו, אינו פתוח להגיון אנושי. יש לפעול, כל עוד לא איחרנו את המועד, כדי לקעקע את „מיפעלי ההתיישבות" של חבורה זו, המוליכה את המדינה אלי בדידות לא־מזהירה ומסכנת באופן ממשי את תהליך השלום.

אברהם בורשטין, חיפה

● ● ●

המזימה הסוזית

על נייר רישמי של רשות־השידור נכתבו הדברים הבאים:

אולי אינכם מודעים לכך, אבל בתוככי המימסד יש מי שחושב איך לסתום את פיכם. כעובד רשות־השידור ידוע לי על פגישה סודית, שבה השתתפו ראש־הממשלה, הנהלת הקואליציה, מנכ"ל רשות־השידור ויו"ר הוועד המנהל. בישיבה זו דנו באמצעים להשתיקכם.

ההתחלה: הפסקת פעולת המיקרופונים באולם המליאה של הכנסת. ההמשך הצפוי: שינוי תקנון הכנסת; דיווח מיידי ערי על פעולותיכם והכבדה צנזוראלית. והעיקר: הגשת הצעת־חוק חדשה, שמטרתה לפורר את סיכויי המיפלגות הקטנות („קיקיוניות") לעבור את אחוז החסימה בבחירות.

עובד רשות־השידור, ירושלים

● ● ●

בזכות הרמטכ"ל

התאומים חקק כותבים שוב. הפעם על כותרת מיכתבם הקודם, שפורסם במדור „פורום" („העולם הזה" 2199).

מיכתבנו הפומבי למורנו, הפרופ' אפרייים אורבאך, בעיקבות תגובתו של פרשת הקציץ מליסאני, הוכתרה כך: „בגנות המורה ובזכות הרמטכ"ל". הכותרת הזו ניתנה על־ידי המערכת.

הריצ וכיפור חקק, ירושלים

● ● ●

צרת רבים

לא רק בישראל — גם בהולנד מתנהלים דיוני הפרלמנט במליאה ריקה.

הריני שולח לכם תמונה של אולם המליאה של הבית התחתון (הכנסת) בהו־

ישיבת מליאה של הפרלמנט ההולנדי
רק שתי נשים

ולבד כמה פרופסורים אמיצים ובעלי־מצפון, מרבית הפרופסורים ואנשי־הרוח מגלים אדישות גמורה. והרי אותם פרופסורים נכבדים יישאלו „היכן הייתם?" לנד, בשעת הדיון על העלאת תעריפי הדואר. הדיון התקיים למחרת הדיון על התקציב, ובתמונה מופיעות שתי נשים —

(המשך בעמוד 8)

הענן הכבד שהיה מונח על זכרונך ועל תקוותיך מוסר, השבוע על־ידי חווייה פשוטה, תמימה, ובלתי־צפוייה. את מוצאת עצמך ב־חברתם של אנשים מסוג אחר לגמרי, והם מטהרים את מצב־רוחך ואת מסוגלת, שוב, לחלך בגנים ובשבילי החיים כאילו וניתן לך להתחיל הכל מחדש. אותו טלה שעליו עברה חווייה קודרת, ימצא, לעומת זאת, פיצוי באישר אישי גדול, עם סוף השבוע.

* * *

תבובז יותר מכפי שאתה יכול להרשות לעצמך. אורחים בלתי־צפויים יפתיעו אותך. אלה עשויים להיות בני משפחה שישהו בביתך יותר מכפי שתרצה. יש איום כלשהו בנזק לפריט מסויים ברכושך העלול לגרום לך צער. משהו הקשור בביגוד יגזול מזמנך וממחשבותיך. בסוף השבוע תיתכן לך הפתעה הכרוכה בהימור. תצטרך להיות מעורב בתיכנון נסיעה של מישהו מבני־משפחתך או הקרובים אליך. בת שור, לבשי בגדים בצבע לבן או כחול.

* * *

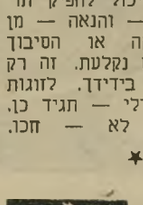
חמצב מעורפל ביותר, אל תמשיך לגשש בעפילה — אלא דרוש הסברים, ותבע ביצוע החלטות שיעזרו לך ולטובבים אותך לצאת מן הסבך. אם אתה ממונה על אחרים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח, גם צעד מסוג זה יגרום לתזוזה מועילה לעניינך. בת תאומים — הזנחת לאחרונה את נושא הועתך. את ודאי אינך יודעת, שהועתך החיצונית היא כרטיס־הביקור שלך. אם את יפה — נצלי זאת!

* * *

עכשיו כבר מאוחר מדי. אז מוטב שתשלימי עם המצב החדש, שתבצרי את עמדותייך, ושלא תגלי את כל הקלפים. אם אתה דווקא רוצה, אתה יכול להפיק תועלת — והנאה — מן העיסקה או הסיבוך אליהם נקלעת. זה רק תלוי בידידך. לזוגות הרומנטיים: אם היא דלי — תגיד כן, אם הוא דלי והיא לא — חכו.

* * *

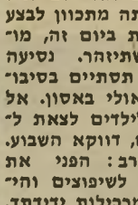

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת להבחין בכך עד כה. כדי לסות לחלצה ממצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, כי אם בחר בזיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, ויחד תלבנו את המצב. אם לא תפעל למען זוגתך, המשבר עלול לפרוץ החוצה כבר השבוע ביום ראשון או ביום שני.

* * *

חודש חזק ומלא התנגשויות המתחילות בשבוע אלים, ממש. אל תריב, למען השם: אתה יכול לגרום לאדם לא שלילי ביותר נזק רציני מאד. ואל תיכנס לתאונות: אתה עשוי לגרום לאסונות, מבלי להתכוון לכך. אבל אין ספק שלא תוכל להימנע מכל מיני סיכסוכים אישיים, במישור הכלכלי, האישי והאינטימי. ייתכן גם משפט לא סימפאטי, שאפשר לפתור רק בעזרת הבנה והתחשבות, גלה הבנה והתחשבות! זה כדאי!

אם את מתעקשת — יש כל הסיכויים שהעניין יעלה כפי שאת מקווה. אם לא — את יכולה לשכוח ממנו.

אל תחכה, השבוע, לרומנים גדולים או סוערים במיוחד: מוטב שתתרכז בתיקון קשרים עם הידידות הוותיקות שלך. כסף מועט זורם לקופה: אל תחמיץ נסיעה דרומה: היא תיראה כשיגרתית, אך כדאית. לבשי ירוק.

* * *

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו, בהכרח, חיובי לתוכניתיך. בייחוד יום א': אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה, מוטב שתיזהר. נסיעה קצרה תסתיים בסיבוכים ואולי באסון. אל תתן לילדים לצאת לטיולים, דווקא השבוע. בת־עקרב: הפני את מירצך לשיפוצים וחיזוק זהרי מרכילות ידידתך.

* * *

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער, הן מבחינה פינאנסית והן מבחינה רומנטית. אפשר שתעשו כסף בעזרת או כתוצאה מקשר רומנטי ואפשר שהרפתקה רומנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא לצורך, כי אתה עלול להיגרר להוצאות כספיות לא כדאיות.

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסרכלויות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפרנסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פינאנסי נבון. לבשי לבן וירוק.

* * *

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המרכזיות שלך הן: חוסר־כסף ושיעמום. במישור הפינאנסי אין רגעה. מוטב שתתחיל לחשוב על חריגה קיצונית מעיסוקיך — או אי־עיסוקיך — הרגילים. אם לא תשנה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמיתות. במישור הרומנטי, בת דלי, אין עוד טעם רב לרומנים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רציני? מצד שני, דווקא האדם המדבר הרבה, איננו מתאים לך כלל.

* * *

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבך בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים. לכן, גם אם תתקשה להתגבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ואל תידחה הצעות העשויות להיות מכריעות עבורך ועבור שאר בני ביתך.

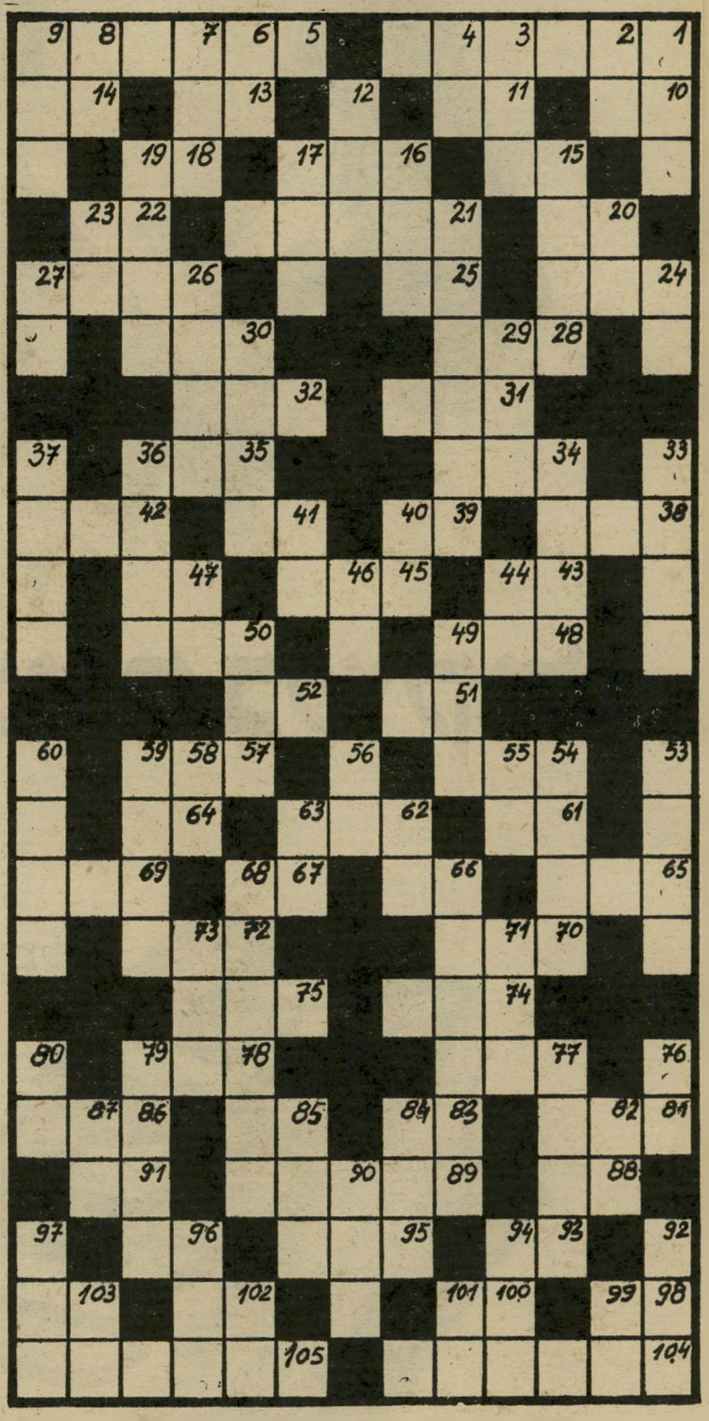
דרבי- תענוג מצופה בשוקולד.

איזה תענוג מצפה לך
כשאתה קונה דרבי?
-תענוג מצופה בשוקולד תענוג נוגט וקרמל
תענוג הנימוח בפה...
והצימוק של הענין
- הצימוקים שבתוך דרבי!
עד שמתחשק לך עוד דרבי
"תענוג מצופה בשוקולד"

טוב לי עם דרבי של עלית

תשבץ העולם הזה 2202

מאוזן:

1) קיבוץ גדול; 5) החלק השמיני; 10) מזמר; 11) מסולם־הצלילים; 13) קידומת שפירושה שניים; 14) עצם בפה; 15) מסולם־הצלילים; 16) רוכב; 18) עלוב־נפש; 20) קליפת העינב; 21) כלי־קיבול גדול; 22) מן הגפיים; 24) בן־זוגו של המכתש; 25) מצבת־זיכרון; 26) שזור; 28) ציר הדלת; 30) חור המחט; 31) מידה עשרונית; 32) גדול בתורה; 34) חודש בשנה העברית; 35) לא כשר לפסח; 38) נדודים; 39) מסבא יפאני; 41) אמונה; 42) נבער; 43) קידומת הולנדית; 45) מי־דת־מישקל קדומה; 47) פס; 48) בננה; 50) שבר; 51) יתן כתף; 52) הפך לאבק; 54) מושם בפי הסוס; 57) אחי הבעל; 61) רשע; 62) סופר ישראלי (ש"מ); 64) קמין; 65) מחוטי הארג; 66) בגד־שרד; 67) יום־טוב; 69) רגולאטור; 70) מזימה; 72) מלך עמלק; 74) משמשת לתפירה; 75) אם כל חי; 77) מציאות; 78) חום רב; 81) משמש באתלטיקה־קלה; 83) נהר באפריקה; 85) מילת־שאלה לזיהוי; 86) חלוש; 88) גוף; 89) קיבוץ בדרום; 91) סוס בלי ראש; 92) אדמה המצוייה בנגב; 95) עולם; 96) חומת־מים; 98) שנולד קודם זמנו; 100) נגמר; 102) הבל; 103) אסקופה; 104) כספית; 105) בירה אירופית.

מאונך:

1) ברונזה; 2) שמא; 3) תבואה; 4) מכינויי האלוהות; 6) נוזל החיים (הפוך); 7) יחידת־זמן; 8) הווייה; 9) ספר־הספרים; 12) ממנו מפיקים אופיום; 15) פגיע; 16) גורל רע; 17) שיח ו...; 19) מכלי הנגר או הבנאי; 20) זיכרונו לברכה (ר"ת); 21) המחושב לפי ערך אותיותיו; 23) מסולם־הצלילים; 24) מעופף; 26) שבועה חמורה; 27) אילן; 29) ננס; 30) ראש חסר־שיער; 33) יישוב ליד תל־אביב; 34) מן הצבעים; 36) חי לילי; 37) כתמוּמי; 40) פלא; 41) קידומת צרפתית; 44) מילת־זירוז; 46) בן לאותם הורים; 47) קריית־קודש (ר"ת); 49) מין מעיל־ערב; 50) ידען, רגיל; 53) סובייקט; 54) מסב נזק; 55) תיבת־דואר (ר"ת); 56) מאור קטן; 58) מגיע; 59) משמש בשעון; 60) משמשת ב־64 מאוזן; 62) ענף; 63) מתכוסף; 66) חודש עברי; 68) מושב של עולי תימן; 71) מקום שאין בו חיים; 73) ארוכה; 76) בתוכם; 77) ריקוד; 79) עסוק; 80) בשבילה; 82) תווית; 84) בארמית: אין; 85) עשירית האגורה; 87) רצועה; 90) גדול בתורה; 92) עיטור שעיר לפנים; 94) מעונות השנה; 96) נרתיק החרב; 97) יורד־ים; 99) מתגורר; 101) אדון; 102) מילת־בריחה; 103) מסבא צרפתי.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

תת־שר, האחראית לדואר, ולחברת האופנה זיציה.

יהויכין, אמסטרדם, הולנד

● מליאת הבית התחתון בהולנד — ראה תמונה.

● ● ●

נימוסים פרלמנטריים

על סיפור ששופר במדור „אנשים" („העולם הזה" 2198).

כחבר המישלחת הישראלית לוועידת האיגוד הבינפרלמנטרי בקראקס, וונצואלה, התפלאתי מאד לקרוא סיפורכם על

ח"כ מלמד
בלי קשיי־שפה

חבר־הכנסת אברהם מלמד, שנמנע כביכול מלנאום בוועידה בגלל קשיי־שפה.

סיפור זה אינו נכון. השתתפתי עם חבר־הכנסת מלמד בוועידות רבות של האיגוד ושמעתיו נואם בכל מושב של האיגוד.

במיקרה האחרון הסכים ח"כ מלמד לוותר על רשות־הדיבור לטובת ח"כ גוסטאב בדיאן, שהיה חבר חדש במישלחת.

ח"כ משה שחר, ירושלים

● ● ●

המערב הפרוע

אירועי העת האחרונה מספקים חומר טוב לסרט הוליוודי.

המשתתפים: השריף חסר־האונים — המימשל הצבאי; כנופיית השוליפים — גוש אמונים, עזרה זהר, משה שמיר ושות'; עיירות המערב — מאחזים והתנחלויות; הפרשים הפדרליים („הכוחות") — חיילי צה"ל; הילידים האינדיאנים — הפלסטינים בגדה.

התסריט: הכנופיה פורצת למערב הפרוע, השריף עומד מנגד, חסר־אונים. נשמעות יריות („באווירי") וכמה אינדיאנים צונחים ארצה, מתבוססים בדמם. אנשי העיירה משתפים פעולה עם אנשי הכנופיה וממלאים פיהם מים. הפרשים הכחולים מופיעים באופק ועוצרים שניים מאנשי הכנופיה.

הפי־אנד: המימשל המרכזי מחליט למחוק את העיירה, על פי בג"צ, והילידים מובלים בסך אל תוך השמורות. הפרשים משליטים סדר בכל.

מידן להב, תל־אביב

● ● ●

אירופה פלוס

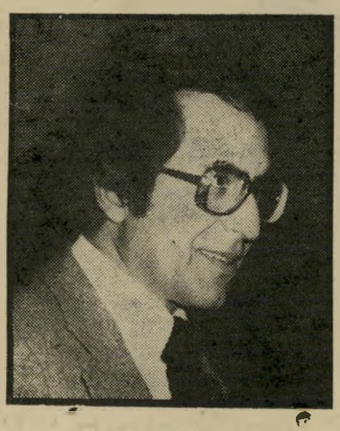
איש האגף לאיגוד מיקצועי בחסדרות מגיב על כיכתבו של הימאי אור בן־יהודה, על העסקתם של פועלים זרים בישראל („העולם הזה" 2199).

הקורא את מיכתבו של הימאי אור בן־יהודה, יעמוד עד מהרה על אמיתות כוונתו „ודאגתו" הנוגעת־ללב לתנאי עבודתם של הזרים בישראל. שכן אילו הכותב היה מוסדר בנושא זה, כל שהיה עליו לעשות הוא לפנות למזכירי איגוד הימאים ולקבל המידע המבוקש. אז היה למד ויודע, שימאים זרים המועסקים באוניות שהן בבעלות ישראלית, מתאפשרת העסקתם על פי חוק־הספנות־ימאים, המטיל מיגבלות וסייגים שונים, ואולם תנאי עבודתם ושכרם מבוססים על תנאי השכר של האירגון הבין־לאומי לעובדי התחבורה, ה־I.T.F, שההסתדרות חברה ופעילה בו. ויתרה מזו: לא אחת נשמעת הטענה — הנכונה — שהכנסתם הפנויה של ימאים זרים, בגין אי ניכוי מס, גבוה מהכנסתו הפנויה של הימאי הישראלי.

זאת ועוד — על הכותב לדעת, כי הרודות לעמידתם הנחרצת של ההסתדרות ומזכירה הכללי, תנאי עבודתם של עובדים זרים בישראל, לרבות רבבות עובדים ערביים מהששטחים המוחזקים, טובים יותר מהמקובל ברוב ארצות אירופה ואינם נופלים מתנאי עבודתו ושכרו של העובד הישראלי.

משה לוי, האגף לאיגוד מיקצועי בהסתדרות, תל־אביב

● כנראה שהקורא בן־יהודה פגע בנקודה רגישה. בשבוע שעבר הגיב דובר ההסתדרות על מיכתבו של בן־יהודה

ח"כ שחר
— ועם נימוסים טובים

(העולם הזה 2201) והבטיח כי „החבר משה לוי, המחזיק בתיק הימאים באגף לאיגוד המיקצועי, ישיב בנפרד, לגופו של עניין... וביסודיות."

● ● ●

הפאשלה של אלוהים

על העדר אישים מתאימים בליכוד לתפקידי שרים בממשלה.

„אלוהים לשילטון בחרתנו", טענו מאז ומתמיד אנשי התנועה הרוויזיוניסטית ו־כשנתאמתה סוף־סוף סיסמה זו, הסתבר שהיא ריקה מתוכן. אנשי חרות פשוט לא הכינו את עצמם לשילטון, שאליו נבחרו, לטענתם, בידי אלוהים.

כמה עצוב היה לראות, שכאשר התפנה תפקיד שר־החוץ, לא הצליח ראש־הממשלה מנחם בגין למצוא בתנועתו אפילו אישיות אחת מתאימה לתפקיד זה. הוא נאלץ לחזר על פתחי המיפלגות האחרות, כדי שיואילו להשאיל לו מאנשיהם לתפקיד. וכשאלה דחו אותו, נטל את התפקיד לעצמו.

מחריד לחשוב מה היה קורה לוא היו הבוחרים מעניקים לליכוד רוב מוחלט, ובגין יכול היה להרכיב ממשלה ללא שותפים קואליציוניים. הרי הוא לא היה מצליח למצוא די אישים בתנועתו כדי לאייש את כל התיקים. שממה אנושית ואינטלקטואלית כזו לא קיימת באף מיפלגה אחרת.

מי, לעזאזל, בחר אותם לשילטון, מילבד אלוהים?

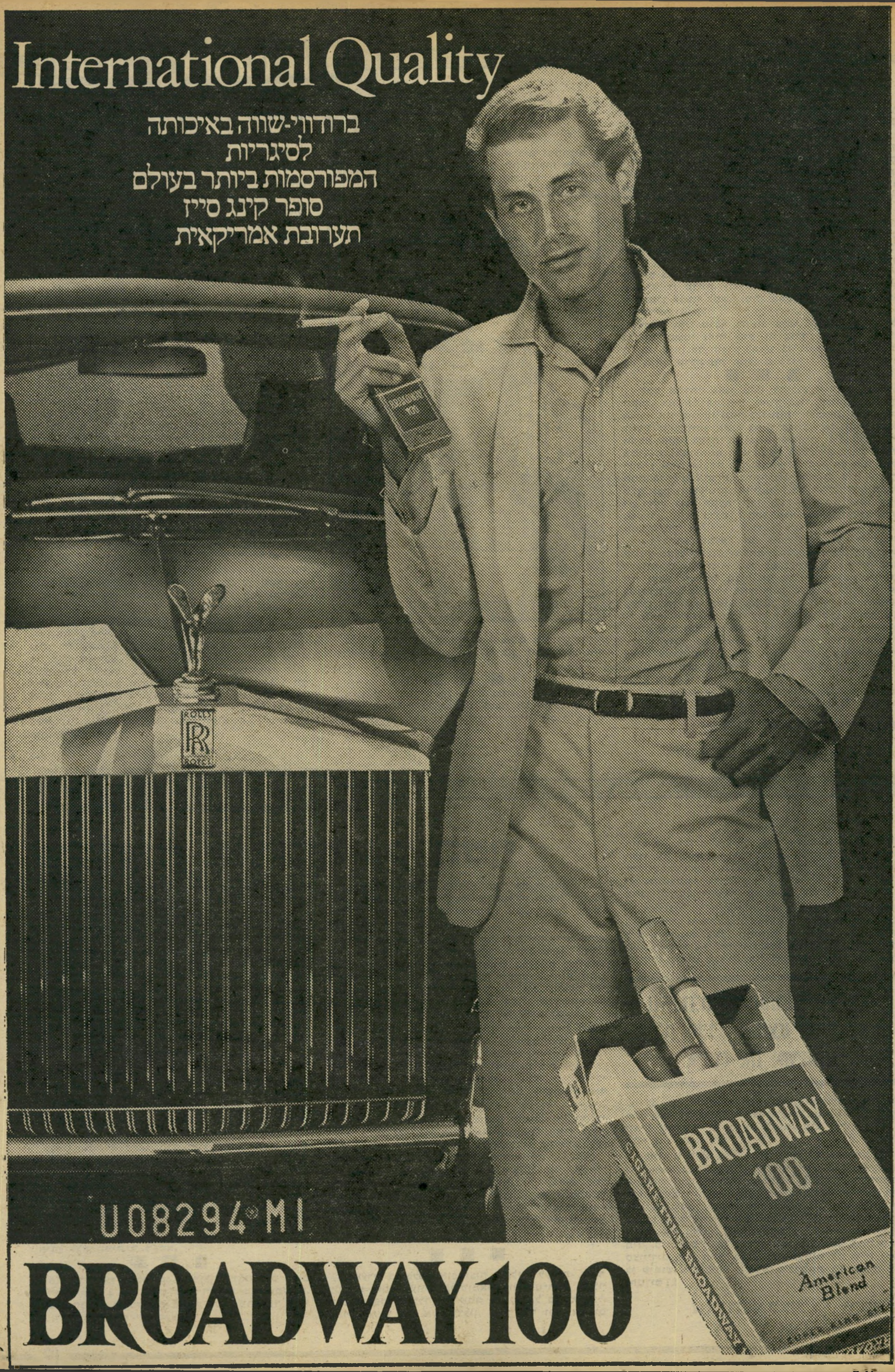
יצחק ברדה, תל־אביב

● ● ●

כוח 1

● מישרד־החוץ — כיסא ריק!
● מישרד־האוצר — לא מתפקד!
● מישרד־הפנים — כימעט מתפרק!
● מישרד־הבינוי — לא מסתפק!
● מישרד־התחתות — שיניים חורק!
● מישרד־הביטחון — אש יורק!

(המשך בעמוד 13)

International Quality
ברודווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
U08294 MI
BROADWAY 100
American Blend
BROADWAY100

מיכתב ידידותי לאוייב

„לאן אנו רוצים ללכת ולאן אנו מובילים?"
ארץ הצבי, אריה לובה אליאב

אחד מאבות אבותי, שהוגלה בימי הקיסר אדריאנוס, הוכרח להתמודד בקרב נגד ויקינג זהוב־שיער, שאף הוא נשבה כמוהו, בזירה, ברומי. הקיסר עצמו והקונסולים החשובים לא נכחו במופע, כך שגורלו של המפסיד בקרב חיה נתון, לשבט או לחסד, בידי המנצח בהתמודדות. אחרי שניות ספורות נשמטה החרב מידו של הקרוב־הרחוק שלי והוא נפל בחול. ההמונים דרשו את דמו. בן מישפחתי אמר „שלום עליכם" ועצם את עיניו בציפיה למכת החסד. זו בושה לבוא — חוויקינג חנן אותו.

לא חשוב ברגע זה אם שמו היה חיים, עזרא או ברוך. חשוב שידע לומר „שלום" לאיש שקם, בעל כורחו, להרגו נפש. בזכות מילה זו אני חי, ואולי בזכות אותה המילה עצמה — גם אתה.

אני זוכר את היום שבו קמת ואמרת: „תקום מדינה דמוקרטית־חילונית" בארצנו, השסועה בין שני עמים, השונאים איש את רעהו. מיטב ההומניסטים, וז'אן־פול סארטר בראשם, נתנו בירכתם להצהרתך זו. גם מרטין בובר ואנשי ברית־שלום חשבו בקטגוריה זו. חשבתי בליבי: זו התחלה נאה. חשוב הדבר שלא נפול, חלילה, טרף, עמך כעמי, לקנוניות המעצמות הגדולות, לתככי הקומוניזם על פי „דוקטרינת ברז'נייב" מחד, ולניאו־אימפריאליזם האמריקאי מאידך.

■ ■ ■

אך בינתיים נטשת את רעיון המדינה הדו־לאומית. אינני מאשים אותך, כי ממילא נמצאת ארצך, הגדה המערבית ורצועת־עזה, תחת שילטוני ואני משתעשע, כידוע, ברעיון לספח שטחים אלה, על מיליון הערבים הגרים בהם, למולדתי הרשמית. ואגלה לך סוד: לא קסם לי הרעיון של מדינה דו־לאומית וסבור אני כי עדיף, שנתחלק בינינו: לי מדינתי בגבולותיה הבינלאומיים המוכרים, ולך יתרת הארץ. משום כך שמח אני שנטשת את הרעיון הנאצל שלך; נאצל הוא יתר־על־המידה במצבו של האדם בהיסטוריה. אך אומר לך בפירוש: אני מכבדך עתה יותר מאשר בעבר.

תמיד אמרת לי לא מוחלט — לא להצהרת בל־פור; לא לתוכנית החלוקה של פיל; לא לזכות קיומה של מדינת־ישראל. אך עתה, בד בבד עם עליית כוחך בזירה הבינלאומית ובקרב העם הערבי הפלסטיני, חלה התערערות במסכת הלאווים שלך. ב־1929 וב־1936 וב־1948 רצית „להשליך אותי לים". אולי לא היתה זאת אלא פנטסיה מיזרחית אך זכותי היא — אחרי אלפיים שנות סבל וגירוש, ובמייוחד אחרי השואה — לקחת את איומיך ברצינות.

מתמדת, עקובה מדם, והקורבנות הולכים ומתרבים — אצלך ואצלי. והנה, למרות הכיבוש, ההתנחלות היהודית על אדמותיך והאפליה המחפירה, חבנת כי חייב אתה

מאז מילחמת ששת הימים נמצאים אנו במילחמה להתפשר — הארץ בגבולות 67' לא תשוב לשליטתך לעולם.

■ ■ ■

אינך יכול להכריז על הכרה במדינת־ישראל כל עוד מצהירה ממשלתי כי כוונתה לספח את ארצך לתחום, משום שהצהרה כזו משמעותה תהיה הכרה בזכות הסיפוח.

אך אתה, יותר מכל ידידי הציונים השפויים בדעתם ובליבם, השכלת להערים על אריק שרון, „הבול־דוזר הלאומי שלנו" בהצהרתך המדינית האחרונה.

אמרת: „אתם טוענים כי אינני פרטנר למשא־ומתן המדיני מאחר שאינני מייצג מדינה. אני מייצג רק עם. טוב ויפה. החזירו לי איפה את הגדה והרצועה ואז אהיה, איפסו פקטו, פרטנר מתאים. מתוך הגדה עצמה אנהל עימכם משא־ומתן על הכרה בזכות קיומה של מדינתכם."

אני חייב להודות שתפסת את השור בקרניו. להכיר בי אינך יכול, מפני שלהכרתך זו אין כל משקל, מפני שאינך בעל מדינה. אין בעייה. אתם רוצים הוכחה לכך שאני אכן מוכן להכיר בכם אף על פי שאין הקלפים מצויים בידי — בבקשה! תארו לעצמכם מצב היפותטי, שבו יש לי מדינה. ובכן: טוב! נניח שיש לי מדינה. אני מוכן עכשיו למשא־ומתן אתכם על הכרה בזכותכם על מדינת־ישראל.

וככל שאני מרבה לחשוב בדבר, הולך ומתחוור לי כי אני בעצמי נתתי נשק זה בידך: אמררתי שאינך מדינה, שאין לך הזכות להכיר בי, ושאינך רוצה להכיר בי. ואתה טרפת את הקלפים שלי!

■ ■ ■

פעם אמרתי שאני מוכן להיפגש איתך רק בשדה הקרב. לא אמרתי זאת מתוך כבוד לכושר לחימתך, אלא מתוך ביטחון גמור בעליונותי הצבאית. אתה חייב להבין שהביטחון איננו צחוק עבורנו. אך הנה עכשיו הבסת אותי בשדה הקרב הדיפלומטי. פון קלאוזוביץ אמר, כי „המילחמה היא המשך המדיניות בדרכים אחרות"; אתה הוכחת את ההיפך: המדיניות היא מילחמה בדרכים אחרות. בסתר ליבי מתפלל אני, שהכלל שלך ינצח והפוליטיקה תישאר לנצח שדה הקרב היחידי. ראית כיצד תקעתי סכין בגבי שלי. מה אומר עתה לשגרירי, יהודה בלום?! הוא יאלץ להטיל וטו באומות־המאוחדות!

אך ברצוני שתדע: אני עומד על כך שתכיר בזכות קיומי בארץ־ישראל ואלחם בכל האמצעים העומדים לרשותי בכדי שתכיר, קבל עם ועולם, בזכותי זו. זאת אני נשבע לך. אני מכיר את המחיר. מאמין אני כי במוקדם או במאוחר יגיע היום המיוחל. אינני מהמר על כך, אך ורק משום שאינני נוהג להמר — כעיקרון.

אתה יודע להתגבר על הלאווים שלך. רוצה אני לקוות שגם ממשלתי תלמד להתעלות מעל פני הלאווים שלה. העולם כולו חייב ללמוד לומר „שלום עליכם", אפילו בזירת הקרב, כפי שעשה קרוב המישפחה שלי, שהוגלה מארצו, ארץ־ישראל, לתוך הזירה הרומית לפני 2000 שנה.

ורק משום כך הרשיתי לעצמי לכתוב לך מיכתב ידידותי. מחר אני הולך למילואים ושלום על הידידות.

יצחק סובול, תל־אביב

מילחמת אזרחים על הסף

סימנים ואירועים שונים מעידים, שעם ישראל צועד אט אט לקראת מילחמת־אזרחים. מי שממאן להאמין בכך, מוכיח כי הוא לוקה בקוצר ראות חברתי ויחיסטורי. עם ישראל למוד מילחמות־אזרחים — מילחמות כאלה החלו כבר בימי משה רבנו. ובימי שפוט השופטים הגיעה האנרכיה הפנימית לממדים של איש־חישר־בעיניו־יעשה. באותה תקופה חוסל, כימעט לחלוטין, שבט בנימין, בעיקבות פרשה שולית הידועה כפרשת פילגש בגיבעה. יפתח הגילעדי, השופט, בן הזונה, חיסל כמה רבבות מבני שבט אפרים בגין שחצנותם המדינית.

בימי דויד המלך נערכו כמה מרידות, שדוכאו ביד רמה על־ידי יואב בן־צרויה, שר הצבא המוכשר, אך בימי רחבעם הפך הפילוג לעובדה מוגמרת ומילחמות־אזרחים נמשכו לסירוגין כ־150 שנה.

■ ■ ■

גם בימי הבית השני נערכו מילחמות פנימיות עקובות מדם. היריבות בין מיפלגת הפרושים ומיפלגת הצדוקים, שהחלה עוד בימי החשמונאים, נמשכה דורות אחדים, העמיקה את הפילוג הפנימי והוליכה את יהודה אל תחת עול הרומאים.

בית המיקדש שלנו חרב בגלל שינאת־חינם. ערב המילחמה בירושלים חיו בזירה, בצפיפות מרובה, כמיליון ורבע אזרחים. מילחמת־האזרחים נמשכה כשנה ויותר, כשצבאות רומי חונים מנגד ונהנים ממילחמת ההתשה. כשהרומאים תקפו את ירושלים, התאחדו הלוחמים. אך היה זה מאוחר מדי. במילחמתם הממושכת חשחיתו הלוחמים מקורות מזון חשובים והשחיתו את מקורות המים. רוב הירושלמים מתו לא מחרב הרומאים, אלא התייבשו מצמא.

■ ■ ■

תולדות עמנו מוכיחים, שמילחמות־אזרחים הם האוייב הגרוע ביותר שקם לעם היהודי מאז ומעולם. הפיצול הפנימי מחסל את כוחנו, בעוד שהליכוד עשוי להעניק לנו ממדים של מעצמה.

מדיניות הממשלה מקרבת מאד את מילחמת־האזרחים. כיום מוגדרת הממשלה כ„ממשלה חלשה" וחדבר מדהים, שכן ציניקאים ותועמלני המערך חזו בזמנו, שבגין יחפוץ רודן האומה.

כיום פועלים בממשלה שרים רבים החותרים בגלוי תחת ההחלטות המדיניות. השר אריאל שרון, למשל, סבור, ככל הנראה, שעליו להמשיך בפעולות הקומנדו המדיניות שלו, כדי להשפיע על הממשלה. הוא נוקט במדיניות עצמאית, וגוש אמונים גורר את ממשלת ישראל אחריו. המימשל לוחם בהם, מתנגד להם, מתפשר איתם ולבסוף נכנע להם ומאמץ את מדיניותם.

כל ישראלי נבון יודע, שכיום הדרך להשיג משהו היא באמצעות מילחמה בממשלה. כך מסתיימים מאבקי השכר — עיצומים, איומים, תשבתות והיענות לשובתים. כך גם השיגו תושבי חבל ימית תביעות מוגזמות. שכרו עורך־דין ממולח, יזמו מאבקים ציבוריים, השליכו עגבניות על חיילים, נאבקו בחיילים והשיגו לבסוף היענות לתביעותיהם.

והנה, גוש אמונים מקים כרצונו התנחלויות, תיאחזויות ומאחזים, ונוטל לידיו אדמות כאילו הארץ כולה היא נחלתו הפרטית. ראשי שלום־עכשיו מארגנים הפגנות שכנגד והממשלה מתגלה חסרת־אונים.

מושגים כמו „אחריות קולקטיבית" או „ממלכתיות" הפכו מזמן לחסרי־משמעות. כל קבוצת לחץ חזקה רותמת לשירותה שרים וחברי־כנסת והממשלה הופכת זירה לאלימות מילולית. וראש־הממשלה שומר על שתיקה, אולי בעצת רופאיו, לבל יתאמץ או יתרגש.

■ ■ ■

המערך כמיפלגת אופוזיציה מפליא לעשות. התומעלנים שלו, בעזרת פירסומאים ועיתוני־חוץ, מצליחים להכפיש כהלכה את שמה של ישראל ברחבי תבל. בימי המערך היו אשר ידלין, דויד פלד וכו', אך גם היום לא חסרים מועלים, אלא שהמחליטנים של היום הפכו את הביזנס הפרטי שלהם לעסק מתוחכם יותר, וממשלה הפכה ממשלת חנוונים. כימעט לכל שר יש אינטרסים כלכליים, וכן הדבר גם ביחס לרבים מחברי־הכנסת ולהרבה ממחליטני הליכוד.

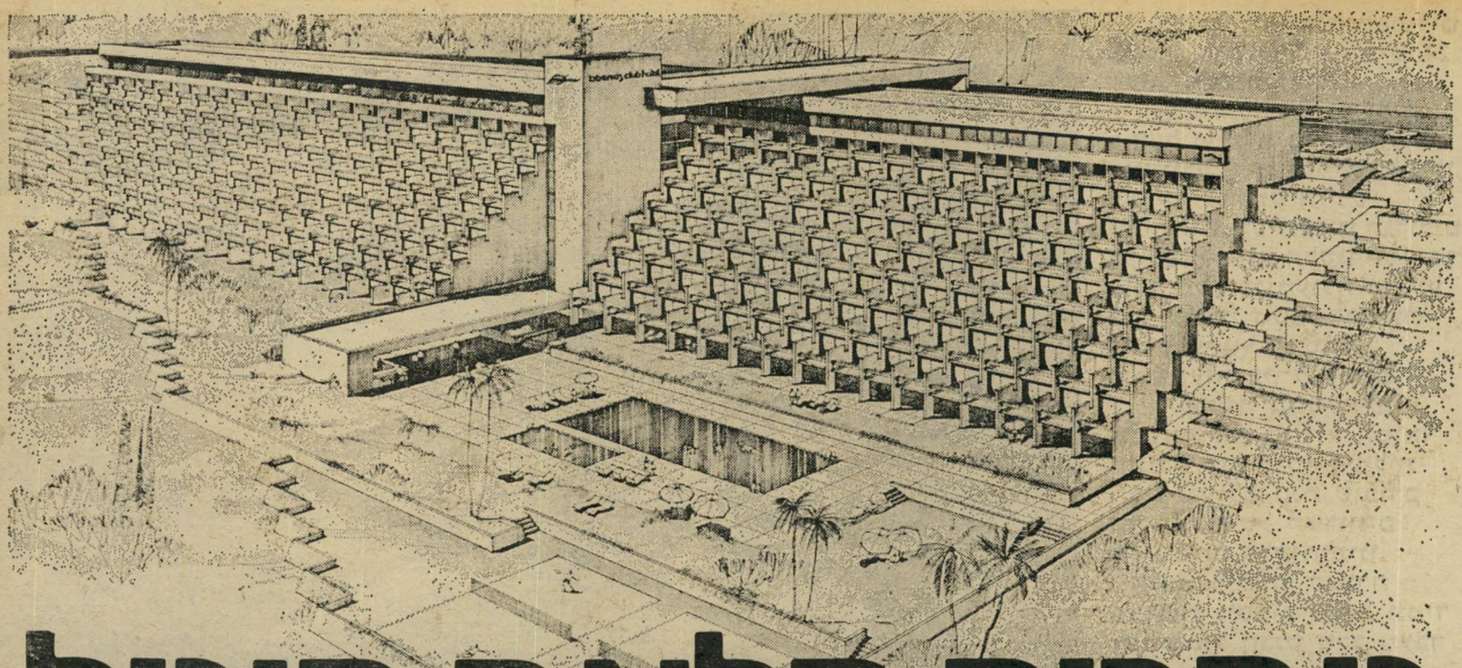
האכזבה מן הממשלה הפכה נחלת הכלל ואמצעי־התיקשורת איבדו את אמינותם. בתנאים אלה עלולים כישלונות בשני תחומים להעניק דחיפה למילת־אזרחים — כישלון כלכלי וכישלון מדיני, גם אם בינתיים נחנים אנו מגיבוי אמריקאי. שכן מה יעלה

האכזבה מן הממשלה הפכה נחלת הכלל ואמצעי־התיקשורת איבדו את אמינותם

בגורלנו אם האמריקאים יחליטו להפסיק את תמיכתם בנו ולהעדיף על פנינו את האינטרס האמריקאי? הם עשו כך בדיוק בוויאט־נאם ונהגו בדרך זו כלפי סין הלאומנית.

בינתיים הולך וגדל מיספרם של הלא־מרוצים והבלתי־מרוצים. ואם בעבר הסתפקו אלה בפעולות־מחאה מוגבלות (כמו מישלוח מיכתבים למערכות העיתונים) הרי שכיום הוחרפה התנגדותם לממשלה מכיוונים שונים. אם ימשך תהליך היחלשותה של הממשלה, אין כימעט ספק שחסידי גוש אמונים וארץ־ישראל השלמה יגבירו את מריים וינקטו באמצעים יותר ויותר אלימים, כדי להשיג את מטרותיהם המדיניות. רבים מהם מצויידים כבר היום בנשק, ומי יבטיח לנו שלא יעשו בו שימוש, כדי לנחל מילחמות פרטיות נגד ערבים־לא־נחמדים?!

אריה אלקלעי, ירושלים

טבריה קלאב הוטל

מלון TIME-SHARING

אתה רוכש חלק ממלון פאר המאפשר לך שבוע נופש בכל שנה

היחידה שלך במלון מתוכננת, מעוצבת ומרוהטת ברמה בינלאומית וכוללת:
אגף מגורים, אגף שינה נפרד, מטבחון מצויד לארבעה אנשים, פינת אוכל ומשחקים, טלוויזיה צבעונית, טלפון ומרפסת. הכל משקיף לכנרת ולנוף הגליל המרהיב.
חלקך במלון וזכותך להשתמש ביחידה כל שנה יירשמו על שמך בטאבו (קרקע פרטית).

טבריה קלאב הוטל הינה הנציגה הבלעדית בארץ של INTERVAL INTERNATIONAL
חברת התחלופה הבינלאומית המאגדת כ-160 אתרי נופש בעולם.
רכישת יחידה ב- **טבריה קלאב הוטל** מאפשרת לך להירשם כחבר ב- INTERVAL INTERNATIONAL
ולהשתמש בשרותי התחלופה הבינלאומיים.

TIME-SHARING ב- טבריה קלאב הוטל השקעה רשומה בטאבו
•חסכון בהוצאות נופש שנתיות•תחלופה בינלאומית•נופש שנתי ברמה גבוהה בהישג יד.

המחיר מ-1700$ עד 3400$

לקבלת פרטים פנה לאחד מ-3300 הנרשמים הראשונים שלנו
שישמחו להמליץ בפניך על יתרונות ההשקעה ב- טבריה קלאב הוטל או
מלא ושלח את התלוש המצורף:

אל טבריה קלאב הוטל בע"מ, רח' קפלן 7 תל-אביב.
אבקש פרטים נוספים על טבריה קלאב הוטל מלון TIME-SHARING.

שמי _____ כתובתי _____ טלפון _____

טבריה קלאב הוטל

INTERVAL INTERNATIONAL
THE VACATION EXCHANGE COMPANY

קלרין CLARIN
מפעלי נופש ותיירות בע"מ
נציגי מכירות בלעדיים בישראל

רשת סניפי בנק־הפועלים עומדת לרשות לקוחותינו 24 שעות מסביב לעולם.

שלוחות בנק־הפועלים בחו"ל פועלות בין־היתר, בניו־יורק, לוס־אנג'לס, לונדון, פאריס, בואנוס־איירס ובמרכזים הפיננסיים הגדולים בעולם. לרשות הלקוחות עומד צוות מקצועי מעולה ומיומן בכל עיסקי מטבע זר, יעוץ פיננסי ויעוץ למסחר ולהשקעות בין־לאומיים.

הפריסה הגאוגרפית מבטאת את הגידול המואץ והנמרץ של היקף פעילות הבנק בעולם ואת שיפורם והרחבתם של השרותים הפיננסיים ללקוחותינו.

כשפעילותך קשורה בארצות נוספות תוכל תמיד לפנות אל הבנק שלך מעבר לים.

לכל לקוח שלנו יש בנק מעבר לים.

בוא לגדול אתנו

בנק הפועלים בע"מ

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־14 בנובמבר עד ה־20 בנו־ במבר? במדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו כ־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגליון.

1903

18.11 — הושג הסכם בין פנמה ל־ ארצות־הברית בדבר כריית התעלה. אר־ צות־הברית מוכנה להכיר בעצמאות פנמה, המוכרת לה רצועת קרקע באורך 16 קילו־ מטרים תמורת 10 מיליון דולר בזהב, ו־ תשלום שנתי של 250 אלף דולר.

1910

20.11 — ניקולאייביץ' לייב טולסטוי, סופר ומחזאי רוסי, נפטר בגיל 82.

1916

16.11 — הנריק סנקביץ', הסופר הפו־ לני חתן פרס־נובל, נפטר בגיל 70.

סופר טולסטוי
20.11.1910

1917

16.11 — יפו ותל־אביב נכבשו על־ידי הצבא־הבריטי.
17.11 — ג'ורג' („הנמר") קלמנסו נב־ חר ראש־ממשלת צרפת. הפסל הצרפתי אוגוסט רודן נפטר בגיל 77.

1920

17.11 — חבר־הלאומים קובע את חלו־ קת המנדטים: עיראק וארץ־ישראל לברי־ טניה, סוריה ולבנון לצרפת.

1921

18.11 — מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, סופר ומבקר, נפטר בגיל 66.

1922

15.11 — מרסל פרוסט, הסופר היהודי־ צרפתי, נפטר בגיל 51.

1923

1811 — דויד בן־גוריון צפה בהצגת הדיבוק במוסקווה.

1926

15.11 — רשת השידור אנ־בי־סי מת־ חילה בשידוריה.

1933

19.11 — ד"ר משה בלינסון, רופא, מראשי תנועת־העבודה ומעורכי דבר, נפ־ טר בגיל 47.

1940

16.11 — בניו־יורק נערכה הצגת־ בכורה של סרטו של צ'ארלי צ'אפלין, הדיקטטור הגדול.
18.11 — 1771 מעפילי פטריק ומילוס הועברו לאוניה פטריה, לשם גירוש. כעבור ששה ימים התפוצצה האוניה בלב־ים ו־ מאות נספו.
20.11 — גשר דמיה נסגר לעליה על־ ידי השילטונות הבריטים.

1941

17.11 — שגריר ארצות־הברית בטוקיו, ג'וזף גרו, הזהיר שיפאן עלולה לערוך התקפה פתע. כעבור 29 יום נערכה ה־ התקפה על פרל־הארבור.

1943

16.11 — חיפוש נשק ברמת־הכובש על־ידי המישטרה והצבא הבריטי. חבר קיבוץ נפצע, ומת מפצעיו כעבור ימים אחדים. 35 נאסרו.
19.11 — שביתת עיתונים־יומיים ב־ ארץ־ישראל, כמחאה על סגירת שני יו־ מונים שפירסמו פרטים על רמת־הכובש.

1944

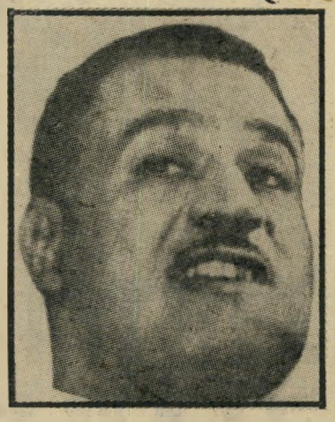
18.11 — אנצו סירני, הצנחן הישראלי, שנעצר והובל לדכאו, מת בגיל 39.
20.11 — טירניה, בירת אלבניה, שוח־ ררה על־ידי צבא־השיחרור האלבני.

1945

15.11 — העוצר הגדול בתל־אביב.
20.11 החל מישפט פושעי המילחמה הנאצים בנירנברג, בפני בית־דין־צבאי בין־ לאומי. התובע־הכללי הוא שופט בית־דין־ העליון של ארצות־הברית, רוברט ג'קסון.

1947

20.11 — נערך טכס נישואיה של ה־ נסיכה אליזבט מאנגליה לנסיך פיליפ מאונבאטן, בכנסיית וסטמינסטר בלונ־ דון. בטכס נכחו מלכים ונציגי בתי־מלוכה מאירופה כולה.

נשיא נאצר
14.11.1954

1948

14.11 — נולד הנסיך מווילס, הנסיך צ'ארלס.
15.11 — נוסדה חברת התעופה ה־ לאומית אל־על.

1949

20.11 — הלישכה המרכזית לסטטיס־ טיקה הודיעה, כי מיספר היהודים בארץ הגיע למיליון.

1950

18.11 — צה"ל מקבל על עצמו את הטיפול במעברות בתקופת החורף.

1951

19.11 — חיים וייצמן נבחר בשנית לנשיא מדינת־ישראל.

1952

16.11 — פצצת־מימן ראשונה פוצצה על־ידי ארצות־הברית באיי אניוטוק ב־ אוקיינוס־השקט.
18.11 — אלברט איינשטיין דחה את הצעתו של דויד בן־גוריון, לשמש נשיא מדינת־ישראל.
19.11 — בוטל הפיקוח על מוצרי ההלבשה וההנעלה.

1953

18.11 — הוקם המוסד לביטוח־לאומי.

1954

14.11 — הגנרל מוחמד נגיב הודח מן השילטון במצריים. גמל עבד־אל־נאצר מו־ נה נשיא מצריים בפועל.
17.11 — יצחק למדן, המשורר ומחבר מסדה, נפטר בגיל 55.

1956

14.11 — הכנסת מאשרת את החלטת הנסיגה מסיני.

1958

15.11 — שחקן הקולנוע האמריקאי טיירון פאואר נפטר בגיל 45.

1962

20.11 — ארצות־הברית מבטלת את ההסגר על קובה, אחרי שברית־המועצות התחייבה לפנות את מפציצי האליושין מהאי, בנוסף על פינוי הטילים.

1967

1967 — — —
19.11 — פיחות בערך הלירה — 3.5 לירות הדולר.

1968

14.11 — נחנך כבל טלפוני תת־מימי בין ישראל לצרפת.

1969

14.11 — ראש־עיריית רמת־גן, אברהם קריניצי, נהרג בתאונת־דרכים.

1973

17.11 — מזכיר ההסתדרות, יצחק בן־ אהרון, התפטר מתפקידו.
18.11 — הממשלה החליטה על הקמת ועדת־אגרנט לחקירת מחדלי מילחמת־יום־ הכיפורים.
19.11 — דויד בן־גוריון לקה בשטף־ דם במוח.
15.11 — ראש־הממשלה, מנחם בגין, שיגר הזמנה לנשיא־מצריים, אנוור אל־ סאדאת, לבוא לישראל.
17.11 — אנוור אל־סאדאת מינה את ד"ר בוטרוס ראלי כשר־החוץ בפועל. אל־סאדאת הודיע על כוונתו לבוא ל־ ישראל בעוד יומיים.

שחקן פאואר
15.11.1958

1977

19.11 — נשיא מצריים, אנוור אל־ סאדאת נחת בנמל־התעופה בן־גוריון.
20.11 הנשיא המצרי נאם בכנסת. לפני הנאום התפלל במיסגד אל־אקצה, ביקר בירושלים ובכנסיית־הקבר שבעיר־העתיקה.

1978

14.11 — הלורד אדווין סמואל, בנו של הנציב־העליון הראשון בארץ־ישראל, נפטר בירושלים בגיל 80.
16.11 — הפגנה ראשונה בתולדות ה־ כנסת בתוך המישכן. חברי־הכנסת גאולה כהן, הרב חיים דרוקמן ומשה שמיר הניפו כרזה נגד הממשלה בתוך המישכן.
19.11 — חיילת בשורות קבע הגישה תלונה נגד מפקד חיל־הים, האלוף מיכאל („יומי") ברקאי, על שניסה לאנסה.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

● מישרד־החינוך — בהנחלות מתעסק!
● מישרד־החקלאות — בבוז שורק!

● מישרד־המישפטים — הצעות זורק!
ועם ישראל בכל זאת מתאפק!
עמוס אשרוב, תל־אביב

● הקורא אשרוב עורך עיתון בשם השכונות בתל־אביב.

● ● ●

המושיע

על התיקוות שתולים בשר־האו־ צר החדש, יגאל הורביץ.

הפסטיבל סביב מינויו של שר־האוצר החדש, תחת שימחה ארליך, שנאלץ לנ־ טוש את המישרד בבושת־פנים, יתגלגל בסופו של דבר לעוגמת־נפש לאומית.

התרגלנו לחשוב — והמריבות והסיכ־ סוכים בתוך הקואליציה עזרו לנו בכך — שהרבה מצרותינו הכלכליות־חברתיות מקורן במעשיו ובמחדליו של האיש הנקרא שימחה ארליך. ולא היא!

לא האיש אשם — אלא הממשלה כולה, היא האחראית למצבנו העגום. ולמען ה־ אמת: לא רק הממשלה אשמה — גם ה„אופוזיציה" אחראית במידה מסויימת למצב.

כל זמן שתתמיד ישראל בסירובה להכיר בפלסטינים ובזכותם למדינה משלהם, לצי־ דה של ישראל, לא ישכון שלום ונטל הבי־ טחון ימשיך להכביד. אם תכיר ישראל ב־ מדינה פלסטינית, תוכל לכונן יחד עימה שוק משותף, שיהיה חלק משוק מרחבי כולל, ותקטן תלותה באמריקה.

או, אז נוכל לצעוד ברצינות בכיוון של הבראה כלכלית.

מתתיהו גורי, חיפה

● ● ●

הבאשלה של ניו־אאוטלוק

על היעדרותם של נציגי הפלס־ טינים מן תוועידה.

מעניין איך תתרצו עתה את הכישלון הזה — להפגיש באורח גלוי ישראלים ופלסטינים רשמיים, המייצגים ישירות את אש"ף.

הם לא באו, ואתם חייבים לענות ב־ כנות על שאלה קצרה אחת: למה?

יוסף דורי, תל־אביב

● ● ●

טעות לעולם צודקת

שמואל תמיר שר־החוץ? לא, דווקא שר־הפנים...

בהמודיע, ביטאונה של אגודת ישראל, הופיע ב־23 באוקטובר הקטע הבא:

בין את מצבו.
שר הפנים שמואל תמיר אמר, ש־ לא שמע ביקורת כלפי שר החוץ על אופן תיפקוד הממשלה. היה לו שידור שהפתיע את כולם, באשר א־ מר לבריס שהיו חדשים לחבריו ב־

ד. בר־חיים, ירושלים

חודש יקים בלבד

הצהרו מחיקוים!

דגם ASTI YOGA

~~352~~ ל"י

195.- ל"י

(כולל מט"מ)

דגמים: SAKE, PYROLE FUJI, TITCHA (פרח)

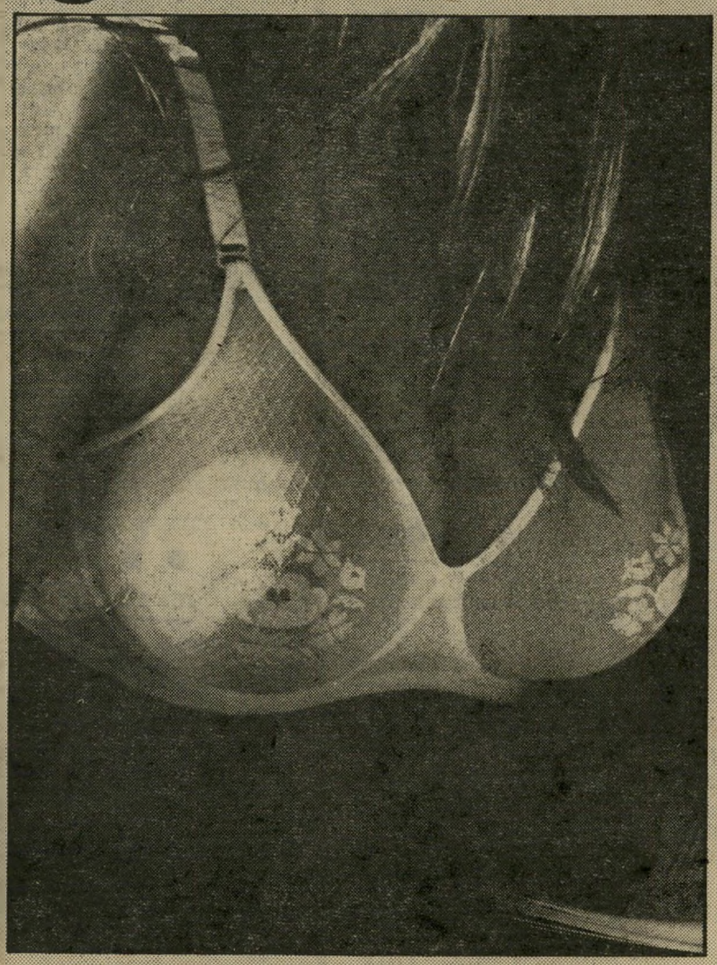
~~480~~ ל"י

295.- ל"י

(כולל מט"מ)

8 HUIT

תוצרת צרפת

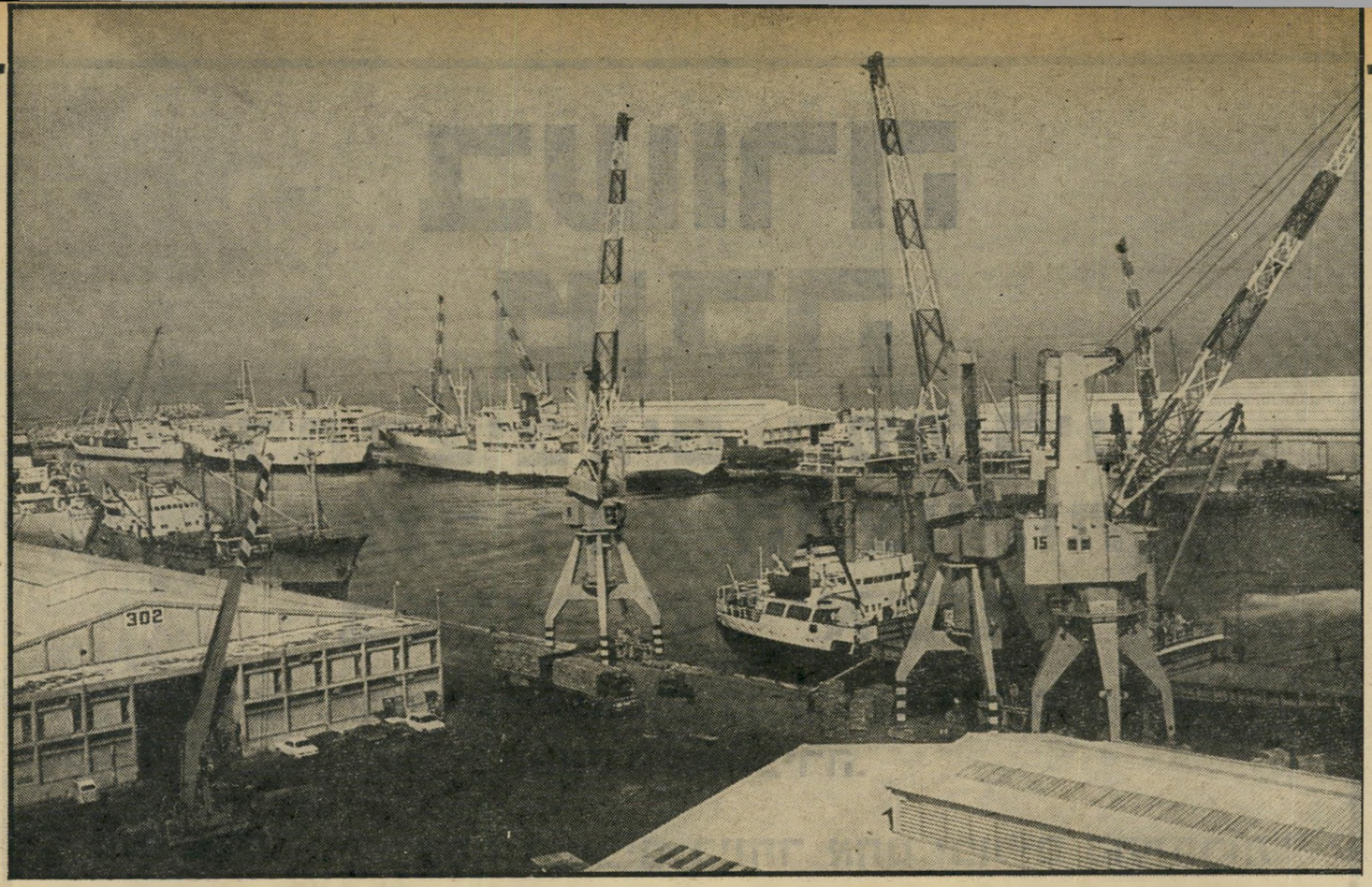

עם חזיות "8 HUIT" את מרגישה "בלי"

דגמים חדשים
בשלל צבעים מרהיבים
דגמי 1980

להשיג בחנויות
ובסלונים המובחרים

חופי הכרך נוסח ישראל כתבה שנ"ה בסידרה על המתרחש

מאחרי המנופים של רשות הנמלים * מדוע מעניק שר־התחבורה גיבוי להנהלת הרשות להשתקת מימצאי הביקורת על גילוי שחיתות חמורים?

פרשות ברשות

יום יום, מאז האחד ביולי השנה, מגיע המהנדס מרדכי („מוטי") שטרום לחדרו שבמישרדי רשות־הנמלים, בבית מעריב בתל־אביב. יום יום, זה יותר מארבעה חודשים, הוא אינו עושה שם דבר. אפילו אם ירצה לעשות משהו — נאסר עליו, בפקודת מנכ"ל רשות־הנמלים, לעשות דבר.

על המרכזנית של הרשות נאסר להעביר אליו טלפונים. אסור לו לגשת אל תיקי המישרד, לשלוף או לדואר השוטף. בכל חודש הוא מקבל את משכורתו כסידרה, תמורת כלום.

מוטי שטרום מוכר כבעל מיקצוע מעולה. המהנדס הצעיר (29) יליד פולין, שעלה לארץ בהיותו בן שנתיים, התמחה בשטח שרק מעטים התמחו בו בארץ. הוא מהנדס מיבנים ימיים. אחרי שסיים את לימודיו בטכניון בחיפה, זכה במילגה להשתלמות בהנדסה ימית בהולנד. במשך שנה למד מיקצוע זה במיכללות בדלפט ובהאג, עם דיפלומה של מהנדס מיבנים ימיים לא התקשה להשיג עבודה.

הוא עבד כמהנדס ימי בחברת H.B.G. ההולנדית, אחת מחברות ההנדסה הימיות הגדולות בעולם, הבונה עתה את נמל דמאן שבסעודיה. מטעמה הוא עבד בתיכנון ובביצוע פלטפורמת באר הנפט הגדולה בעולם, שנבנתה בנורווגיה ובסקוטלנד עבור אחד משדות הנפט בים הצפוני. מלבד זאת עסק בתיכנון ובביצוע מזחים ימיים ובתיכנון מיבנים ימיים בדרום־אפריקה.

לפני כשנתיים, כשחזר לארץ, הסתבר לו כי הוא יכול להשתלב במיקצועו במיסגרת רשות־הנמלים. מוטי לא היסס. תחילה קיבל על עצמו להכין את המיכרז לבניית טרמינל המכולות של מינהל חיפה. הוא ביצע את העבודה לשביעות רצון מנהלי רשות־הנמלים. הטרמינל שתיכנן הורך ונבנה בעצם הימים האלה.

בעיקבות הצלחתו זו הוא הועבר למישרד הראשי של רשות־הנמלים בתל־אביב, התמנה כמהנדס המיבנים הימיים של הרשות. בתפקידו זה זכה בהערכה רבה, בהמלצות חמות מהממונים עליו ובבירכת מנהלי הרשות על שהצליח לחסוך כספים רבים.

מהנדס מוטי שטרום
לא נותנים לעבוד

תוספת של שתי חברות

אחת מהצעותיו המהפכניות של מוטי שטרום, שכבר יושמו וחסכו לרשות־הנמלים מיליונים, ואולי עשרות מיליוני לירות, היא התוכנית שלו לחיזוק רציפי נמל חיפה.

הרציפים הישנים של הנמל בנויים מבלוקים. כאשר ביקשו לחדש את רציפי הנמל, על מנת שניתן יהיה לפרוק עליהם מכולות כבדות, חשבו תחילה לבנות רציפים חדשים. מוטי הציע לקדוח דרך הבלוקים ברציפים הקיימים, להכניס אליהם עוגנים דרוכים ולמלא את הרציפים בבטון בלחץ.

שיטה זו נוסתה תחילה על רציף קיים באורך של 150 מטר. התוצאות היו מצוינות. חידוש הרציף על פי שיטתו עלה רק כ־40% מהמחיר שהיתה צריכה לעלות בנייתו של רציף חדש, שלא יקרוס

(המשך בעמוד 52)

בשורה טובה

לחקציבאים המעולים ולמזכירות המצויינות באזור תל־אביב

פרסום „טרגט" גדל ואנחנו צריכים אנשים מצויינים.
תקציבאי ומזכירה.

לכן, אם אתם באמת הטובים ביותר אתם יכולים להתחרות
על התפקידים המוצעים. לצערנו, בשלב זה,
אנו צריכים רק תקציבאי מעולה אחד ומזכירה מצויינת.

תקציבאי

* ידע בשיווק. צעיר. דינמי. בעל נסיון מוכח.
מין - לא משנה. הרבה הומור וסימפטיה.

מזכירה

* בעלת יכולת לתפעל משרד פרסום באופן עצמאי
כולל: קשר עם המדיה, הדפסה (עברית חובה.
אנגלית - רצוי), ארגון, בקצור - הכל.
הומור וסימפטיה - חובה כנ"ל.

תנאים בהתאם לכישוריכם המצויינים.
סודיות מובטחת.

נא התקשרו או כתבו למרטין ו/או אלכס לפרסום „טרגט".

פרסום „טרגט" שד' רוטשילד 87 ת"א
טל. 624681

מיזרח טימור: קאמבודיה בלי הצגות־גאלה

„בעיית הרעב והמגיפות באי טימור אינה נופלת בחומרתה מטראגדית ביאפרה. באורח פוטנציאלי, היא עלולה להגיע לממדים של שואת קמבודיה ז" נציג הצלב־האדום במיזרח טימור, פרנק קארלין, לא הגזים.

מאז השתחרר האי מהכיבוש הפורטוגלי וסופה על־ידי אינדונזיה, לפני ארבע שנים, מתו במיזרח טימור יותר מ־100 אלף בני־אדם מרעב וממחלות.

מילחמות האזרחים והמאבק נגד הכיבוש האינדונזי ב־1975 הביאו, למעשה, להפסקת כל הייצור החקלאי בטימור. במשך ארבע שנים גוועו באי רבבות בני־אדם, ושילטונות ג'אקרטה עשו כמיטב יכולתם להסתיר את הטרגדיה מדעת־הקהל העולמית.

כמה אלפי פליטים, שהצליחו להגיע לאוסטרליה, מיקדו את תשומת־הלב של אמצעי־התיקשורת האוסטריים בטימור. שילטונות אינדונזיה התחילו לשתף פעולה, אמנם בלי התלהבות יתרה, עם אוסטרליה, ארצות־הברית ומערב גרמניה בפעולות הצלה.

לרבבות טימורים באה העזרה באיחור רב מדי. נוסף על 130 אלף התושבים שכבר מתו, צפויים עוד כ־250 אלף טימורים למוות. גופם התשוש לחלוטין, מתת־תזונה חריפה, לאורך תקופת־זמן ארוכה, לא יוכל עוד להתאושש.

הצלב־האדום הבינלאומי פועל בטימור כבר חצי שנה, אבל מתקשה להגיע לכפרים המפוזרים והמבודדים, בהעדר דרכי־גישה. בדרך כלל ניתן להגיע לרוב העיירות והכפרים רק באמצעות מסוקים. שלושה מסוקים בלבד מגלים במיזרח טימור מירוץ עם הזמן.

בכפר האטוליה, למשל, חולים 6400 מתוך 8000 תושבים במלאריה. האטוליה נחשב ככפר בר־מזל. הגישה אליו

קלה־יחסית, וכל תושביו קיבלו טיפול רפואי ומזון. מחציתם יותרו, אולי, בחיים. ביישובים אחרים משתוללות מגיפות שחפת, טיפוס, מחלות־מעיים קטלניות, נוסף על הרעב הכבד ההופך את התושבים לחשופים לכל מחלה. סיכויי ההצלה ביישובים המרוחקים הם אפסיים, חרף הנסיונות ההירואיים של עובדי הצלב־האדום להטיס אליהם אספקה בתנאים בלתי־אפשריים.

רוב מישלוחי המזון למיזרח טימור מגיעים מאוסטרליה. אנשי הצלב־האדום מבקשים עתה מסוקים במקום מזון. „יש לנו אורז די והותר," אומר קארלין, „אבל האמצעים הלוגיסטיים שלנו הם ממש מגוחכים."

ג'נוסייד. הגייסות האינדונזיים בטימור עדיין עסוקים בדרדיפה אחרי שרידי המחתרת הלאומית של בני־האי, פרהטיליין.

משקיפים סבורים שמדובר בסך הכל ב־300 עד 600 לוחמי־גרילה. הפעילות הצבאית משבשת את מאמצי־ההצלה.

ד"ר קארלין נזהר מלהאשים את ממשלת אינדונזיה בג'נוסייד (רצח עם) מכוון. ניכר מדבריו שהוא זקוק מאד לסיוע אינדונזי כדי להציל, לפחות, את שארית הפליטה.

למשקיפים אובייקטיביים ברור שאין לפטור את ממשלת ג'אקרטה מאחריות ישירה לאסון. חמישית מבני מיזרח־טימור הושמדו מאז הכיבוש האינדונזי. במרוצת השנה הקרובה ימותו לפחות עוד 80 עד 100 אלף טימורים. קשר השתיקה האינדונזי, ומניעת סיוע לאי במשך שנים ארוכות, כמוהו כפשע־מילחמה לכל דבר. בנירנברג תלו נאצים לא מעטים בעוון עבירות קלות יותר. קשה לדעת מתי ייכנס גם האי טימור לאופנה, ויעשה מוקד להתרמות המוניות ולהצגות־גאלה בישראל ובעולם.

אולי מותר להציע לממשלת־ישראל לשגר לשם כמה מסוקים, שנועדו בעבר לנשיא הניקרגואי המודח, אנסטסיו סומוסה ?

צעד כזה יועיל יותר ממאות נאומים צדקניים בעוד שנה, כשטרגדיית טימור תופיע, סוף־סוף, על דפי טיים וניוזוויק, ותהפוך לחדשה רישמית, לגיטימית, גם ב־ישראל.

פורטוגל: הנשיא מסרב לחתום על החוק

שביתת־הרעב הארוכה של 26 אסירים פוליטיים בפורטוגל נסתיימה בניצחונם המוחלט. השביתה ארכה 30 יום,

ידיים רעבים באי טימור
בסוף זה יגיע גם לישראל

ורבים מהשובתים הגיעו כבר לכלל אפיסת־כוחות. שניים מהם הובהלו לבית־החולים בלי הכרה, ונשקפה סכנה לחייהם. הלחץ שהפעילו השובתים, ועוד יותר מכך לחץ דעת־הקהל, הניעו את שר־המשיפטים, פדרו מאסאדו, להסכים לכל תנאיהם.

„אחריות מוסרית". כיצד נכלאו אסירים פוליטיים אלה, חברי המיפלגה המהפכנית הפרולטרית, במשך תקופה של 16 חודשים ללא מישפט, ומבלי לפרסם במה מאשימים אותם? לראש הוועדה הציבורית למען שובתי־הרעב, אותלו סאראוויה דה־קארוואלו, גיבור מהפכת ה־25 באפריל 1974, הסבר פשוט: הם לא ביצעו כל עבירה.

מעצרם ללא מישפט בא כדי לפגוע במיפלגה שמאלית ובשמאל הפורטוגלי כולו. ואמנם, אפילו ההדלפות של המישטר נגד העצורים היו מוזרות ביותר.

נרמז שלעצורים השמאלניים היתה „אחריות מוסרית" לפשעים פוליטיים, ובכללם מעשי־שוד על רקע פוליטי והסתה לאי־ציות בצבא הפורטוגלי. שום הוכחות לא הובאו לפני הנאשמים או לפני הציבור.

הנשיא פירס וחתום. למעשה היו הנאשמים חייבים להשתחרר כבר לפני כחצי שנה. חוק החנינה לאסירים פוליטיים, שנתמך על־ידי המיפלגות הקומוניסטיות והסוציאליסטיות — שיתוף־פעולה שאינו שיגרתי בפורטוגל — אושר בפרלמנט, בוועדת־החוקה ובמועצה המהפכנית ברוב גדול.

צמרת הצבא לחצה על הנשיא, הגנרל אינס, שלא לחתום על החוק. בניגוד לנשיא ישראל, יצחק נבון, שסירב להשתמש בשיקול־דעתו שלא לחתום על חוק־הבדואים, נענה הנשיא לצבא וסירב לחתום.

סירובו העקשני של הנשיא מנע את שיחרורם האוטומטי של העצירים הפוליטיים, מנהיגי המיפלג הפרולטרית המהפכנית. העצורים, רובם מהלוחמים נגד המישטר הפאשיסטי של סאלאזאר וקאטאנו, החליטו לשבות רעב עד המוות. אינטלקטואלים רבים בפורטוגל הצטרפו לשביתה. בכל רחבי המדינה פלשו צעירים משכילים לכנסיות, כדי למשוך תשומת־לב ציבורית למצבם המחמיר והולך של שובתי־הרעב הכלואים.

לבסוף נאלץ שר־המישפטים להסכים שעד ראש־השנה האזרחית יישפטו הנאשמים או ישוחררו. לדעת משקיפים, אין כל סיכוי למישפט וכל העצורים יישלחו לביתם, ללא כל קשר לעמדת הנשיא או לאישרור חוק החנינה.

מנהיגי השמאל הפורטוגלי מכל המיפלגות רואים בהתנהגות הצבא איום חמור על הישגי המהפכה הפורטוגלית. הם גם מתרעמים על אגודת אמנסטי, שמיהרה לשלוח משקיפים לליסבון ב־1974, כדי לבדוק את מצבם של סוכני־סאלאזר הכלואים, למרות שאלה עסקו במעשי־זוועה במשך שנים רבות. לעומת זאת, לא טרח האירגון להגן על שובתי־הרעב מהשמאל.

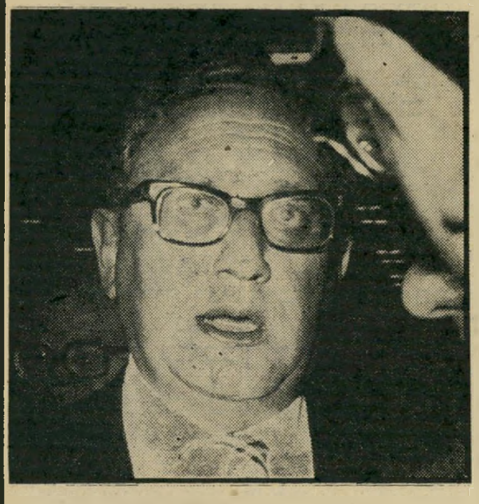
כוח שלישי. אין ספק שלפורטוגל צפויים זעזועים פוליטיים וחברתיים רבים. הימין מתבצר בצבא, בחקלאות העשירה ובמעמד הבינוני העליון. הסוציאליסטים נחלשים והולכים, ושיתוף־הפעולה שלהם עם המיפלגה הקומוניסטית הפרו־סובייטית רעוע ביותר.

עתה עושה גנראל אותלו דה־קארוואלו, שלו מעמד של גיבור לאומי בפורטוגל, מאמצים כבירים כדי להקים כוח שלישי. השבוע טס לבריטניה ונפגש בפרלמנט עם ראש האגף השמאלי בלייבור, אנתוני וג'וד בן. בדעתו להשתתף בבחירות שייערכו בפורטוגל ב־2 בדצמבר, בראש „האיחוד השמאלי למען הדמוקרטיה".

מיפלגת שמאל חדשה זו תחתרה לא רק בימין, אלא גם בקומוניסטים ובסוציאליסטים. העובדה ש־13 אחוז מפועלי פורטוגל הם עתה מחוסרי־עבודה תשחק תפקיד מרכזי במערכת־הבחירות.

הקיטוב הפוליטי בפורטוגל והסכנה לאלימות מצד הצבא והיסודות הפאשיסטיים במישמר הלאומי הפורטוגלי מדאיגה משקיפים פוליטיים באירופה. יתכן שהבחירות, שייערכו שם בתחילת החודש הבא, יקבעו את עתיד פורטוגל לעשור הבא.

לסת הזכוכית של הנרי היקר

ד"ר הנרי קיסינג'ר לא מסתפק, כנראה, במיקדמה של 360 אלף דולר עבור סיפרו שנותי בבית הלבן. התסיסה הגוברת נגדו בעיתונות העולמית התחדדה לאחרונה, נוכח הטרגדיה הקמבודית. סוכני־הפירסום שלו עושים כמיטב יכולתם להחליק את הביקורת.

מיליוני צופים בכל העולם חוזים עתה בטלוויזיה בילדי־קמבודיה הגוועים. לא כדאי ששמו של קיסינג'ר ישורבב לעניין זה דווקא עכשיו, כשהספר שלו עושה מיליונים.

עורך ניו־סטייטסמאן, ברוס פייג', מספר ביומן לונדון שלו על ההזמנה שקיבל למסיבת־עיתונאים עם הד"ר קיסינג'ר, שתיערך בלונדון בסוף־השבוע. בחוזר מתבקשים כל העורכים לשלוח מראש את שאלותיהם לקיסינג'ר! מישאלה צנועה זו מנוגדת לכל המסורת העיתונאית הבריטית ומעידה שיש אמנם ל„הנרי היקר", ממה לחשוש. נראה שהוא מפחד שמישהו יחקה את אשדרן דייוויד פרוסט, וישאל אותו בגלוי מדוע פתח בפעולה שהביאה להשמדת קמבודיה. ההתנגשות בין פרוסט לקיסינג'ר הביאה להתפטרותו של המראיין המפורסם מרשת־הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי.

ברוס פייג' מגיב בלעג מר על דרישת אמרגניו של קיסינג'ר לצנזר מראש את השאלות. נראה שיש לקיסינג'ר לסת מזכוכית, כותב פייג', ואין הוא מסוגל לעמוד נגד מהלומה אינטלקטואלית כבדת־משקל.

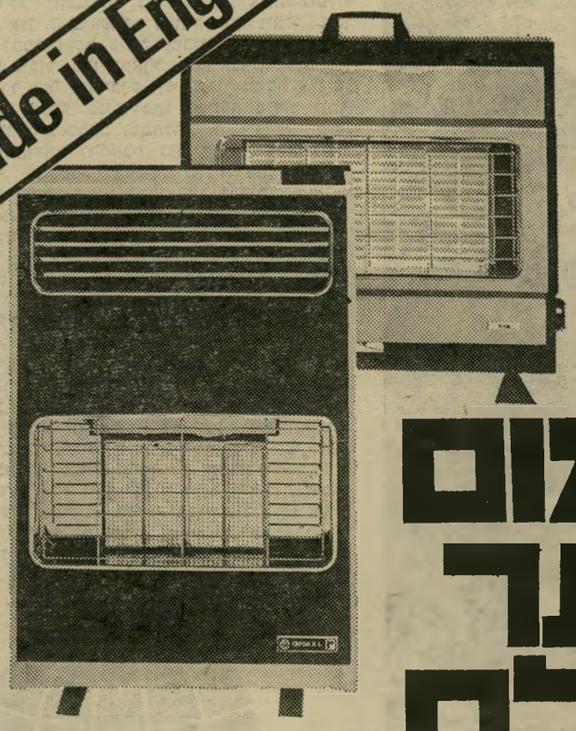
עכשיו ניצב קיסינג'ר לפני בעייה חדשה. הכירסום המתמיד ביוקרתו של שר־החוץ לשעבר, מאז גילויי שאוקרוס, הביא לחיטוט עקבי בעברו. הפירסומים בעיתונות האמריקאית על ההיסטוריה שלו כסוכן האף־בי־אי לא הוסיפו לו כבוד. ההיסטריה שאחזה בפרופסור, שהפך בן־לילה מחביב־הקהל לנאשם ב־פישעי־מילחמה חמורים, באה לידי ביטוי גם בטאקטיקה המוזרה שלו כלפי העיתונות הבריטית.

עורך ניו־סטייטסמאן קרא לעמיתיו להחרים את מסיבת־העיתונאים, שנועדה להגביר את מכירות ספרו של קיסינג'ר. יש להניח שרוב העורכים לא ישעו לבקשה זו, והספר ימשיך למשוך מיליוני קוראים בלתי־ביקורתיים פסבדו־אינטלקטואליים בכל העולם.

חיים ברעם

Target Adv.

made in England

CREDA 538

CREDA XL

תנור החימום הטוב ביותר בעולם יכול להיות בסלון שלך. "CREDA"

מה עושה את CREDA תוצרת בריטניה, לתנור הטוב ביותר בעולם? הכל:

* יעילות — מבערים מעולים ולבנים מיוחדות לבעירה מושלמת.
* חסכון — צריכת גז נמוכה וחסכונית הודות לשיטה האינפרא אדומה, המבוססת על הקרנה ישירה בחום גבוה תוך ניצול מקסימלי של הגז. 4 דרגות חום לחיסכון מירבי.
* בטיחות — א. בטחון מירבי הודות לשסתום OXI-STOP המפסיק אוטומטית את פעולת התנור עם עלית אחוז דו־תחמוצת הפחמן בחדר. ב. שסתום בטחון נוסף המפסיק אוטומטית את זרימת הגז באם הלהבה נכבית באופן מקרי.
* נוחות — מצת אלקטרוני להפעלה אוטומטית נוחה ומיידית, בלחיצה אחת.
* תקנים — עומד בכל התקנים הבריטיים וגם מאושר על ידי מכון התקנים הישראלי.
* שרות — תנור עם "אבא". אחריות ושרות של חברת פטרולגז, החברה שהתמחותה — חמום בגז.
* עיצוב — למה לדבר הרבה? ממילא תסור אלינו ותראה את התנור הטוב בעולם. בהזדמנות חגיגית זו — תווכח!

להשיג בסוכנויות פטרולגז ובחנויות המובחרות.

CREDA - A PRODUCT OF T.I. GAS HEATING LTD.
DERBY, ENGLAND

פטרולגז
חברת הגז הישראלית בע"מ

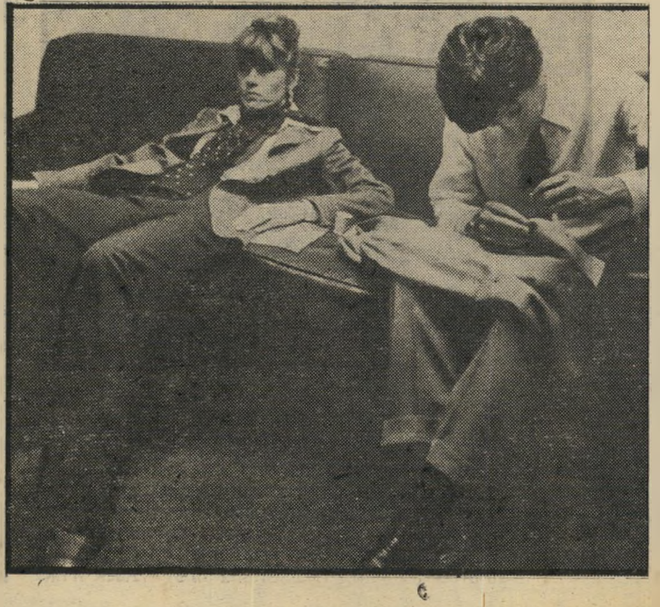
אנשים בעולם

המלכה אליזבט: עדשות מגע כחולות לכפילתה

מי שחושב כי האשה הרצה (בתמונה משמאל) היא המלכה אליזבט (הנראית עם ראש ממשלתה, מארגרט טאצ'ר, בתמונה מימין) בלי כתר, אינו אלא טועה. זוהי מי שגבחרה בשנת 1972 בצרפת, על־ידי העיתון פראנס סוואר, לאשה הדומה ביותר למלכה אליזבט. עתה, משביקרה אליזבט המקורית בצרפת, בלי המישפחה המלכותית, נזכרו הצרפתים באיגט פאנפרוק, הדומה לאליזבט כימעט בכל — גם היא בת 49, גובהה 1.58, גיזרתה דומה לזו של המלכה, אך עיניה חומות. כדי להידמות בכל למלכה נהגה איגט להרכיב עדשות כחולות, רצתה להעלים את זהותה, הרכיבה פאה בלונדית. „לא הייתי רוצה להיות במקומה," אומרת איגט, „אני יודעת מניסיוני שכתר, גם אם לא לצמיתות, הוא משא כבד."

ג'יין פונדה ותום היידן: הגיבורים עייפים

הוא רץ למסע הבחירות של ג'רי בראון מקליפורניה, עם תוכניות לניצול אנרגיית השמש. היא רצה יחד איתו, וישנם האומרים כי היא נואמת טוב ממנו. על פניהם ניכרים אותות העייפות, בתום יום ארוך. בעוד שג'יין פונדה צוללת בכורסה, עוסק בעלה בתפירת כפתור שנפרם. „אני עושה הכל, כאילו לא היתה ג'יין פונדה."

ארתור רובינשטיין: הבן יקיר לי

ג'ון רובינשטיין, בן ה־32, מלחין ושחקן ובנו של ארתור רובינשטיין (עם אבא בתמונה) מספר על תלאותיו בבית אבא: „לאכול ארוחת ערב עם אבא שלי ועם ידידיו שלו, כמו סטרוויגסקי, אין פירושו מה לאכול, כי אם מה לנגן לפני האורחים." תגובת אבא: „אני אשם. מעולם לא היה לי זמן לילדי." על המוסקיה שכותב בנו, אומר רובנישטיין: „הוא מוכשר, אבל זה לא בדיוק הסיגנון שלי."

אנשים בעולם

הנסיכה גרייס ממונאקו בת 50

לנסיכה גרייס ממונאקו מלאו השבוע 50 שנה. היה זה מאורע שצויין על־ידי כל המי־ומי באירופה, והזדמנות לעיתונות העולמית לצלם שוב ושוב את אחת הנשים היפות בעולם. גרייס קלי, מי שהיתה תגלית הוליוודית אמריקאית טיפוסית, הפכה מוסד אירופי מכובד, כשבמקום הרפתקנות זוהרת בחרה בתדמית של נסיכה הגונה. „איני מתחרטת על דבר שעשיתי," אמרה ביום הולדתה ה־50, „הייתי בוחרת בדיוק באותם חיים ובאותו הבעל אילו ניתן לי לחיות את חיי בשנית."

גרייס נישאה לנסיך רנייה (בתמונה מעודכנת, משמאל) לפני 23 שנים וילדה לו שלושה ילדים: קארולין (נשואה לאיש העסקים פיליפ ז'נו), סטפאני ואלברט. מי שלא הצליח למצוא תחליף נאות לגרייס היה ידידה, הנערץ עליה, הבמאי אלפרד היצ'קוק (עימו, בתמונה, למעלה: ביום הולדתו ה־80, לפני כשלושה חודשים). היא היתה האידיאל הנשי של היצ'קוק (תפסו את הגנב, החלון האחורי) בלונדית, אלגנטית וקרה.

מארגו המינגווי: בעל צרפתי ומחלקים אמריקאים

נכדתו המפורסמת של ארנסט המינגווי, שזכתה מפיו לשם „מארגו", כשם היין שהיה חביב עליו, שאטו מארגו, היא נשואה, יפה ומאושרת גם בלי קאריירה קולנועית מזהירה. אחרי ששני הסרטים ששתה לא הקנו לה כרטיס־ביקור כשחקנית, החליטה להסתפק בדוגמנות ובנישואין מחדש. היא נפרדה מארל ווסט ונישאה למיסעדן צרפתי החוטא בכתיבה — שילוב שהיה מוצא חן בעיני סבא — העונה לשם ברנארד פוש (בתמונה נראה הזוג רכוב על מחלקיים, ליד דירתו בניו־יורק). מארגו, המכונה „בייב", בעיקבות סידרת המוצרים הקוסמטיים הנושאת את חתימתה, תבוא לביקור בישראל בעיקבות פארה פוסט, הממעסקת באותה חברה. המארח: חיים אשל, סגן נשיא ברוט־פאברז'ה.

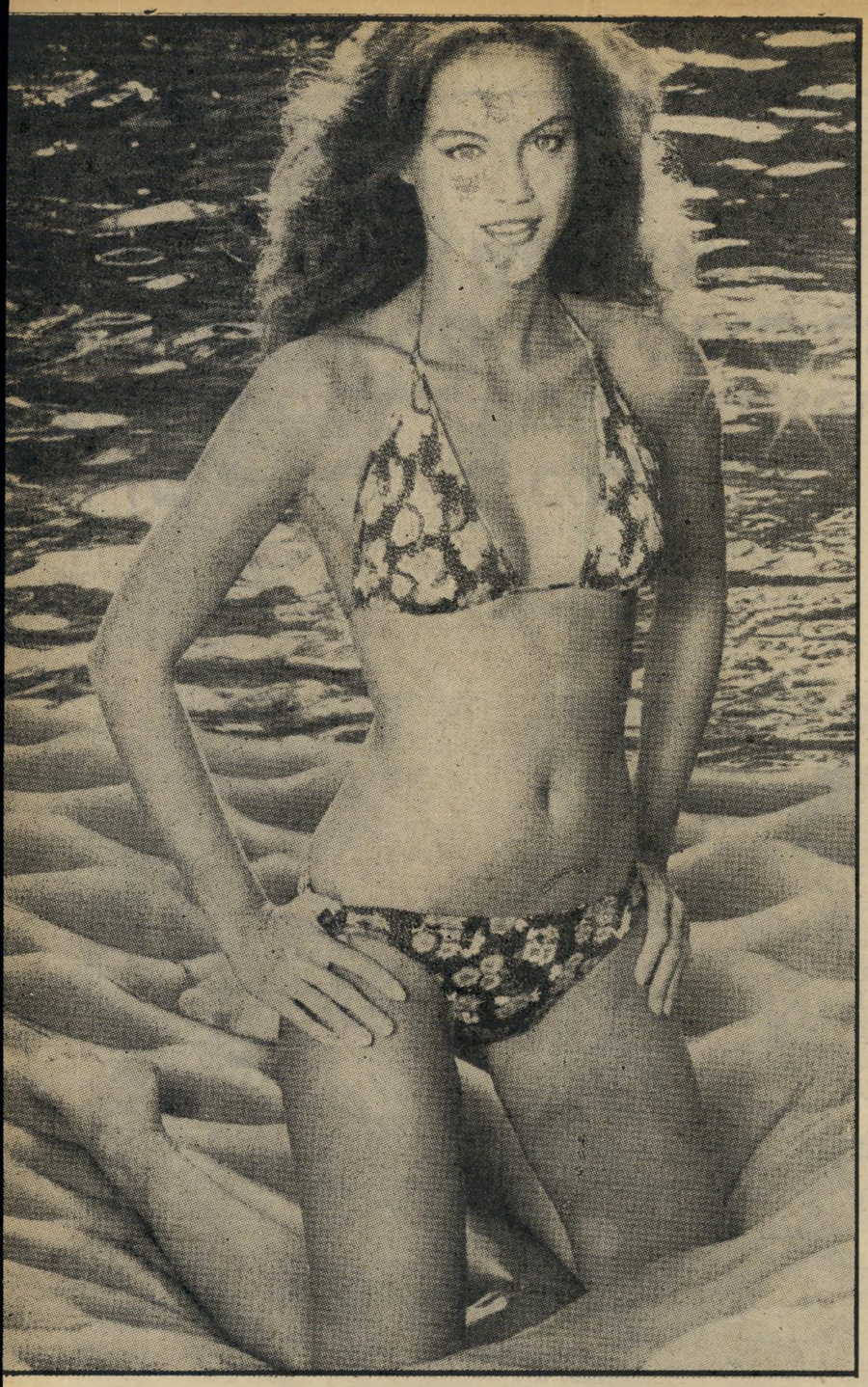
אנטולי ובלמונדו: לאהוב בוונציה

כל סרט חדש של ז'אן פול בלמונדו הופך חגיגה. כך טוען הבמאי ג'ורג' לאוטנר, המעדיף את בלמונדו על פני כל כוכב אחר. „איני יודע איך הוא עושה זאת," אומר לאוטנר על בלמונדו. „הוא קפדן בעבודה ובה בשעה משתעשע בכל רגע." אחת הסיבות היא היפהפיה המלווה אותו בהסרטה הנוכחית בוונציה — השחקנית לאורה אנטונלי (עימו בתמונה, בעת מנוחה בין צילומים).

אולג זלודמילה: עריקה על הקרח

רקדנים סובייטיים שערקו למערב אינם דבר חדש תחת השמש, אבל אולג ולודמילה פרוטופופוב מהווים סיפור יוצא־דופן. פקיד מן המיפלגה החליט להפוך את שני הרקדנים, אמנים בהחלקה על הקרח, לזוג. אך היום, כשהוא בן 44 והיא בת 37, נחשבים השניים לקשישים מדי במולדתם. לכן ערקו לציריך, שם זורח כוכבם מחדש.

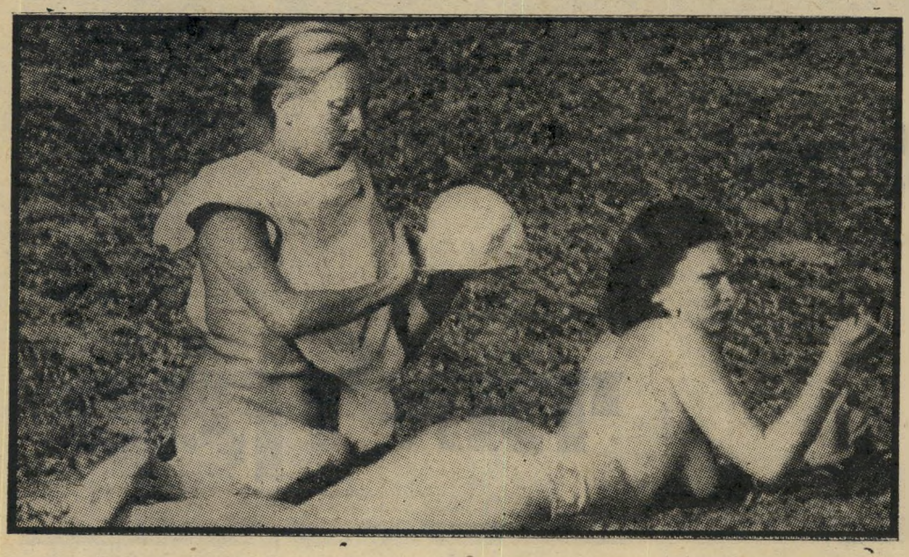
מארן ינסן: החגלית החדשה של דינו דה־לורנטיס

בת 22, דגית למחצה, הוואית למחצה, זכתה מארן ינסן החטובה בתפקיד ראשי בסרטו החדש של המפיק דינו דה־לורנטיס הרוצח מן הים. לדה־לורנטיס טביעת עין חדה לגבי צעירות מבטיחות. תגליתו האחרונה היתה ג'סיקה לאנג, בגירסה המחודשת של קינג קונג, ואחת התגליות הגדולות שלו היא אשתו, סילבנה מאנגאנו.

אל"ים פון־קאראיאן: פולחן השמש

נער־השעשועים של עולם המוסיקה, המנצח הרברט פון־קאראיאן, כבר בן 71. למרות פירסומו כאוהב גברים, הוא נשוי מאז 1958 לאלייס, הצעירה ממנו בשנים רבות. בגיל 44 היא מרשה לעצמה להשתזף בעירום (בתמונה מימין). בהזדמנות נדירה זאת היא נראית לא הרבה יותר מבוגרת מבתה, איזבלה (בתמונה משמאל).

"לפני 22 שנה שיכנע אותי מר זאב הרשקוביץ מבנק לאומי לחסוך 10 ל"י בחודש בקופת הגמל "עצמה". היום אני כמעט מליונר."

מדברי לקוח*

זאב הרשקוביץ מנהל מחלקה, סניף אלנבי 94, תל־אביב.

* מטעמי סודיות אין שמו של הלקוח מוזכר.

בנק לאומי הבנק שלי.

בנק לאומי

אנשים

סגן ראש־הממשלה מתפלל כשהוא גומר את העיתונים, ולמה דרוש שר־הבריאות בכנסת

■ שני נושאים העסיקו את הכנסת בשבוע שעבר. הנושא שנדחה בסוף, חוק ההפלות, והתיקון בחוק־היסוד, שאיפשר את מינויו של **שימחה ארליך** כסגן ראש־הממשלה. ח"כ **משה שמיר** כרך את שניהם ואמר: „היו רינונים על סחר־מכר לגבי חוק ההפלות. בכל אופן הפלה אחת נשארה על הפרק, הפלת הממשלה." קראה לעברו ח"כ **שולמית אלוני**: „אתה גם כן רוצה חצי מיל־יארד?"

■ שמיר עשה פאראפראזה על הסיסמה למען הבטיחות בדרכים, וקרא לממשלה: „ב־חייך, השאירי אותנו בחיים!"

■ ח"כ **מרדכי וירשובסקי** הציע לקרוא לחוק־ארליך בשם: „חוק יסוד־הבושה".

■ לווירשובסקי היתה גם סברה, מדוע הטילה הממשלה על מי שהיה מיועד להיות שר ההסברה, **משה נימים**, ל־הגיש את החוק לכנסת: „ההס־ברה שלו לחוק היא כנראה ההתמחות שלו כשר־ההסברה. אם הוא הצליח לא לפרוץ בצחוק כשהוא קם להסביר את החוק הזה, הרי הוא יכול להסביר הכל."

■ כאשר דנה הכנסת בהס־תייגויות לחוק־ארליך, שחלקן הגדול היה כתוב בגימה הומו־ריסטית, דרש ח"כ **שלמה יעקובי גרוס** שלא לדון בהסתייגויות, מאחר והן קנטר־ניות ומהוות בושה לכנסת. לעומתו טענו המסתייגים, כי עצם החוק הוא בושה לכנסת. כאשר עלה יושב־ראש האופו־זיציה ח"כ **משה שחל**, להעלות את ההסתייגויות שלו, קרא לעברו גרוס: „בשם רגש הבושה אתה צריך לרדת מה־במה!"

■ ח"כ **תמר אשל** הת־מרמרה על כך שאין אף שר אחד ליד שולחן הממשלה. אמר לה ח"כ מרדכי וירשובס־קי: „זה המצב היסודי שלה." הוסיף משה שחל: „גם כאשר יושבים כל שרי־הממשלה ליד שולחן הממשלה, השולחן נשאר עדיין ריק."

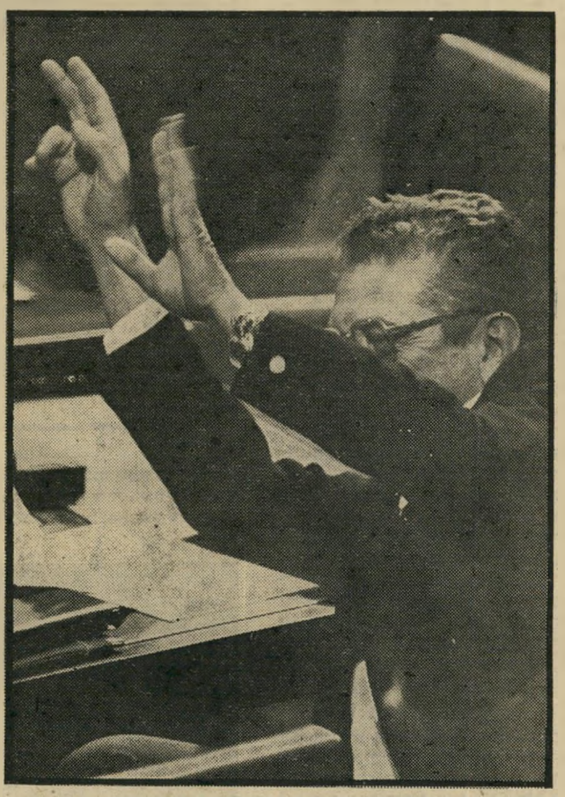
■ באותו הרגע נכנס ל־אולם המליאה שר־הבריאות, **אליעזר שוסטק**, ומייד הת־קבל במבול של קריאות. ח"כ **פפח גרופר**: „יש אנשים חולים בכנסת, אז הגיע שר־הבריאות!" ח"כ **שושנה אר־כיי־אלמוזלינו** קראה לעבר שוסטק: „הוא בא להציל את הממשלה מהפלוץ."

■ ח"כ משה שחל סיפר לכנסת, מעל הבמה, כי ראש־הממשלה **מנחם בגין** אמר פעם ל**גולדה מאיר**, כאשר היא היתה ראש־ממשלה, כי הדבר החמור ביותר שיכול לקרות לאדם הוא „שהוא יאבד את רגש הבושה." בגין הכחיש ואמר: „מעולם לא אמרתי דבר כזה!" לשחל היתה המובאה בדברי־הכנסת, אך הכרך נשאר על שולחנו. או קם **יוסי שריד** ממקומו, ניגש אל שולחן־הנואמים והגיש לשחל את כרך דברי־הכנסת שבו הובאו דבריו של בגין מלפני חמש שנים. בגין נכנע והודה שטעה.

■ כשכיהן ח"כ **משה מרון** כיושב־ראש הישיבה, הוא מינה שני חברי־כנסת כדי למנות את הקולות בהצבעה. היו אלה ח"כ **משה עמאר** מהמערך וח"כ **עקיבא נוף** מהדמוק־רטים. עמאר שאל את היושב־ראש, בהתייחסו לבן־זוגו ל־משימה: „אתה מעניש אותי?" מרון השיב לו באירוניה: „לא, זה כבוד."

■ באחד מנאומיו הנדירים בכנסת הציע ח"כ מהמערך **אליהו שפיזיר** לכל מי ש־דורש דרישות צודקות מהממ־שלה ולא נענה, להפעיל עליה לחצים, לעלות על בריקדות כשבידיו כלי־נשק, כדי שה־ממשלה תפעיל את החוקים שבהם מעוניינים האזרחים. ח"כ **אמנון לין** ביקש ממנו להר־ציא מהצעתו את המילים כלי־נשק, ושפייזר הסכים להחליפן ב„מריצות ומכושים". למרדכי וירשובסקי היתה תוספת: „עם יריקות, אם אפשר."

משה לנדוי

שופט בית־המישפט העליון, ומי שישב בראש ההרכב שהורה להוריד את היאחזות אילון־מורה מהקרקע, הותקף ישירות ובצורה עקיפה על־ידי שר־החקלאות אריק שרון. מאז המישפט לא נפגשו השניים ביחד, עד לשבוע שעבר, עת נערכה בבית־מלון בירושלים מסיבה לכבוד שר־הפיתוח מהולנד, המבקר בארץ. תחילה לא דיברו השניים זה עם זה, אולם בסופו של דבר ניגש אריק (משמאל) אל לנדוי ולחץ ידו של לנדוי (מימין), וניסה לחייך באדיבות.

עזר וייצמן

שר־הביטחון, נראה נלהב ביותר לרגל מינויו של שימחה ארליך כסגן־ראש־הממשלה. כאשר נערכה ההצבעה על כך, חרים וייצמן, שהיה במצב־רוח מרומם, את שתי ידיו, במקום יד אחת. בינתיים ממלא וייצמן למעשה את תפקידי־הייצוג של שר־החוץ, כשהוא מופיע במסיבות הדיפלומטיות. כך חופיע השבוע במסיבה לכבוד יום־הרפובליקה של תורכיה, שנערך בביתו של הציר התורכי, סירמן (באמצע בתמונה למטה מימין), שוחח משך שעה ארוכה עם השגריר הרומני יון קובאצ'י (מימין בתמונה משמאל למטה) ונספח־העיתונות הרומני.

יש
כרמליטה
יש
חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם.
עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

הדמעות זלגו מעיניו של זבולון המר כשביקש תקציב.

אצל יונתן גפן נמצא חשיש ושייקה אופיר זכה במישפט

■ ח"כ **דני רוזנזליין**, ש־חזר לעניין מינוי שני סגנים לראש־הממשלה, שאל מה יעשה הסגן השני אחרי שיסיים לקרוא את עיתוני־הבוקר. השיב לו ח"כ **פינחס שיינמן** מהמפד"ל, שהיה יושב ראש־הישיבה: „יתפלל!"

■ כשנשאל ח"כ המערך, **עמוס הדר**, מה דעתו על מינוי אחיו הבכור, **יגאל אריק** אפילו קרא את שם תנועתו זו על שם בתו של קינן." שם בתו הבכורה של קינן הוא אומנם שלומציון, אלא שלא על שמה, כמובן, נקראה תנועתו הפוליטית של שרון.

■ יועצו של שר־הביטחון לביטחון לאומי, האלוף **אברהם** („אברשה") **טמיר**, עומד עומד על־כך ששמו ייכתב „טמיר" ולא „תמיר". הסיבה: הוא רוצה לשמר את הטי"ת משם מישפחתו הקודם: טרייר־גין. בשעתו נאלץ אברשה לעברת את שמו ולהחליפו ל־טמיר, אחרי שהגיע לדרגת סגן־אלוף בצה"ל ועמד לנסוע לחו"ל. על־פי הוראת **דויד בן־גוריון** היו קציני צה"ל בדרגה זו חייבים לשאת שמות־ייצוג עבריים. אחיו של אברשה, עורך־הדין **זאב טריי־נין**, שהיה אז רק בדרגת רב־סרן בצבא, שימר את שם מישפחתו המקורי. כך עשו גם אחיו הצעירים יותר של אברשה: **יגאל טריינין**, ש־הוא מורה במיקצועו, ו**אכנר טריינין**, משורר ופרופסור לביו־כימיה באוניברסיטה העב־רית בירושלים.

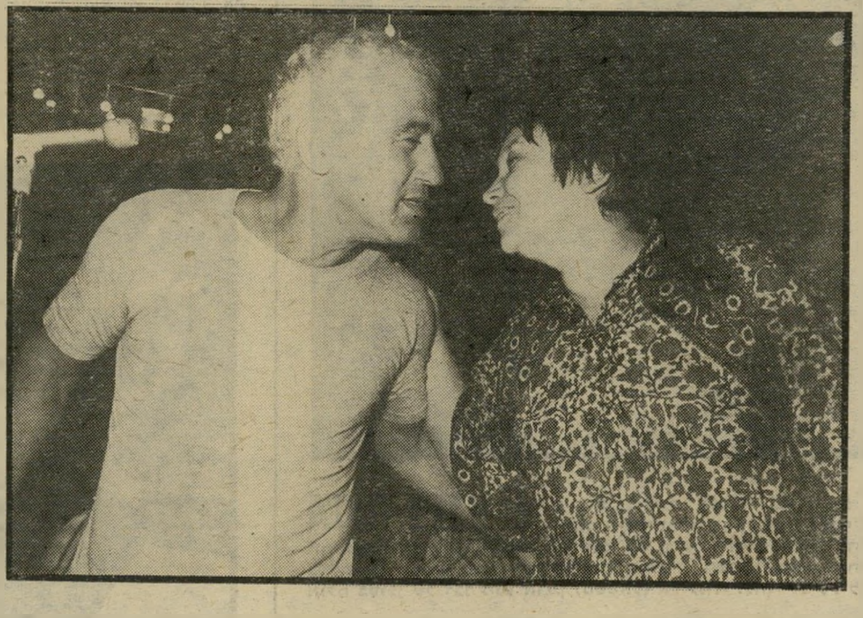
■ לזמר־שחקן **אריק זביא** יש גירסה משלו, מדוע לא שיגרה הטלוויזיה הישרא־לית לקמבודיה, בנוסף למזון ותרופות, גם את סרט המופע שבו גוייסו התרומות למען קמבודיה: „הם לא רצו שמי שלא מת ברעב ימות משיע־מום."

■ במצב של מבוכה היתה כתבת מעריב **איה אורנש־טיין**, עת ישבה באולם־הקול־נוע וחזתה בהקרנת הסרט שיער. ניגש אליה המשורר **יהונתן גפן** וקבל לפניה: „בגללך עצרה אותי המישטרה ל־48 שעות, ורק עתה שוחר־רתי." לא ברור מדוע זה קרה בגללה, אך יהונתן אמנם נעצר על־ידי מישטרת כפר־סבא, כא־שר זו ערכה פשיטה בביתו ומצאה כמות קטנה מאד של חשיש. יהונתן, עבר לאחרונה לכפר באיזור השרון, ועל כך כתבה העיתונאית לפני ימים אחדים. הרומן שהיה לגפן, המגדל עתה זקן, עם השחקנית **ענת עצמון**, נסתיים.

■ אחרי יותר משנה של הליכים מישפטיים מצד הזוג **שייקה וידיה אופיר** נגד השבועון להיטון, הושגה השבוע פשרה בין הצדדים. בזמנו פיר־סם השבועון ראיון עם הזמרת **אורית דיתן**, שבו חשפה זו פרשת־אהבים שהיתה לה, כב־כול, עם אופיר. שייקה ואשתו הגישו נגד שבועון־הבידור תבי־עה על הוצאת דיבה, על סכום של מיליון לירות. בפשרה הובטחו לזוג אופיר שתי מוד־עות גדולות של התנצלות, וסכום של 62 אלף לירות.

■ **יעקוב אגמון** לא היה השבוע היחיד שלא הופתע על־ידי מסיבת־הפתעה לכבודו (ראה תמונה). גם לכבוד יום־הולדתו של הפסיכולוג ד"ר **ריצ'ארד קורנהויזר** ערכה אשתו, **ורדה**, מסיבת־הפתעה, שאליה הוזמנו עשרות ידידים, בווילה החדשה של הזוג בסביון. נעשה הכל כדי להפתיע את החתן, שהוזמן להקלטה ברדיו, וש־אמור היה לחזור הביתה בשעה 11. אולם ברגע האחרון בוטל השידור, וקורנהויזר שמע ב־שעה 9.30 בערב על המסיבה — לפני שבא ראשון המפתיעים.

■ ברחוב רש"י מס' 62 בתל־אביב עומד לו בניין רעוע וישן, שהפך מרכז הקולנוע הישראלי. בקומת־הקרקע נמצ־אים מישרדיו של המפיק **יע־קוב** (מעגלים, לחץ) **קוצקי**. בקומה השניה נמצא מישרדו של הבמאי **אפי דיין**, המת־גורר בו בימים אלה באופן זמני. בקומה העליונה נמצא מישרדם של **דויד טור ואבי כהן**, המפיקים את הסרט ה־חדש, המישחק האמיתי. רק בשבועות האחרונים עזב את הבניין **איקן מושנזון**, שביים את **רובה חוויות**. בעל ה־בניין, **שמואל גינצבורג**, משכיר אותו בכוונה לאנשי־קולנוע. קודם כל משום שהוא אוהב סרטים, שנית משום שהיה בצעירותו סדרן בקולנוע ברמת־גן. סיבה נוספת, לטענתו: במישרדי קולנוענים יש רעש רק ביום, ולא בלילה.

נעמי שמר נאלצה להפריע לזמר בני אמדורסקי באמצע הופעתו במסיבה שנערכה השבוע. „אני מצטערת מאד לצאת באמצע, אך עלי לשחרר את הביביסיטר שלי. זוהי חמתי, והילד אמנם בן 10, אך עדיין אינו נשאר לבדו," אמרה, נישקה לבני ועזבה באמצע המסיבה.

הורביץ, לתפקיד שר־האוצר השיב: „אני מאחל לו הצלחה בכל, אלא שאני לא מאמין שהוא והממשלה יוכלו להמשיך לאורך ימים. זה דבר זמני."

■ אחד מסגני ראש־העיר תל־אביב בא אצל מנהל־שירות־העיריה, תת־אלוף (מיל') **פינ־חס** („פינייה") **להב** והתלונן על ששכרם של פועלי־התברואה בעיריה גבוה מזה של סגני ראש־העיר. „מדוע זה כך?" התמרמר הסגן. „זה ביגלל חוקי ההיצע והביקוש." הסביר לו פינייה. „ביום שיהיו יותר אנשים שיבקשו להיות פועלי־תברואה מאשר סגני ראש־העיר, יהיה שכרו של סגן ראש־עיר גבוה יותר."

■ סגן שר־האוצר לשעבר, **יחזקאל פדומין**, התראיין בערב־הראיונות שבתרבות, ש־נערך בבאר־שבע, שם ריאיין אותו **מרדכי** („מוטקה") **אר־ציאלי**, כתב הארץ בבירת הנגב. פלומין טען כי מדיניותו של שר־האוצר לשעבר, שימחה ארליך, היתה נכונה, אלא ששרי־הממשלה לא איפשרו להגשימה. בין השאר סיפר מה אירע אחרי שארליך הביא את אחת מתוכניותיו לקיצוץ בתקציבי מישרדי־הממשלה: „בא אליו שר־החינוך, **זבולון המר**, ופשוט בכה שלא יקצצו את תקציב מישרדו. בכה. לא במליצה, אלא בדמעות בעיניים. וארליך ויתר לו."

■ בישיבת הממשלה שנע־רכה בשבוע שעבר, לעג שר־הביטחון **עזר וייצמן** ליומ־רות הפוליטיות של שר־החק־לאות **אריאל שרון**. „הרי את מצע תנועתו, שלומציון," אמר וייצמן, „חיבר לו **עמוס קינן**.

דליה להב מי שהיתה שחקנית ב„תיאטרון הקאמ־רי" לפני 12 שנים, מתגוררת כבר 11 שנים ברומא. היא נישאה לגבר איטלקי בשם ז'אן־קרלו דואני, שהוא מנהל חברת־סרטים ממשלתית באיטליה. לזוג שני ילדים. דליה הגיעה ארצה לחגוג את נישואיה של אחותה, הזמרת ורדה שגיא מלחקת „חאחים וחאחיות" עם הפסיכולוג דב חרר.

אנשים

■ אורחים שבאו למיסעדה הסינית של **רפי שאולי** הופתעו לראות, כי מנהלת אותה **נאווה כורש־ז'ון**, חברתו הצמודה של הבוס. נאווה היא בעצם ציירת, אך מאז נפרדה מבעלה, המחזאי **חנוך ז'ון**, והפכה ידידתו של רפי, החליטה גם להתעניין בעסקיו. רפי אוהב אותן קרוב אליו, ונתן לה את הג'וב. נאווה גם ממשיכה לצייר בשעות־הפנאי שלה.

■ מעריציה של הספורטאית **אסתר רוט־שחמורוב** יוכלו לראותה בקרוב מתאמנת מדי יום בפארק־הירקון. ביוזמת רשות הספורט ועיריית תל־אביב מושלם עתה איצטדיון לאתלטיקה, עם מסלול־אימונים באיכות עולמית, כנהוג בארצות מפותחות ביותר. למסלול זה יבואו גם אתלטים מצטיינים מאירופה, כדי להתאמן בו ולנצל את מזג־האוויר החמים בחודשי החורף. מפקח על השלמת המקום הוא **אברהם גרין**, שהוא כיום מאמן אתלטיקה, ושהיה משנות ה־40' אתלט מצטיין.

■ צריך לשמור על אופטימיות — כך החליטה השחקנית **שושניק שני**, היוצאת, כדרכה מדי בוקר, לשחות בחוף הים. המים היו מזוהמים מאד, ושושיק כבר רצתה לעזוב, כאשר לפתע מצאה בתוך כל הליכלוך שטר של 100 לירות. היא נטלה אותו, שחתה לחוף, ומאז יש לה דיעה טובה יותר על הים התיכון.

■ בימים אלה, כאשר עורך החדשות ברדיו, **עמוס גורן**, נמצא תחת אש צולבת של מנהליו, נזכר **אביטל מוסנזון**, מנהל תיאטרון ירושלים, בחוויה משעשעת שהשניים עברו לפני כמה חודשים. הם נסעו לפסטיבל־תיאטרון באדינבורו שבסקוטלנד. שניהם מתנשאים לגובה של שני מטרים. באחד הערבים, כאשר ניכנס גורן לבית־קפה, אמרו לו כמה סקוטים: „אתה בוודאי ישראלי, שם כולם ענקים." הם הכירו את אביטל כמה רגעים קודם לכן, באותו מקום.

■ מנהל חברת שמן, **בני־מין ג'יבלי**, טילפן השבוע אל העיתונאית **מירה נוף** ומסר לה דרישת־שלום חמה מהבמאי הצ'כי, המתגורר בארצות־הברית, **מילוש פורמן**. לפני שנים אחדות הכינה מירה סרט תיעודי על פורמן. ג'יבלי והבמאי נפגשו במיקרה ברומא, וכאשר סיפר הישראלי מהיכן הוא בא, מיהר הצ'כי ומסר ד"ש לידידתו. הוא אף הבטיח כי יגיע לכאן בקרוב. „רק עכשיו השגתי את הכרטיס הירוק, המאפשר לעבוד באמריקה, וזה נותן לי אפשרות לערוך מסעות. ישראל אצלי בתוכנית," סיפר הבמאי, שסרטו האחרון, שיעור, מוקרן בימים אלה בתל־אביב (ראה מדור קולנוע).

■ כאשר נתבקשה המצחיקנית **ציפי שביט** לכתן כשורפטת בתחרות של המבורגרים, שתיערך בתל־אביב, השיבה: „אני? מה פיתאום? אינני אוכלת בשר, אני צימחונית!" במקומה התנדבה לשפוט חברת־הכנסת שולמית אלוני.

■ קיימת תחרות סמוייה בין הבית־הלבן בוושינגטון לבין בניין הכנסת בירושלים על מי יהיה הראשון שיתקין מערכת סולרית (מערכת לחימום־מים בקרני השמש) — כך כתב השבועון האמריקאי ניוזוויק. השבוע הסתבר כי הכנסת ניצחה — כבר עתה הזמינו תיכנון למערכת כזו אצל האר־כיטקט **ישראל גודוביץ**, המכהן גם כיועץ לשר־האנרגיה בעיצוב ארכיטקטוני של מערכות סולריות. בהתחשב בעובדה שהכנסת חקקה חוק הקובע כי חובה להתקין מערכת כזו בכל בניין או בית חדש, קיווה גודוביץ כי לא תהיינה לו כל בעיות. אך חבר־הכנסת **אמנון רובינשטיין** כבר קבל על כך, שרוב הבתים, ובכללם הכנסת, יהיו מכוערים ביותר כאשר יצטיידו בדוודים מעין אלה. גודוביץ מצא פיתרון אמנותי לכך, ועיצב את המערכת לבניין הכנסת בצורת פירמידה, שתזכיר לצופים פסל, העשוי מתכת וזכוכית.

■ אחרי שראש־העיר **שלמה להט** הודיע לעובדי העיריה כי יעכב את המשכורות מפני שהכסף אזל, יצא לטיול בסיני עם חברי מועצת־העיריה, ההנהלה והפקידים הבכירים. כל המטיילים צירפו לטיול בן שלושת־הימים את בני־זוגם. חברת האוטובוסים דן העמידה לרשותם שלושה אוטובוסים חינם אין כסף. כוכב־הטיול היה **אבנר חזוי**, ממלא־מקום דר־בר העיריה, שערב־ערב הפגין לפני ידידיו ריקודים תימניים.

■ סגן ראש־העיר **דויד שיפמן** אסר על עובדיו להיפגש או לשוחח עם כלי־התיקשורת. בשבוע החולף, כאשר רצו אנשי־הטלוויזיה לצלם את מהנדס־העיר, אסר שיפמן לצלם את המהנדס והתעקש כי יצלמו אותו בלבד.

■ זה מוכרח היה לקרות דווקא **לצבי רימון**, איש הטלפון האדום בגלי צה"ל. צבי נותר ללא טלפון בביתו. הוא עבר מדירתו ברמת־גן לדירה חדשה בגיבעתיים. אחרי כל ההבטחות וההתחייבויות בכתב של מישרד־התיקשורת, לסדר טלפון לאיש הטלפון, הוא מתגורר כיום בביתו ללא המכשיר הרעשני הזה.

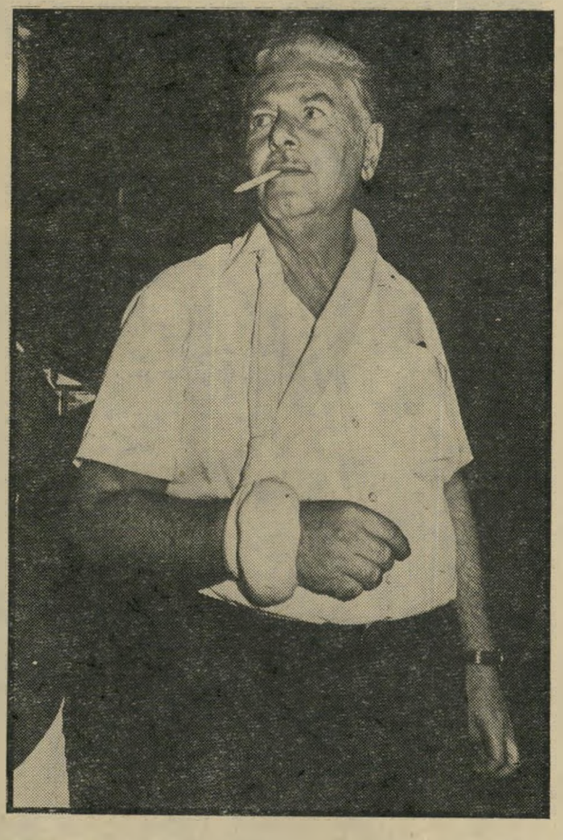
חלי גודנבורג

הדוגמנית התלבשה יפה ונשכבה על פסי־הרכבת ליד הרצליה. אך אל ביותר, שאפשר אפילו להשתרע איתו על האדמה. עוברים ושבים נרגעו כאשר ראו צלם בסביבה.

דורין פרנקפורט

מדגימה בגד חדיש, שאותו עיצבה מבד טפטה. דורין תחליטה לא להיעזר הפעם בדוגמנית, אלא הדגימה אותו בעצמה, כשהיא יושבת ליד הפסנתר. התמונה לא צולמה בביתה. „הלוואי והיה לי בית כזה," אמרה. הבית הועמד לרשותה על־ידי ידיד.

סברין („עודי") שראטר

איש פרקליטות המדינה, נשאל

איך יסתיים מישפטם של הנאשמים בסיוע לשודדי „בנק לאומי" ברמת־אביב. הוא השיב: „לא איכפת לי אם יהיה זיכוי או הרשעה — העיקר שיהיה עונש." כאשר נשאל מתי יסיר מידו את התחבושת המהודקת לצווארו, אמר: „שיהיה לי משהו אחר."

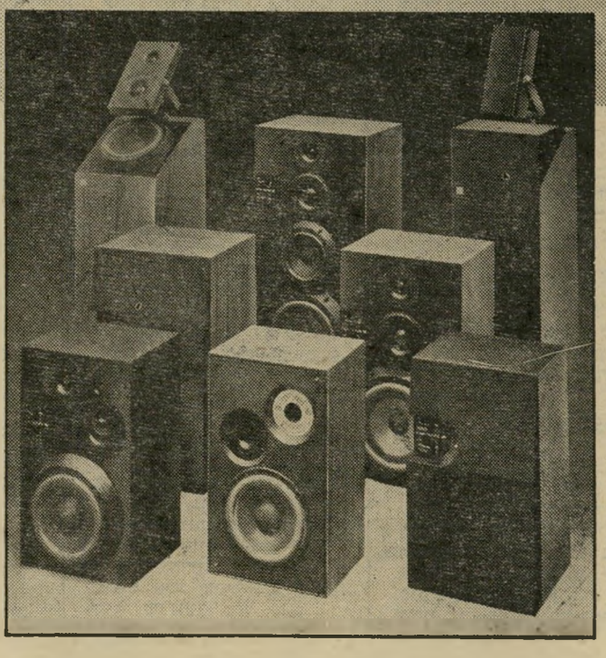

יעקב אגמון

מעיין בלוח שעליו חתמו ידידיו, שבאו למסיבת ההפתעה שערכו לו גלי צה"ל השבוע, לקראת פתיחת התיאטרון החדש שלו, „בית לסין". לידו רעייתו, חשחקנית גילה אלמגור, שסיפרה, כי כאשר אגמון החליט לערוך ראיונות, חששה בתחילה כי לא יצליח בכך. „אך הוא הצליח, ומאז הוא מראיין אותי כל הזמן," הוסיפה. לפני המסיבה טילפנו רבים מן המוזמנים אל אגמון, ושאלו מתי ויכן היא נערכת — וכך היה אגמון האיש הפחות מופתע במסיבת ההפתעה.

העוצמה חשובה לנו לא פחות מהאיכות.

מוראל מכניסה אותך לעידן העוצמה עם רמקול חדיש ויוצא דופן– LA 205 – המשלים את סדרת הרמקולים המקצועיים של מוראל MLP/301/303/309/311 ואוקטב־3.

כבן למשפחה מופלאה זו ניחן ה־LA 205 בכל היתרונות שעשו את רמקולי מוראל לשם דבר: דיוק מירבי בהעברת הצליל, "היענות מעבר" מהירה, סלילי HEXAGONAL+MAGNAFLEX לספיגת עוצמת־יתר ומערכת ליניארית לתיאום פאזה (MLP).

תכונות אלה בצירוף גימור קפדני, מחיר סביר ו־3 שנות אחריות. נותנים בידך רמקול רב עצמה, בין אם אתה משוגע לדיסקו, למוסיקה קלאסית או לכל מוסיקה באשר היא.

מדוע שלא תכנס לשמוע אותו באחד מאולמי ההשמעה המקצועיים עוד היום?

morel® sounds more natural

להשיג בחנויות הסטריאו המובחרות ובחנויות השקם.

מרכז שיווק, תצוגה וייעוץ: מפעלי מוראל, אזור תעשיה נס־ציונה (על כביש בית עובד) טל. 054-70796
פתוח כל יום (פרט ליום ו') מ־9.00—17.00. ● מכירה לעולים חדשים רק במרכז השיווק.

פרסום ס.ע.ל

בעלי עטם

לתכן שמכך ערי הארץ, שכם היתה מאז ומעולם הסוערת והמרדנית ביותר. כאשר הגיע אליה אברהם אבינו, כבר היתה שכם עיר כנענית עתיקה. שם התחוללה הקטטה הגדולה בעיקבות אונס דינה, כאשר שימעון ולוי, בני יעקב, ערכו את הטבח הגדול בעיר. שם התכנסו ראשי השבטים והכריזו על פרישת ישראל משילטון בית־דויד.

התיאור הציורי ביותר של רוח העיר ניתן בפרשת אבימלך. הגבירים של העיר, „בעלי שכם", נתנו לאבימלך „שיבעים כסף" כדי לשכור „אנשים ריקים ופוחזים", ששחטו את כל בני ירובעל, שיבעים איש, על אבן אחת. „וייאספו כל בעלי־שכם... וילכו וימליכו את אבימלך למלך עם אילון מוצב אשר בשכם."

אולם בעלי שכם לא אהבו את הדיקטטור שלהם, כשם שלא אהבו מעולם שום שילטון. „ייצאו השדה, ויבצרו את כרמיהם, ויד־רכו, ויעשו הילולים, ויבואו בית־אלוהיהם, ויאכלו וישתו ויקללו את אבימלך."

סופם היה רע, כידוע. אבימלך כבש את העיר, הרג את תושביה, נתץ אותה „ויזרעה מלח." אבל זה לא הזיק לבעלי־שכם לאורך ימים. אחרי שאבימלך נפצע אנושות על־ידי פלח־רכב שנזרק על־ידי אשה מראש מיגדל, וביקש מאנשיו להרגה, קמה שכם שוב על רגליה.

מאז, כך נדמה, ממשיכים בעלי־שכם לאכול, לשתות ולקלל את השילטון, עד עצם היום הזה. בימי הבריטים היתה שכם מרכז „המרד הערבי" של 1936. בימי השילטון הירדני, בשעה שחברון הסתדרה עם בית־המלוכה, היתה שכם מרכז המרידות וההתקוממויות שפרצו מדי פעם, ורבים מ„בעלי־שכם" דהיום הכירו את הכלא הירדני מבפנים. מאז הכיבוש הישראלי, כאשר ראשי עיריית־חברון למדו להתהלך בין טיפות־הגשם ולהימנע מעימות חריף עם שילטון־הכיבוש, עומדים בעלי־שכם שוב ושוב בראש ההתנגדות למימשל הצבאי.

הדברים התקיפים, שאמר חשיבות כפאם שכעה למתאם פעולות צה"ל בשטחים המוחזקים, תואמים את ההיסטוריה של העיר היפהפיה, ב־3000 השנים האחרונות. ראש־העירייה הוא יורשם של אותם בעלי־שכם מימי קדם, שהיו קיללת השילטון.

■ ■ ■

רבים בישראל הוכו בתדהמה על־ידי הדברים שאמר (או לא אמר) ראש עיריית־שכם באותה שיחה.

הם התעוררו בפעם הראשונה מול פני התפתחות, אשר שילטונות ישראל ואמצעי־התיקשורת שבה ניסו להתעלם ממנה ב־שנים האחרונות.

אפשר לקרוא להתפתחות זו בשם „השפעת הכיבוש על הנכבש".

במילים פשוטות: הכיבוש אינו מחנך לידידות בין העמים, ואינו מקים דור של חובבי־ציון. הוא מגדל דור של מתנגדים קיצוניים, והוא עלול לגדל דור של שונאי־ציון.

■ ■ ■

מחרת הכיבוש, בקיץ 1967, היתה הדיעה הכללית שהאוכלוסיה בשטחים המוחזקים מהווה את החלק המתון ביותר בקרב העם הפלסטיני.

שליחי־שילטון, מומחים שונים ואנשי מחנה־השלום הישראלי סיירו בגדה וברצועה, החליפו דיעות עם ראשי־הציבור שם ושמעו דברים כנים מפיהם. לא היתה בדברים אלה חנופה או התרפסות, וחיש מהר למדו שני הצדדים בשיחות הפרטיות האלה להתבטא בגילוי־לב נוקב.

הפלסטינים התרשמו מן החופש שניתן להם להגיד דברים כו־טים באוזני הכובשים, לפחות ב־שיחות פרטיות, והישראלים התרשמו מגישתם המפוכחת של ראש־הגדה.

הייתי אחד הישראלים שהירבו לשוחח עם האישים בשטחים המוחזקים. לפי בקשתו של לוי אשכול, אז ראש־הממשלה, נפגשתי אז עם יועצו לענייני השטחים, משה ששון, והחלפתי עימו רמים. בפרוטוקול של אותה שיחה נאמר כי לא היו בין שנינו חילוקי־דיעות בכל הנוגע להערכת עמדתם של אישי־ציבור פלסטיניים אלה.

הצעתי אז בכנות להעניק לאלתר את חופש־הביטוי וחופש־ההתארגנות לאוכלוסיה זו, כדי שתקום מתוכה מנהיגות מוסכמת ואחראית, שתוכל לנהל משא־ומתן עם ישראל. ההנחה היתה שהמנהיגות זו תהיה מציאותית ומתונה יותר מאשר אש"ף, שנקט אז עדיין בעמדות קיצוניות וקשוחות.

הצעה זו לא נתקבלה, כמובן, מפני שגם אשכול לא חלם להציע לפלסטינים פיתרון סביר לבעייתם הלאומית.

המנהיגים המתונים עמדו על הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, שתחיה בשלום עם ישראל — בעוד שהנהגת אש"ף דחתה אז מכל וכל את הפיתרון הזה ואף הגדירה אותו (במימלך רשמי שהיה מכוון נגדי) כ„מזימה ציונית".

■ ■ ■

מאז עברו תריסר שנים — והגה כאילו התמכסו הקערה על פיה.

צמרת אש"ף אימצה לעצמה למעשה את הרעיון של הקמת המדינה הפלסטינית ב־גדה וברצועה, ובשיחות חצי־רשמיות אומ־רים נציגיו שאם תקבל גם ממשלת־ישראל פיתרון זה, ייפתח משא־ומתן בין שני הצדדים.

ואילו דווקא עמדת האוכלוסיה בגדה חולכת ומתקשחת.

בוועידת דומא ישבו נציגים בכירים של אש"ף וראש עיריית בית־לחם לצד אי־שים מישראל. אנשי־אש"ף שהוזמנו ל־ועידת ניו אוטלוק בוושינגטון הודיעו על נכונותם לבוא (דבר שנמנע על־ידי ממשלת ארצות־הברית), ואילו ראשי הערים מן הגדה, שהוזמנו אף הם ואשר יכלו לבוא, נמנעו מלהופיע והסתפקו בשיגור הגברת רמונדה טוויל מטעמם.

ראשי הגדה, ובעיר־שכם ביכר־לם, אמנם אינם קיצוניים יותר מאשר צמרת אש"ף, אך אין הם גם מתונים יותר. הם נוקטים עתה שפה קשוחה יותר מאשר כמה ו־כמה מראשי אש"ף.

ועתה באה ההתבטאות של בסאם שכעה. מה גרם לכך?

מותו של אבימלך ליד שכם (ציור של דורה)

■ ■ ■

ברור מה גרם לכך, וברור גם מי גרם לכך.

הכיבוש הישראלי נזקק לאמצעים הקלא־סיים של כל כיבוש: מעצרים, דיכוי הפ־גנות שקטות, פתיחה באש על הפגנות אלימות. אלפים רבים מבני הגדה כבר עברו את בתי־הכלא הישראליים, ורבבות היו עצורים במשך תקופות קצרות. כימעט כולם טוענים כי הוכו, ואחדים טוענים כי עונו.

לאדם החי תחת כיבוש צבאי — כל כיבוש צבאי — אין זכויות לאומיות, ואין גם זכויות אישיות. המניף את הדגל האסור הולך לכלא. המרגיז את השילטון, או מישהו משוטריו או מפקידיו, מסתכן במעצר ו־בגירוש.

כל שילטון־כיבוש משניא את עצמו על האוכלוסיה. השילטון שלנו אינו יוצא מכלל זה.

אך לכיבוש שלנו נתלוו תופעות, שאינן מקובלות בשילטון־כיבוש רגיל. מופקעות אדמות. נלקחים המים. מוקמות התנחלויות על אדמות שהאוכלוסיה רואה בהן את אדמתה — ואין הבדל רב בין אדמה „פרטית" ואדמה „ממשלתית" המהווה רזרווה קרקעית של העם החי במקום.

בני הגדה והרצועה מאמינים עתה, כי הכיבוש הישראלי מאיים על עצם קיומם הלאומי והאישי. כל פרובוקציה מסוג אלון־מורה, כל התבטאות של אריק שרון, כל תוכנית־התנחלות המתפרסמת בעיתונות, משכנעת את האוכלוסיה שעליה להיאבק על עצם חייה.

אילו היו בעלי־שכם זקוקים לי־בית־ספר למרד, למרות אלפי שנות ניסיונם, הרי שילטון־הכיבוש היה מספק להם בית־ספר זה.

■ ■ ■

מאז הסכמי קמפ־דייוויד מחמיר תה־ליך זה בתאוצה גוברת, כמו מכונית המתגלגלת במידרון.

ההסכמים נראים בעיני כל הפלסטינים כמזימה לחיסול העם הפלסטיני. אם היו בימים הראשונים ספקות בעניין זה, הרי באו תוכניות־האוטונומיה של מנחם בגין, בתוספת ההתנחלויות האחרונות, וסילקו כל ספק. תהיה דעתו של אנוור אל־סאדאת כאשר תהיה — מנחם בגין רואה בהסכמים הכשר לסיפוח השטחים הכבושים, בדרך עקיפה.

אל־סאדאת, הנשיא ג'ימי קארטר ואולי גם מנחם בגין האמינו, כאשר חתמו על ההסכמים, כי תושבי השטחים המוחזקים הם מתונים יותר מאשר אש"ף, וכי על כן אפשר להשתמש בהם כדי להוציא את אש"ף מן התמונה. לכן נקבע בהסכם כי „הנציגים הנבחרים של תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה" יקחו חלק במשא־ומתן על המעמד הסופי של הגדה והרצועה.

לעיני העם הפלסטיני נדלק אור אדום. הסעיף התפרש אצל הפלסטינים כנסיון לחסל את המנהיגות הלאומית שלהם ולש־לול את זכויותיה של מחצית העם הפלסטיני החיה בגולה. לדעתם, נועד לי־ראשי הציבור בגדה וברצועה תפקיד של קוויזלינגים, שיתנו הכשר לסיפוח השטחים לישראל.

התוצאה היתה מובנת מאליה: הקצנה של המנהיגות בגדה. כל מנהיג בשטחים המוחזקים משתדל עתה להוכיח שאינו קוויזלינג, שלא יכנוד בעמו, שלא ישתתף בשום מזימה נגד אחדות העם הפלסטיני.

כך השיגו הסכמי קמפ־דייוויד (ומעשיו של בגין בעיקבותיהם) את ההיפך הגמור ממה שהתכוונו לעשות. תחת לגדל מנהי־גות מתונה יותר בשטחים המוחזקים, הם הקשיחו את המנהיגות שם ואילצו אותה לדבר בשפה קיצונית יותר.

אם ייאותו נציגיה של ממשלת־ישראל להיוועד עם אנשי אש"ף, ולוא גם בחשאי, הם ייווכחו לדעת כי רבים מהם מדברים עתה בשפה מתונה יותר מאשר ראשי העיר־יות בגדה, וכי יהיה הרבה יותר קל להגיע עימם להסכם.

■ ■ ■

מה הלאה? ברור כי שכעה אינו יחיד בדיעותיו. להיפך, כל ראשי הציבור בגדה וברצועה שותפים לדיעות אלה. כולם סבורים כי הפיגועים החבלניים בישראל מוצדקים, כל עוד נמשך הכיבוש.

אין פירוש הדבר שכולם אכן דוגלים ב־המשך הפיגועים. יש ביניהם, כמו בצמרת אש"ף, הסבורים כי הפיגועים הפכו מכ־שיר מוזיק ומייותר בעידן זה. אך גם זה־פלסטינים הסבורים כך, מאמינים כי ה־פיגועים הם מוצדקים במצב של כי־בוש ואי־הכרה בהם. (ולהבדיל: לא מעט אנשים התנגדו בשעתו לפעולות אצ"ל ולח"י, אך הצדיקו אותן כלפי הבריטים.)

אפשר להוקיע את שכעה על כך שלא הוסיף מייד, באותה שיחה, שאין הוא מצ־דיק הריגת נשים וילדים. אילו היתה לו שהות לחשוב, ואלמלא סבר כי זוהי שיחה פרטית, מן הסתם היה מקפיד לומר זאת. אך מכיוון שלא היתה זאת הצהרה לפירסום, שבה יש לשקול כל מלה, אלא שיחה חופ־שית להסברת גישות, אין לכך משמעות רבה ובוודאי אין כל הצדקה לטענה כאילו יש כאן הסתה לרצח (בשיחה פרטית עם אלוף!).

אך העיקר הוא ששכעה מיצג כיום את כל האוכלוסיה בגדה וכי רצועה. אם יגורש או יודח, ישים הדבר ללעג ולקלס את כל רעיון האוטונומיה. „הנציגים הנבחרים של תושבי הגדה והרצועה" יישבו בכלא או בגלות — והאוטונומיה המהוללת תיפח את נישמתה עוד לפני שנולדה.

ראש עירייה שכם מתאר באוזני צוות „העולם הזה" את מהלך השיחה שהסעירה את הארץ

מימשל הצבאי. לחכות בחוץ חמש־שש שעות, ורק אחר־כך היו מואילים להכניס אותנו פנימה. על כל פנים, התכוננו לפגי־שה, והיא נערכה בבניין המימשל בשכם.

מר דני מט הגיע, פנה אלי וביקש לדעת מה דעתי בעניינים שונים. שאלתי אותו לאיזה נושאים הוא מתכוון באופן מיוחד. הוא ענה לי: לא חשוב, תדבר על מה שאתה רוצה.

התחלתי בבעיות עירוניות. הסברתי לו מדוע המצב הכלכלי בשכם מחמיר והולך.

נשים בוכות שכם ידועה כעיר בעלת מנהיגות דתית חזקה. מעטים האירועים שבהם מש־תתפות נשים. במפגש ההזדהות של נציגי־העיר עם בסאם אל־שכעה הגיעו נשות העיר, האחראיות על אירגוני הסעד, הילדים והחינוך. הן אף התכבדו לשבת בשורות הראשונות. בזמן נאומו של אל־שכעה נראו דמעות זולגות מעיניהן של חלק מהנשים.

„זאת היתה מלכודת!"

„הבתי כי אני מכירה את בעלי. אני יודעת מה הוא חושב. אני מכירה את הרגשות שלו. והוא מדבר על הכל בבית!" אומרת עינאייה אל־שכעה. „הלכתי לשופטים ואמרתי להם את כל זה. הלכתי על דעת עצמי, כי הבנתי שדבריו סולפו, ובכוונה תחילה. ידעתי שאני חייבת לומר את דברי בקול, ושתו־שבי ישראל יידעו במה בדיוק מדובר!"

עינאייה אל־שכעה, בעלה בסאם אל־שכעה, ועימם כל תושבי שכם והגדה, משוכנעים שנעשה עוול לראש־העיריה, במטרה ברורה אחת: להכפיש את שמו בעיני העם הישראלי ולגרום לשינאה ול־שיכנוע מהנה־השלום הישראלי שאילון־מורה חייבת להישאר במקום שבו היא שוכנת היום. כלומר: אין לבצע את החל־טת בית־המישפט העליון לפרק את ההת־נחלות, השוכנת על אדמות פרטיות.

„אני רוצה להבהיר לכולם," אמר שכעה בנאומו לפני בני־עירו, ראשי־הערים ו־תומכים בגדה, „שאין זה מאבק נגדי או נגד הפלסטינים בילבד. זה מאבק נגד כוחות־האור והשלום. וממשלה שחושבת שתוכל להביא לשלום בדרכים אלה, טועה טעות מרה!"

אל־שכעה טוען שהכפשת שמו תוכננה עוד לפני השיחה עם מתאם־הפעולות ב־שטחים, האלוף דני מט, ולמעשה כל כוונת השיחה היתה האחת — לסבך אותו.

סיפר אל־שכעה:

ביום הראשון לפני שבוע התקבל טלפון מהמימשל. הודיעו לי שדני מט יבוא ביום השלישי, בשעה 11 וחצי. לא הסבירו במה מדובר, ואף כי התפלאתי לפשר הביקור, לא אמרתי מילה ולא שאלתי שאלות.

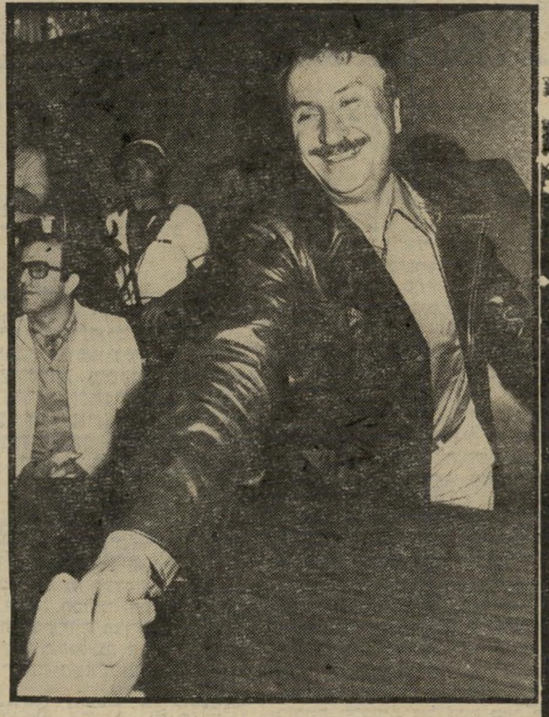
„שיחה פילוסופית"

ד ה היה משונה: ראשית, אין לנו הרבה עניינים עם מר דני מט עצמו. אני פגשתי אותו פעם אחת בתל־אביב, בפגישה משותפת עם עזר וייצמן. ומאז, אף פעם לא. מילבד זאת, אף פעם לא התקיימו פגישות מסוג שכזה בעיר עצמה. תמיד היינו צריכים להגיע אל נציגי ה־

הסברתי לו מדוע יש אנשים המתלוננים על בעיות באספקת חשמל ומים בעיר. סיפרתי לו על הפעילות בשוק המקומי, שוחחתי איתו גם על דברים שאינם כל־כך חשובים. השיחה היתה על פסים רוגעים. פנינו לעניינים פוליטיים יותר. לא שו־חחתי איתו כנציג מיסגרת מסויימת. זו היתה שיחה של שני אנשים. הייתי קורא לזה אפילו שיחה ידידותית בין שני אנ־שים. יותר מזה, זו היתה שיחה פילוסופית, כאילו שאני אזרח שווייצי, המדבר על דברים ברומו של עולם.

שוחחנו על הכרה בזכויות העם הפלס־טיני, על קאמפ־דייוויד, אוטונומיה וההש־פעה של כל זה על השירותים העירוניים בשכם.

מישפחה שכזאת עינאייה, בסאם ו־חנא הבכורה. האי־שה תומכת בבעלה. חנא בת ה־17 הספיקה לשבת חמישה ימים במעצר אחרי ההפגנה נגד התנחלות אלון־מורה.

התלוננתי על ההתייחסות השלילית של שילטונות־הצבא לשירותים העירוניים.

אחרי שסיימתי את הנושאים הללו, פנה אלי מר מט ושאל אותי אם יש לי טענות נוספות. התחלתי לדבר על מעצרי אנשים, מאסרים, הקשיים לצאת אל ארצות־חוץ ובעיות בצד המערבי של הגשרים בדרך לירדן. הרחבתי את הדיבור על הרעת המצב של האסירים בתוך בתי־הכלא, בעיקר בבאר־שבע וטול־כרם. הפניתי את תשומת־ליבו לכך שבכלא טול־כרם התחילו לירות בעצירים מינהליים בזמן התפילה, בעודם כורעים.

ביקשתי את טיפולו בעניין אחד מתושבי שכם, נאדר אל־עפירי היושב כעציר מינהלי בכלא רמלה, וכתוצאה מהעינויים נגרם לו שיתוק ברגליים, והוא אינו יכול ללכת. הסברתי לאלוף מט כי מצב־בריאותו של אל־עפירי הולך ורע, ואנו מבקשים שיעזור ויפנה אותו לטיפול רפואי, או שיבדוק את אפשרות שיחרורו. דני מט הבטיח לי שיתעניין בנושא. ושאל לדעתי בעניין אסירים בכלל. שוחחנו על סוגי אסירים ואז שאל מט: מה דעתך על פיגועים חבלניים, ואיך אתה חושב שצריך לנהוג במחבלים שזרקו שני ילדים לתוך האש?

מהרגע הזה התחלנו לנתח את המצב של המאבק וההתנגדות של הפלסטינים, במילחמתם נגד הכיבוש. אני חייב לציין שהשיחה היתה רגועה, לגמרי לא אישית, אפשר אפילו לומר שזו היתה שיחה פילוסופית. שני אנשים מדברים על נושא רחוק מהם, וללא שייכות אישית אליהם. הייתי אומר שאפילו נשמעתי כמו מדען, אחד המכין מחקר פוליטי על מצב קיים מסויים.

לא הבאתי בחשבון שאני ראש־עיר, והוא מושל צבאי. שנינו בני־אדם רגילים, שני אנשים שלא כיבדים כלל בעניין.

„לא תמכתי ברצח"

התחיתי בכך שניסיתי לנתח את הסיבות למצב הקיים. אמרתי: יש משהו מרכזי, המניע את כל נושא הפיגועים והפדאיון, ואותו יש לבדוק. אם נסכים שאין סיבה לכל התופעות, הרי נצטרך להסכים שמי שעושה את מה שהוא עושה הוא חולה או מתוסבך.

הסברתי למר מט כי במצב הפלסטינים היום שולט השכל והרגש. ניסיתי להסביר לו כי הישראלים מבצעים פשעים נגד האנושות, כי מעשים כמו גזילת קרקעות והפגזות על מחנות־פליטים, תוך כדי הרג אזרחים, אין להם כל הגדרה אחרת מילבד פשע נגד בני־אדם.

האלוף דני מט הפסיק אותי ואמר: „תראה, עד כמה אנחנו מישטר נאור ודמוקרטי, שאני מאפשר לך לומר מילים כאלה."

ואז פנה אלי ושאל: „האם אתה תתמוך בפעילות כמו הפיגוע בכביש החוף?"

עניתי לו: „אני חושב שכל מה שאמרתי עד עכשיו היה תשובה ברורה לשאלתך."

האלוף המשיך לשאול על הריגת הילדים במעשה כביש־החוף. אמרתי לו שאני שמעתי מאנשים שהפידאיון לא הרגו את הילדים. הסברתי לו גם כי שמעתי שבמשך כל המישפט התעקשו הבחורים שהם לא באו להרוג, אלא לשחרר את חבריהם הכלואים.

מעולם לא אמרתי שאני תומך ברצח־אזרחים וילדים.

אני חייב שוב לציין שהשיחה התנהלה באווירה רגועה, ואפילו ידידותית. לא חשבתי שיש כאן איזו פרובוקציה או נסיון לסבך אותי, כפלסטיני, כראש־עיר או כבסאם שכעה עצמו.

פניתי אל האלוף ואמרתי לו: „מדוע אתה לא לוקח דוגמה אחרת? הנה, לפני זמן־מה הגיע מיכתב למחמד מילחם, ראש־עיריית חלחול. את המיכתב כתב בחור, חייל ישראלי, שהיה בקרבות בלבנון. החייל סיפר שראה גופה של מחבל כשבידו השמאלית היה ספר, ובימנית הוא נשא קלשניקוב. אותו חייל סיפר למילחם שברגע שראה מה שראה, התחיל להבין את כל העניין הפלסטיני. הוא הכיר בזה שאותו בחור, שהוא מחבל, איננו איש רצח בילבד. גם לו יש חיים ושאיפות, גם הוא לא רוצה למות, וגם הוא רוצה ללמוד עוד ועוד ולהגיע להישגים, אך אין לו ברירה, והוא חייב ללחום את המילחמה שהוא מאמין בה.

כאשר הסתיימה השיחה, לחצנו ידיים הוא בירך אותי ב„חג שמח".

תגובה — על מה?

כשחזרתי לבניין העיריה, הגיעה אלי אחותו של נאדר אל־עפירי. היא בכתה, ואני הרגעתי אותה. סיפרתי לה שזה עתה חזרתי מפגישה עם האלוף מט, ושהוא הבטיח לי שהוא יטפל אישית בבעייתו של אחיה. היא השתכנעה, כמו שאני השתכנעתי. היא עזבה את הבניין כשהיא מחייכת.

אותה הרגשה היתה גם לי. חשבתי שזו היתה שיחה ידידותית, חביבה, בה כל אחד אמר את דעתו ללא חשש. לרגע לא עלה בדעתי מה היו הכוונות האמיתיות בשיחה זו.

שעה אחת אחרי שחזרתי מהפגישה, התקשרו אלי משידורי הרדיו וביקשו תגובה שלי. שאלתי: „על מה?" ואז אמרו לי שהגיע מידע, שאני אמרתי שאני בעד רצח ילדים ואזרחים. אמרתי שאינני מבין בכלל במה מדובר, ואין לי על מה להגיב.

באותו יום שודרה במהדורה הערבית ידיעה שבה נאמר שאני הודעתי למט על תמיכתי המלאה ברצח ילדים.

אחרי כחצי שעה שודרה במהדורה ה־

(המשך בעמוד 44)

„ברוח ובדם למען בסאם!"

קראו מאות הצעירים שהשתתפו באסיפת ההזדהות ביום השבת. לא נשמעו קריאות תוקפניות ולא היו התפרעויות צעירים אחרי כן. אלכסה נתן הוראה לא לשחרר את תלמידי בתי־הספר מחשש שאלו לא יעמדו באיפוק שגזרו על עצמם הבוגרים יותר.

חיבוק בפרהסיה

בסאם אל־שכעה ואשתו עינאייה, שניהם ילידי שכם. שכעה היה חבר פעיל במיפלגת הבעת. בשנת 1959 יצא לפגישה בדמשק. עינאייה נסעה עימו, והם נישאו שם. באותו כנס של הבעת חל פילוג בין מצריים וסוריה. אל־שכעה, נתבקש לעזוב את סוריה והוא נסע למצריים, שם נשאר עד 1964. הוא אינו נחשב כאוהד שילטון ירדן, ובעיקבות קאמפ־דייויד אף נותקו קשריו עם השלטון המצרי. שכעה ואשתו הם גם שותפים פוליטיים.

יותר כח, יותר חידושים בשואב האבק החדש של שרפ

עם המנגנון החדיש DUST REMOVER לסילוק אוטומטי של האבק מהמסנן.

MADE IN JAPAN

* **מנוע רב עוצמה-** 800W-לפעולה מושלמת
* **מיכל אבק משוכלל-** ללא שקית
* **מד אבק-** לסימון כמות האבק במיכל
* **כבל חשמל מתארך-** לפעולה נוחה בטווח רחב

* **המחיר: 11,730 ל"י**

את מוצרי האיכות של שרפ תמצא בשקם, במשביר המרכזי, בשא"ל, ברשתות השיווק הגדולות ובחנויות המובחרות למוצרי חשמל.

SHARP

שַׁרְפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

היבואן: פרוסמן בע"מ ירושלים. טל. 02-533817/8/9

דעות

ארליך יהיה
אופוזיציה בממשלה

סירובו של סגן ראש־הממשלה השני, שמחה ארליך, להשתתף בקבינט הכלכלי שחקים שר־האוצר החדש, יגאל הורביץ, מוסבר ברצונו של ארליך לשמור בידו את האופציה לביקורת של המדיניות הכלכלית הממשלה.

ארליך, שבשיחות פרטיות מביע את השקפתו הפרטית, כי הממשלה במתכונתה הנוכחית לא תאריך ימים יותר משלושה חודשים, מתכוון לעמוד גם בראש אופוזיציה אקטיבית בתוך הממשלה למדיניות ההתנחלות.

ארליך הבהיר כי בעניין זה, אותו הוא מכנה „התייבות־סרק", הוא מתכוון „ללכת עד הסוף."

סקרים מבטיחים:
סיכוי לוייצמן

סקרים שנערכו לאחרונה על־פי הזמנת אנשי חרות בליכוד העלו תוצאות מאלפות, המעודדות את ראשי הליכוד.

על־פי סקרים אלה מתברר שאם בראש רשימת הליכוד בבחירות, אידך היו נערכות היום, היה ניצב שר־הביטחון עזר וייצמן ולא מנחם בגין, לא היה הפסף של המצביעים לעבר המערך גדול כל כך.

בעוד שבעימות צפוי בין מנחם בגין לשמעון פרס, מראים הסקרים יתרון בולט לרשימת המערך, הרי כשהעימות הצפוי הוא בין שמעון פרס לעזר וייצמן, קיים כמעט שיוויון בהתפלגות הבוחרים. עם נטייה קלה לצד וייצמן.

מחריפים יחסי
בלום - עברון

המחלוקת בין שגריר ישראל באו"ם, הפרופסור יהודה בלום, לבין שגריר ישראל בוושינגטון, אפרים עברון, עלולה להפוך לעימות גלוי וייתכן שתצריך את התערבותו של ראש־הממשלה.

שרון רוצה
מישפט חוזר

שר־החקלאות אריאל שרון מעוניין להביא את פרשת הפקעת האדמות הפרטיות בנווה זיו מחודש בי בית־המישפט העליון.

כיוון שאריק יודע שאין אפשרות לדיון מחודש בעתירת תושבי הזיב בעניין התנחלות אזון מורה, הוא רוצה להביא זכך שיונשו עתירות חדשות בנושא זה, בידי תושבים שעד כה לא ביקשו התערבות בג"ץ.

שר־החקלאות מאמין שכדיון חדש ניתן יהיה לשכנע את בית־המישפט שהסיכות לחפקעה הן ביטחוניות ולא פוליטיות וכי תהליך ההפקעה נעשה כדין, ולא כפי שקבע בית־המישפט שהן בבג"ץ אזון מורה.

שני השגרירים חלוקים ביניהם הן ביחס לקו ההסברה בארצות־הברית והן באופן התגובות כלפי ממשלת ארצות־הברית על עמדות שהיא נוקטת בפומבי, בעיקר ביחס לאש"ף.

עד כה נהנה עברון מגיבוי מוחלט של משה דיין. אולם אחרי פרישתו של דיין, נוצר חשש בשגרירות בוושינגטון כי יגבר כוחו של בלום, שיש לו גישה ישירה אל בגין.

צי"ם מעורבת
בשערוריה בארה"ב

חברת הספנות הלאומית צי"ם, מעורבת בפרשת שחיתות של תשלומים בלתי חוקיים ושל תשלומי שוחד בעסקי הנמלים בארצות־הברית. התובע הכללי האמריקאי הגיש שורה של האשמות נגד מנהל חברת ספנות אמריקאי, בהן הוא מואשם בתשלומי שוחד לנשיא איגוד עובדי הנמלים. על־פי ההאשמות קיבל הנשיא, קרול גארדנר, משנת 1975 עד שנת 1978, תשלומים בסכום של 66 אלף דולר.

בפרטי האישום נמען גם כי שני עובדים לשעבר של חברת „צים" בארצות־הברית, חיים ניימן וראובן אירון, קיבלו סכום של 50 אלף דולר מחברה מיסחרית פרטית תמורת מעורבותם בפעילות חבלתי חוקית כרציפי נמל ניו־יורק.

בן־אליישר לחפקיד
שר־החוץ?

כמה ממקורביו של מנחם בגין ניסו לבדוק את האפשרות, שיסכים למנות לתפקיד שר־החוץ בממשלתו את מנכ"ל מישרד, הד"ר אליהו בן־אליישר.

אנשי תנועת החרות, שבן־אליישר היה חובר לפני שהפך מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, מודעים לעובדה שהוא משתוקק מאד לתפקיד זה, אך אינו מעז להציע עצמו לבגין. על פי תגובותיו של בגין לרעיון

ספרי ק. צטניק
בשפה הגרמנית

אחרי יותר משלושים שנה חזר בו סופר השואה יחיאל („ק.צטניק") דיי־נור מהנדר שנדר שלא לאפשר את תירגום ספריו על השואה לגרמנית. הסופר, שספריו תורגמו לשפות רבות, התיר למו"ל דניאל אמריליו לתרגם את יצירותיו לגרמנית כתנאי שיך גרמנית לא תהיה מעורבת בתהליך הפקת הספרים.

„בית־הכזבות" תהיה היצירה הראשונה שזו שתתורגם בידי מתרגמת יהודיה מגרמניה. המו"ל מצפה שנפח ההתעניינות המחודשת בשואה בגרמניה, בעקבות הקרנת סידרת הטלויזיה בשם זה, יהיה כיקוש רב לספריו של ק.צטניק במדינות הדוברות גרמנית.

שהועלה בפגיון, הסתבר כי אין הוא מתיחס להצע הברציונות.

„חופש הדת"
יישמר במפ"ם

בפעם הראשונה בתולדות מפ"ם הובטחה „החרות הדתית" לאחד ממרכיביה. האפשרות לשמור על „הגישה המסורתית ליהדות" היתה האחד. התנאים שעליהם הוסכם במשא־ומתן להצטרפות קבוצה גדולה מאנשי עודד למיפלגה. אנשי עודד, שבראשם עומד רפאל בן־שושן, מי שהיה מראשי תנועת עודד שהשתלבה בד"ש ושימש כעוזרו של שר־הרווחה ישראל כץ, טענו כי התדמית האנטי־דתית של מפ"ם מפריעה להם ומונעת הצטרפות של אנשים מעדות המיזרח, ובעיקר ממדינות צפון־אפריקה, למיפלגה.

את הצטרפותם למפ"ם מגדירים אנשי עודד כניסיון לבדוק אם יוכלו למצוא במיפלגה זו את ביטויים, לשמור על הזהות העדתית שלהם ולתת ביטוי גם לגישה המסורתית שלהם.

מאחרי הקלעים מתנהלים מגעים עם עוד כמה גופים, שחלקם היו מזוהים עם מיפלגות אחרות, כדי לשלבם במיסגרת מפ"ם.

לא יהיה „צבא
פרטי" ללנדאו

תוכניתו של שר־התחבורה, חיים לנדאו, לחדש את סיירת־הבטיחות, לא תמומש ככל הנראה. בממשלה נתקלה התוכנית בלעג והיו שרים שטענו כי לנדאו מבקש להקים לעצמו „צבא פרטי". אולם ההתנגדות העיקרית באה מחוגי המישטרה, המתנגדת בתוקף לסיירת, על סמך הניסיון שהיה לה עם גוף זה בתקופת כהונתו של גד יעקובי כשר־התחבורה.

בינתיים כבר רכש מישרד־התחבורה ציוד קשר ורדאר, עבור הסיירת שלא תוקם, המונח עתה כאבן שאין לה הופכין.

סיקור לישראל
ביחון גיאוגרפי

ישראל תזכה לייצוג ממעט קבוע במחדורה האמריקאית של היחתך הגיאוגרפי „גיאו" היתצא לאור על־ידי בית ההוצאה הגרמני של השבי־ער „שטרן". הגליונות הראשונים של המחדורה האמריקאית של היחתך היקר (מחירו הוא פי שלושה מהיחתך „גשיונאל גיאוגרפיק מגאזין") זפו בתפוצה חוכמת וגדלה אולם במטרה להחדירו לציבור הקוראים היהודי, תזכה ישראל לסיקול מיוחב.

בכך אחד מגיליונות היחתך 6—5 כתמות. העורך הראשי של „גיאו", הרולד קמפן, שבא לארץ לבילוי של יותר מחודש, חלים שממעט בכך אחד מהגיליונות המקודמים תוקרש כתבה לנושא ישראלי.

העבודה לא
חטיל אגרה

קרוב לוודאי שמאבקו של מזכיר מחוז תל־אביב במיפלגת־העבודה, אליהו שפייזר, נגד הטלת אגרה בשיעור של 150 ל"י על חברי מיפלגת־העבודה, לקראת ועידתה, יוכתר בהצלחה.

בצורה כזאת שוב לא תהיה כל אפשרות לבחון את כוחו הממשי של הסניף התל־אביבי של המיפלגה, שהטענת מזכירי המחוזות האחרים הוא הקטן ביותר מבין סניפי המיפלגה בערים הגדולות ומקבל ייצוג מעבר לגודלו הממשי.

מישקלו של הסניף נקבע על פי מה שמכונה „שיקלול", שיטת חישוב הנוטלת בחשבון את מיספר החברים הרשומים בסניף ואת מיספר הבוחרים שהצביעו באיזור תל־אביב בבחירות האחרונות עבור המערך. על פי שיטה זו ניתן לכלול שמות פיקטיביים ומתים בין החברים הרשומים.

עובדי „הצופה" נגד
מכירת ביתם

עובדי יומון המפד"ל, „הצופה", עומדים להגיש צו־מניעה נגד הנהלת המפד"ל, באמצעות עורך־הדין יגאל רענן, שימנע ממנה למכור את „בית הצופה" בתל־אביב ל„בנק המזרחי". העובדים יטענו כי אין ביטחון שישולמו להם הפיצויים המגיעים להם על פי ההסכם, עם סגירת העיתון.

לטענת עובדי הצופה, מבקש גיזבר המפד"ל אהרון קופולוביץ' להתחמק מהסכם הפיצויים שהושג עימם, על פיו יקבלו פיצויים בשיעור 270 אחוז, עם סגירת העיתון בחודש דצמבר השנה. לדבריהם מבקש קופולוביץ' להביא לגסיסתו של העיתון, כך שייראה כאילו מת מעצמו, באשמת העובדים, ולא נסגר על־ידי המפד"ל.

הגיזבר מעכב תשלומים לספקים ובתוצאה מכך עלול העיתון להספיק את הופעתו מבלי שייסגר רשמית.

משקיף

תמיר הבט"ח

להצביע בעד

מיד אחרי ההצבעה ערך שר־המישפטים, שמואל תמיר, שיחות עם אישים בכירים בליכוד, וחזר על הצעתו כי הוא וח"כ עקיבא נוף יצטרפו לחרות. תמיר הסביר כי במיקרה כזה יצביעו הוא ונוף בעד התיקון בחוק, מאחר שאז תהיה עליהם מישמעת מיפלגתית.

שר־הבישחון עזר וייצמן, ושר־השיכון דויד לוי, הודיעו לחבריהם בחרות כי לא יסכימו בשום פנים ואופן להצטרפות תמיר לחרות.

אורגד רוצה

בוועדת כספים

ח"כ הליכוד, יגאל כהן־אורגד, התחיל כבר ביום ההצבעה על חוק־ההפלות במגעים עם ראשי מיפלגתו ושריה, כדי להבטיח לעצמו את ראשות ועדת־הכספים, במקום ח"כ שלמה לורנץ, אם תפרוש אגודת־ישראל מהקואליציה.

פלומין הציע

להחפטר

מי שהיה סגן שר־האוצר, ח"כ יחזקאל פלומין, הציע למיפלגתו את המנדט שלו, מאחר שסירב להצביע עם הממשלה על תיקון חוק־ההפלות. **הצעתו נדחתה על הסף, מכיוון שאם יתפטר פלומין, ייכנס במקומו חבר התחיה, צבי שילוח.**

גאולה כהן

חצביע נגד

ח"כ גאולה כהן, אשר הצביעה יחד עם משה שמיר בעד הממשלה על תיקון חוק־ההפלות, עומדת להצביע נגד ההצעה, כאשר זו תועלה מחדש על־ידי הממשלה, ככל הנראה בעוד כשבועיים.

גאולה הביעה כמה פעמים את דעתה נגד חוק־ההפלות בכללו, אולם בהצבעה הבאה היא החליטה להיות נאמנה לקו שלה, להצביע נגד הממשלה בכל מיקרה ובכל מחיר.

גאולה הודיעה לאנשי הליכוד כי תהיה מוכנה לשנות את הצבעתה בעוד שבועיים, רק אם הממשלה תוותר על הורדת אילון־מורה מהקרקע.

ידין לא

ישתתף בקבינט

למרות שנבחר כאחד מחמשת חברי הקבינט הכלכלי המצומצם, הודיע סגן־ראש־הממשלה, הפרופסור יגאל ידין, לשר־האוצר יגאל הורביץ כי לא ישתתף באופן אישי בישיבות הקבינט.

ידין הודיע להורביץ כי את מקומו בקבינט ימלא שר־הרווחה, הד"ר ישראל כץ, כאשר הקבינט ידון בנושאי חברה ורווחה, ושר־המישפטים, שמואל תמיר, כאשר הקבינט ידון בנושאים אחרים.

חקירה נגד ישראלי

בארצות־הברית

אחד מאמצעי התיקשורת החשובים ביותר בארצות־הברית עורך עתה חקירה מקיפה במעשיו של איש־עסקים תל־אביבי מפורסם, הנחשד על־ידו כאחד מאנשי־המפתח של „המאפיה הישראלית" בארצות־הברית.

איש־העסקים, שיצאו לו מוניטין כאחד ממוקדי החברה התל־אביבית, הופיע לא מכבר בלוס־אנג'לס, כאשר בידו סכום של 12 מיליון דולר — שהוא סכום־עתק גם בממדים אמריקאיים — שאותם ביקש להשקיע במקום. הוא בא במגע עם יורד ישראלי, גם הוא דמות מרכזית בחיי־החברה של תל־אביב בעבר, והציע לו לנהל את עסקיו במקום.

לדעת החוקרים האמריקאיים, יתכן כי הסכום נובע מרווחים של הברחת חשיש מישראל לאמריקה, ושל סמים קשים מיבשת אמריקה לישראל. בעניין זה צפויים באמריקה, תוך כמה שבועות, גילויים סנסציוניים, העלולים להשחיר עוד יותר את פני ישראל שם.

„קאמיקאזה"

פלסטיניים?

יש להתייחס ברצינות־יתר לידיעות על אימוניהם של פידאיון פלסטיניים בהטסת מטוסים.

קיימת אפשרות שגופים פלסטיניים קיצוניים ינסו להפעיל שיטה של „קאמיקאזה" (ביפאנית: „רוח הקודש"), ולחקות את מעשיהם של הטייסים היפאניים במילחמת־העולם השנייה, שהפילו את עצמם במטוסים מלאי־הפצצות על נושאות־מטוסים אמריקאיות.

הסכנה: שטייסים פלסטיניים ינסו לבצע מיבצעי־התאבדות, על־ידי הפלת מטוסים במרכזי־ערים.

המונ"ל איים

על „הארץ"

המנכ"ל החדש של משרד־האוצר, יעקוב נאמן, היה עד למינויו עורך־הדין של סוחרי־

הנשיא בראש

קרן קמבודיה

נשיא־המדינה, יצחק נבון, מוכן לחתום את עצמו בראש קרן־הטלוויזיה למען פליטי־קמבודיה.

ההצעה הועלתה על־ידי הנהלת תנועת הצופים בארץ. התברר כי הצופים אספו סכום של יותר משלושה מיליוני לירות למען קרן־הטלוויזיה למען ילדי־קמבודיה, ורצו להיות שותפים בהנהלת הקרן של הטלוויזיה.

כהצעת פשרה הוצע כי הנשיא יעמוד בראש הקרן, והנשיא הביע הסכמתו לכך.

הנשק ממכסיקו, מרכזים כץ, שיש לו עסקים נרחבים עם התעשייה האווירית.

כאשר נודע בשבוע שעבר לנאמן כי היומון הארץ מתכוון לפרסם גילויים על כץ, לגבי הפרשה שפורסמה לפני כשנה בהעולם הזה, הוא איים להגיש מישפט־דיבה נגד הארץ, בגובה של 100 מיליון לירות.

פת דורש

הורדת מיסים

שר־התעשייה גידעון פת דרש השבוע משר־האוצר החדש, יגאל הורביץ, להסיר את המיסים משכר עבודת המישמרת השנייה והשלישית בתעשייה, או להפחיתם בצורה משמעותית.

פת לא קיבל עדיין תשובה מהורביץ, אך נראה כי זו תהיה שלילית.

המיסים על שכר עבודת המישמרת השנייה והשלישית בתעשייה נקבעו בעיקבות המהפך הכלכלי.

זמיר מחפש

דרך פיצויים

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, מנסה למצוא דרך שבה תפצה המדינה את הד"ר יצחק פרומקין, מי שהיה עצור משך 10 חודשים בגלל אשמת־שוחד, שזוכה בתחילת השבוע.

מקורבים לזמיר פנו לפרומקין בבקשה להימנע מנקיטת צעדים מישפטיים נגד המדינה, כדי שאפשר יהיה לסיים את הפרשה ללא בית־מישפט.

טענות ראשונות נגד

מישפחת הורביץ

עוד לפני שנכנס יגאל הורביץ לתפקידו, הועילו טענות נגד מישפחתו ועסקיו.

כאשר אזלו בחנויות ירושלים מוצרי המיפעלים „טנא־נוגה", שהבעלות עליהם הועברה בשעתו על־ידי יגאל הורביץ לבני־מישפחתו, נפוצה השמועה כי בני־המישפחה ממתינים למעשיו של שר־האוצר החדש, שיביאו להעלאת מחיריהם של המוצרים.

הורביץ עצמו הכחיש נמרצות, בתגובה על טענות של אורי אבנרי בכנסת, כאילו חזר לעסקיו אחרי שהתפטר מתפקיד שר־התעשייה.

שפיר אינו

רוצה באיבצן

בשיחה שהתנהלה השבוע בין המפקח הכללי הבא של המישטרה, האלוף הרצל שפיר, לבין מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, הניצב אריה איבצן, הציע איבצן את מלוא תמיכתו בשפיר.

שפיר, לעומת זאת, הניח לאיבצן להבין שהיה מעדיף שאיבצן יגיש את התפטרותו ביום מינויו כמפכ"ל.

„כור" יקים

מיפעלים במצריים

בקאהיר דנים עתה בהצעה מפורטת של חברת „כור" להקמת שני מיפעלי־ענק במצריים, בהשקעה של כ־30 מיליוני דולר כל אחד.

המיפעל הראשון יהיה להפקת שמנים מזרעי כותנה, והשני מיפעל לכיתוש פרי־הדר.

צפויה שביתה

ב„אל־על"

טייסי „אל־על" הקימו מטה־שביתה ומכינים עצמם לשביתה שעלולה יכריזו בעוד כשבועיים.

אז צריכה הנהלת אל־על להודיע לטייסים אם היא מבטלת את הדרישה לפיטורי 33 טייסים, או שהיא עומדת על דרישה זו.

המערך והליכוד

נגד הרצאות

חברי־כנסת אחדים מהמערך הבטיחו לשריר את תמיכתם בהצעת־החוק הפרטית שלו, שנועדה לאסור על חברי־כנסת לשאת הרצאות בשכר, גם בחוץ־לארץ.

שריר אף מציע תקופת־צינון מהרצאות, אחרי שחבר־הכנסת גמר את כהונתו. עיקר טענתו של שריר היא נגד חברי־הכנסת יצחק רבין ומשה דיין.

במדינה

העם

זוועה בטהראן

גם איזו היה השאה „אייכמן של איראן" — מיצוות התרבות חשוכות מתאוות הנקם

יש מיצוות שהשתרשו כל־כך עמוק בקרקע התרבות האנושית, עד כי הן נראות כמובנות מאליהן. כאשר מישהו מפר אותן, מעורר הדבר תדהמה וזוועה.

מיצווה כזאת היא חסינותם של דיפלומטים, שליחי מדינה אחת המואמנים במדינה אחרת, אף יריבה ואוייבת. היא קודשה עוד בימי־קדם. גם בתקופות בארבאריות היה מעמד מייוחד לברוז, הנושא את דבר אדונו, ולדיפלומט שנשלח על־ידי שליט אחד אל חצרו של השני.

בעת החדשה, הלכו והתמעטו הפיגועים בשגרירים. אפילו בעת הכרזת מילחמה, מקפידים הצדדים לדאוג להחזרת הדיפלומטים של האוייב לביתם. במלחמת־העולם השנייה, כאשר ניהלו השליחים היפאניים בוושינגטון משא־ומתן כוזב עד לרגע ההתקפה על פרל־הארבור, כחלק מערכת הטעייה והסוואה, לא מנע הדבר את החזרתם ליפאן בעצם ימי ההתרגשות והזעם.

נוהג זה מבוסס על היגיון. לכל הצדדים יש עניין בשמירת הכללים המוסכמים. אם יבוטלו, יינזקו כל הצדדים כאחד, וההידברות בין עמי־התרבות תידרדר במדרון הבארבאריות.

מיקלט למנגלה. כל המוסכמות הללה התערערו השבוע בטהראן, כאשר לכדו חסידי האייתי־אללה רוח־אללה חוסייני את צוות השגרירות האמריקאית והחזיקו את עשרות הדיפלומטים כבני־ערובה, בדרישה להסגיר לאיראן את השאה המודח, המאושפז בארצות־הברית.

הדבר עורר זוועה ברחבי העולם, מפני שהיתה זאת פעולה פחדנית, נגד אנשים חסרי־ישע, למען מטרה אנטי־הומאנית: הסגרת אדם חולה, ואולי גוסס, בידי אויביו שואפי־הנקם.

אך כמו בכל פרשה אנושית, יש גם לזו שני צדדים. העלה את הצד השני אנדרו יאנג, לשעבר ראש־המישלחת של ארצות־הברית באו״ם, שהישווה את השאה לאדולף אייכמן, כדי להסביר את רגשות העם האיראני.

יתכן מאד כי בעיני האיראנים, מעמדו של השאה כמעמדו של מנגלה בעיני ישראל. השאה ניצח במשך שנים על מכונה אכזרית מאין כמוה של רצח ועינויים, דיכוי ורדיפות, והריהו מצטייר כיום בי מולדתו כשטן עצמו.

חומייני ואמונים. אך שיקול צלול יפסול גם טענה זו.

האנושות התרבותית אינה יכולה לתפקד, בלי שמירה על מינימום של נוהגים תרבותיים. מוסר היחסים הבינלאומיים, שהתגבש בניסיון של דורות רבים — החל בהגנה על חייהם של שבויים במילחמה ועל האוכלוסיה בשטח כבוש, וכלה בשמירה על חסינותם של דיפלומטים — חשוב יותר מכל רגש חולף, מוצדק ככל שיהיה, ועליו לגבור על אינסטינקטים של נקמה.

מאורעות השבוע מוכיחים שוב את חומרת הסכנה הצפוייה לתרבות האנושית מהתלקחות הקנאות הדתית החשוכה בפינות שונות של העולם — החל בחומייניזם האיראני וכלה בגוש־אמונים הישראלי. כאשר מתרחשים הדברים במרחקים, קל לאזרח הישראלי להסיק את המסקנה: יש לחסל מיפלצת זו, לפני שתסכן את הישגי התרבות המודרנית, החילונית והסובלנית.

תיקשורת

טומי מכבה את הלפיד

הדמוקרטיה מבוססת על חופש המידע — אך בארץ משתלט עיקרון טוטאליטרי

מאז השליטו מנחם בגין וזבולון המר את „המאפיה הימנית" על רשות־השידור, אירעו בה שערוריות רבות ורצופות. השבוע הגיעו לשיא, החושף בצורה חדה את המגמה של התהליך: הפיכת כלי התיקשורת הממלכתיים למכשיר־תעמולה טוטאליטרי.

ההבדל בין תיקשורת דמוקרטית ותיקשורת טוטאליטרית אינו רק בהטפה לדיעות, אלא גם במניעת־מידע. בדמוקרטיה, פועלת מיצוות־עשה: יש לאפשר לאזרח החופשי לשמוע את שני הצדדים בכל ויכוח. במישטר טוטאליטרי, פועל העיקרון ההפוך: יש למנוע בכל מחיר את השמעת הטענות של הצד השני. יש לשטוף את מוחם של האזרחים על־ידי חזרה אינסופית על טענות השילטון, ולמנוע מהם כל אפשרות לשמוע טענה אחרת.

על פי פרינציפ זה פועלים הקומיסאריים הפוליטיים של ממשלת־הליכוד — יוסף („טומי") לפיד, ראובן ירון ואהרון מאפו, יחד עם משרתיהם ומלשיניהם.

קולו של פירר. השבוע תומצת המאבק כולו בפרשה של שלוש דקות.

עובדי דטלוויזיה ריאיינו ביום החמישי את באסם אל־שכעה (ראה הנדון, עמודים 29—28 ולהלן), כדי שיציג את טענותיו לפני הציבור הישראלי. מאחר שהאיש שימש מטרה להתקפה מוחצת עליו, והיה צפוי באותו רגע למאסר ולגירוש, היתה זאת פעולה עיתונאית שיגרתית ומובנת־מאליה.

לא כן חשב טומי לפיד, שאסר את שידור הראיון. במשך שלוש דקות הואפל המירקע. משם התגלגלו הדברים לעבר עיתות חריף ובלתי־נמנע (ראה עמוד 45).

לעומת זאת שידרה הטלוויזיה בליל־שבת ראיון נוסף עם אריק שרון, שהשמיט את המסוה האחרון והטיף בגלוי למישטר פאשיסטי. כשהוא לבוש בקפידה מפחידה בחליפה כהה ועניבה שחורה, וכאשר בפניו ניכר טיק עצבני חדש, שהפחיד עוד יותר, השמיע שרון דברים שמעולם לא נשמעו עדיין על מירקע הטלוויזיה — השקפת־העולם של פירר פאשיסטי פוטנציאלי. הוא טען שהיה צורך לגרש את שכעה מבלי לאפשר לו כלל להזדקק לבית־המישפט הישראלי, ושתיגרת־כדורגל בנצרת (שכנראה לא היתה ולא נבראה) מוכיחה שיש לקבוע יחס חדש כלפי המיעוט הערבי.

היו אלה דברי־הסתה גזעניים מובהקים. נראה כי שרון החליט לשים את עצמו כראש „המאפיה הימנית", המשתלטת בהדרגה על המדינה, והפועלת בשיתוף־פעולה הדוק בממשלה, בכלי־התיקשורת, בצה״ל ובמערכות האחרות.

שטיפת־המוח. מעבר לשערוריות היום־יום, יש למגמה זו השלכות חמורות ביותר על עתיד המדינה.

לצד הנוער שטוף־המוח, העובר את מערכת־החינוך של זבולון המר, נוצר ציבור מבוגר שטוף־מוח, קורבן מאמציהם של טומי ושות׳, הניזון מסוג אחד של מידע ודיעות, ושכל סוג אחר נמנע ממנו בכוח.

השטחים

התנהגות היאה

לקצין ולג׳נטלמן

לא נותר ספק: פרשת אל־שכעה היתה מלכתחילה קונניה מתוכננת היטב

ככל שעברו הימים אחרי ההלם הראשון של פרשת בסאם אל־שכעה (ראה הנדון ועמודים 29—28) כן התעמקו הספקות לגבי כשרות פעולתו של השילטון.

טענתו של אל־שכעה, כי הוכנה לו מלכודת מתוכננת־היטב, קיבלה סבירות רבה יותר מיום ליום. הסימוכין לכך:

● לא היתה שום סיבה נראית־לעין ליוזמתו של האלוף דני מט, מתאם הפעולות של צה״ל בשטחים המוחזקים, לזמן את אל־שכעה לשיחה. צורת הזימון ומי קומו היו יוצאים־דופן.

● אף שהאלוף מט נפרד מאל־שכעה בתום השיחה בידידות ובחמימות מודגשת, נמסרה גירסה מסולפת של השיחה תוך פחות משעה לרדיו, ועוד באותו יום לכתבים הצבאיים.

● לעומת זאת, לא מסר מט דיווח לממונים עליו, ובעיקר לשר־הביטחון.

● הגירסה המקורית שנמסרה לאמצעי־התיקשורת היתה מסיתה וכוזבת, בהוציאה את הדברים מתוך הקשרם.

מעיליה באמצע. הקונניה שברה במכה אחת את אחד הנכסים המעטים שעוד שרדו בין ישראל וראשי הציבור בשטחים המוחזקים: האימון ההדדי האישי.

מאז ראשית הכיבוש, נוצרה מסורת של הידברות אישית חופשית של ישראלים מכל הסוגים, אנשי המימשל וראשי מחנה־השלום כאחד, עם ראשי הציבור הפלסטיני. במשך 12 שנים, נהגו שני הצדדים להביע באופן חופשי לגמרי את דיעותיהם בשיחות אלה. האווירה ששררה בשיחות אלה יצרה לא פעם את האשליה כאילו „כבר נוצר למעשה שלום," כפי שאמר פעם יצחק בן־אהרון.

אין ספק כי משה דיין שמע דברים דומים לדבריו של אל־שכעה, כאשר נפגש עם ראשי הציבור ברצועה ובגדה, וביניהם חיידר עבד־אל־שאפי בעזה וד״ר אחמד חמזי נתשה בחברון. דיין לא פירסם מעולם מילה מתוך שיחות אלה. אך גם הוא ראה בשיחות אלה חלק מיצירת ריקמה של אמון הדדי ושלום.

האלוף מט הגיע בפרשה זו לשיא של ציניות. אחרי ששמע את דברי אל־שכעה, העלה על נס את הדמוקרטיה הישראלית, שבה מותר לשכעה לאמר מה שאמר. אך תוך שעה פתח מט — או אחד מאנשיו — במסע שנועד להעניש את שכעה על אמירת דבריו.

זהו מעשה של מעילה באימון. המכפיש את מדי צה״ל. גם לולא היה מט עצמו אחראי לכך, היה חוסר־התגובה שלו על המעשה הופך אותו לפחות לשותף־אחראי מעשה. התנהגותו לא היתה — לפי ההגדרה הבריטית — „יאה לקצין ולג׳נטלמן".

הסתה — של מי? הנקודה העיקרית של כל הפרשה הועלמה מעיני הציבור — אף שהיא מזדקרת לעין.

הטענה נגד שכעה היתה שהוא הסית בדבריו לרצח נשים וילדים, בכך שלא גינה את הפיגוע בכביש־החוף.

השאלה המתבקשת היא: את מי הסית אל־שכעה?

בעלי־שיחתו לא היו אלא האלוף מט עצמו וכמה מאנשי מטהו. הם היו היחידים ששמעו את הדברים. לולא הדליפו הם עצמם את גירסתם לאמצעי־התיקשורת. לא היה שומע אותה איש מילבדם.

האם נענש אל־שכעה על כי הסית את האלוף מט?

מיפלגות

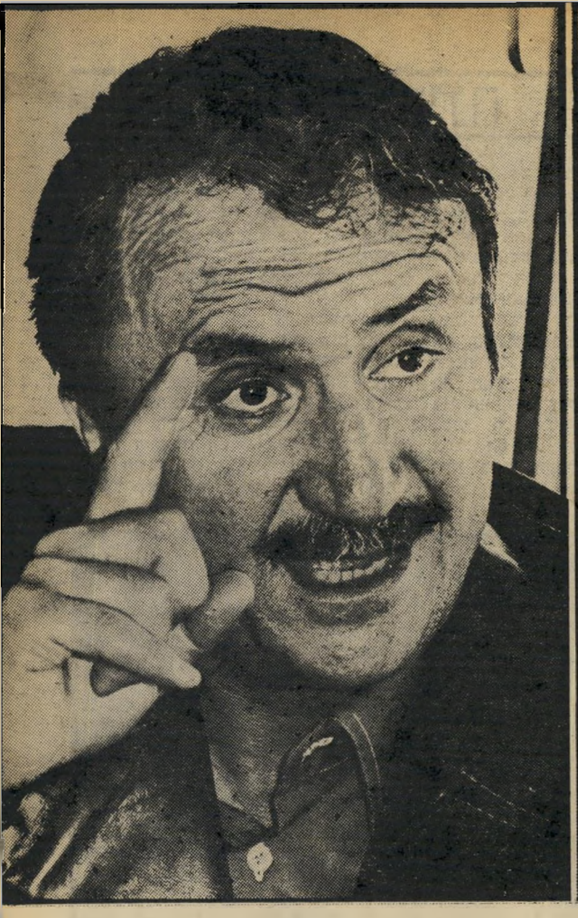
המגנת נוכחות

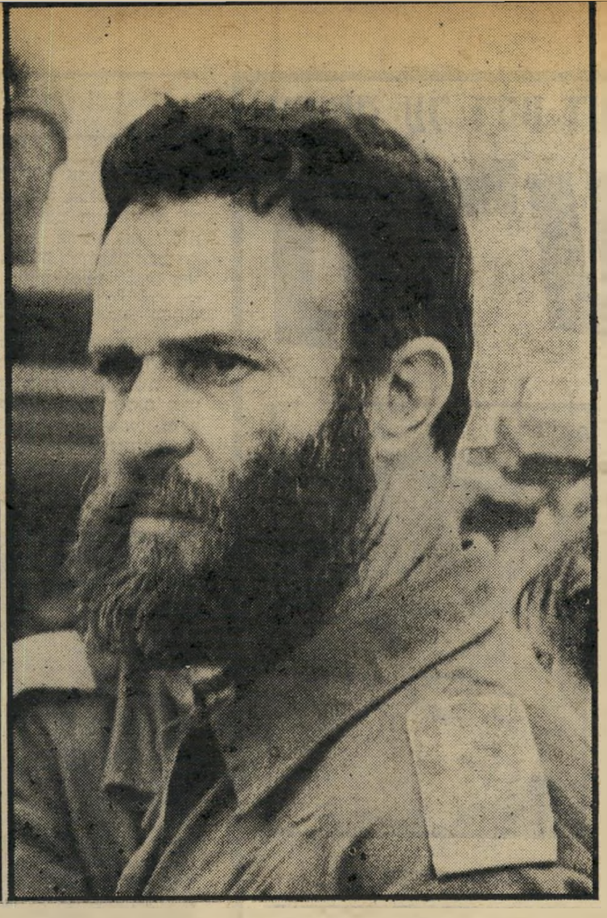
חשיבותו של כנס בית־ברל השני, היתה בעצם קיומו ולא במה שנאמר בו

המעמד היה קצת מביך. באחד מאולמות מיכללת בית־ברל בצופית, המכיל כמאתיים כיסאות, הצטופפו יותר ממאתיים וחמישים נוכחים. היו ביניהם רבים מאישיה הבולטים של מיפלגת העבודה.

למרות שרק מעטים מהם, כמו חה״כים ז׳ק אמיר, אברהם כ״ץ ודני רוזוליו, או ראשי הערים יוסף נבו ואהרון נחמיאס, הם גושאי תפקידים רשמיים מטעם המיפלגה, הכילו הכיסאות באולם הצר את המנהיגות הבאה של מיפלגת העבודה.

(המשך בעמוד 34)

האלוף מט **ראש־עירייה אל־שכעה**

בישראל הדמוקרטית מותר להגיד את הכל — ואחר־כך הולכים לבית־הסוהר

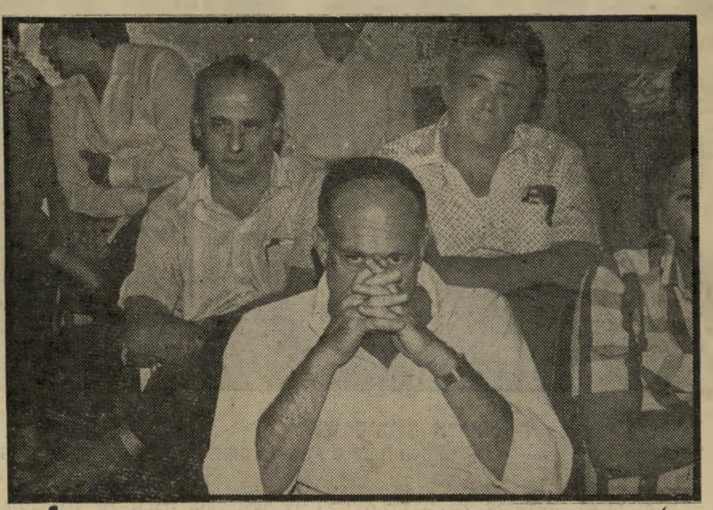
(המשך מעמוד 34)

כל אלה, פי ארבעה ממיספר הנוכחים בכנס בית־ברל הראשון שנערך לפני כ־שלושה חודשים, ישבו והאזינו להרצאות של ראש עיריית צפת, אהרון נחמיאס, איש האיגוד המקצועי בהסתדרות, ישראל קיסר, וח"כ דני רוזולין.

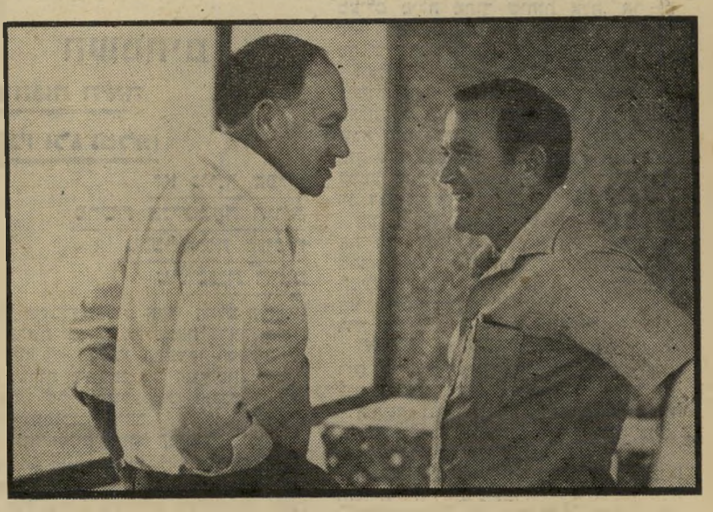
לא היה שום דבר חדש או מסעיר בדברים שנאמרו. לא נשמעה שם שום בשורה חדשה. לא הועלה אפילו רעיון חדש אחד, רעיוני או ארגוני. ובכל זאת, האזינו כל הנוכחים בסבלנות לנאומים הארוכים. קשה היה להניח שאישי צמרת של מיפלגת העבודה הטריחו את עצמם מכל קצוות הארץ רק כדי לשמוע מה שיש לישראל קיסר ואהרון נחמיאס לומר להם.

ברל כל מטרה מוגדרת או מצע משותף, היה ברור להם שביטול הכנס או דחייתו ינחיתו מכת מוות לעצם ההתארגנות המאחדת את כל אלה החשים אי נוחות מהמגמות השולטות כיום במיפלגת העבודה.

מארגני הכינוס הפיקו הפעם לקחים מהתקפות הנזעמות על כינוס בית־ברל הראשון. הפעם שוב לא ניתן היה להגדיר את הכינוס ככינוס של „קבוצת לווינסון־חריף". מזכיר הקיבוץ המאוחד, מוסה חריף, ויו"ר מועצת המנהלים של בנק־הפועלים, יעקב לווינסון, אומנם נכחו בכנס, אך הם לא השמיעו בו אפילו מילה אחת. הם לא ישבו על במת הנואמים, אלא בתוך הקהל. למרות זאת היה זה יעקב לווינסון שמשך את תשומת הלב

בנקאי לווינסון בקהל בבית־ברל
במקום שירה בציבור ופיצוח גרעינים

מארגנים חריף ולווינסון
ספינכס במושב האחורי

הפקת לקחים. ואומנם, לדברים שנאמרו בכנס בית־ברל השני לא היתה שום חשיבות. גם לא לטענה שהועלתה בפי כל הדוברים שאין כוונת הכנס לערער על סמכות הנהגת מיפלגת העבודה. חשיבות הכנס היתה בעצם קיומו. גם אם כל הנוכחים בו היו מתאספים יחד לשיחה בציבור או לפיצוח גרעינים היו התוצאות דומות.

היתה זו הפגנת נוכחות אילמת. עצם עריכתה ולא הדברים שהושמעו בה, הם שהיוו איום על הניסיון של הנהגת מיפלגת העבודה הנוכחית להמשיך את קיומה של המיפלגה כגוף המתמודד בבחירות ולא כתנועה ערכית.

הניסיונות הנואשים שנעשו למנוע את התכנסות בית־ברל כמו התגובות הנזעמות בלישכת מיפלגת העבודה אחריה, מצד פונקציונרים ועסקנים החרדים לכיסאותיהם, ניפחו את חשיבות הכנס מעבר לכל פרופורציה.

מארגניו ידעו שהם חייבים לקיימו, למרות הלחצים המופעלים עליהם. שכן, למרות שאין למעשה כיום לאנשי חוג בית־העיקרית דווקא בשתיקתו, ומצלמות הטלוויזיה התרכזו על הבעת הספינכס שבפניו.

בלי תוויות עדתיות. הלקח השני שהופק היה שבירת התדמית של קבוצת עילית אינטלקטואלית־אשכנזית, שניסו מתנגדי ההתארגנות לשוות לה. הפעם בלט מיספרם של יוצאי עדות־המיזרח בקרב המתכנסים. לא היה זה מקרה שרשות־הדיבור ניתנה דווקא לאהרון נחמיאס, יוצא מרוקו ולישראל קיסר, יליד תימן, שנתנו את הטון בכנס. אחרי נאומיהם לא ניתן יהיה עוד להדביק לחוג בית־ברל תווית עדתית או מעמדית מתנשאת.

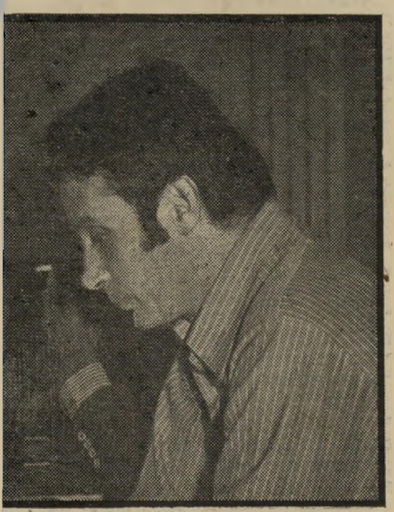
העובדה שהפעם באו לכנס רבים שלא הוזמנו אליו וגם רבים, בעיקר מקרב ועדי־העובדים, שהופעלו עליהם איומים ולחצים שלא להשתתף בכנס, העידה על הדינמיקה הפנימית של התכנסות מעין זו, שטרם הגיפה דגל כלשהו. במיפלגת העבודה קיימים רבים וטובים המחפשים אפיק רעיוני וערכי כדי לנתב בו את פעילותם.

סחיטה על רקע רומנטי - הלשנה - מכות

מלשינון

רזי ברקאי סיפר

שעמום גורן גילה לו

„אני עורך" דין בדם"

ד"כתב הפרלמנטרי של הרדיו, רזי ברקאי, חיפש את מנהל החטיבה שלו, עמוס גורן. הוא היה צריך להחתים את גורן על טופס־הוצאות־אישיות. כאשר מצא אותו לבסוף, חתם גורן על הטופס מבלי להניד עפעף ואחר כך אמר לרזי: „בוא, הכנס אלי לרגע לחדר."

על השיחה שהיתה ביניהם בארבע עיניים יש שתי גירסות, האחת של ברקאי והאחרת של גורן. אולם שיחה זו גרמה להתפוצצות השערוריה הגדולה ביותר שאותה ידע הרדיו מעודו: שערוריית הרשימות השחורות של „המאפיה השמאלנית" ברדיו.

לדברי רזי ברקאי, צעיר נמרץ, הנתשב לאחד הכתבים הבולטים ברדיו, מרכיב משקפיים, בעל שיער סתור שחולצתו תמיד מחוץ למכנסיו, אמר לו גורן: „אני רוצה לספר לך משהו. לפני כשנה וחצי, כשהתמודדתי על תפקיד מנהל החטיבה, הייתי נתון ללחצים של אבי ברייוסף. הוא ניסח מיכתב לחבר הוועד המנהל, אהרון פאפו, שבו הובעו דעות על כל מיני אנשים העובדים ברדיו, „המשוייכים" לשמאל, וחוות דעת עליהם. אני הייתי שותף לעניין הזה עם המיכתב. אני לא זוכר אם חתמתי עליו או לא, אבל זו לא היתה האשמה שלי. הייתי נתון לסחיטה של אבי ברייוסף. אני רוצה להתנצל בפניך, גם השם שלך היה ברשימה הזו."

רזי שמע את דבריו של גורן בשקט. בין גורן לברקאי היו מתיחויות רבות על רקע הבדלי אופי ועל רקע השקפות פוליטיות שונות. אולם מאז מונה גורן, הוא קידם את ברקאי, מינה אותו לראש מחלקה ולא התחשב כלל בהבדלי הגישה וההשקפות שביניהם. „אתה יודע," אמר גורן, „שהמיסמך הזה לא היה משהו רציני. זה שהיה כתוב בו שאתה שמאלני, ושאנחנו נגקה את מחלקת החדשות משמאלנים לא גרם לכך שיצרו את הצעדים שלך."

ברקאי קיבל את הווידוי של גורן בשיוויון־נפש והתייחס אליו כאל רכילות. הוא הכיר את הדמויות שפעלו בסיפור הזה. עמוס גורן, מנהל החטיבה השאפתן ואיש המקורב למרכז־החופשי לשעבר ולמנהיגו שמואל תמיר; אבי ברייוסף, אשר לטענת ברקאי הוא אחד הכתבים הכושלים של הרדיו וידוע כמי שמלשין לשילטונות ולשרי הליכוד על מה שקורה במחלקת החדשות, וחבר הוועד המנהל אהרון פאפו, שכבר זמן רב איש ברשות־השידור אינו מתייחס אליו ברצינות. לגבי ברקאי התמים, היה זה עוד סיפור רכילות, מהסיפורים הרבים המושמעים במחלקת החדשות. התידוש היחיד שהיה בווידוי של גורן, היה שסוף־סוף התאמתה שמועה שהילכה במערכת החדשות זמן רב. „מיסמך פאפו", שהכל דיברו עליו ואיש לא ידע מהו בדיוק, נחשף.

רק כעבור שעות אחדות, כאשר ברקאי פגש את גבי גזית, מגיש יומנים, הוא נזכר בסיפור שסיפר לו גורן. הוא סיפר אותו לגזית כפיסת רכילות, אולם גזית התנפל על הסיפור כמוצא שלל רב. „זה סיפור עם הרבה חומר נפץ," אמר גזית, „צריך לפוצץ אותו."

המגיש התגלה כבעל חושים פוליטיים מחודדים יותר מאשר הכתב הפרלמנטרי. לגזית גם יש חשבון אישי נוקב עם עמוס גורן, ובעזרת סיפור זה הוא מצא דרך להיפרע ממנהל החטיבה. לפני שנים אחדות היה גורן החבר־הקבוע של קריינית הרדיו שמירה אימבר. גורן, הידוע כמי שנגרר לעיתים לסערת רגשות ומפעיל כוח פיסי, חשד כי שמירה מנהלת רומן סימולטאני עימו ועם גבי גזית. הוא תפס את גזית והפליא בו את מכותיו.

זית החליט לפוצץ את הפרשה. תוך שעות ספורות התלחשו בירושלים על מיסמך שהתגלה במיקרה, ובו רשימה של אנשי המאפיה השמאלנית ברדיו. מחלקת החדשות חדלה מלתפקד, ורק יחסם של עובדי המחלקה למנהל הרדיו החדש, גידעון לב־ארי, מנע את התפשטות השביתה שהוכרזה באותו היום.

כאשר הבין גורן כי הסיפור פרש כנפיים, הוא ניגש, עוד באותו הערב, לבית של ברקאי. גם לגבי השיחה השניה שלהם יש הבדלי גירסות. ברקאי טוען כי גורן ביקש ממנו לדאוג לכך שהסיפור לא יופץ, והבטיח לו, בתמורה, שהוא ידאג לעריפת ראשו של שנוא מחלקת החדשות, אבי ברייוסף. כאשר אמר לו ברקאי כי הסיפור כבר מתגלגל ויצא משליטתו, השיב לו גורן, שוב לפי גירסת ברקאי: „אם ככה, אז אני אומר שכל העניין היה מתיחה."

עמוס גורן מכחיש את פרטי השיחות שהתקיימו בינו לבין ברקאי, לפי גירסת ברקאי. בישיבה שהתקיימה בחדרו של לב־ארי, שבה השתתפו כל מנהלי המחלקות בחטיבת החדשות, חזר ברקאי על גירסתו. גורן הכחיש אותה מכל וכל וטען כי מה שברקאי מספר הוא שקר וכזב.

„אני יודע שברייוסף מגיש נגדי תביעת־דיבה. הנושא נמצא בחקירה, לכן אני מנוע מלדבר," הסביר גורן. „מה שאני יכול לומר הוא, שאני לא ניסחתי ולא הייתי שותף לכל ניסוח של מיכתב מסוג זה, שנשלח לפאפו או לכל אדם אחר. ההוכחה הכי טובה לכך שלא כתבתי את

בגלל קריינית - אלה הביאו לפרשת המיסמך

רדיופוני

המיסמך, אם יש בכלל מיסמך כזה, היא שלא הפלתי לרעה אנשים הידועים כשמאלנים, ביניהם רזי ברקאי. להפך, קידמתי אותם בעבודה."

חטיבת החדשות ברדיו הפכה למרקחה. חברי־כנסת החלו להתערב בנושא, וה־וועד המנהל של רשות־השידור התחלק שוב בין חסידי פאפו ליריביו. פאפו עצמו אינו מוכן לומר אם קיבל מיכתב כזה או לא, מברי־יוסף או מגורן, או משניהם. בשיחה עם כתב העולם הזה אמר השבוע פאפו: „אני עורך־דין ואני לא מגלה איזה מיסמכים אני מקבל. אני עורך־דין בדם, ובכלל לא חשוב אם קיבלתי מיכתבים שלא במיסגרת תפקידי כעורך־דין, אלא כחבר הוועד המנהל של רשות־השידור. אני לא אומר אם קיבלתי מיכתב כזה."

נראה כי אחת מדמויות המפתח בפרשה כולה הוא אבי ברי־יוסף. נראה כי גירסתו של גורן, כאשר תושמע, תטען כי אבי ברי־יוסף רק הראה לו מיכתב שהוא כתב, וכי הוא לא היה קשור כלל

שבגלל סחיטה של ברי־יוסף

לכתיבת המיכתב ואינו יודע אם הוא נשלח או לא. אבי ברי־יוסף טוען, כי גורן הראה לו טיוטה של מיכתב כזה, וכי הוא ניסה לשכנע את גורן שלא לשלוח אותו, אך העלה חרס בידיו.

„לחצים של אוייבים"

אבי ברי־יוסף, צעיר בן 32, שייך לחטיבת החדשות של הרדיו מזה עשר שנים. לברי־יוסף קשרים עם שרים ובעיקר עם השר הממונה על חוק רשות־השידור, זבולון המר. ברי־יוסף אינו מכחיש את קשריו עם השרים, וטוען שהם נקשרו לצורך עבודתו ככתב. לדבריו, בינו לבין השר זבולון המר נוצרו יחסים מייוחדים, „כפי שקורה בין שני בני אדם." אבל הוא מעולם לא ניסה לנצלם לטובתו או לרעת חבריו במחלקה. במחלקת החדשות מתייחסים אל אבי כאל מי שיש להיזהר מפניו, משום שהוא „מלשינון קבוע". ואולם לאיש אין ראיות לכך. ברי־יוסף מכחיש כאילו אי פעם אמר משהו על חבריו לעבודה באוזני אישי השילטון.

ברי־יוסף הורחק ממחלקת החדשות ומירושלים. כאשר מונה עמוס גורן, שברי־יוסף טוען כי הוא ידידו האישי, חשב כי בכך הסתיימו כל תלאותיו במישור העיתונאי, וכי גורן יחזיר אותו לעבודה עיתונאית. „אבל גורן בגד בחבר. הוא נכנע ללחצים של האוייבים שלי בתוך מחלקת החדשות, והשאיר אותי בעצם מחוסר עבודה," הסביר השבוע.

ברי־יוסף החליט להילחם. מי שהיה מנהל הרדיו, חגי פינסקר, יודע לספר כי כאשר עמדו על הפרק פיטוריו של ברי־יוסף, או העברתו למחלקה אחרת, התערב זבולון המר וביקש להשאירו בתפקידו. ברי־יוסף אינו מכחיש כי פנה להמר, אבל הוא טוען כי ביקש ממנו רק לדאוג לכך „שתמונה ועדה מיקצועית שתקבע אם אני כשיר לעבוד בחטיבת החדשות או לא."

אם אמנם נכונה הגירסה של רזי ברקאי לגבי השיחה שלו עם עמוס גורן, מתעוררות מיד שתי שאלות. האחת: היכן המיסמך? והשניה: מה היתה הסחטנות שאותה הפעיל ברי־יוסף על גורן?

נראה כי את המיכתב לא ניתן יהיה למצוא. אם הוא אכן נכתב ונשלח, בין אם על־ידי גורן ובין אם על־ידי ברי־יוסף, לחבר הוועד המנהל פאפו, הרי שהוא נמצא בידי פאפו. פאפו בוודאי לא יחשוף אותו. יש להניח שאם אכן נשלח, הוא הושמד ברגע שהתעוררה הפרשה, או שנשמר בכספת שמורה היטב.

אולם מה שמטריד יותר את עובדי מחלקת החדשות היא הסחטנות של ברי־יוסף על גורן. יש הטוענים כי ברי־יוסף עזר לגורן להיבחר לתפקידו כמנהל החטיבה, כדי שגורן יעזור לו אחר־כך בהתקדמותו בתוך החטיבה. בשבוע שעבר ניגש ברי־יוסף למיכרז לעורך בחטיבת החדשות ברדיו. גורן לא היה שותף לקביעת המועמדים, אך פאפו היה ראש ועדת המיכרזים שהכשילה את ברי־יוסף. אם הגירסה על מיכתב המאפיה השמאלנית נכונה, נראה שגורן חשש שמא ברי־יוסף יתנקם בו ובפאפו על כי לא ניבחר, ולכן החליט להקדים תרופה למכה בשיחה שלו עם ברקאי.

אולם זו אינה סחיטה, בעיקר לא נגד אדם הידוע כנבון ונוקשה כגורן. לכן החלו

כחב מיסמך לאהרון פאפו -

להלך שמועות ברדיו על אפשרויות סחיטה נוספות. אחת מהן, המוכחשת מכל עבר, היא שברי־יוסף ידע על מערכת יחסים ידידותית בין אביבה פאפו, אשתו של אהרון פאפו, לבין עמוס גורן. האיום של ברי־יוסף, לפי גירסה זו, היה שיספר על כך לפאפו. פאפו וגורן אמנם ידידים כבר שנים רבות. הם למדו מישפטים באוניברסיטה באותה תקופה והיו ידועים כידידים קרובים. אולם גם פאפו וגם גורן מכחישים בכל תוקף את הגירסה על הקשר הידידותי עם אביבה פאפו. פאפו טוען: „זו שטות מוחלטת." גורן יודע לספר: „לא ראיתי אף פעם את אשתו של פאפו."

אולם חרושת השמועות ברדיו ממשיכה בקצב מואץ להלום ולנפח את הפרשה. גידעון לב־ארי אילץ את גורן לצאת לחופשה בלתי־מוגבלת, מתפקידו כמנהל חטיבת החדשות. לב־ארי משמש עתה כמנהל זמני של החטיבה. ברי־יוסף ממשיך לבוא מדי בוקר לעבודה, אך כימעט ואין איש בחדשות המוכן להחליף עימו מילה. ברי־יוסף פנה לעורכי־דין ירושלמים ושיגר מיכתב רשמי לגורן ולברקאי, שבו הוא דורש מהם להתנצל על ההאשמות שהטיחו בו. עורכי־הדין של ברי־יוסף כותבים במיכתבם, כי אם לא תבוא התנצלות, תוך שבעה ימים, הם יגישו תביעת־דיבה אזרחית ופלילית נגד ברקאי וגורן.

רזי ברקאי, שהבין סוף־סוף כי הוא כוכב של פרשה המסעירה את הציבור כולו, ממשיך לדבוק בגירסתו. גורן ממלא פיו מים וממתין שתסתיים החקירה או עד שיסתיים מישפט הדיבה נגדו. פאפו אינו מוכן לאשר או להכחיש את קבלת המיכתב, כי אם לא תבוא התנצלות, תוך שבעה ימים, הם יגישו תביעת־דיבה אזרחית ופלילית נגד ברקאי וגורן.

רזי ברקאי, שהבין סוף־סוף כי הוא כוכב של פרשה המסעירה את הציבור כולו, ממשיך לדבוק בגירסתו. גורן ממלא פיו מים וממתין שתסתיים החקירה או עד שיסתיים מישפט הדיבה נגדו. פאפו אינו מוכן לאשר או להכחיש את קבלת המיכתב, כי אם לא תבוא התנצלות, תוך שבעה ימים, הם יגישו תביעת־דיבה אזרחית ופלילית נגד ברקאי וגורן.

אהרון ואביבה פאפו בפעולה
מה היתה הסחיטה?

גבי גזית החליט לפוצץ

תב, ומסתתר מאחרי גלימת עורך־הדין. גבי גזית חוגג את הנקמה המתוקה שלו בגורן. עובדי מחלקת החדשות ההרוסה, מסתובבים שפופים. פרשת מיסמך פאפו הוציאה מהם את כל החשק לעבודה.

מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, מיהר להודיע כי הוא ימנה חוקר בפרשה. עדיין לא ברור אם לפיד אכן ימנה חוקר, אבל ההודעה הזו היתה מספיקה כדי שהוא יוכל לאסור על כל המעורבים בפרשה לשוחח עם עיתונאים.

בפגישה שנערכה בלישכתו של היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, שבה השתתפו גם היועץ המישפטי של הרשות, עורך־הדין נתן כהן ולפיד, התברר כי גם אם יתגלה שנכתב מיסמך כזה ונשלח לפאפו, אין בכך עבירה פלילית. לכן אין טעם למנות חוקר. למרות זאת עומד לפיד להטיל את מלאכת החקירה על ארי אבנר, היועץ המובטל של המנכ"ל.

עתה נראה כי תתחיל ריצה מבוהלת של כל המעורבים בפרשה אל מכונת־האמת. אבי ברי־יוסף טוען, כי הוא נמצא עתה בעיצומה של עבודת הכנה על ה־שאלות למכונת־האמת, שאותה יממן מכיסו. עמוס גורן טוען, כי הוא מוכן ללכת למכונת־אמת: „כולם הולכים למכונת־אמת, גם חברי הוועד המנהל הולכים למכונת־אמת. יש שם תור ארוך. אז למה שאני לא אלך?" רזי ברקאי מוכן אף הוא ללכת למכונת־אמת. רק פאפו אינו מוכן.

בין אם היה מיכתב על המאפיה השמאלנית ובין אם לא, ברור מהפרשה כי רשות־השידור על כל שלוחותיה חולה

מפני שהוכה בגלל אימבר

במחלה ממארת. העובדה שחבר הוועד המנהל, עורך־הדין אהרון פאפו, קשור בכל פרשה שצצה, אם ברדיו ואם בטלויזיה, מעידה אולי על השורשים של המחלה הממארת, האוכלת כל חלקה טובה ברשות־השידור.

יוסי ינאי

במדינה

כנסת

כישלון ושמו תיקו

המכבש הכביר פעל בלי רחמים — אך ההצעה לאסור את ההפלות הופלה

הגבר גבה־הקומה נתקבל בתרועה גדו־לה. רעמי־צחוק, קריאות־ביניים עוקצנ־יות ומבודחות הומטרו עליו מכל עבר. מעולם לא זכה עוזר וייצמן לקבלת־פנים כזאת בכנסת.

השימחה הכללית נבעה מהעובדה ש־רק בואו של וייצמן שיחרר את הכנסת מעונש מתמשך. שר־הבריאות, אליעזר שוסטק, השיב לדברי המתווכחים, שהש־תתפו בדיון על שינוי חוק־ההפלות, הבא לאסור הפלות מטעמים סוציאליים. שוס־טק דיבר ודיבר, חזר על עצמו פעמים ללא־ספור, הזמין קריאות־ביניים וענה עליהן בהתלהבות.

היה ברור לח"כים שמילאו את הספס־לים — כימעט עד אפס מקום — כי הם עדים למחזה בלתי־רגיל: פיליבסטר של הממשלה נגד עצמה. השיטה הפרלמנטרית, שבה משתמשת לפעמים האופוזיציה כדי לדחות הצבעה, הופעלה על־ידי שוסטק לשם אותה מטרה.

באותו רגע לא היתה הקואליציה בטוחה שיש לה רוב להצעת־החוק הגורלית, שבה הו בכוח לאולם. אך פלומין נשאר דבק במקומו ובהחלטתו, לא נכנס להצבעה.

פלומין, שהיה מיוזמי חוק ההפלות המקו־רי בכנסת שעברה, הודיע כי הוא מוכן לוותר על מקומו בכנסת, ובלבד שלא להצביע נגד החוק שיזם. כמותו טען גם ח"כ אהוד אולמרט. אך בסיעת הליכוד טענו כי התמרדותו של אולמרט היא אי־תות לאנשי חרות, שאם זקוקים לקולו, יש לאפשר לו להצטרף לחרות.

בצד השני חסרו שלושה: יצחק רבין, שנעלם בעיני מיפלגתו, למרות חיפושים קדחתניים, והיה עסוק, כנראה, במסע הר־צאות בארצות־הברית, למרבה הצעם של עמיתיו, שידעו על הסכומים האגדתיים המשולמים לו עבור ההרצאות.

רבין עצמו טען למחרת היום, כי בני־גוד להודעת מצליף המערך, ח"כ משה שחל, לא התקשר עימו שחל כלל כדי להזעיקו להצבעה. הוא לא ידע כי הוא הוזעק להצבעה הבלתי צפויה.

עוזי ברעם ומאיר פעיל היו אף הם ב־אמריקה ולא הספיקו להגיע.

היו"ר לא האמין. נדירות ההצבעות בכנסת שבהן אין התוצאה ידועה מראש, לפחות באופן כללי. כימעט ואין הפתעות בכנסת. הפעם היתה ההפתעה שלימה.

היה נדמה לכל כי הממשלה תזכה ב־הצבעה השמית — כשכל ח"כ מכריז על הצבעתו בקול רם, לפי סדר האל"ף־בי"ת — פרצו כמה ח"כים, שרשמו את התוצ־אות בתרועה גדולה: „תיקו!"

היו"ר יצחק שמיר, יחד עם שני מזכי־ריו, בדקו את התוצאה שוב ושוב במשך דקות ארוכות, כמי שמסרבים להאמין. אך המיספרים היו ברורים: 54 בעד, 54 נגד.

תיקו — פירושו כישלון למציעים. כדי לקבל החלטה דרוש רוב של קול אחד, לפחות. בניגוד לפרלמנטים מסויימים, ש־בהם יש במיקרה כזה קול מכריע ליו"ר, אין קולו של יו"ר הכנסת שוה יותר מכל קול אחר.

מכיוון שהממשלה היא שהציעה את ההצעה — לשנות את החוק הקיים — הרי שנכשלה היא.

ההצעה נפלה, החוק הקיים נשאר על כנו — עד לניסיון הבא.

עיתונות

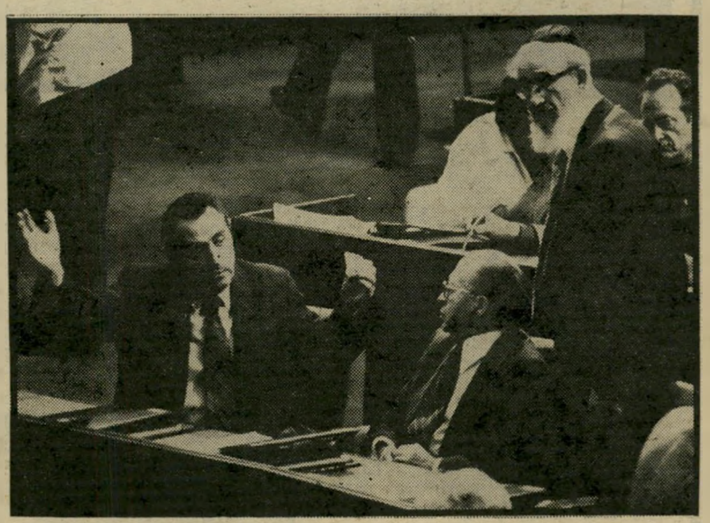
מיס חבל בחצר

אגודת־ישראל

סקנדל במחנה החרדי — הרב צוקם בחברת מיס־תבל

תצלום יוצא־דופן זיעזע, בשבוע שעבר, את הציבור החרדי בארץ. ניראים בו הרב החרדי חיים שאולזון ומיס־תבל לשעבר, רינה מור, כשהם יושבים זה לצידה של זו ושקועים בשיחה מבדרת. תצלום זה

(המשך בעמוד 48)

לורינץ, כגין ושוסטק אחרי כישלון הממשלה
מפלה בהפלה

היה תלוי, אולי, עצם קיום הממשלה. ליד שולחן הממשלה נעדר בצורה בולטת עוזר וייצמן. הידיעות אמרו שהוא בדרך לכנסת. לשוסטק הנואם הועבר פתק: המשך לנ־אום עד שעזר יגיע.

ואכן, ברגע שנכנס וייצמן נסתם מעיין המילים של שוסטק. הוא גימגם תשובה חפוזה וירד מהדוכן.

שעת האפס. הגיעה שעת האמת.

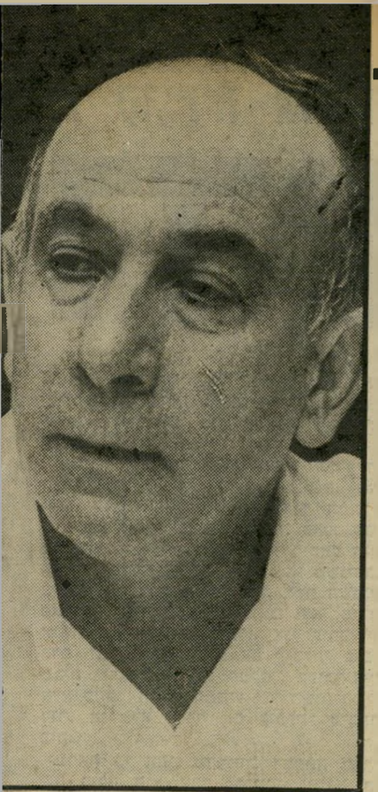
במשך כל היום עבד המכבש של ה־קואליציה, כפי שלא עבד מעולם. על כל מי שפיקפק, או שהודיע, כי יצביע נגד, הופעלו לחצים כבירים.

אחד הקורבנות היה יצחק יצחקי, מי שהיה מס' 2 ברשימה ביש־המזל של אריק שרון, שהצטרף עם אריק לתנועת־חרות. פרש ממנה, אך נשאר בליכוד.

יצחקי הסימפאטי, איש עדות־המיזרח מטבריה, רואה בעצמו נציג של השכבות המקופחות. היה קשה לו לעמוד מול הל־חץ של ראשי הליכוד, אך עוד יותר היה קשה לו להצביע בעד תיקון שיכריח את נשות עדות־המיזרח ללדת עוד ועוד, להו־סיף לנוער המצוקה ולעברייניים הצעירים. הוא נשאר איתן בדעתו והצביע נגד. כמו־הו עשו שרה דורון, הילל זיידל ואהוד אולמרט, כולם אנשי הליכוד.

יחזקאל פלומין נשאר יושב במיזנון. כשהסתבר, כי ההכרעה תיפול על חודו של קול, באו אנשי־הליכוד וכימעט גררו

איך החדירו צעיר"י הממפד"ל את איש אמונם לתפקיד מנכ"ל האוצר?

שר האוצר יגאל הורביץ
מודעות לירחון הממפד"ל

„אני מוכן לוותר על הכנסה של עשרה מיליון לירות בשנה, אבל בוא נראה להם שאפשר לעשות את זה!" אלה המילים, על פי עדותו של שר־האוצר יגאל הורביץ, ששיכנעו אותו להציע ל־עורך־הדין יעקב נאמן את תפקיד מנכ"ל משרד־האוצר.

„יענקל'ה עושה עסק טוב." הגיבו על כך מכריו הרבים בחוגי המישפטנים בארץ, „הוא יפסיד אולי עשרה מיליון לירות בשנה שיעבוד באוצר, אבל בכל שנה אחר־כך הוא ירוויח כפליים."

ואילו שר־האוצר לשעבר, שמחה ארליך, התבטא על המינוי: „כאשר יוודעו פרטי העיסקה שעשתה המפד"ל, נצטרך כולנו להסמיק מבושה."

למרות כל המאמצים להציג את מינויו

ח"כ יהודה בן־מאיר
שותף אידיאולוגי

של הפרקליט הצעיר (40) כמינוי ענייני, שנעשה על סמך כישוריו של המועמד, אי־אפשר היה להתעלם מהעובדות הבאות:

● ההצעה למנות את יגאל הורביץ כשר־האוצר, הועלתה ונתמכה בעיקר על ידי צעירי המפד"ל, שר־החינוך זבולון המר וח"כ יהודה בן־מאיר.

● יעקב נאמן הוא איש אמונם של צעירי המפד"ל. דיעותיו הפוליטיות הלאר־מניות זהות לשלהם. כמוהם הוא נמנה על התומכים הנלהבים של גוש אמונים. קשר בין שתי עובדות אלה נדון לכישלון.

כל ניסיון ליצור רושם כאילו אין באותו שבוע עצמו, בו נבחר הורביץ לשר־האוצר ומינה את יעקב נאמן כמנכ"ל משרדו, ראה אור הירחון של צעירי ה־מפד"ל, פנים לפנים. גם הניסיון להציג כמקרה בילבד את העובדה שכ־30% משטח המודעות של הגיליון הראשון של הירחון, הן מודעות של חברת טנא נוגה, שבבעלות מישפחת יגאל הורביץ, צפוי לגורל דומה.

אולם השערוריה הנועקת לשמיים, וה־עומדת בניגוד לכל כללי מינהל ציבורי תקין, אינה טמונה בפרטי העיסקה, שנעש־תה או לא נעשתה בין צעירי המפד"ל לבין יגאל הורביץ. בחיים הפוליטיים בישראל די מקובל לקבל תמורה עבור תמיכה פוליטית. אין כל הבדל מוסרי משמעותי בין הזרמת תקציבי מיליונים לישיבות אגודת־ישראל תמורת תמיכתה בקואליציה, לבין הסכם על מינוי איש צעירי המפד"ל לתפקיד המנכ"ל תמורת שיתוף־פעולה עם השר שלו.

השערוריה גם אינה בכך שעלול להתברר באחד הימים שכתוצאה ממינוי זה נהנתה המפד"ל מהזרמה נוספת של כספי המדינה למוסדותיה, עסקניה ומטרותיה.

השערוריה היא במינוי אדם, שאפילו היה נמנה עם ל"ו הצדיקים, הוא לא יוכל למנוע ניגוד אינטרסים בין מה ששעה בעבר ומה שיעשה בעתיד, לבין התפקיד שעליו למלא כמנכ"ל משרד־האוצר.

החתול ישמור על השמנת

עד מנת לעמוד על האבסורד שבמינוי די לצטט את מה שאמר אחד מראשי המפד"ל, ממקורביו של נאמן: „ליעקב נאמן כואב להיווכח כיצד נסחף עם ישראל לחיי מותרות ובזבזנות. הוא שואף לתרום לכך, שדרכי צניעות ואיפוק יחזרו לשלוט במשק."

נאמן נתן לכך דוגמא אישית בעצמו. רק לפני שבועות לא רבים הוא העתיק את דירתו מצפון תל־אביב לירושלים העתיקה. הוא רכש שם את הבית של הברון רוט־שילד, שהוא אולי הבניין המפואר ביותר כיום בירושלים, בסכום של הרבה מיליוני ל"י.

יעקב נאמן עשה את פירסומו הגדול כעורך־דין שהתמחה בענייני מיסים. בשעתו הירצה על דיני מיסים באוניברסיטת בר־אילן. הוא אף חיבר ספר, יחד עם השופט ויתקון, על דיני מיסים.

בתוקף מומחיותו זו רק טבעי הוא שבין השאר נמשכו אליו לקוחות שיש להם עניינים עם שילטונות־המס. ביניהם יש גם כאלה ששילטונות־המס חושדים בהם בהעלמת מיסים. כעורך־דין חייב היה נאמן לתת ללקוחות אלה את מיטב הייעוץ, כיצד ניתן לנצל את החוק ואת הפרצות שבחוק על מנת לשלם פחות מיסים.

עתה, כשהוא עובר לצד השני של ה־מיתרס, הוא חייב לכאורה לייצג את המדינה נגד כל אלה שניזקקו בעבר לשי־רותיו אלה ויזדקקו להם בעתיד, כאשר יחזור לפרקטיקה שלו כמומחה לענייני־מיסים — כוונה שאין הוא מתכחש לה. ושהיועץ המישפטי לממשלה התחייב לסייע לו לממשה.

האם יוכל המנכ"ל נאמן לפעול נגד האינטרסים של לקוחותיו בעבר, שקרוב לוודאי יהיו גם לקוחותיו בעתיד? האם יוכל נאמן לפעול ביד קשה נגד אותם מוסדות ויחידים שהוא יודע את כל השי־טות והטריקים שלהם להימנע מתשלומי מס למדינה, כיוון שהוא המציא אותן?

יעקב נאמן פעל במיסגרת אחד ממשרדי עורכי־הדין המצליחים במדינה. שותפיו למשרד הם חיים הרצוג, לשעבר שגריר ישראל באו"ם, ומיכאל פוקס, יהודי דתי שעלה לפני כעשר שנים מבריטניה. הכני־סות מישרד זה, על פי עדותו של נאמן עצמו, מגיעות לעשרות מיליוני ל"י בשנה.

בין לקוחותיו של נאמן נמנים הגדולים שבבעלי העסקים במדינה. אין זה סוד כי הוא ייצג בארץ את עניניו של המולטי־מיליונר ניסים גאון. הוא האיש החתום על התשקיף של חברת לודי"ה, שבבעלותו של המולטימיליונר שאול אייזנברג. הוא ייצג את בנק המזרחי המאוחד, לפחות

העיסקה שתגרום להסתיק מבושה

במשא־ומתן על רכישת בנק טפחות. הוא לא טיפל רק בעבודה המישפטית הטכנית עבור לקוחותיו הגדולים. במשך שנים הוא ידוע כמי שמסוגל להפעיל לובי פוליטי רב־עוצמה כדי לקדם את האינטרסים של לקוחותיו.

בתוקף תפקידו כמנכ"ל האוצר יצטרך נאמן לבוא במגע עם רבים מלקוחותיו בעבר, שרבים מהם יהיו לקוחותיו גם בעתיד. קשה להעלות על הדעת, וגם קשה לדרוש מבן־תמותה רגיל כיעקב נאמן, שהוא ישכח את כל הקשרים והעסקים שעשה עמם בעבר ועוד נכונו לו עמם.

אותה מיקריות עיוורת, שגרמה למינויו של מנכ"ל, שדיעותיו הפוליטיות והנחלניות זהות דווקא לאלה של השר שלו, היא

מנכ"ל האוצר יעקב נאמן
פרקליטו של סוחר נשק

שר־החינוך זבולון המר
תרומות לגוש אמונים

שגרמה גם להתפוצצות שערוריה הקשורה לאחד הלקוחות הגדולים והחשובים שלו, דווקא כשקיבל את המינוי.

היתה זו פרשת מרדכי (מרכוס) כץ.

מרכוס כץ הוא יורד ישראלי, תושב נתניה לשעבר, חניך תנועת בני עקיבא וממייסדי מדרשיית נועם. הוא היה מאנשיו של מיכאל צור, בעת שזה כיהן כמנכ"ל מישרד המיסחר־והתעשייה. צור, המרצה עתה עונש מאסר בכלא על מעילה בעשרות מיליוני ל"י, מינה את כץ, שהתיישב בינתיים במכסיקו, כנציג המישרד בדרום־אמריקה.

שערוריית סוחר הנשק

לפני מיספר שנים התמנה מרכוס כ"ץ כנציג התעשייה האווירית בדרום־אמריקה. בגלל קשריו הטובים עם שילטונות מכסיקו ומדינות אחרות בדרום־אמריקה, הוא הצליח למכור את מטוסי התעשייה האווירית תמורת דמי עמלה שהסתכמו ב־עשרות מיליוני ל"י.

כץ עומד בקשר הדוק עם צעירי המפד"ל בארץ ובמייוחד עם יהודה בן־מאיר. לזכותו יש לומר שחלק ניכר מעשרות מיליוני הלירות שהרוויח בזכות התעשייה־האווירית הוא החזיר לארץ בצורת תרומות ומענקים. כך, למשל, הקים כץ קרן על שם הוריו המנוחים, לעידוד עבודות מחקר בנושאים הילכתיים. המילגות שמעניקה הקרן מוענקות מדי שנה בטכס שנערך בבית־הנשיא, כשבין חברי הנהלת הקרן נמצאים הרב הראשי שלמה גורן ושרי המפד"ל.

במשך שנים הזרים כץ סכומים של רבבות ל"י למימון פעולות צעירי המפד"ל. חלק ניכר מתרומותיו מצא את דרכו גם למימון פעולות גוש אמונים.

בתחילת השנה ביקש שר־הביטחון עזר וייצמן להפסיק או לצמצם את הקשרים שבין כץ לבין התעשייה־האווירית. וייצמן התנגד לסעיף בחוזה עם כץ לפיו הוא רשאי למכור את המוצרים שהוא רוכש בארץ בכל מחיר שייראה לו. כאשר ניסה וייצמן לצמצם את היקף החוזים של כץ עם התעשייה האווירית הופעלו עליו לחצים כבדים מצד אנשי המפד"ל ובעיקר ח"כ יהודה בן־מאיר. בסופו של דבר נכנע וייצמן ללחצים אלה. הפרשה פורסמה לראשונה בעיתון זה לפני כחצי שנה (העולם הזה 2172).

בשבוע שעבר פורסם כי במישרד־הביטחון חוקרים טענות וקובלנות שהוגשו נגד כץ על אובדן עיסקות במאות מיליוני ל"י. גם מישרד מבקר־המדינה התבקש לבדוק פרשיות אלה. ח"כ גד יעקובי פנה בעניין זה ליועץ־המישפטי של הממשלה ואף הגיש הצעה דחופה לסדר־היום בכנסת, בתביעה להקים ועדת־חקירה פרלמנטרית, שתבדוק את כל ההיבטים של פרשת הסוכן כץ והעמלות המופרזות, בסכומים של עשרות מיליוני ל"י, שקיבל מהתעשייה־האווירית.

לפרשה יהיו ודאי הדים רבים והיא עלולה להעמיד במצב עדין את המנכ"ל החדש של מישרד־האוצר, שכן, יעקב נאמן הוא עורך־דינו הישראלי של מרכוס כץ. נאמן למד מגיל 14 במדרשיית נעם בפרדס־חנה, שאותה ייסד כץ. אחרי שהשתלם בארצות־הברית בדיני מיסים, התחדקו הקשרים בין נאמן וכץ, מעבר ליחסים המקובלים בין לקוח ופרקליטו.

השניים הם ידידים בנפש. בכל פעם שכץ מגיע לארץ, יוצא נאמן מגידרו כדי לקבל את פניו ולהנעים לו את שהייתו. למרות שהוא חבר בכמה עשרות ועדות ציבוריות, לשם הוא נשלח אוטומטית כמעט בכל פעם שהמפד"ל זוכה בנציגות כלשהיא בוועדה ממלכתית או ציבורית, עשה נאמן עד כה את עיקר עבודת הלובי עבור מרכוס כץ.

אפשר להתחיל להתבייש

היועץ־המישפטי לממשלה היה מודע להיבטים המייוחדים המתעוררים עם מינויו של נאמן כמנכ"ל האוצר. מעולם קודם לכן, לא התעוררו בעיות אתיות ומעשיות מעין אלה עם מינויו של אישעסקים פרטי לתפקיד ממשלתי, וזאת בגלל הבעיות העדינות בהן עסק נאמן כעורך־דין לענייני מיסים.

הפרופסור יצחק זמיר הציב בפני יעקב נאמן שורה של תנאים, שיהיה חייב למלא לפני שיוכל להתמנות כמנכ"ל האוצר. הוא נדרש למכור את חלקו במישרד עורכי־הדין בו היה שותף; למסור את ניירות־הערך שלו לניהולה של נאמנות עיוורת; להתחייב להימנע מטיפול בעניין של לקוח שהיה מיוצג על־ידי מישרד עורכי־הדין שלו בעבר ולא לייצג לקוחות שנה אחרי פרישתו בפני מישרד־האוצר. כמו כן נדרש נאמן להתחייב שלא לטפל במשך שנה אחרי שיפרוש מכהונתו בכל עניין שאחד מעובדי מישרד־האוצר טיפל בו בעת כהונתו.

על פי החוק נאסר על עובד־מדינה לשעבר, שבמהלך מילוי תפקידו טיפל בעניין מסויים של אדם, לייצג את אותו אדם אחרי פרישתו מתפקידו כלפי המוסד שבו עבד לפני פרישתו. החוק אוסר למעשה על עובדים בכירים לייצג את מקום עבודתם החדש או לקוחותיהם כלפי המישרד שבו עבדו. כיוון שעיקר מגעיו של נאמן כעורך־דין הם עם מישרד־האוצר, פירוש הדבר לגביו שאחרי שיחדל לכהן כמנכ"ל מישרד־האוצר הוא לא יוכל עוד לעסוק בהתמחותו בענייני מיסים.

נאמן ביקש להסיר מעליו מיגבלה זו לפני שהסכים להתמנות כמנכ"ל. בעיקבות מילוי התנאים שהציג לו היועץ־המישפטי, הסכים הפרופסור זמיר לשלוח לנאמן מיכתב בו התחייב שכאשר יפרוש נאמן מהשירות הממשלתי ימליץ היועץ־המישפטי בפני הוועדה המייוחדת, הרשאית לאשר לעובדים שפרשו מעשים האסורים על פי החוק, לפטור את נאמן מחובת הצינון.

אין כמובן כל התחייבות שהוועדה אומנם תתחשב בהמלצה זו. אולם סביר להניח שהיא לא תוכל להרשות לעצמה להתעלם ממנה.

אלא שההסדרים המייוחדים שנעשו כדי לאפשר את כניסתו המהירה של עורך־הדין האימפולסיבי, מהיר המחשבה והמבריק, למישרד־האוצר, אין בהם כדי להסיר את הפגמים האסתטיים החמורים הנילווים לפרשת מינוי חשוב זה. יעקב נאמן יוכל להתגלות כגאון פינאנסי, שיציל את המדינה מהתמוטטות מוניטארית. הוא יתאמץ בוודאי ככל יכולתו לנהוג ביושר וללא משוא־פנים.

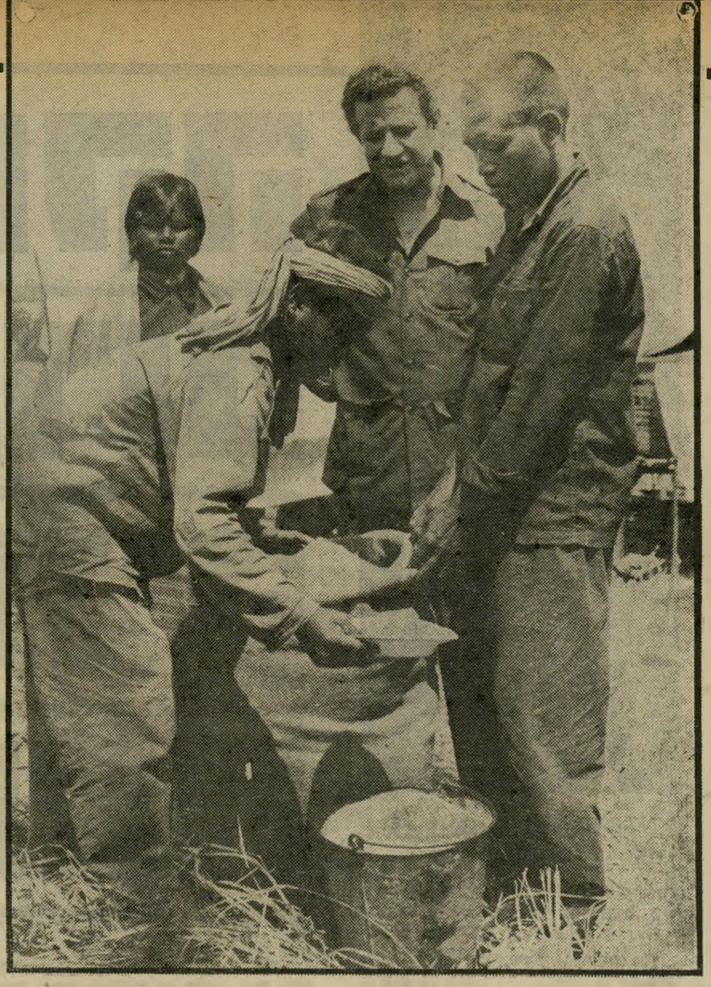
אלא שכמו הצדק, הצריך לא רק להיעשות אלא גם להיראות, כך גם היושר הציבורי.

יעקב נאמן הוא ללא ספק אחד מצדיקי ישראל. לא יהיה שום קשר בין ההשקפות הפוליטיות שלו להחלטות המוניטאריות שלו. אף אחד ממאות אנשי העסקים הגדולים שהיו לקוחותיו לא יוכה בהעדפה או בטובת הנאה כלשהיא.

יחד עם זה, מינויו של אדם במיקצועו ובמעמדו לתפקיד מנכ"ל מישרד־האוצר הוא פסול מבחינת המוסר הציבורי. אין צורך להמתין, כדברי שמחה אריליך, עד שיתגלו פרטי עיסקה — שהיתה או לא היתה בין המפד"ל והורביץ בקשר למינויו — כדי להסמיק מבושה.

אפשר להתחיל להתבייש עכשיו.

דאגה אחת היתה בליבו של מנכ"ל רשות השידור לגבי השואה בקמבודיה: שא"בי נתן לא "יגנוב לו את ההצגה" - ועל כן ניסה למנוע מאייבי נתן לנסוע לגבול הרעב כדי לנצל את נסיונו ל"יעול פעולות ההצלה

הערמומיים והמתים

כשנזקקו לו, הזעיקו אותו. זה היה במופע האמנים שערכו אנשי הטלוויזיה הישראלית ביום הראשון בשבוע שעבר, בהיכל התרבות בתל־אביב, במיסגרת מיבצע ההתרמה למען פליטי קמבודיה. במופע המאראתוני שהתמשך אל תוך הלילה הסתמנה נקודת משבר. בשלב מסויים התעייף קהל הצופים והחל מאזינים. מיספר הטלפונים שהגיעו אל מוקד הטלוויזיה פחת וזרם התרומות הידלדל. אז נזכרו אנשי הטלוויזיה שספן־השלום אייבי נתן יושב בתוך הקהל באולם. הוא הגיע לארץ רק כמה שעות קודם לכן, בטיסה ישירה מוושינגטון, שם שילב את השתתפותו בכנס ניו־אאוטלוק עם גיוס ידידיו למיבצע הצלת ילדי קמבודיה.

אנשי הטלוויזיה ידעו, כי בתודעת הציבור הישראלי מזוהה אייבי נתן עם ההתעוררות למען הצלת העם הקמבודי. אין מה לעשות, הוא היה הראשון שנזעק ל־מראה סרטי־הזוועה שהוקרנו בטלוויזיה. הוא לא חיכה לאיש, גם ונסע לגבול תאי־לנד־קמבודיה כדי לראות את השואה במו עיניו ולחלק מזון לילדים רעבים בשווי עשרת אלפים דולר, שנטל עימו מכספו.

מארגני הערב בהיכל התרבות ביקשו מאייבי לעלות על הבמה. הוא סרב. אומנם הוא היה האיש שדירבן את אנשי הטלוויזיה, במודע או שלא במודע, למיבצע הגדול שלהם, אבל הוא לא רצה לגזול מהם את הילת הערב, שכבר הכניס כמה מיליוני לירות של תרומות. רק כשהמשיכו להפציר בו, עלה על הבמה ובמילים פשוטות סיפר על מה שראה בקמבודיה. הקהל הריע לו ממושכות. אנשים הרגישו שהם חייבים לו תודה על שהציליח לעורר בהם תחושות רדומות של אהבת הזולת ורצון לעזור.

ואומנם, מרגע שפניו של אייבי נתן הופיעו על המירקעים התחדשו צילצולי הטלפון במוקד הטלוויזיה. זרם התרומות גבר שוב.

אבל ברגע שבו הסתיים המיבצע, שזכה בהצלחה אדירה, נשכח חלקו של אייבי נתן בכל העניין.

מנכ"ל יוסף לפיד
לא רוצה מתחרים

אייבי נתן בגבול קמבודיה
מכשיר רנטגן במימון „קול השלום"

לאן הולכים כספי התרומות?

סכום התרומות הכללי שנאסף על־ידי כל הגורמים למען פליטי קמבודיה מסתכם בכמיליון דולר.

במיבצע הטלוויזיה גוייסו כ־18 מיליון ל"י. הקרן של אייבי נתן גייסה כ־3,650 מיליון ל"י. במיבצע ההתרמה של הצופים גוייסו כ־3 מיליון ל"י. בקרן של הוועדה הבינמישרדית לעזרת קמבודיה הצטבר סכום של 2.4 מיליון ל"י. חסרים עוד 3—4 מיליון ל"י לגיוס סכום של מיליון דולר, שהוא סכום לגמרי לא מבוטל, במיוחד כשהמדובר במדינה קטנה ועניה כמו ישראל.

אייבי הציע שכל התרומות, מכל הקרנות, יאספו לקופה אחת, שממנה יממנו את המישלחת הרפואית הישראלית השוהה בקמבודיה ושבכספה ישלחו שיירת מזון שתיקרא „שיירת התיקווה". עליה יונפו דגלים ישראלים וכרזות, שיכריזו כי היא נושאת את סיועו של עם ישראל לעם קמבודיה.

מי שהתנגד לכך היה מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד. אחרי שהטלוויזיה גייסה את חלק הארי של התרומות, הוא הרגיש עצמו כמי שלפחות תרם את כל הכסף מכיסו. העובדה שהתרומות היו של כל עם ישראל, ולא של הטלוויזיה או של רשות־השידור, נשכחו ממנו לפתע.

למחרת המופע נפגש אייבי נתן עם טומי לפיד, בנוכחות פיטר מילק, האחראי מטעם עובדי הטלוויזיה על המיבצע, ודובר רשות־השידור. הוא הציע שצוות הטלוויזיה יצא יחד עמו לגבול קמבודיה, מהר ככל האפשר, כדי להנציח את מיבצע הסיוע הישראלי. „חשוב שהעם בישראל יראה לאן הולכים כספי התרומות שתרם," אמר אייבי.

ההפתעה הראשונה נכונה לאייבי כשלפיד הציע לו לצרף את כספי התרומות של הקרן שלו לקרן הטלוויזיה. „אנחנו אספנו את מרבית הכסף," הסביר לפיד, „פיטר מילק יסע לקמבודיה ואנחנו כבר נדאג לכל..."

אייבי ניסה להסביר, כי אין הוא מבקש לנסוע לקמבודיה כדי להצטלם. הוא כבר היה שם בלי צלמי הטלוויזיה. אבל הוא

(המשך בעמוד 50)

כשכולם יתעייפו,
את והאנרג'י שלך עוד
תמשיכו לרקוד!
גרבי המכנס אנרג'י הם כמו
עוד זוג רגליים. גרבי המכנס אנרג'י
עשויים מחוטי לייקרה, בעלי
תכונה אלסטית מיוחדת. הם מעסים
את רגלייך באופן תמידי ומונעים
מהן עייפות.
וממך מונעים...נפילה מהרגליים.
ככל שתזוזי יותר, אנרג'י יעסו
יותר את רגלייך. הם נראים כמו
גרבי מכנס רגילים לכל דבר—
שקופים ויפים. אך אורך חייהם הוא
פי שלוש מאורך החיים של גרבי
מכנס רגילים.
עד שלא תנסי את האנרג'י,
לא תאמיני מה הם יכולים לעשות
למען רגלייך!
הכנסי לאנרג'י—ויהיה לך כח
לרקוד כל הלילה.
גרבי המכנס אנרג'י של גבור.
ככל שתעשי יותר, הם יעשו יותר
למען רגלייך.
CAN CAN
ENERGY
59 ל"י
(כולל מ.ע.מ.).
CANCAN
ENERGY
אנרג'י. גרבי המכנס החדשים של גבור.

אומן-הסריג התופס

הוא תופס אותך על חם...
בקו אפנתי וחמימות מלטפת
העומדים בפני כל תהפוכות
האפנה ומזג האוויר.

הוא תופס אותך על חם..
במבחר הססגוני של סריגי
הצמר הבלעדיים שאפשר להביט
בם ישר בעיניים...

הבט בו ישר בעיניים...
ותראה מדוע סריגי אומן
עומדים במבחני האיכות הקפדניים ביותר
של בתי האפנה הגדולים בעולם.

אותך על חם.
אומן
ממבעלי תשלובת פולגת
הסריג שאפשר להביט בו ישר בעיניים.

קוראים לה טובה-פי-צבע ויש לה יתרונות פי-7

בקרה מושלמת

ב"סאבא טובה פי צבע" מותקנים מעגלי הגנה ובקרה רבים ומשוכללים: **בקרת מתח** - לייצוב מתח הרשת - מ־160 עד 250 וולט.

הגנת קליטה - לשמירה על תמונה נקייה שאינה מושפעת מהפרעות חשמליות חיצוניות, ברקים וסערות.

בקרת צבע - לשמירה על רמת הצבע הרצויה בכל תחנה ותנאי קליטה.

חסכון באנרגיה

"סאבא טובה פי צבע" בנוייה בשיטת הכרטיסים המתקדמת ביותר בעולם האלקטרוניקה, כל כרטיס שווה בערכו לאלפי רכיבים אלקטרוניים. בעת הצורך. מחליף הטכנאי את הכרטיס והמכשיר פועל כחדש. צריכת האנרגיה היא מינימלית מ־70 וואט לשעה בלבד. לסאבא שעון דיגיטלי בעל תצוגת שעה קבועה, התאמה לוידיאו־טייפ, אוזניות סטריאו ומצג תחנות מואר.

חדות הצבע

מערכת הבקרה האוטומטית שומרת בצורה מושלמת על גוון הצבע, עומקו, חדותו וייצובו. אתה קולט בצבעים מושלמים גם תחנות רחוקות וחלשות. איכות הצבע נשמרת לאורך שנות שמוש רבות. הפיקוח על בקרת הצבע מתבצע בלחיצה על כפתור במכשיר או בשלט־רחוק.

שליטה מרחוק

עם "סאבא טובה פי צבע" בביתך אתה יכול להפעיל את המכשיר ולהמשיך לשבת בכורסתך. הפעלה וכיבוי, העברת תחנות, שינוי הגוון והקונטרסט, הגברת הקול והחלשתו.

"סאבא־פי־צבע" הינה הטלויזיה היחידה בעלת כפתור הייצוב האוטומטי המתביית אופטימלית על ערוץ השידור. לרשותך "סאבא טובה פי צבע" מ־"20, "22 ו־"26 בדגמים עד 16 תחנות. עם ובלי שלט־רחוק.

סאבא טובה פי צבע

קניית טלויזיה אינה עניין של מה בכך, לכן, כדאי לבדוק ולשקול היטב. היכנס לחנות הקרובה למוצרי חשמל, בקש לראות את סאבא בפעולה, השווה אותה ותבין מדוע קוראים לה "סאבא טובה פי צבע" להשיג בצבעי אגוז ומטליק.

רמקולים HI-FI

מערכת הקול של "סאבא טובה פי צבע", משחזרת בנאמנות את צלילי המשדרים - קונצרטים, סרטים מוסיקליים, מוסיקת פופ וקצב, כולם נשמעים בביתך כאילו אתה נמצא במקום התרחשותם.

שרות תדיראן

ל־"סאבא טובה פי צבע" האחריות והשרות המעולים של תדיראן אשר הפכו לשם דבר כשהמדובר באמינות זריזות ואדיבות.
להשיג בחנויות המובחרות.

מוצרת גרמניה

רחל מרחלת על כל העולם

חתונה או פרידה?

לא הולך לה לבחורה הזאת, למרות שהים היה צריך לברך אותה בכל טוב. אני מתכוונת למי שהיתה קריינית הספורט בטלוויזיה, **רחלי חיים**, הצעירה האילתית בעלת היופי האכזותי, שאי־אפשר של להשתגע כל פעם שרואים אותה, על המסך או בחיים.

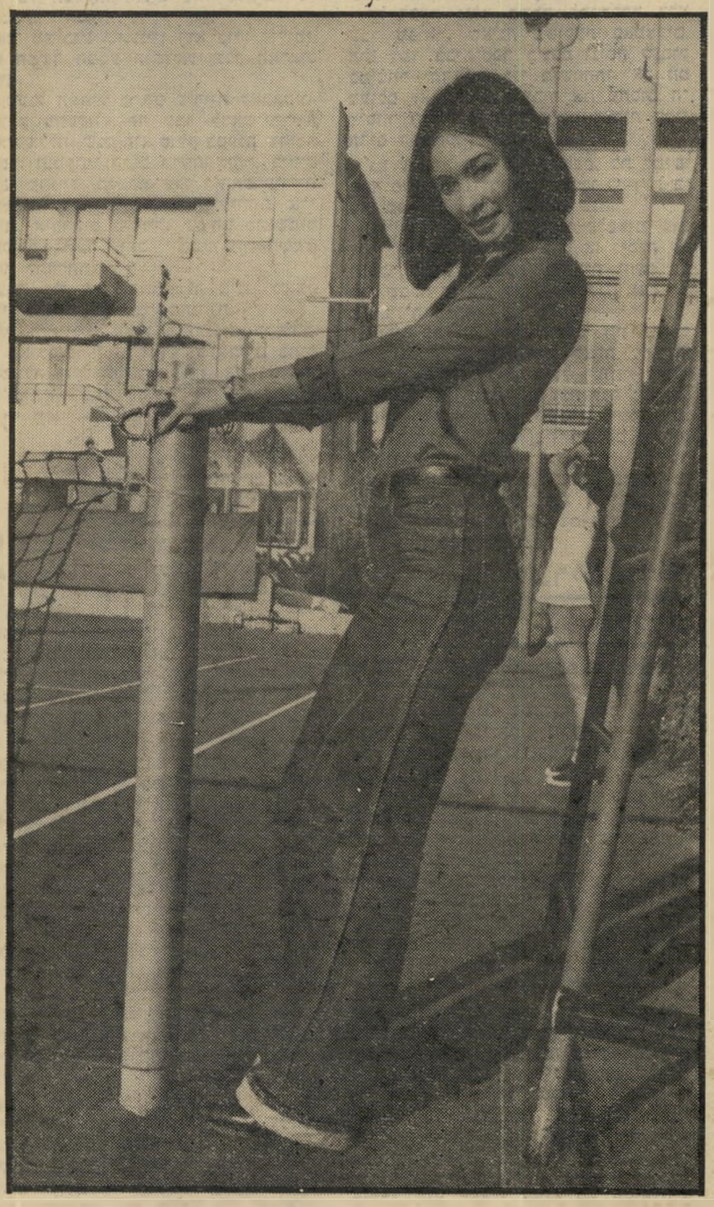
תחילה התברר כי היא לא כל כך מתאימה לטלוויזיה והיו צריכים להיפרד ממנה שם. לרחלי זו היתה מכה של ממש. היא כל כך השתדלה וכל כך למדה. חוץ מזה היא התאושששה, ממש ימים אחדים לפני הפיטורין שלה, מינתוח לא נעים שעשו לה בתל־השומר.

אבל נראה היה כי רחלי מתגברת. היא הקימה להקה קטנה עם **דאה דופטין**, הופיעה אצל **מני פאר** בטלוויזיה, וקיבלה אפילו הצעות דוגמנות, בימוי והנחיה של מופעים. אבל מה שעודד את רחלי בעיקר היה החבר שלה, **בני נדיר**, זמר בתחילת דרכו ובן לבעלי תחנת־דלק בנתניה. בני אוהב את רחלי, רחלי אוהבת את בני, וזה מה שנתן לה כח לספוג את כל הצרות.

ומה עושים אנשים שאוהבים? עוברים לגור ביחד. השניים שכרו להם דירה בגבעתיים וניהלו בית של ממש, כמו בעל ואשה. הכל היה יכול להיות נהדר, אילולא נודע הדבר לאביה של רחלי, שהוא יהודי דתי, משגיח כשרות במלונות באילת. האב לא כל כך מאושר מזה שהבת שלו חיה חיי־חטא. הוא בא לדירה בגבעתיים ואמר לבני הזוג: „או חתונה או פרידה".

עכשיו יש לרחלי בעיה. היא לא יכולה להמרות את הפה של אבא שלה, זה אצלה בדם, אבל היא לא רוצה עדיין להתחתן עם בני, זה עדיין לא בדם שלה. אבל היא גם לא רוצה לעזוב אותו, כי הוא ממש בדם שלה.

מה היא תעשה? לא יודעת.

רחלי חיים
הודעה מאילת

סוף לרומן המכות

יש לי חולשה בת שנים רבות ל**מונה זיידרשטיין**. אני יודעת שהשחקנית היפהפיה הזו כבר מבטיחה המון זמן לה־יות בסדר, וכל פעם נותנים לה צ'אנס מחדש, צ'אנס שהיא לא כל כך עומדת בו. אבל מה אני אעשה? אני אוהבת את הבחורה הזאת.

לכן אני לא יודעת אם לשמוח או להצטער, על כך שבשבוע שעבר החליטה מונה להיפרד מהחבר שלה, שהיה לא סתם חבר אלא תולדה של מאבק — השחקן **שרגא הר־פז**. האמת היא שזו לא הפעם הראשונה שמונה ושרגא נפרדים, וכימעט כל פרידה כזו מלווה בצעקות, ולעיתים גם במכות ובפנסים כחולים. אבל משהו בלב לוחש לי שהפעם זו פרידה סופית.

אז לשמוח או להצטער בשביל מונה? היא עברה שבעה מדורי גיהינום עד שהשיגה את שרגא. האשה החזקית שלו נלחמה עליו כאילו שהוא נכס יקר או חשבון־צמודים בבנק. מכות, מישטרה, בתי־מישפט, מה לא — וחוץ מכמה ריבים קטנים עמדו השניים יפה בכל התלאות שנגרמו להם ובכל התלאות שהם הביאו על עצמם — וכמובן, האהבה ניצחה.

אבל כמו שאתם מבינים, זה נצחון בערבון־מוגבל. השבוע, לאחר מריבה שהפכה כימעט תיגרה, דווקא ליד החלון שלי, החליטה מונה שבשבילה אין יותר שרגא.

עד לפיוס הבא?

מונה זיידרשטיין ושרגא הר־פז
עוד פעם הפסקה

צלם במקום צלם

חצי שנה זה אולי זמן קצר מדי לניסיון, אבל בהחלט מספיק לגירושין. בעיקר כשמדובר בהיא והוא שמבינים זה את זה, ושאין להם די רכוש משותף שעליו כדאי להתדיין ברבנות, ושקצב החיים שלהם מהיר מזה של בני תמותה רגילים.

כאשר החליטו צלם־העיתונות **פטר פן** והסטודנטית לאמנות **אילנה יראי**, שהגיע הזמן לתת גושפנקה רשמית לאהבה, תפסה אותם ההחלטה בעת טיול בגרמניה. מה עשו? נכנסו למישרד המתאים הקרוב ביותר ונישאו בטכס אזרחי. אולם כשהחליטו להתגרש, כעבור ששה חודשים, כבר שהו בארץ. הרבנות סירבה להסדיר את הגט, בטענה שמי שהשיא הוא שיפריד. לכן חייבים פטר ואילנה לשוב לגרמניה ולעשות זאת שם — סיפור שהוא לא כל כך זול.

פטר, שהסב את מיקצועו והפך אישעסקים חיפאי, הספיק כבר להפיל ברשתו כמה מיפהפיות עיר־הגמל. ואילנה בכל זאת שומרת על נאמנות. אם לא לבעל אז לפחות למיקצוע שלו. היא עושה זאת באמצעות חתיך אמריקאי גבוה ומדליק, שאת סודו גילתה לי השבוע: „גם הוא צלם."

פטר פן
מספיק חצי שנה

זאת היתה מלכודת!

(המשך מעמוד 29)

אנגלית ידיעה שאני אמרתי לאלוף מט כי יש הצדקה מסויימת לפעילויות חבלניות.

אני משוכנע במאת האחוזים שכל העניין סודר עוד לפני הפגישה. אני משוכנע כי אין כל הצדקה להגיב כפי שהגיבו על הדברים שאמרתי.

אני משוכנע שהעניין הוא כולו פוליטי. זהו המשך המסע הישראלי נגד האישים בגדה.

המעגל התחיל בראש עיריית קאבאטיה, שסולק מתפקידו. זה עבר לראש־עיריית בית־ג'אללה, שגם הוא סולק בטענה שהיכה שוטר, ובמקומו הוצב מישהו אחר. בימים אלה מתנהל מישפט נגד ראש־עיריית רמאללה, כרים חלף, וראש־עיריית אל־בירה, איברהים טאוויל. שניהם מואשמים בתקיפת שוטר, ואם יורשעו זה ישמש עילה להדרחתם.

עתה אני הבא בתור. זה איננו מאבק נגדי, זהו מאבק נגד ההנהגה.

כל העניינים הללו מתוכננים בקפידה. יש האומרים כי זה קשור במאבקים בתוך הממשלה הישראלית בעניין אילון־מורה, וצו בית־המישפט להוריד את ההתנחלות.

עד כאן דברי אל־שכעה.

„אני מכירה אותו!"

ע ם פירסום הידיעה סערו הרוחות. תחילה התחלט לסלק את אל־שכעה ואז הגיע צו־הביניים של בית־המישפט ה־עליון שאסר על גירושו מהארץ.

אחרי יומיים התחילו הספקות. האם באמת אמר שכעה את מה שאמרו כי אמר? ואיך הגיע בכלל לשיחה על הנושא? ידוע כי בשיחות עם אנשי המימשל הצבאי, נוהגים ראשי־הערים ביתר זהירות. והנה קם זה ואמר מילים בוטות וקשות.

ביום השישי התכנסו כל ראשי־הערים בגדה, והחליטו כי אם אכן יסולק שכעה מתפקידו, יתפטרו כולם מתפקידיהם, יחד עם חברי מועצותיהם. בינתיים שלחו עצומות לשר־הביטחון עזר וייצמן, לממ־שלות אירופיות, לנשיא ג'מי קארטר ול־קורט ואלדהיים, מזכ"ל האו"ם. תושבי שכם שומרים בינתיים על תמיכה שבשתי־קה. אין התפרעויות. אין ידוי־אבנים.

בפגישה של ראשי־הציבור בעיר, ש־נערכה ביום השבת, השתתפו זקני העיר, צעירים ונשים. ראש־העיר נתן הוראה שלא יישחררו תלמידים מבתי־הספר ולא יאפשרו להם להסתובב ברחובות העיר, כדי למנוע התקלויות עם חיילי צה"ל במקום.

במשך הפגישה לא נשמעו קריאות תוק־פניות, אלא הזדהות עם שכעה. „ברוח ובדם — אנחנו עם בסאם!"

הושמעו שירים שקטים, ולמרות שהגיעו נציגים מערים אחרות ומאוניברסיטות בית־זית ואל־נג'אח, לא היתה כל תופעה בהתלהבותם של המזדהים.

„אנחנו שקטים בינתיים," הסביר סטו־דנט מבית־זית. „אין צורך לחמם את הרו־חות. אך אם אכן יגיע המצב לידי סילוקו של שכעה, זה יהיה סוף החיים המשותפים של ישראל והגדה!"

אשתו של שכעה נמצאת איתו ברוב פגישותיו הפומביות. מיד אחר־כך היא חוזרת לביתה, וילה נאה בראש גיבעה בעיר, שם נמצאת בנות־מישפחתה, שבאי להיות איתה בימים אלה. בבית נמצאת גם בתה הבכורה, חנא בת ה־17. חנא הספיקה לשבת חמישה ימים בבית־הכלא בשכם, אחרי ההפגנה שאירגן אביה אחרי ההתנחלות באילון־מורה.

„אני חושבת שאם הממשלה אכן תעשה משהו נגד בסאם," אומרת עינאית, „הרי היא עושה את זה נגד השלום. היא מת־נכלת לעמה ולעמנו. בסאם אוהב את ארצו ומולדתו. הוא מעולם לא ניסה להכחיש את זה. אך מכאן ועד להאשמות חסרות־השער והעלילות נגדו, יש בהחלט מרחק. הוא לא אמר את שאמרו שאמר. לא יתכן! אני הרי מכירה אותו!"

ראש העיר הגדולה בגדה, בסאם אל־שכעה, הנחשב היום למנהיג הבלתי מעורער של הפלסטינים בשטחים, אינו מרשים למראית עין. הופעתו פשוטה, לבו־שו עממי. מעודו לא נראה או צולם ב־חליפות תפורות, כרבים ממנהיגי הגדה. הוא אינו דובר שפה אחרת, פרט לער־בית, אך ביתו ומישרדו משמשים מקומות מיפגש קבועים לעיתונאים זרים.

באחרונה החלו הוא ואשתו, עינאית, ללמוד אנגלית. שניהם מנסים כבר לשוחח בשפה זו, אפילו שאינם מדברים בה ב־חופשיות.

שכעה, בעל קומה בינונית. שערו שחור מאפיר והוא מתחיל להקריח. מתחת ל־שפמו הדק נחבא בדרך כלל חיוך לבבי. אל־שכעה נולד בשכם למישפחה ללא עבר מפואר, שאינה משופעת באמצעים. הוא למד בבית־ספר בשכם וניסה לעסוק במיסחר יחד עם בני מישפחתו. אך הם מעולם לא הצליחו לעבור את מחסום ה־מיסחר הזעיר ולהתחרות במישפחות הסו־חרים המיוחסות בשכעיר.

גם עינאיה היא ילידת שכם, בת למישפחה פחה פשוטה, שדודותיה שימשו כמורות ב־בתי־ספר כבר לפני עשרים שנה.

אל־שכעה נשבה ללאומני פלסטיני עוד בימי שילטון הירדנים. כבר אז נימנה על תומכי מיפלגת הבעת' הסורית וחלם על כך, שבעתיד יוכל לארגן מיפלגה עצמאית פלסטינית בגדה.

יחסיו עם השילטון הירדני היו מעור־ערים וכמה פעמים נאלץ לצאת לסוריה, מחשש פן יתנכלו לו בגלל דעותיו הלאו־מניות. ב־1959 נסע לכנס המיפלגה בדמשק. עינאיה הגיעה אחריו והשניים נישאו שם. היה זה בימי האיחוד בין מצריים וסוריה (הרפובליקה הערבית המאוחדת). כאשר התפרק האיחוד זוהה אל־שכעה כתומך ב־מצריים ותבקש לצאת את סוריה. בסאם ועינאיה נסעו למצריים, שם התגוררו עד 1964. ואז חזרו לשכם.

דברים חדים וחלקים

ל חפיו שך אל־שכעה עם הירדנים המ־שיכו להיות מתוחים, ובמשך שנים הדיר רגליו מעמאן, גם כשהדבר חיבל בעסקי המיסחר שלו. בינתיים נולדו ילדיו: חנא בת ה־17 היא הבכורה, ולה שני אחים ואחות קטנה בת 4.

אחרי מילחמת 1967 היה חמדי כנען ראש העירייה. כנען, בן לאחת משלוש המיש־פחות המיוחסות והעשירות בעיר נהנה מקשריו עם המימשל הישראלי. אחריו נב־חר חג' מעזוז אל מאסרי, גם הוא בן למישפחה מכובדת ועשירה הידועה ב־קשריה הטובים עם המימשל הירדני. (בן למישפחה זו חיכמת אל מאסרי שימש יושב ראש הפרלמנט הירדני ושר ההגנה).

בבחירות האחרונות לראשי הערים ב־גדה, לפני ארבע שנים, הציג עצמו אל־שכעה כמתחרה לראש העיר הקודם, חאג' מעזוז אל־מאסרי, שהוא בן למישפחה עשי־רה ומכובדת. לאומנותו של אל־שכעה הי־תה ידועה. הוא חשש מעימות עם שיל־טונות המימשל הצבאי עוד בטרם ייבחר.

אחרי שנבחר לראשות העיר היה עסוק בביסוס שילטונו, כי שלוש המישפחות ה־מיוחסות של שכם לא ששו לקבל את מרותו. הוא התחיל לחזק את האירגונים העירוניים, כולל אירגוני צדקה, אירגוני נשים ואירגונים דתיים. בכנסים שהוא עו־רך נוטלות חלק גם נשים, בניגוד למקובל בשאר ערי הגדה. יחד עם זאת זוכה אל־שכעה בתמיכה מלאה מצד המימסד הדתי החזק בשכם.

במשך ארבע שנות כהונתו לא מיתן את דעותיו ולא ניסה להשמיען בשפה עדינה ודיפלומטית. דבריו היו תמיד חדים וחל־קים, אפילו שהסתכסך עם המושלים ה־צבאיים של האיזור. העימות האחרון היה לפני שלושה חודשים, אחרי ההתנחלות באלון־מורה.

אל־שכעה החליט אז על אירגון שבי־תת־מיסחר והפגנה המונית, שתצעד לכי־וון ההתנחלות. קציני המימשל הצבאי סיר־בו לאשר את מיצעד המחאה. אל־שכעה התעקש. הוא כינס את ראשי האירגונים וראשי הדת שבעיר, ואחריהם אלפים מ־בני שכם. הוויתור היחידי של אל־שכעה היה הסכמתו של להגיע לתחומי ההת־נחלות, אלא להסתפק בהפגנה בעיר.

בעיקבות סירובו למלא את פקודת המו־של הצבאי נקרא אל־שכעה לשיחות. בתו הבכורה, חנא, נעצרה למשך חמישה ימים באשמת השתתפות בהפגנה בלתי־חוקית. כבר אז הועלו רעיונות לסילוקו מן הארץ.

אל־שכעה לא נכנע. הוא המשיך לומר את אשר עם ליבו, אך בעיקר המשיך ב־משימה שהועיד לעצמו: לאחד את הערים בגדה למאבק מלוכד נגד השילטונות היש־ראלים. אחרי חתימת הסכמי קאמפ־דיי־יד הוסיף לרשימת אי"ה שנגדם יש לכוון את חיצי המאבק עוד שניים: את המצ־רים, שהיו פעם אהודים עליו, ואת האמ־ריקאים, שבגדו לדעתו בזכויות האדם.

כיבוש והרג גוררים טירור

ב יום השני השבוע פורסמה הסטנוגר־מה המלאה של שיחת האלוף מט עם שכעה, כפי שנרשמה בידי סגן־אלוף צדוק קריים, שנכח בשיחה. הציטוט המלא של השיחה, שקטעים ממנו מתפרסמים להלן, מאשר למעשה את כל טענותיו של ראש עיריית שכם.

ואלה הם הקטעים הרלוונטיים בשיחת בסאם שכעה:

האלוף מט: אנחנו משתדלים בכל חג לשחרר מספר אנשים לפי ההתנהגות שלהם. לפעמים יש טענות גם אצל אסירים בבתי כלא בישראל. בבית כלא לא מקבלים פרס.

שכעה: (צחק).

האלוף מט: בעיקרון צריך להיות יחס הוגן, אך לא נותנים פרס בכלא.

שכעה: אפילו בדו"חות של נציבות בתי הסוהר נאמר שיש אפליה בין היחס שניתן לאסירים ישראליים (יהודים) לער־ביים. מה שלא טבעי הוא היחס לערבים.

האלוף מט: את עניין היחס אני מוכן לבדוק עם מפקד שירות בתי הסוהר. אך אשאלך מה צריך להיות היחס בין אדם שרצח את אשתו ונשפט למאסר לבין אלה שביצעו את הרצח בכביש החוף, מה דעתך האישית?

שכעה: אלה מכביש החוף ביצעו את מעשיהם בגלל הכיבוש והם רוצים את עצמאותם. אפילו החוק הבין־לאומי מצדיק זאת ומכיר בהם כשבויי מלחמה.

האלוף מט: אבל האם אתה מצדיק את הפעולה שלהם?

שכעה: הכלא הוא אחד וכל אחד מהמשפוטים הוא בן־אדם. בכלא יש חוקים והם חלים על כולם, ללא הבדל מה העבירה שביצעו.

האלוף מט: אחד מהם זרק ילד לתוך האש. האם אתה מצדיק פעולה כזו?

שכעה: לא. אינני מצדיק זריקת ילד לתוך האש. זה קצת מוגזם. אבל אני לא הייתי שם ולא יודע אם זה קרה.

האלוף מט: אבל אם התפארו בזה בבית הדין?

שכעה: אני שמעתי מאנשים שהם עשו זאת מתוך חובה, כי הם רצו לשחרר אחים שלהם בכלא. פעולות כאלו אם קורות, הן רק תגובה למעשים אחרים. ביחס לישראל, היא כמדינה מגיבה בתגו־בות אכזריות. למשל, בדרום לבנון. כל עוד יש כיבוש והרג, תהיו צפויים להרבה פעולות מסוג זה.

האלוף מט: האם אתה באופן אישי מצדיק פעולות כאלה?

שכעה: אני סבור שפעולות כאלו יש סיכוי שיתנו תוצאות וזאת בגלל המצב שבו אנו נמצאים. כלומר, יש דברים שהמדינה הישראלית פוגעת בזכויות העם הפלשתיני והמדיניות שלה היא מדיניות של כוח ולא ייתכן שזה לא יביא לתגובות מהסוג הזה. קו זה של ישראל יכול לגרום למלחמה מחודשת עם מדינות ערב. בו בזמן יכולות להיות גם פעולות טירור של בודדים בגלל המצב הנוכחי. זו המצי־אות שבה אנו חיים.

האלוף מט: זו דעתך האישית על הפעולה?

שכעה: אני אמרתי: המקרה ההוא הוא חלק מכל המצב.

האלוף מט: השיחה הזו רק מוכיחה איזו מדינה דמוקרטית היא מדינת ישראל.

שכעה: יש גם פעולות לא דמוקרטיות למשל כל המדיניות בשטחים, האסירים בכלא וכיו"ב.

האלוף מט: איך היה בתקופת ירדן?

שכעה: בתקופת ירדן לא היה איום על שום אדם על אדמתו. היו בתי כלא, היו פעולות אחרות, אך לא היה איום על עצם הקיום שלך, שאינך חי על אדמתך. המצב של דמוקרטיה לגבי לא כל כך חופש, כי אם זה כך, לא היה מצב של כיבוש.

האלוף מט: אבל זה שאתה מצדיק את פעולת כביש החוף, האם זה דמוקרטיה?

שכעה: אני אמרתי שהפעולה עצמה היא תוצאה מהמצב. אך המעשה של זריקת ילד לאש, הוא לא בסדר, זאת לא מצדיק. יש דבר סביר, שנסכים לכך שבמאה ה־20 יש לבדוק את הסיבות ולטפל בהם.

חבר ועד משולם
קוקוריקו על הגג

מ ה שקרה ביום החמישי שעבר היה בלתי־נמנע, זה היה רק עניין של זמן. כמעט מדי יום ביומו סופגים עיתו־נאי מחלקת־החדשות של הטלוויזיה סטי־רת־לחי בצורת פסילות של מנכ"ל רשות־השידור, שהוא גם מנהל־הטלוויזיה בפועל יוסף („טומי") לפיד. הוויכוחים של מנהל־המחלקה חיים יבין, עורך מבט יעקוב אחימאיר והכתבים, עם לפיד, הפכו ויכו־חי־סרק. לפיד לא ויתר על העמדה הרא־שונה שקבע, ודאג להצהיר מדי יום ב־יומו: „אני עורך ראשי. אני מחליט."

ביום החמישי שעבר היתה פרשת בסאם אל־שכעה במוקד התעניינות הציבור. האם אמר אל־שכעה את אשר אמר, ואם כן, כיצד בדיוק אמר זאת? האם הפיל אותו האלוף דני מט בפח מתוכנן מראש? מי האחראי להדלפה, הנכונה או המסולפת, של דברי אל־שכעה. בשעת הבוקר הציגו יבין ואחימאיר את הנושא בפני לפיד, ואמרו לו, כי הם שולחים את הכתב רפיק חלבי לערוך כתבה על התקרית, ולראיין את אל־שכעה. לפיד התנגד: „אני לא מוכן שניתן ביטוי למנפצי ראשים של ילדים יהודים," אמר ליבין ולאחימאיר. השניים לא התווכחו איתו. „בוא נשלח את הכתב, ונראה מה הוא יביא," הם הציעו ולפיד הסכים.

רפיק חלבי חזר משכם עם כתבה מצויי־נת. היה בה ראיון עם אל־שכעה שהס־ביר, כי הסערה כולה היתה סערה בכוס מים. רק ימים אחדים אחר־כך פורסם בכל העיתונים התעתיק הכמעט מדוייק של דברי אל־שכעה, והתברר, כי הוא דיבר אמת בראיון עם חלבי.

אחימאיר, יבין ולפיד התכנסו לצפות בכתבה שהביא חלבי. יוסף לפיד פסק: „לא לשדר." שני העורכים ניסו לשכנעו, אולם ללא הצלחה. „אני לא אתן זמן־שידור למי שמטיף לרצח ילדים יהודים." אמר לפיד. יבין ניסה ואמר לו: „אנחנו לא טלוויזיה של שעות־שידור, אלא של חד־שות. זה האירוע המרכזי של היום ורא־יונות עם אל־שכעה משודרים ברגע זה בכל רחבי העולם." אולם לפיד לא זז מדעתו: „הרבה פעמים אתם נותנים ידי־עות בלי כתבות. אני מאשר רק ידיעה, וגם על הנוסח של הידיעה אני רוצה לע־בור."

בערב ראו הכל את תוצאות המאבק. אחימאיר ויבין ניסחו הודעה אשר הס־בירה לקהל הצופים כי „נמנע מאיתנו לשדר כתבה", וההועד החליט להפסיק את השידור למשך שלוש דקות, בדיוק הזמן שבו היתה אמורה הכתבה להיות משודרת.

למחרת בבוקר נקראו יבין ואחימאיר ללפיד. אחרי שיחת בירור, שבה היה לפיד שקט ובטוח בעצמו, הוא אמר לשני ה־עורכים: „אין לי ברירה אלא להעמיד את שניכם לדין מישמעתי." יבין התרגז, קם ממקומו ואמר ללפיד: „אתה הורס את הטלוויזיה!" ויצא מהחדר בטריקת דלת. אחימאיר יצא אחריו.

כאשר חזרו השניים לחדריהם, הם נש־אלו על־ידי עובדי החדשות מה היה אצל לפיד. הם דיווחו על פרטי השיחה. יוסי

לפיד יצא למלחמה נגד שורכי החדשות בטלוויזיה

ומצא עצמו בקרב נגד הממונים עליו ונאלץ לסגת

הלפיד האפל

מנכ"ל לפיד
התקפלות ברגע האחרון

יו"ר ירון
לסגור בכל מחיר

אתה לא כפוף לוועד." יבין הבטיח לבדוק את הנושא, אך לא העביר את הרשימה. עוד באותו היום, בשעות הצהריים, זומן הוועד־המנהל לישיבת חירום מיוחדת שבה הועלו הצעות מרחיקות לכת, ביניהן „לס־גור את הטלוויזיה". בהצעה לסגור את התחנה תמכו, מלבד לפיד, גם יושב־ראש הוועד־המנהל של רשות־השידור, הפרופ־סור ראובן ירון; נציג המפד"ל בוועד־המנהל, מיכה ינון; וכמובן, עורך־הדין המצחיקן, אהרון פאפו. בלחצו של ינון הדתי, אשר חשש שמא תיכנס השבת, הופסקה ישיבת הוועד־המנהל. עוד קודם לכן הסכים הוועד להשעות את החרם שלו על לפיד תמורת השעיית הדרישה להע־מיד את אחימאיר ויבין לדין מישמעתי, כל זאת עד פגישתו של לפיד עם הוועד.

בשבת היה ללפיד זמן לערוך את חש־בון־הנפש שלו. לפתע הבין, כי אם תיס־גר הטלוויזיה, תבוא גם הקאריירה שלו כמנכ"ל רשות־השידור לקיצה. הקאריירה של לפיד, אילו היתה מסתיימת השבוע, היתה רצופה כשלונות — פרשות מוטי קירשנבאום, יענקלה אגמון, ג'ודי לוץ ו־לאחרונה יצחק רועה. התסקידים החשובים בטלוויזיה מאוישים על־ידי לפיד עצמו, וחומר השידור במחסנים מתדלדל והולך.

כל אחר הצהריים של יום ראשון הוא ישב עם חברי הוועד, שתיגברו את עצמם בשלושה חברים נוספים. יחד עם יוסי משולם ויאיר שטרן, השתתפו בפגישה גם הכתב הצבאי עמירם ניר, מיכה לימור ויעל חן. „מדוע אתם לא מסכימים להע־מיד את יבין ואת אחימאיר לדין מישמע־תי?" שאל לפיד. „הם עצמם הסכימו לעמוד לדין," לא היתה זו אמת. יבין ואחימאיר אומנם אמרו למנכ"ל שהם עומדים מאחרי הדברים שהושמעו לפני שהשידור הופסק, אך הם מעולם לא אמרו לו, כי הם מוכנים לעמוד לדין מישמעתי." חברי הוועד ידעו זאת, אך לא רצו לאמר לו את הדבר בפניו. תחת זאת אמר לו יאיר שטרן: „גם אם אחימאיר יעמוד על גג הבניין ויצעק קוקוריקו כל היום, אנחנו לא נסכים שהוא יעמוד לדין מישמעתי. הוועד נתן להם את ההוראה לומר מה ש־אמרו, והוועד לא יסכים שהם יעמדו לדין."

לפיד נאלץ לסגת מעמדתו הקשוחה. הוא הסכים לוויתור על דרישת המישפט המישמעתי, למרות שקודם לכן הצהיר, כי בשום מחיר לא יוותר על דרישה זו. בת־מורה לוויתור הסכים הוועד לכתוב בהס־כם בינו לבין לפיד פיסקה כוללת, פושרת ובלתי־מחייבת, שלפיה מכיר הוועד בזכו־יותיו של לפיד כעורך ראשי.

היתה זו מפלה ללפיד וניצחון ליבין, לאחימאיר ולוועד. אולם הסכם מש־פיל זה לגביו היה כאין וכאפס לעומת מה שספג כאשר יצא מהישיבה.

ירון הודיע, כי אינו מקבל את ההסכם בין לפיד לבין הוועד. ירון דרש לכנס את הוועד־המנהל ולדרוש לסגור את ה־טלוויזיה כליל, לשם אירגון מחדש. מתל־אביב הפגין פאפו בפני העיתונאים ו־חברי הוועד־המנהל תמיכה בדרישת ירון. כאשר התפרסם כי גם שר־החינוך עבולון המר וראש־הממשלה בעצמו תומכים בשי־תוק התחנה, היה ירון בטוח בנצחונו.

לגבי לפיד היתה זו הצהרת אי־האמון הגדולה ביותר ממי שהיה עד כה בן־הברית הגדול ביותר שלו במאמצים לחי־סול כל קורטוב של חופש־דעה ברשות־השידור. לכל היה ברור, כי אם יקבל הוועד־המנהל את דעתו של ירון, יהיה על לפיד להסיק את המסקנות ולהתפטר.

רק שעות אחדות לפני שכונס, ביום השני שעבר, הוועד המנהל, התברר, כי לוועד אין כלל סמכות לסגור את הטל־ויזיה, ולכן אושרה פשרת לפיד.

סיומה של הפרשה ניצחון גדול ליבין, לאחימאיר, למערכת־החדשות ולוועד. לפיד שמצא את עצמו לפתע בחזית שונה לגמ־רי מזו שבה הוא פתח את הקרב, נאלץ לסגת ולדאוג לשמור על כסאו.

מנהל חדשות יבין

עורך אחימאיר
נושא באחריות — אך לא נותן את הדין

משולם, חבר־הוועד, החליט בו במקום: „אין מישפטים מישמעתיים. אנחנו סוג־רים את התחנה." היו אלה דווקא יבין ואחימאיר שהצליחו לשכנע את חבר־הוו־עד, החרד לדמוקרטיה בטלוויזיה הישרא־לית, שלא להשבית את התחנה.

אחרי דיונים ממושכים, החליט ה־וועד על שתי סנקציות שפירושן אחד: להחרים את לפיד. על עורכי מבט נאסר להעביר ללפיד את רשימת הנוש־אים של מהדורות החדשות, שבעזרתה הוא מפקח על המערכת, על העובדים ה־עובדים נאסר לדבר איתו.

כאשר טילפן לפיד ליבין ביום השישי שעבר וביקש ממנו את ה„ליין אפ", רשימת הנושאים שאותם עמדה המערכת לשדר באותו הערב בהשבוע יומן ארועים, הודיע לו יבין חד וחלק: „הוועד אסר עלי." לפיד ניסה לתקוע תריז בין הוועד לבין יבין, ואמר לו: „אתה מנהל־מחלקה,

יוסי רוזנפלד הכיר את המבריחים של מטולה - ועל כך שילם בחייו

מטולה: מרכז הפשע

מטולה הפכה לעיר רדופת־פחדים, החל מהיום החמישי בשבוע שעבר. כל מכונית בלתי־מוכרת, בעיקר אם זו מכונית מסוג אסקורט, בצבע לבן, המגיעה למושבה הצפונית, גורמת לכך שהתריסים יוגפו והדלתות תנעלנה. תושבי מטולה חוששים מהמישטרה, החוקרת עתה בפרשת הרצח של יוסף („יוסי") רוזנפלד, איש־הביטחון של המושבה.

מטולה כבר ידעה פחדים מסוג זה. לפני כשנה וחצי, כאשר נעצר אחד מראשי המושבה, ביאליק בלסקי, היתה העיר כמרקחה. לא רק בלסקי נעצר אז. עוד רבים נעצרו לחקירה על־ידי בלשי איזור חיפה והצפון, ושוחררו. מי לאחר כמה שעות, מי לאחר כמה ימים. יש רבים במטולה הרחוב המרכזי של המושבה. לכל היה ברור, שאלה באו למטרה אחת בילבד: להבריח. לכל היה ברור עוד דבר, שאותם מבריחים לא היו יכולים לפעול במושבה ללא עזרה פעילה של כמה מהתושבים.

יוסי רוזנפלד לא אהב את נהגי המכוניות האמריקאיות הגדולות והם לא אהבו אותו. הוא היה עוצר אותם כמה פעמים ביום, נותן להם להבין מה דעתו עליהם, ומייעץ להם „להסתלק ממטולה!"

למטולה יש עבר עשיר בהברחות. אי־אפשר למצוא כימעט אף מישפחה מהוותיקות, שהגגע לא פשה בה במשך השנים. עשרות בשנים היו בני מטולה בקשרים טובים עם לבנונים שמעבר ל־גבול. הגבול כלל לא היה קיים, ועד היום קיימות אדמות של מטולאים במה שנקרא „מעבר לגבול", המעובדות על־ידי ערבים והנמצאות בשטח לבנון. ואת למרות ש־יהודים ממטולה מחזיקים בקנשאן.

כל־טוב היה זורם מעבר לגבול לישראל, בעזרתם האדיבה של מבריחי מטולה. ב־משך שנים רבות היה באופנה להבריח מלבנון לישראל כמויות אדירות של זהב, שהיה זול במדינה השכנה ויקר יותר בישראל. בתקופות שבהן היה האורז בארץ יקר, היו בני מטולה מבריחים טונות של אורז, בשקים, מעבר לגבול. בדים, חולצות, משקאות חריפים וסיגריות אמריקאיות היו עניין של יום ביומו.

בסוף שנת 1969 ובתחילת 1970 הסתיים עידן גן־העדן של מבריחי מטולה, שנמשך מאז קום המדינה. ספטמבר־השחור הביא ללבנון את אירגוני הפידאיון. הגבול עם לבנון התחמם, וכאשר הצבא סוגר על הגבול, קשה להבריח.

ההברחות לא פסקו לגמרי. היקפן קטן יותר, והוא כלל בעיקר מוצרים אשר קל לזרוק אותם מעבר לגדר, במקום מוסכם ובזמן מוסכם. התקופה הקשה של מבריחי מטולה ארכה כמה שנים, עד שהגיע עידן הגדר־הטובה. הגבול שוב הפך שקט, השכ־נים נושאי טרנזיסטורים או סיגריות, אר־לם אלה לא עניינו את תורג'מן. הוא רצה את הלווייתנים הגדולים.

נראה כי ההזדמנות נפלה לידיו, כאשר ערבי תושב לבנון התלונן במישטרת מטו־לה על שמבריחים רימו אותו. הערבי סיפר כי היה מעורב בעסקי הברחות מלב־נון לישראל, וכי שני מבריחים שילמו לו 30 אלף דולר דמי־סחורות בדולרים מזו־יפים. הערבי אף הציג בפני השוטרים את הדולרים, שהבנק בביירות סירב ל־קבלם.

אז גם נודע למישטרה כי שני חיפאים, אחד מהם בעל עבר פלילי עשיר והשני מוכר אף הוא למישטרה, התיישבו במטו־לה ועושים משם את עסקיהם. אלה היו דויד רואמי, המכונה ה„סווינגה", ואפרים רן המכונה „לווייתן". הבלשים ריכזו את חקירותיהם סביב שני אלה, ובמהרה התי־גלו כמה עובדות מפתיעות.

מתברר כי לסווינגה וללווייתן היו קשרים הדוקים עם אחד מפרנסי מטולה, מהמכו־בדים שבהם, ביאליק בלסקי. אפשר היה לראות את השניים מסתודדים עם בלסקי במשך שעות ארוכות, כשהם מתנהגים עימו כחברים משכבר הימים. בלסקי, מי שהיה שנים רבות גיזבר המועצה המקו־מית ואחר כך סגן ראש־המועצה, היה לאמיתו של דבר האיש החזק של מטולה. מי שהיה ראש המועצה, אסף פרנקל, אדם חולה, אהב את הטיפה המרה ופעמים רבות לא יכול היה לתפקד. בלסקי שלט לא רק במועצה אלא אף במלון שלו, מלון ארזים, הנחשב למלון הגדול ביותר במטולה.

כדי שהשניים יוכלו להצדיק את שהותם הרבה במטולה, נתן להם בלסקי כיסוי. מול המלון שלו מצוי מיגרש שבבעלותו. בלסקי נתן לשניים להקים במקום צריף ולפתוח סטייקיה.

בלסקי, שלו יש כמה תחנות־דלק ברחבי הארץ, הקים תחנת־דלק בדרך לגבול ונתן אותה, כימעט ללא תשלום, לסווינגה ול־גבול. טרקטורים של אזרחי מטולה שימשו ככיסוי לבלשים שהציפו את המושבה. מדי פעם בפעם היו תפיסות של מבריחים קט־נים, נושאי טרנזיסטורים או סיגריות, אר־לם אלה לא עניינו את תורג'מן. הוא רצה את הלווייתנים הגדולים.

נראה כי ההזדמנות נפלה לידיו, כאשר ערבי תושב לבנון התלונן במישטרת מטו־לה על שמבריחים רימו אותו. הערבי סיפר כי היה מעורב בעסקי הברחות מלב־נון לישראל, וכי שני מבריחים שילמו לו 30 אלף דולר דמי־סחורות בדולרים מזו־יפים. הערבי אף הציג בפני השוטרים את הדולרים, שהבנק בביירות סירב ל־קבלם.

אז גם נודע למישטרה כי שני חיפאים, אחד מהם בעל עבר פלילי עשיר והשני מוכר אף הוא למישטרה, התיישבו במטו־לה ועושים משם את עסקיהם. אלה היו דויד רואמי, המכונה ה„סווינגה", ואפרים רן המכונה „לווייתן". הבלשים ריכזו את חקירותיהם סביב שני אלה, ובמהרה התי־גלו כמה עובדות מפתיעות.

מתברר כי לסווינגה וללווייתן היו קשרים הדוקים עם אחד מפרנסי מטולה, מהמכו־בדים שבהם, ביאליק בלסקי. אפשר היה לראות את השניים מסתודדים עם בלסקי במשך שעות ארוכות, כשהם מתנהגים עימו כחברים משכבר הימים. בלסקי, מי שהיה שנים רבות גיזבר המועצה המקו־מית ואחר כך סגן ראש־המועצה, היה לאמיתו של דבר האיש החזק של מטולה. מי שהיה ראש המועצה, אסף פרנקל, אדם חולה, אהב את הטיפה המרה ופעמים רבות לא יכול היה לתפקד. בלסקי שלט לא רק במועצה אלא אף במלון שלו, מלון ארזים, הנחשב למלון הגדול ביותר במטולה.

כדי שהשניים יוכלו להצדיק את שהותם הרבה במטולה, נתן להם בלסקי כיסוי. מול המלון שלו מצוי מיגרש שבבעלותו. בלסקי נתן לשניים להקים במקום צריף ולפתוח סטייקיה.

בלסקי, שלו יש כמה תחנות־דלק ברחבי הארץ, הקים תחנת־דלק בדרך לגבול ונתן אותה, כימעט ללא תשלום, לסווינגה ול־

האיש שברח

ביאליק בלסקי, אחד מאבות המושבה, מי שהיה סגן ראש מועצת מטולה, מובל למעצר בחשד של הברחות. עדותו של בלסקי עזרה להרשיע שני אנשי עולם־התחתון חיפאיים, שהיו שותפים בהברחות. בלסקי יצא זכאי. התביעה ויתרה על חלק מן האישומות נגדו. בסמיכות תאריכים לשיחו־רורו של אחד העבריינים מבית־הסוהר, עזבו בלסקי ואשתו את הארץ, לטיול ארוך.

עיסקות מיליונים בכל לילה

לא רק תושבי מטולה היו מבריחים. לאמיתו של דבר הפכו בשנים האח־רונות תושבי מטולה לחלק זעיר בקהל המבריחים. להם היה די, תסיכונים החלו להיות גדולים מדי. כימעט שאין מישפחה במטולה, מהמישפחות הוותיקות, שאין לה וילה, שלא היתה מביישת את סביון או צהלה, ושאין לבעל הווילה מכונית. המטו־לאים הם עם יחידי במינו. אין הם אוהבים לשתף את חבריהם ואפילו את שכניהם במה שקורה בביתם. המישפחות המטו־לאיות סגורות ביותר. לא כן הגורמים האחרים, שהפכו להיות מבריחים בשנים האחרונות.

אנשי האו"ם עושים דרכם מלבנון לישׂ־ראל כאשר מכוניותיהם מלאות בכל־טוב. השילטונות אינם אוהבים לעצור את אנשי האו"ם. כל מעצר מחייב סיבוך דיפלומטי ועיירת רבה. ההוראות לכוחות הביטחון: לעצור אנשי או"ם רק אם מתגלים אצלם סמים קשים או במיקרים שבהם יש חשד לעבירה ביטחונית, כהברחת חומרי־חבלה. אנשי האו"ם מודעים למדיניות הזו של צה"ל ומכוניותיהם הלבנות מובילות מק־לטי טלוויזיה צבעוניים, מאות ואלפי קופ־סות סיגריות אמריקאיות ומשקאות.

גורם נוסף העוסק בהברחות הוא חיילי צה"ל, בעיקר אנשי המילואים, הבאים לשמירה בקו, או חיילי השרותים המו־צבים במטולה ובסביבותיה. החיילים למדו במהירות את רזי ההברחות, קשרו קשרים מתאימים עם ערבים מעבר לגבול והחלו להרוויח סכומי כסף העולים עשרות מונים על משכורתם הצבאית. שילטונות צה"ל מתייחסים בחומרה רבה להברחות לובשי־המדים ומעניישים במלוא חומר הדין את אלה שנתפסים. אך הנתפסים הם חלק קטן מהעוסקים בהברחות.

אולם הגורם השלישי הוא המסוכן בין־תר: אלה הם מבריחים מיקצועיים, עבר־יינים מכל רחבי הארץ, ובעיקר מחיפה, שהשתלטו ממש על מטולה. הם הביאו עימם סכומי כסף ניכרים, כדי לממן את ההברחות, והתחילו לעבוד „על גדול".

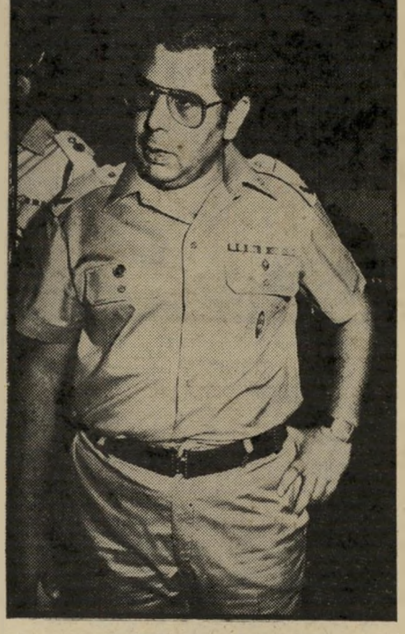
המבריחים שבאו מחוץ למטולה לא הס־תפקו במכשירים החשמליים ובסיגריות. הם פנו לרווח גדול יותר, לסמים: החשיש וההרואין. עיסקות במיליוני לירות נעשו מדי לילה משני עברי הגבול.

תושבי מטולה החלו להיבהל. הסביר השבוע אחד מהם, בעל מלון במושבה הקטנה: „זה נכון שאנחנו מבריחים, אנחנו והורינו והורי־הורינו. אבל עד עכ־שיו זה לא היה עניין פלילי ומסוכן. היינו מבריחים שטויות. היו תופסים או־תנו — היינו משלמים את המכס ואת הקנס. זה לא נקרא פשע. אבל כאשר מתחילים להבריח סמים, זה כבר סיפור אחר."

שליחים ממטולה הלכו אל מפקד מרחב חיפה של המישטרה, ניצב אברהם תור־ג'מן. הם העלו בפניו את כל הידוע להם על ההברחות הגדולות, בעיקר של סמים, והבטיחו לעזור למישטרה, אם זו תחלץ לבער את נגע המבריחים הזרים.

הדולרים המזוייפים

תורג'מן נכנס לפעולה במלוא המרץ. שוטרים לבושי אזרחית שכבו במשך לילות שלמים במטעי מטולה, על קו ה־

החולרים

ניצב אברהם תור־ג'מן הציג אותם בטלוויזיה, כאשר נעצר בלסקי. הדולרים המזוייפים שימשו לתשלום ללבנונים תמו־רת סחורות מוברחות. הם נמצאו בכספת בביתו של בלסקי, אולם למרות זאת, הח־ליטה המישטרה שלא להעלות נושא זה במישפט. בעיקבות המישפט עזבו את השרות המישטרתי כמה שוטרים שעסקו בלכידת רשת המבריחים בצפון הארץ.

הקורבן

יוסי רוזנפלד, איש־הביטחון של מטולה ומי שרדף את המבריחים שבאו מחוץ למושבה. יוסי, שהיה מעין שריף מקומי, היה נוהג לעצור כל אדם שלא הכיר, ולבקש ממנו להזדהות. פעילותו של יוסי נגד המבריחים הביאה גם לגילויים שנעשו לפני למעלה משנה, עת נעצרו סגן ראש המועצה, ביאליק בלסקי, ושני עבריינים חיפאים ידועים. נראה כי המבריחים החליטו להיפטר מיוסי, שהפריע להם בעבודתם, והם שרצחו אותו. ימים אחדים לפני הרצח קיבל יוסי איומים בטלפון, אולם אלה לא מנעו אותו מלהמשיך ולדדוף את המבריחים, כפי שנהג לעשות שנים רבות, עד שנפל בפח ומצא מותו.

לווייתן. אחר כך, בעת שלשניים נערך מישפט פלילי בעוון הברחות, התברר כי הסטייקיה ותחנת־הדלק היו לגבי שני עבריינים אלה בחזקת „כסף קטן" ושימשו רק ככיסוי להברחות הגדולות.

עיסקה עם התביעה

ב נוסף ליעקוב אחר סווינגה ולווייתן, החלה המישטרה לעקוב אחרי מטיבם המקומי, ביאליק בלסקי. בסופו של המעקב ערכה המישטרה פשיטה על ביתו של בלסקי, לא לפני שעצרה את סווינגה ולווייתן. בחצר הבית נמצאה כמות גדולה של חשיש ואילו בכספת, בתוך הבית, נמצאו דולרים מזוייפים, מהסוג שניתן ללבנוני השותף להברחות.

בלסקי נעצר ויחד עימו אשתו עיינה. הוא טען בבית־המישפט כי הטמינו את החשיש בחצר ביתו והוא לא יודע על כך דבר. כאשר ישב בלסקי במעצר היה לו זמן רב לחשוב. הוא קישר פרט לפרט וגילה, כי לשוטרים שפשטו על מטולה היתה עזרה מבפנים. קשה היה לא לנחש מי נתן את העזרה — יוסי רוזנפלד, השוטר הפרטי של מטולה. ואכן, כאשר יצא בלסקי מהמעצר הוא ניגש לביתו של רוזנפלד ואמר לו: „אני יודע שאתה הסגרת אותי למישטרה."

מישפטם של סווינגה, לווייתן ובלסקי נערך ארבעה חודשים אחר כך. עדותו של בלסקי עזרה להרשיע את שני הפושעים. לגבי בלסקי עצמו קיבל השופט את הטענה, כי המישטרה לא הצליחה להוכיח שהחשיש שנטמן בחצר ביתו הוא אכן שלו. הספק שהתעורר בבית־המישפט הביא את השופט לקבל את הגירסה של בלסקי, כי החשיש הוטמן על־ידי מתחריו בבחירות לראשות המועצה־המקומית, שנערכו כמה שבועות אחרי התפיסה.

למחרת המעצר הופיע תורג'מן בטלוויזיה וספר, מול עיני הצופים, את חבילות הדולרים המזוייפים שנתפסו בכספת בתוך ביתו של בלסקי. במישפט כלל לא הועלה עניין הדולרים המזוייפים. המישטרה העדיפה לא להאשים בנושא זה את בלסקי ולא להזכיר את עניין הדולרים במישפט. יש הטוענים כי אי־הזכרת הדולרים, שבלסקי לא יכול היה לטעון כי הם „נשתלו" אצלו, מפני שהם נמצאו בכספת שבתוך ביתו, היתה חלק מעיסקה בין בלסקי לבין התביעה. הוא יואשם רק בסעיף אחד, שאותו קשה יהיה להוכיח, הדולרים המזוייפים לא יוזכרו כלל, ואילו הוא יתן בתמורה עדות מפלילה נגד השניים.

דויד רואמי, הוא סווינגה, נדון לארבע וחצי שנות מאסר. אפריים רן, לווייתן, נידון לשנה וחצי מאסר. לפני כשבועיים יצא לווייתן מהכלא. עוד קודם לכן יצא בלסקי את הארץ עם אשתו. הוא השאיר את ניהול המלון בידי בתו וחתנו, והודיע כי יחזור לארץ בעוד חודשיים. בשבוע שעבר נרצח יוסי רוזנפלד, מי שתרם הרבה למעצרם של סווינגה ולווייתן.

ביום רביעי לפני שבוע, אחרי השעה 5.00 לפנות ערב, עבר אוטובוס אגד מקריית־שמונה למטולה, נהוג בידי אחד מבני מטולה, דני לוטן. במרחק שני קילומטרים מהכניסה למושבה הבחין לוטן בג'יפ מישמר הגבול, שאותו הכיר כג'יפ של יוסי רוזנפלד, חונה בצד הדרך. דני האט את מהלך האוטובוס, מתוך כוונה לעזור ליוסי בתקלה שבג'יפ. לדני היה ברור, כי בשעה כזו ובמקום הזה לא יכולה היתה להיות ליוסי סיבה לחנות, אלא אם כן הג'יפ היה מקולקל. כשהתקרב האוטובוס לג'יפ הוא הבחין בדמותו של יוסי, ישובה בכיסא הנהג. במושב לידו ישב אדם שלא היה מוכר לדני ואילו בחוץ, כשהוא נשען על הדלת של יוסי, בתנוחה כאילו שהוא מדבר עם יוסי, ניצב עוד צעיר, בעל שיער שחור לבוש בטריקו ניגב כחול. גם צעיר זה לא היה מוכר לדני. כשהאוטובוס כימעט עצר, הבחין דני ביוסי, שסימן לו בידו להמשיך ולנסוע. והוא אכן לחץ על דוושת הבנזין. היום ברור לגמרי למישטרה, כי אחד מהשניים, או השניים אחזו נשק מכוון לעברו של יוסי ואיימו עליו. הם דרשו שיאותת לנהג אגד שימשיך בנסיעתו.

קצת קשה להבין איך הצליח יוסי ליפול בפח שטמנו לו רוצחיו. מסלולו של יוסי באותו היום ידוע. הוא תידלק את הג'יפ שלו בראש־פינה, ערך סיור בקווים, פנה לכפר־יובל, כדי לקחת תרנגולות מתות ולהאכיל בהן את הכלבים השומרים על מטולה, והמשיך לכיוון המושבה. בדרך, במקום הידוע כמסלול של מבריחים, הוא ראה כנראה את שני האנשים. כהרגלו, דרש מהם תעודה מזהה.

השניים הצליחו להפיל את יוסי רוזנפלד במלכודת שהם טמנו לו. נראה כי הי ואלה מבריחים, מהשורה הראשונה, אשר פעילותו של רוזנפלד הפריעה להם בהברחות הגדולות של הסמים.

לא היתה זו הפעם הראשונה שיוסי רוזנפלד ניצב בפני סכנה. לפני כ־15 שנה, בעת שעבד בשמורת החולה, הוא לכד במו ידיו, וללא כל עזרה, את מחמוד חיג'אזי, שהתפרסם אחר־כך כאיש פתח הראשון שנתפס וכמי שהוצא נגדו גזר־דין מוות. בדיוק עשר שנים לפני מותו, ישב יוסי בחדר האורחים שבביתו ושיחק קלפים עם חבר. לעבר הדירה נפתחה אש. יוסי זינק מהמקום תוך שנייה. חברו לא הספיק לברוח ונהרג. רק בחקירה הבליסטית התברר, כי אילו לא היה יוסי מזנק במהירות מספקת, היה הכדור פוגע בו.

אולם נראה כי יוסי חש את הגורל הצפוי לו. כמה פעמים אמר לאשתו אילנה, צעירה, בת למישפחה מרוקאית, שאותה פגש יוסי בקריית־שמונה, כי הוא חושש מהעתיד. הוא הסביר שפעילותו הביטחונית „עלתה על היבלות" של המבריחים. לידיד שלו, איש־ביטחון בכפר־יובל, סיפר על איומים שהושמעו נגדו בטלפון על־ידי אלמונים, שייעצו לו להתרחק מהמבריחים. גם אילנה קיבלה כמה איומי טלפון אנונימיים.

אחד מצמד הפושעים שהסעיר את מטולה יצא לחופשה. ביאליק בלסקי יצא לחוץ־לארץ, עד שירגעו הרוחות ובבית הקברות של מטולה, בשולי הגיבעה, על קרקע סילעית, הוטמנה גופתו של מי שניסה לטהר את מטולה מן הפשע.

מי שהיה עצוב באמת, מלבד בני מישפחתו של יוסי, היה שייע קרבצקי בן ה־70. שייע, ידידו של רוזנפלד ומי שהיה בעצמו עצור בגלל הברחות, טען בקול רועד מהתרגשות: „אני אוהב לשתות. תמיד שותה. יוסי היה שכן שלי. כל יום הוא היה מוצא אותי ברחוב ולוקח אותי הביתה. מי יקח אותי עכשיו הביתה?"

יוסי ינאי

האם נתן שמואל פלאטו־שרון מכונית כמתנה לדוגמנית שולי חנני, העובדת אצלו כציידת־קולות

שמועה עקשנית, שנפוצה בתל־אביב באחרונה, סיפרה כי חבר־הכנסת שמו־אל פלאטו־שרון רכש עבור ציידת הקולות שלו, הדוגמנית שולי חנני, מכונית חדשה מדגם אולדסמוביל קאטלאס. היו כאלה שאף הרחיקו לכת וסיפרו, כי פלאטו קנה לשולי שתי מכוניות: אחת אולדסמוביל ותשנייה מוסטאנג.

הידיעה ששולי עובדת למען פלאטו כבר פורסמה לפני שבועיים (העולם הזה 2201), אולם לא פלאטו ולא שולי ששו לקרוא אותה. שניהם סוענים בלהט, כי המדובר בהתנדבות שלמה ולא בעבודה. פלאטו אף דאג להכחיש למפרע כי מת־נהל ביניהם רומן סודי. ואשר לעניין ה־מכונית, הגיב פלאטו: „אני לא צריך לקנות מכוניות בשביל הבחורות שלי.״

למרות ההכחשות לא פסקו השמועות. כמה שבועות הסתובבה שולי כשהליח־וישים סביבה מייסרים אותה. לבסוף הח־ליטה לגולל את האבן מעל ליבה ולגלות את האמת. סיפרה שולי חנני: „אני בכלל לא עובדת בשביל פלאטו. הכרתי אותו לפני שלוש שנים, במסיבה פרטית. כבר או הציע לי לעזור לו בהתנדבות במערכת הבחירות שלו. אני הסכמתי ועבדתי בהת־נדבות, כמוכירה, עד אחרי הבחירות.

„לפני כשלושה חודשים פגשתי את פלאטו במיקרה, בקפה קפריצי. הוא הציע לי שוב, לעזור לו. הפעם בשביל התנועה החדשה שלו, לפיתוח ושלום. הסכמתי, בתנאי שזה לא יגזול ממני יותר מדי זמן. כל מה שאני עושה בשבילו זה לחלק גלוינת תמיכה בו לאנשים שאני נפגשת איתם. אני לא מתווכחת עם אנשים. אם מישהו רוצה לשמוע, אני מסבירה לו כמה שפלאטו ער־זר למדינה, ואם הוא משתכנע, אני מחתימה אותו על הגלויה. זה הכל.״

הבלונדית בת ה־25, נסיכת־הכינרת ו־מלכת־היופי־התיכון לשעבר, עברה בשנים האחרונות תלאות רבות. שמה עלה מדי פעם לכותרות, כשהוא נקשר בפרשות בלתי־נעימות. לשיא הגיעו תלאותיה כאשר הסתבכה בבית־המישפט בהדחת עדים.

לדבריה, העובדה שהיא כבר הורשעה בדין, ואילו פלאטו עומד למישפט ב־אשמת שיחד בוחרים, לא השפיעה על קירוב הלבבות ביניהם. „אני פשוט מאמינה באיש הזה,״ הסבירה שולי. „אחרת לא הייתי עוזרת לו. תיראו כמה שהאיש הזה טוב. כל מה שהוא מבקש זה שיתנו לו קצת שקט. זה מוגזם?!

„אם הוא עשה כל מיני דברים בצרפת, עכשיו הוא מוכן לשלם להם כסף ולסגור עניין. יותר טוב שיסע לשם וישב בבית־הסוהר? פה זה המקום שלו, פה צריכים אותו. אם לא הייתי מאמינה בו לא הייתי מוכנה לעזור לו. הוא יודע את זה, לכן הוא מודה לי בכל פעם שהוא פוגש אותי.״

האם באמת כל מה ששולי מקבלת מפלאטו זה רק תודה? שולי נאלצת לגלות סוד: „יש לי חבר כבר שנתיים. קוראים לו יוסי אבנרי, והוא עוסק בשיווק מוצרי אלקטרוניקה. יוסי פשוט לא אוהב פירסום ולכן היחסים ביניינו כימעט שאינם ידועים. זה הוא שנתן לי את האולדסמוביל ולא פלאטו. יש לו שתי מכוניות: אחת אולדסמוביל קאטלאס כחולה והשנייה מוסטאנג חומה. הוא לא צריך שתיים, אז הוא נתן לי אחת ואני מסתובבת איתה.

„האמת היא שאנחנו כבר חושבים על חתונה. לי עוד יש ספקות. אני לא שלמה עדיין עם הרעיון. אבל זה בהחלט על הפרק. בינתיים טוב לי ככה. אני גם מס־תדרת די טוב בלי עבודה. יש לי חסכונות מירושה שאבי השאיר לי. פלאטו לא נותן לי אגורה. אני חיה יחד עם אמי בדירה ברמת־גן. את הזמן הפנוי שלי אני מנצלת לנסיעות ולטיולים, וגם לפתיבת ספר. אני כותבת אוטו־ביוגרפיה, אבל זה עדיין לא לפירסום.

„לפעמים באים ליוסי ומספרים לו שראו אותי מסתובבת עם מכונית של פלאטו ו־שיש בינינו משהו. אבל הוא צוחק. הוא יודע שזה האוטו שלו ולא של פלאטו.״

בירור קצר העלה, כי מכונית אולדסמוביל קאטלאס שמיספרה 448—365 אכן רשומה על שם יוסף אבנרי מרחוב ארלוזורוב 4, בפתח־תיקווה. אולם מסתבר גם, שלפלאטו יש עוד כמה „מתנדבים״ כאלה, כמו שולי, וכולם מחתימים אוהדים לתנועתו. שולי מסמנת את הגלויות שלה בחתימת ידה. לדבריה, זה ככה סתם, ולא בשביל לקבל אחר־כך תשלום לפי הגלויות. וכשהיא מעלה חיוך ממזרי על פניה היא אומרת: „אם פעם אסתכסך עם פלאטו, יהיה לי מה לספר...״

שלל שוטי

הרב חיים שאולזון
העולם הזה —

במדינה

(המשך מעמוד 36)

נוצל לצורך חיסול חשבונות עם הרב שאולזון. הוא שוכפל והופץ באלפי עותקים בקרב הציבור החרדי ברחבי הארץ. אל כל עותק צורפה אזהרה, כי הרב שאולזון הינו אדם בלתי מוסרי וחוטא.

פרשה זו אינה אלא קצה הקרחון של שורת מאבקים פנימיים בתוך אגודת־ישראל, מיפלגתם של החרדים, שהגיעה לשיאה בשבוע שעבר. הרב חיים שאולזון הוא ערך השבוען החרדי צופר, המרבה לפרסם פרשיות ושערוריות מן העולם החרדי, והמכונה בשל כך „העולם הזה של הדתיים״. מאחרי הפצתן של התמונות המכוונות נגד שאולזון, עומד חבר־הכנסת של אגודת־ישראל, שלמה לורנץ, שיש לו חשבון ארוך עם הרב שאולזון ועם השבו־עון שהוא עורך.

השבועון צופר הוקם בספטמבר אשתקד על־ידי שאולזון. הוא ממומן בעיקרו מתרו־מות של נדבנים חרדיים מחו״ל ומופץ ב־15 אלף עותקים בין הקהילות החרדיות ברחבי הארץ, במחיר של 15 לירות ל־גיליון. הכתבות המתפרסמות בו עוסקות אך ורק בנושאים המעניינים את הציבור החרדי.

לצורך גיוס התרומות להקמת השבועון ניצל שאולזון את קשריו, כמזכירו הפרל־מנטרי ועוזרו האישי בעבר של חבר־הכנסת מנחם פורוש וכעסקן בכיר באגודת־ישראל. השבועון שהקים דומה להעולם הזה לא רק מבחינת חשיפת השערוריות, אלא גם באופן הבאת הדברים. צופר יוצא לאור יחד עם העולם הזה באותו היום בשבוע — רביעי — וניתן להשיגו בירו־שלים, בדוכני עיתונים, כבר בערב יום שלישי.

הדוגמנית וההזיכה. לפני כמה שבו־עות פירסם צופר כתבות שצידדו בעמדתו של הרבי מלובביץ׳, אדמו״רם של חסידי חב״ד, האוסרת החזרת שטחים, בניגוד לדעתו של ראש מועצת גדולי התורה, הרב אליעזר שך, המתיר החזרת שטחים. חבר־הכנסת לורנץ ביקש לנגח את שאול־זון בנושא זה והעלה אותו בישיבה של הנהלת אגודת־ישראל, שהתכנסה לפני שלושה שבועות. לורנץ טען כי הכתבות פוגעות במעמדו של הרב שך וביקש לגנות את שאולזון על שהעז לפרסמן בעיתונו.

הנהלת אגודת־ישראל מונה 40 חברים והיא משמשת למעשה חותמת־גומי לזחל־טות שנופלות במועצת גדולי התורה. להנהלה עצמה אין סמכויות, וכפיפותה למועצה מוחלטת. הרב שאולזון, שהוא חבר בהנהלה, נימנע מלהשתתף באותה הישיבה.

למרות הטיעון כי שאולזון פגע במעמדו של ראש מועצת גדולי התורה, נמנעה ההנהלה מלגנותו. מי שמתמצא ביחסי הכוחות בתוך אגודת־ישראל לא הופתע מכך. הסיבה הרישמית לדחיית הגינוי: טענה שהדיון בנושא לא עמד מלכתחילה

תמונת השערוריה: חרב שאולזון בחברת מים תכך רינה מור
— והעולם הבא

על סדר היום, ונוהג שאין דנים בעניינו של חבר הנהלה שלא בפניו. אולם, למעשה, ביטאה החלטה זו יותר מכל את הפיחות שחל במעמדו של לורנץ בתוך מיפלגתו. פרט לאנשי סיעת ציות והגשמה, סיעתו של לורנץ, הצביעו כל חברי ההנהלה נגדו.

אולם לורנץ לא ויתר. הוא חיכה להזדמנות מתאימה, כדי לחסל את החשבון עם שאולזון. וההזדמנות לא איחרה לבוא. לפני שבועיים נערכה תוכנית הסיום החגיגית של עלי־כותרת בטלוויזיה, שאליה הוזמנו מרואיינים רבים, ביניהם הרב חיים שאולזון ומיס־תבל לשעבר, רינה מור. השניים הושבו במיקרה בשכנות וכתוצאה מכך פתחו בשיחה על יחס ההלכה למיקצוע הדוגמנות. שאולזון הסביר לרינה מדוע אין הדוגמנות עומדת במיבחן ההלכה, והיא מצידה העלתה שאלות והתעניינה בנושא.

את הפגישה המיקרית ביניהם הנציח צלם זריז שנכח במקום. התמונה פורסמה שבוע לאחר־מכן בהעולם הזה ובשבועון המקומי ירושלתון. תמונות אלה נתנו בידי אנשי לורנץ הזדמנות פז להתנקם בשאולזון. הם שיכפלו את התמונות מתוך העיתונים והפיצו אותן בקרב הקהילות החרדיות ברחבי הארץ. בכל מקום נתבקשו רבני הקהילות לאסור על הציבור לקנות ו/או לקרוא את צופר. „זהו עיתון תועבה," אמרו אנשי לורנץ, „והערך שלו הוא חוטא הבא במגע עם נשים פרוצות."

למרות התכסיס השפל נחל מחנה לורנץ גם הפעם תבוסה. מכל רבני הקהילות החרדיות נענו לפניה שלושה רבנים בילבד. היו אלה ראש מועצת גדולי התורה עצמו, הרב אליעזר שך, והרבנים יעקוב קניבסקי ומיכאל פיינשטיין מבני־ברק. שלושתם נמנים עם אנשיו של לורנץ.

אולם גם להוראה שהוציאו אלה, שלא לקרוא את צופר, הקדים שאולזון תרופה למכה. הוא שינה את שם שבועונו מצופר לצוהר. באופן זה יכולים גם קוראיו הנאמנים של השבועון, מקרב הקהילות שעליהן נאסר לקרוא אותו, לעקוף את רוע הגזירה. האיסור חל על צופר, לא על צוהר.

מילבד זאת עומד לו מעמדו האיתן של השבועון בקרב הציבור החרדי בארץ. אופיו הפיקנטי הוציא לו מוניטין רב, והנידוי החלקי שהוטל עליו אינו מסכן אותו, לעומת זאת נימצא עורך השבועון, חיים שאולזון, בסכנה. חשיפתן של פרשיות ושערוריות חרדיות בעיתונות עוררו עליו את זעמם של חוגים מסויימים. בביתו של שאולזון החלו להופיע ביריונים מחופשים לאברכים, שביקשו לשכנעו שלא לפרסם פרשיות שונות. והטלפון לא פסק מלהשמיע איומים. כתוצאה מכך נוקט כיום הרב שאולזון באמצעי־בטיחות שונים. בין ה־שאר, אף החליף את מיספר הטלפון שלו במיספר חסוי.

המאבק על הירושה. אחת מהפרשות, שפורסמו בצופר, גילתה כי חברי הכנסת לורנץ וסגן ראש עיריית בני־ברק, שימעון סירוקה, בגדו בגדולי התורה. הללו אסרו על לורנץ וסירוקה להופיע ברשימה אחת לעירייה עם איש פועלי־אגודת־ישראל, המיפלגה היריבה של אגודת־ישראל. השניים עשו כן למרות האיסור ובכך בגדו בגדולי התורה.

ניראה שפירסום זה הוא שהניע את אנשי לורנץ לצאת בפעולת נקמה גלויה נגד שאולזון ונגד עיתונו. אולם מתחת לפני השטח הם פועלים נגדו כבר זמן רב. למעשה, מנסים אנשי לורנץ לחבל בעיתונו של שאולזון כבר מיום הקמתו. הסיבה טמונה ביחסי הכוחות הפנימיים בתוך אגודת־ישראל.

המיפלגה מורכבת משני מחנות עיקריים: האחד כולל את אנשי ירושלים והשני את אנשי בני־ברק. הרב שאולזון, בן ה־27, נחשב למנהיגם של צעירי המחנה הירושלמי. אביו, הרב שמואל שאולזון, הינו סגן ראש עיריית ירושלים מטעם אגודת־ישראל. אולם שאולזון הבן אינו נזקק לחסדי אביו. מעמדו איתן בזכות עצמו בקרב צעירי האגודה בירושלים.

מעמדו של חיים שאולזון בירושלים עורר את צעירי המחנה הנגדי, מחנה בני־ברק. הללו חוששים כי שאולזון עומד לכבוש את ההנהגה ולתפוס את מקומו של אחד מחברי־הכנסת הזקנים של אגודת־ישראל, כאשר זה יפרוש מתפקידו. גם חבר־הכנסת שלמה לורנץ, ראש מחנה בני־ברק, לא ראה בעין יפה את עלייתו של הצעיר הירושלמי. הוא העדיף שאת הירושה יקבל אחד מצעירי המחנה שלו.

כאשר הקים שאולזון את עיתונו גבר חששם של אנשי בני־ברק. עובדת היותו עורך שבועון חרדי רב־תפוצה עשויה לרוממו ולחזקו. לכן החלו להתנכל לו ולעיתונו. חבר־הכנסת מנחם פורוש, מנהיג המחנה הירושלמי, נימנע עד עתה מלהיחלץ לעזרת שאולזון, פן יצא גם הוא ניפגע. אולם שאולזון לא ניזרק לכלבים. כל צעירי אגודת־ישראל בירושלים עומדים מאחוריו ורואים בו חבר־כנסת לעתיד. גם זיקני המחנה הירושלמי נותנים את חסותם, מי בגלוי ומי בחשאי, לשאולזון.

על יחסי הכוחות ניתן היה לעמוד בהצבעה שנערכה, לפני שלושה שבועות, בהנהלת המיפלגה. למרות ששאולזון פירסם דברים בניגוד לדעתו של ראש מועצת גדולי התורה, התייצבה ההנהלה מאחוריו, נגד לורנץ. וכאילו לא די בכך, העלה תכסיסו של לורנץ את קרנו של שאולזון עוד יותר. ראשי האגודה קיבלו את הניסיון להכפיש את שמו של שאולזון, בעזרת התמונות, בשאט נפש. הגיב על כך שאולזון עצמו, בשיחה עם צעירי מחנהו: „התמונות של לורנץ הזיזו אותי בתוך האגודה בעשר שנים קדימה."

אירועים

השקעה בצבעים

כ־420 ציורים במחיר התחלתי של 15 מיליון ל"י, יוצעו למכירה בגדולה במכירות הפומביות שנערכו בישראל

שיגשוג חסר תקדים פקד את שוק האמנות הישראלי בשבועות האחרונים. מחקיעים, שנותרו בידיהם כספים אחרי רכישת הדולרים בבנקים, הסתערו על הגלריות, רכשו יצירות אמנות מכל הבא ליד, מבלי להקפיד על המחירים.

אולם כל מה שהתחולל בשוק הציורים הפורח, הוא כאין וכאפס לעומת מה שמצפה לאספני האמנות בעוד שבועיים, כאשר תיערך הגדולה במכירות הפומביות של ציורים, שנערכו אי פעם בישראל.

המיבצע, הנערך זו השנה החמישית, משותף לגלריות גורדון של ישעיהו ריבלין ולגלריית דבורה שוקן. יחד הם יציעו למכירה יותר מ־420 ציורים, ליטוגראפיות ותחריטים של אמנים ישראליים וזרים, שהמחיר ההתחלתי הכולל שלהם מגיע ל־15 מיליון ל"י. אם ימכרו כולם בשלושת ימי המכירה בבית ציוני אמריקה, יעלה סכום המכירה, על פי ההערכה, בהרבה על 20 מיליון ל"י.

האוסף של מישפחת שוקן. בין הציורים יש אקוורל של שמשון הולצמן במחיר התחלתי של 800 ל"י ואקוורל של יוסף זריצקי במחיר התחלתי של 60 אלף ל"י. מעריצי יוסל ברגנר יוכלו להתחרות על רכישת ציורים שלו במחירים התחלתיים של 250 אלף ל"י או 150 אלף. ציור של שמן של מרדכי ארדון משנת 1972 יוצע למכירה במחיר ראשוני של 13 אלף דולאר (כ־420 אלף ל"י). אולם מי ששובר את כל השיאים בין הציירים הישראליים הוא כמובן הצייר ראובן, שעבור אחד מציוריו, „ירושלים עם מיסגד", נדרש מחיר התחלתי של 600 אלף ל"י.

לאספנים הלהוטים אחר ציורי ציירים זרים, מוצעים לא פחות מתריסר ציורים וריישומים של פאבלו פיקאסו, 15 יצירות של שאגאל, ליטוגראפיה אחת של אנרי מאטיס (במחיר התחלתי ש לכ־110 אלף ל"י) או הדפס משי של ויקטור וסרלי (ב־200 דולר).

בסך הכל יוצגו למכירה יצירותיהם של 115 אמנים, שניתן יהיה לחזות בהן כבר בשבת הקרובה בגלריה גורדון בתל־אביב. בין הייצרות יש כאלה שהיו זוכות ללא ספק למחירים טובים גם במכירות פומביות של בתי סותבי. מספר לא מובטל של קניינים ואספנים יגיעו למכירה זו גם מחו"ל, במיוחד מגרמניה. שכן, במיסגרת המכירה, יוצע הפעם מיבחר של ליטוגראפיות, תחריטים ורישומים נדירים של האמן היהודי־גרמני מקס ליברמן, מאוסף מישפחת שוקן.

ההתמודדות על רכישת מיספר ציורים, שתיערך במכירה הפומבית, תהיה ודאי מרתקת לא פחות מתחרות ספורט בינלאומית. אומנם בימים שמחיר מכוניות מגיע ל־2.5 מיליון ל"י, אין זה נראה מוזר לדרוש מיליון לירות עבור ציור של ראובן, אלא שבכל זאת מעניין לדעת מי מוכן כיום בישראל להשקיע סכומים כה גדולים באמנות.

התשובה עלולה לאכזב: בנקים, בעיקר.

„ירושלים עם מיסגד" של ראובן
מחיר התחלתי: 600 אלף ל"י

ידידים יקרים,

בעוד שבוע וחצי תיערך ועידת־הייסוד של תנועת־של"י המאוחדת. באותו יום תחדל מלהתקיים תנועת העולם הזה — כוח חדש, וכמוה כל שאר התנועות והקבוצות שהקימו לפני שנתיים וחצי את מחנה של"י.

כאשר יצאנו יחד לדרכנו בתנועה זו, לפני 14 שנה, היתה מטרה אחת לנגד עינינו: להקים מחוץ לכל מערכות המימסד תנועה רחבה, פלורליסטית, שתילחם למען ישראל אחרת, שפוייה וטהורה, שוחרת שלום וצדק חברתי.

אחרי 14 שנים של מאבק, על ניצחונותיו וכישלונותיו, אנו מגשימים עתה מטרה זו. תנועת של"י היא המכשיר לאיחוד הכוחות במאבק הגורלי על דמות המדינה, מול פני הגל הפאשיסטי הגואה המאיים על עצם קיומה של ישראל דמוקרטית, מול פני ממשלה פושטת־רגל ואובדת־עצות, מול פני המערך שלא שכח דבר ולא למד דבר.

של"י המאוחדת היא תנועה פלורליסטית. על פי הסעיף הראשון בתקנונה החדש, ימצאו בה מקום אנשים ונשים הדוגלות בהשקפות־עולם שונות — וביכללם סוציאליסטים, ליברלים ורדיקלים — המאוחדים בתוכנית־פעולה מעשית לכינון מישטר של שלום וצדק סוציאלי במדינה.

המאורעות האחרונים הוכיחו שאין תחליף לשל"י. בוועידות רומא ווושינגטון הסתבר כי של"י היא התנועה הישראלית־הציונית היחידה המסוגלת לכונן גשר של שלום עם המחנה הפלסטיני, מכיוון שיש לה אומץ־הלב לאמר דברים ברורים, שאינם נשמעים לשתי פנים. בעולם כולו — ובעולם הערבי במייוחד — מקובלים נציגי של"י ככוח הישראלי היחידי המייצג את האלטרנטיבה הברורה ל„קונסנזוס" הקדוש של גוש־אמוניים־הליכוד־המערך, בכנסת, בהסתדרות ובכל מאבק ציבורי נשמע קולנו — וזהו קול צלול, ברור ואמיץ.

אנחנו מהווים כוח קטן. חובתנו היא להפכו לכוח גדול יותר — די גדול כדי שיוכל לא רק להשמיע קול של מחאה ואזהרה, אלא גם להשתתף בהכרעה ולהכריח את הממשלה הבאה לשנות את הקו.

זה תלוי גם בך. אל תאמר: עשינו את שלנו, ועכשיו ניתן לאחרים להמשיך בדרך. אתה דרוש. אין לך מחליף. על כל אשה וגבר, במחנה הקטן שלנו, מוטלת החובה להחלץ אישית.

נותרו עוד ארבעה ימים — עד יום א', ה־18 בנובמבר, להתפקד לתנועת של"י. התקשר נא באופן דחוף למישרד של"י, ברחוב הוברמן 24 בתל־אביב, טלפון 235608, 234428 (03).

כל מתפקד רשאי להיות ציר בוועידה. אחרי שהתפקדת — השתתף בוועידה, תרום את תרומתך לדיונים, לקבלת החלטותיה ולבחירת מוסדות התנועה המאוחדת.

תנועתנו, שבה השקענו כה הרבה מאמצים, במסירות ובאהבה, מוסרת את השרביט לתנועה החדשה, המאוחדת, במירוץ־השליחים הגדול לשינוי פני מדינתנו.

שלב חדש מתחיל. הבה נהיה שותפים בו!

שלי יחימוביץ

למען השלום
למען השיוויון
למען הדימוקרטיה

שלום ושוויון לישראל

• יש מי שרוצה לסגור את הטלוויזיה, לטרפד את תהליך השלום, להפר פסק דין של בית־המשפט העליון, להעלות את המחירים וזה גבוי.

• לא רבים מוכנים להתנגד לכך בעיקביות, באומץ, וזה פשרות.

חזק את האלטרנטיבה
התפקד לשל"י!

טופס התפקדות לתנועת של"י

הנני מבקש/ת להצטרף לתנועת שלי, על בסיס מצע מחנה שלי לבחירות לכנסת התשיעית ולהסתדרות משנת 1977 ועל בסיס התקנון שהתקבל על דעת כל המרכיבים.

הנני מצרף בזה דמי התפקדות בסך —.50 ל"י ומתחייב לתשלום

מס חודשי בסך ..... ל"י החל מ ..... חודש ..... שנה

• מזומנים, שיק, העברה חודשית

שם ..... כתובת .....

מספר ת.ז. ..... מס' חבר הסתדרות .....

טלפון ..... מקצוע .....

מקום עבודה .....

תאריך ..... חתימה .....

של"י, המרכז: רח' הוברמן 24 ת"א, ת.ד. 46109, טל. 03-235608

גמר ההתפקדות לוועידת האיחוד: 18.11.79

הערמומיים והמתים

(המשך מעמוד 38)

מבקש להעמיד לרשות המיבצע את ניסיונו ואת קשריו. כאן כבר לא יכול היה טומי לפיד להבליג. הוא התוודה בפני אייבי: „אם אתה תבוא איתנו, אתה תגנוב לנו את ההצגה!"

אייבי לא הבין על מה מדבר לפיד. המוגשים שלו על מתן סיוע ועזרה לעם הגווע ברעב ובחוליים שונים מאלה של מנכ"ל הטלוויזיה. הוא סבר לרגע, כי לפיד חושב שהוא רוצה לנסוע לקמבודיה על חשבון הטלוויזיה. משום כך הציע לממן את כרטיסי־הטיסה של צוות הטלוויזיה כולו מכספו, כדי לא לבזבז את כספי התרומות או את כספי המדינה. הצעתו נדחתה. טומי לפיד לא רוצה מתחרים.

הוא החליט לשלוח שניים מאנשי הטלוויזיה: ביניהם פיטר מילק, לתאילנד, עם תרופות בסכום של 100 אלף דולר. באותו יום דיבר אייבי נתן טלפונית עם אנשי הצוות הרפואי הישראלי בתאילנד. „אין צורך בתרופות," הם אמרו לו, „הצלב־האדום הביא לכאן די והותר. יש צורך בדברים אחרים."

אבל טומי לפיד לא היה מוכן לשמוע. הוא ידע יותר טוב. הוא פשוט לא רצה את אייבי בתור יוצע. ברגע זה נפתח המירוץ בין הטלוויזיה, בהנהלתו של טומי לפיד, לגבין אייבי נתן, מי ייטיב להגיש את הסיוע לפליטי קמבודיה.

באמצעות השגרירות הישראלית בתאילנד נמסר לאייבי, ביום השישי בשבוע שעבר, כי הצוות הרפואי הישראלי זקוק למכשיר לצילומי רנטגן. באמצעות תחנת הרדיו שלו הוא שידר בקשה, לכל מי שמתמצא בנושא, שיתקשר עמו. הגיעו עשרות קריאות. הסתבר שמכשיר הפיתוח היחידי הניתן לרכישה נמצא במחסני הערובה של המכס בלוד, ומחירו 160 אלף לירות. אייבי רכש אותו במקום, מכספי קול השלום. את מכשיר הצילום התנדב להשאיל הד"ר מרדכי שני, מנהל בית־החולים תל־השומר. כל ציוד הרנטגן ישלח לתאילנד בתגאי שאחרי גמר השימוש בו יוחזר לישראל. שני טכנאי רנטגן התנדבו מיד לנסוע עם הציוד ולהפעילו על גבול קמבודיה. אייבי הודיע ליהודה אבנר ממישרד ראש־הממשלה, המרכז את הוועדה הבינמישרדית לסיוע לפליטי קמבודיה, כי הוא מממן מכספו גם את כרטיסי־הטיסה של טכנאי הרנטגן.

קפריזות של איש אחד

כך עמדו לצאת השבוע שתי מישלחות נפרדות. אייבי עמד לטוס מאותו נמל־תעופה בנגקוק במטוס של חברת קוואנטס האוסטרלית. פיטר מילק ואיש טלוויזיה נוסף עמדו לטוס לבנגקוק דרך נאיירובי, במסלול ארוך יותר, כדי שנתיב הטיסה שלהם לא יעבור מעל אחת ממדינות ערב.

אלא שאז גילה מישהו, שאייבי עשוי להגיע לבנגקוק לפני צוות הטלוויזיה, ו־אולי „יגנוב", חס ושלום, את ההצגה. כרטיסי־הטיסה הוחלפו ברגע האחרון וצוות הטלוויזיה נטל את מטוס חברת סא"ס לבנגקוק, תוך תוספת של כמה עשרות אלפי ל"י לכרטיסי־הטיסה. הם יגיעו ראשונים לבנגקוק. העובדה שאילו היו מסכימים לצרף אליהם את אייבי היו זוכים בכרטיס־טיסה חינם נוסף, הניתן לכל רוכשי כרטיסים, לא הפריעה לאיש.

אייבי לא הסכים שכספי הקרן שלו, המנהלת גם את כספי מגבית הצופים, יצורפו לקרן הטלוויזיה, וזאת מכמה סיבות. הוא למד מניסיונו, שניתן לרכוש כל דבר — אוכל, תרופות וציוד — בתאילנד. אין כל טעם לרכוש את אלה כאן ולהטיסם לתאילנד. הוצאות ההטסה יבלעו את מרבית כספי התרומות. הוא הודיע שעל כל רכישה שתהיה צריך לקבל את אישורו.

„אני לא רוצה לקבל אישור ממך!" הודיע אייבי ללפיד.

המערכה הבאה של הקומדיה המקברית שמחבר המחזאי טומי לפיד תתחולל בוודאי בתאילנד. כספי התרומות שמנהל אייבי יועברו מיד לסיוע לרעבים ולגוססים. מרבית כספי התרומות שנתרמו לטלוויזיה מונחים עדיין בחשבון הבנק, עד ש־נציג הטלוויזיה יחליט מה צריך לעשות בהם ויקבל אישור על כך מטומי לפיד.

„האמנים ואנשי הטלוויזיה עשו עבודה יוצאת מהכלל," אמר אייבי נתן ערב צאתו לבנגקוק, „העם גילה רוח התנדבות וחוש צדקה, וחבל שבגלל הקפריזות של איש אחד יתבזבז כל הרצון הטוב הזה."

במדינה

דת

להרוג על פי ההלכה

מה היה גורלו של הסגן דניאל פינטו, לוא נשפט בבית־דין תורני?

הסגן דניאל פינטו נדון לשתים־עשרה שנות מאסר, כאשר נשפט בפני בית־דין צבאי על רצח שבויים במיבצע ליטאני. אחר־כך הופחת עונשו בבית־המישפט ל־עיירורים ועל־ידי הרמטכ"ל. אולם מה היה עולה בגורלו של פינטו לוא נשפט על פי חוקי ההלכה היהודית בבית־דין תורני?

על השאלה הזו מנסה להשיב הרב יש־ראל הס, במחקר הלכתי בסוגיה זו, שפיר־סם ביריחון הדתי פנים לפנים.

אילו היה נאשם פינטו בהריגת שבוי אחרי שהסתיימו הקרבות, היה פסק־הדין ההילכתי חד־משמעי. כותב הרב הס: „מעל נדבך חובת הצלת הנפש, בנתה התורה קומה מסרית: האוייב השבוי אף הוא נברא בצלם, ורחמים על כל מעשיו. שבוי

סגן־לישעבר פינטו
מחדל תעמולתי

מילחמה, אומנם, קניין חוקי הוא, אך לא הופקר השבוי להתעלל בו כטוב בעינינו." כלומר: ההלכה אוסרת רצח שבוי אחר תום המילחמה.

שונה המצב כאשר מדובר באזרחי אוייב הנתפסים תוך כדי קרב. כאן פוסקת ההלכה היהודית, אליבא דהרב הס: „דין אזרח היכול לסייע לאוייב כדין אוייב, ובשל החשש והאפשרות שיסייע בסיפוק ידיעות מותר להרגו... יש אומנם להביא בחשבון מקרים בהם נסיבות פוליטיות, מיוחדות ביותר, תכרענה שלא לפגוע באזרחים חשודים. מאחר שנפלאות ונפתלות דרכי הפוליטיקה, יש אשר האפקט התעמולתי המדיני חשוב ועולה על ההישג הצבאי. מחדל תעמולתי של פגיעה באזרחים יכול — במקרים מיוחדים ממש — להביא תוצאות בלתי רצויות ולבטל את התועלת בפעולה. אולם נסיבות אלה חייבות להיות שקל בפלס דק ומדוד, בהגדרות ובהס־

(המשך בעמוד 60)

איך קיבל בנו של סגן־יושב־ראש אגף השיכון במועצת עיריית תל־אביב דירה בשיכון שנועד למפוני שכונות העוני

דירות במחתרת

דג צעיר אינו נזקק כיום לאבא מיליונר כדי להגיע לדירה משלו. די אם האב הוא, במיקרה, סגנו של פרץ אוניקובסקי, יושב־ראש אגף השיכון בעיריית תל־אביב. עובדה זו למדו בני הזוג אלה ורוני צבי, המתגוררים כיום בדירה חדשה.

אביו של רוני הוא דוויד צבי, חבר מועצת עיריית תל־אביב מטעם הליכוד, לפני כמה חודשים נכנס לתפקידו החדש כסגן יו"ר אגף השיכון בעיריה. דוויד הוא מזכיר סניף חרות הגדול ביותר ב־תל־אביב, שבו חברים רבים מקואופרטיב דן, שדוויד אף הוא חבר בו. אחרי שנכנס לתפקיד, סודרו בנו וכלתו בדירה חדשה של חברת חלמיש, שהיא חברה ממשלתית־עירונית המספקת פתרונות דיור למופני שכונות־עוני.

אלה ורוני אינם מפוני שכונת־עוני. כיצד, איפוא, קיבלו דירה מחברת חלמיש? בירור קצר העלה כמה עובדות מעניינות.

הנהלת חברת חלמיש החליטה לבצע אינטגרציה בתוכנית לשיכון מפוני שכונות־העוני. הכוונה היתה למנוע איכלוס שיכונים שלמים במפוני שכונות־עוני, דבר העשוי להוליד עד מהרה בעיות סוציאליות וחברתיות חדשות. לצורך האינטגרציה יוכלו זוגות צעירים בעלי עד 1000 נקודות זכות, לפי הדירוג של מישרד־השיכון, להשתכן בבניינים של חברת חלמיש, יחד עם מפוני שכונות־עוני.

דויד במדרגות העיריה
„מישהו רוצה ללכת...״

זוגות צעירים שצברו עד 1000 נקודות זכות מדורגים מהבחינה הסוציאלית כבעלי מצב סביר. שילובם יחד עם מפוני שכונות־עוני, הבאים ממקומות, שבהם מצבם הסוציאלי היה גרוע, עשוי היה, לדעת הנהלת חברת חלמיש, להשפיע לטובה. לכן הוצע להם, במיסגרת המיבצע, לקבל דירות בתנאי שכירות נוחים עם אופציה לרכישה בתנאים מועדפים.

הגרלה בלי סיכון

מיבצע הזוגות הצעירים החל בפברואר השנה, ונמשך עד ה־1 באוקטובר השנה. במהלכו הוצעו דירות לזוגות צעירים באתרי בניה שונים של חברת חלמיש. בכל מקום הוקצה מיספר מסויים של דירות לצורך המיבצע. הזוגות הצעירים נתבקשו להגיש בקשה לדיור באתר שבחרו. בסוף המיבצע נערכה הגרלה נפרדת בכל אתר ואתר, ומי שזכה קיבל דירה.

באופן זה ניגשו להגרלה באתר הבניה של חברת חלמיש בשכונת נווה־שרת, בתל־אביב, 31 זוגות צעירים והוצעו להגרלה 19 דירות. בשכונת נווה־חן ניגשו 27 זוגות והוצעו 21 דירות. בשכונת יפו ג' נגשו 33 זוגות והוצעו 2. בסך־הכל כלל המיבצע עשרה אתרי־בנייה.

אלה ורוני צבי נרשמו גם הם למיבצע זה. אלה היא עולה חדשה מברית־המועצות ואחות במיקצועה. נתונים אלה זיכו את בני־הזוג ב־450 נקודות זכות, המאפשרות להם את ההשתתפות במיבצע. הם הגישו בקשה להשתכן בדירה בת שלושה חדרים באחד משני בניינים גבוהים, בני 48 דירות כל אחד, שהקימה חברת חלמיש בשכונת הדר־יוסף, בתל־אביב. מערכה הגרלה, אלה ורוני עלו גם הם בגורל.

לכאורה, הכל שפיר. אולם אליה וקוץ בה. להגרלה בהדר־יוסף, שבה השתתפו אלה ורוני צבי, ניגשו 11 זוגות. מיספר הדירות שעמדו להגרלה היה 12. מצב זה הבטיח, כמובן, את זכייתם של כל המשתתפים בהגרלה בלי סיכון. דירה אחת נותרה אפילו פנויה.

למצב זה קיים הסבר: חברת חלמיש לא פירסמה את דבר קיומו של המיבצע, בעיתונים או בכל דרך אחרת. כתוצאה מכך היתה ההיענות למיבצע, בכל אתרי הבניה, קטנה. סך־הכל הזוגות שניגשו להגרלות היה 223.

סמנכ"ל חברת חלמיש, עמוס רולין, טען, כי החברה שלחה מיכתבי הודעה אל כמה מאות זוגות צעירים הרשומים במישרד־השיכון כמבקשי פתרונות דיור, והעונים לדירוג של עד 1000 נקודות. לבדיקה, אין לו הסבר מדוע לא פירסמה החברה מודעות על דבר קיום המיבצע.

אולם העובדות מדברות בעד עצמן. אלפי זוגות צעירים הזועקים לפיתרונות דיור והעונים לקריטריון של עד 1000 נקודות, כלל לא ידעו על קיום המיבצע. גם ההיענות הקטנה למיבצע מעידה על כך.

הנסיבות הסודיות כמעט, אשר בהן נערך המיבצע, יוצרות ערפל כבד סביב ההגינות הציבורית של מיבצעיו. שיטת המיכתבים האישיים, תחת הפירסום הרחב, פתחה פתח להעדפת זוגות מסויימים על־פני זוגות אחרים, שאליהם לא נישלחו מיכתבים.

מצב זה הגיע לשיאו בהדר־יוסף. ההיצע היה גדול מן הביקוש — 12 דירות לעומת 11 זוגות. הדבר איפשר לראשי חברת חלמיש להבטיח מסירת דירה לבנו של סגן יו"ר אגף השיכון בעיריה, הקשור במיסגרת עבודתו עם חברתם. הגרלה נערכה, אומנם, אך במצב של עודף בדירה אחת הובטחה זכייתם של כל המשתתפים. על אף תור הממתינים העצום לדירות לזוגות צעירים, לא אוכלסה הדירה המיותרת.

דוויד צבי טען, כי להיותו סגן יו"ר אגף השיכון בעיריה ולעבודתו המשותפת עם חברת חלמיש, שהיגה חברה עירונית בחלקה, אין כל קשר לכך שבנו היה אחד מברי־המזל המועטים, שידעו את דבר קיום המיבצע וזכו בדירה בהגרלה בלי סיכון. „אני נקי מכל רבב,״ אמר, „יש מישהו שפשוט רוצה ללכלך אותי והוא הדליף לעיתונות.״

למרות דבריו אלה של הסמנכ"ל הפגמים בולטים לעין. יתרה מזאת, אלה ורוני צבי אינם הזוג היחיד באותו הבניין, ברחוב יד־המעביר 5 בשכונת הדר־יוסף, אשר מתעוררות שאלות סביב האופן שבו הצליחו לקבל את דירתם. באותו בניין ובסמוך לו, שניהם של חברת חלמיש, מתגוררים רופא מצליח, בעל משאית פרטית, כתב טלוויזיה ואפילו איש־עסקים המחזיק בכונית פרטית מדגם מרצדס.

וזהו רק מידגם קטן של דיירי שני בתים של חברת חלמיש, שהוגרלו בהם דירות במיסגרת המיבצע לזוגות צעירים. נסיבות המיבצע, האופן שבו נוהל, מצבם הכלכלי של הזוגות, אשר הצליחו להשיג דירה באמצעותו וקשריהם האישיים עם מציעיו דורשים חקירה יסודית ומקפת.

יוסי היימן

חבר מועצת עירית ת"א צבי דויד (מימין)
„אני נגד מכל רבב...״

חופי הכרך נוסח ישראל

(המשך מעמוד 15)

תחת מישקל המכולות. הרשות החליטה מייד על בניית 150 מטרים נוספים של רציף על פי שיטה זו. שני הפרוייקטים אושרו על־ידי הממשלה.

צרותיו של מוטי שטרום החלו כאשר סיים את תיכנון בניית הרציף השני והיה צורך להתחיל בעבודה.

את קטע הרציף הראשון בנו כמה חברות, שהתקשרות עימן נעשתה במשא־ומתן ולא על פי מיכרז. הסיבה לכך היתה פשוטה: בניית הרציף בשיטה המהפכנית היא עניין מסובך. יש רק מעט חברות בעולם עם הידע הדרוש לכך. מוטי שטרום הזמין את נציגי החברות הזרות האלה בארץ, הראה להם את מה שנדרש מהם. כאן נעשה תהליך הנקרא בלשון מיקצועית „פרה קואליפיקציה". כלומר: נציגי החברות היו צריכים להוכיח שיש לחברות שהם מייצגים ידע בנושא ושביצעו כבר בעבר עבודות דומות, ואז זכו בעבודה.

באותה שיטה סבר מוטי שטרום שיבצע גם את חיזוק הקטע השני של הרציף. ואז הסתבר לו כי טעה.

מלבד החברות שעסקו בבניית הרציף הראשון, הוסיפה יד מיסתורית שמות של שתי חברות נוספות כמועמדות לביצוע בוד עם חברות שעבדו עמן בעבר, בעת שירותם הצבאי.

למ"ן היתה אחת מחברות אלה. החברה שייכת לשני קבלנים, משה מטלקה ומשה נעים, שהודו בשיחו תפרטיות כי עבדו כבר בעבר עם יעקב עינבר.

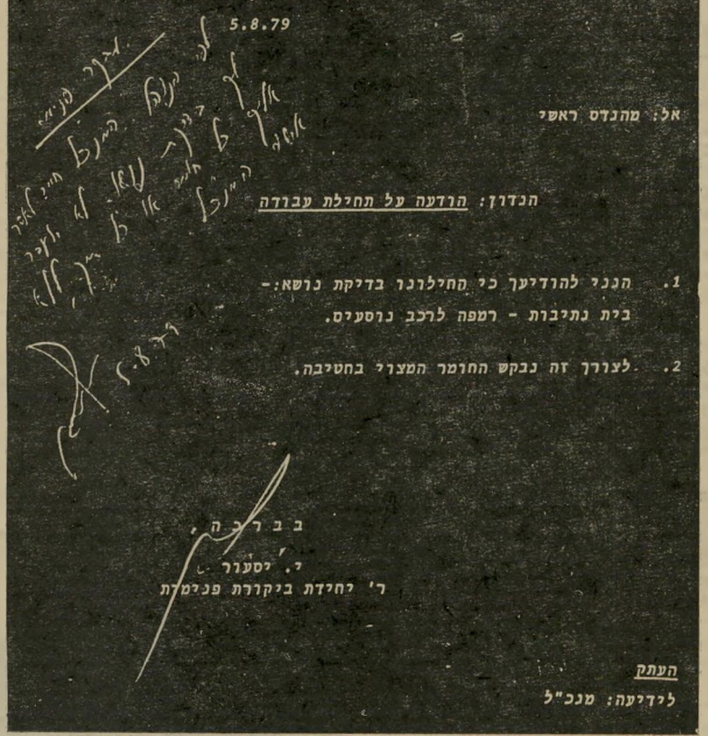
עינבר היה האיש שלחץ על כך שבניית הקטע השני של הרציף תוצא שוב למו"מ ושלמשא־ומתן זה תצורפנה עוד שתי חברות, שלא השתתפו בבניית הרציף הראשון. שטרום התנגד לניהול המו"מ עם חברת למ"ן. הוא טען שאין לחברה זו מושג איזו עבודה נדרשת ממנה. שאין לה הציוד המתאים לביצוע עבודה כזו ושאין היא חברה קבלנית מאושרת לביצוע עבודות מסוג זה.

המהנדס מרדכי שטרום חשד כי משהו אינו כשורה בעניין זה. הוא פנה במיכתב למנכ"ל הרשות, טען בו כי משתפים בי־משא־ומתן חברה שאין לה ציוד מתאים.

ציוד מתאים.

בין שטרום לבין ראש אגף־הבינוי של רשות־הנמלים פרץ עימות גלוי. המהנדס שטרום טען לאחר מכן בפני המנכ"ל כי עינבר פקד עליו: „אתה תעשה בדיוק מה שאומרים לך!"

בתגובה על כך הודיע שטרום שהוא

לכבוד
מר יעקב עינבר
ת. ד. 1234
ר' יחידת ביקורת פנימית

יחידת ביקורת פנימית
דו"ח ביקורת מס' 372
5.8.79

אל: מהנדס ראשי

הנדון: הודעה על תחילת עבודה

1. הנני להודיעך כי תחילתך בדיקת נושא:-
בית נתיבות - רמפה לרכב נוסעים.

2. לצורך זה נבקש החומר המצוי בחטיבה.

בברכה,
י. יסעור
ר' יחידת ביקורת פנימית

העתק
לידיעה: מנכ"ל

הודעת מבקר רשות־הנמלים עם הערת מהנדס הרשות
ביקורת? רק באישור המנכ"ל

חלקו השני של הפרוייקט. חברה אחת היתה חברה בשם למ"ן, והשנייה היתה החברה הקבלנית של הקבלן שלמה קליין.

הסתבר לשטרום, כי הממונה על ההתקשרויות באגף הבינוי של רשות־הנמלים הוא שהוסיף את שני השמות, בידיעתו של ראש מחלקת הבינוי של הרשות, יעקב עינבר.

עימות עם המהנדס הראשי

אצל מוטי שטרום נוצר הרושם כי הממונים על אגף־הבינוי של רשות־הנמלים מעוניינים כי חברת למ"ן תזכה בעבודת הרציף.

בניגוד לצמרת רשות־הנמלים, המורכבת מאנשי חיל־הים לשעבר, מתבססת הצמרת ההנדסית של הרשות על אנשי חיל־האוויר לשעבר. כאלה הם איתן כהן, המהנדס הראשי של רשות־הנמלים, שהוא מהנדס חקלאי במקצועו ויעקב עינבר, ראש אגף־הבינוי של הרשות, שהוא מהנדס אזרחי, שניהם שירתו בעבר בחיל־האוויר. יכול היה להיווצר הרושם, שמטעמי נוחות או היכרות הם מעדיפים לעבוד עם אנשים שהכירו בעבר, ולא עם אנשים חדשים.

מסיר ידיו ואחריותו מהפרוייקט. „תן להם מה שאתה רוצה," התריס כלפי עינבר. „אני לא אתן ידי לכך."

המשא־ומתן עם החברות נמשך מיספר ימים. המהנדס שטרום טען אחר כך בפני מנכ"ל הרשות, איזי רהב, כי קיבל רמזים מהממונים עליו בנוסח „אתה לא מבין לי מה אנחנו מתכוונים?" או „אם לא תלך בתלם ניאלץ להפסיק לעבוד יחד." אבל הוא הודיע חד־משמעית כי יסרב לאשר את מתן ביצוע הפרוייקט לחברה שאין לה ידע או ציוד מתאים.

בעשרים בחודש מאי השנה קיבל המהנדס מרדכי שטרום מיכתב פיטורין.

לא היה ספק כי פיטוריו של המהנדס שטרום נעשו על רקע סרבנותו לאשר מסירת עבודה לחברה, שהממונים עליו רצו ביקרה. שכן, באותו זמן עצמו בו ניסתה את מיכתב הפיטורין שלו, היתה מונחת בפני מנכ"ל הרשות המלצה להעלות את שטרום בדרגה, כיוון שהוא התגלה כמהנדס מעולה.

הנימוקים לפיטוריו היו שהממונים עליו טענו כי אינם יכולים להמשיך לעבוד עימו וכי הוא מפריע לקבלנים בביצוע עבודותיהם.

מוטי שטרום לא שתק. כשמיכתב הפיטורין

טורין בידו הוא פנה ישירות לשר־התחבורה, חיים לנדאו, גולל בפניו את פרטי הפרשה. בהתערבותו של שר־התחבורה בוטלו להלכה פיטוריו של שטרום. הוא הופגש עם המנכ"ל ושטח בפניו את המעיק עליו.

המהנדס שטרום לא הסתיר מאיזי רהב כי הוא חושד שדברים בלתי כשרים מתרחשים ברשות־הנמלים, אם לנקוט לשון המעטה. הוא סען בפניו כי התעורר בו חשד שקבלנים עשים יד אחת עם אנשי הרשות ואלה מאשרים להם תשלומי־יתר שאינם מגיעים להם כלל. תשלומים אלה

מבקר יפעור
ביקורת על המבקר

מסתכמים, על פי חשדותיו של שטרום, בסכומים של מיליוני ל"י רבים.

המנכ"ל ביקש משטרום שיעלה את כל חשדותיו על הכתב ויפרט במיכתבו את רשימת כל הפרוייקטים שיש לו חשדות לגביהם.

באותה תקופה חי המהנדס שטרום תחת הרושם שהנה יש מישהו של חוק וסדר ברשות־הנמלים. ניתן לו להיפגש עם המנכ"ל ולשטוח בפניו את חשדותיו. המנכ"ל לא ניסה לחפות על איש. להיפך, הוא הורה לקצין־הביטחון של הרשות לטפל בחלק מהחשדות שהעלה המהנדס שטרום לגבי פרוייקטים שבהם, לדעתו, שולמו לקבלני משלומי־יתר. לגבי פרשת בניית הרציף בנמל חיפה, הורה המנכ"ל להעביר את הבדיקה ליחידת המבקר־הפנימי של הרשות.

המהנדס שטרום התרשם כל כך מנכונותו של המנכ"ל לחשוף חשדות של שחיתות ברשות שהוא מנהל אותה, עד שהודיע מרצונו כי אם יתברר שהאשמות שהעלה אינן נכונות, הוא יתפטר מהרשות מרצונו החופשי ואף יתנצל בפומבי בפני כל אלה שכלפיהם היפנה את חשדותיו.

מסקנות הבדיקה העלו כי חברת למ"ן לא היתה מסוגלת לבצע את העבודה שביקשו שתעשה אותה. לא היו ברשותה כלל העוגנים הנחוצים לביצוע עבודה זו והיא לא ידעה גם איך לייצרם. בעלי החברה הודו בכך בעצמם.

באותו זמן נכנסה לתמונה גם המחלקה לחקירת מעשי הונאה של מישטרת־ישראל. מידע על המתרחש ברשות הגיע לידיעת חוקרי יחידתו של בנימין זיגל, שהחלו לגלות התעניינות בפרשיות שונות ברשות. נפתחה חקירה נרחבת, שיעדה היה לאסוף הוכחות וראיות לביסוס החשדות שהעלו חוקרי היחידה.

פעולת־תגמול נגד המבקרים

חוקרים **הסתבר** כי המהנדס מרדכי שטרום אינו העובד היחיד ברשות־הנמלים, שיש בפיו חשדות חמורים לגבי מעשי שחיתות בקנה־מידה גדול ברשות.

חשדות ומידע היו גם ליצחק שנקמן, ראש מחלקת־הביניני של נמל אשדוד; למרי לויה, הממונה על המעקב והבקרה; ולדני ארז, ראש מחלקת־הביניני של נמל אילת.

כל אלה קיבלו עידוד, כביכול, לשתף פעולה ולסייע הן לחוקרי המישטרה והן לאנשי יחידת־הביקורת הפנימית של הרשות. אולם במקביל נערכה נגדם פעולת־תגמול בתוך הרשות עצמה, במטרה לבודד אותם, לשלול מהם את סמכויותיהם ולהביא להסתלקותם מהרשות.

באותה תקופה נחשפה פרשה תמוהה חדשה הקשורה עם חברת למ"ן. חברה זו ביצעה קידוחים ימיים במיפרץ חיפה, עבודה זה בה זכתה אחרי שהתמודדה במיכרז עם תה"ל. כאשר נבדק מיפרט העבודה הסתבר כי החברה קיבלה תשלומים עבור עבודות שלא ביצעה למעשה, כפי שנקבע במיפרט.

מוטי שטרום ניפגש עם אנשי למ"ן לפגישה אישית, שפרטיה מצויים כיום בידי חוקרי המישטרה. באותה פגישה הם התבטאו בנוסח של „אל תעשה צרות, ממילא לא נקבל עבודות אחרות שיפצו אותנו." ואומנם, למ"ן קיבלה לביצוע פרוייקטים נוספים מטעם רשות־הנמלים. לעומת זאת נפתחה מערכה כדי לנטרל את מוטי שטרום. שיחידת המבקר־הפנימי ברשות כבר הספיקה לאשר, בבדיקות ראשוניות, כי למרבית החשדות שהעלה לגבי פרוייקטים שונים יש אחיזה במציאות.

שני פרוייקטים שהמהנדס שטרום עמד לבצע, נלקחו ממנו והוקפאו למעשה. נעשה ניסיון להעביר אותו למישרד השכן בקומה ריקה ומבודדת. בשלב מסויים נעשה גם ניסיון להקפיא את משכורתו, אולם אחרי שפנה שוב לשר־התחבורה, החל לקבל את משכורתו כסידרה וזאת בתנאי שלא יעבוד ולא יעשה דבר.

אין הוא האדם היחיד המנוטרל כיום ברשות־הנמלים. בגלל פרשיות שונות וניסיונות לחשוף נהלים פגומים, אי סדרים, ומעשי־שחיתות ברשות־הנמלים, מנוטרלים כיום עובדים רבים ברשות. למעשה, כל מי שמעז להעלות חשדות, להתריע על מחדלים, לחבוע ביקורת קפדנית — הופך לאישיות בלתי רצויה.

אולם הפגיעה החמורה ביותר היתה ביחידת הביקורת־הפנימית של רשות־הנמלים, בראשותו של המבקר יואב יסעור. בעיקבות מימצאיה הראשונים נוטרלה למעשה כל היחידה ונותק המגע בינה לבין מנכ"ל החברה. פניותיה להנהלת קרים שלא לענות לשאלות אנשי היחידה הרשות אינן נענות. ניתנה הוראה למבוכל ניסיון שלהם לערוך ביקורת חדשה נענה כי רק המנכ"ל הוא הרשאי לאשר ליחידה את נושאי הביקורת שלה (ראה גלופה). לייעץ־המישפטי של הראשות ניתנו הוראות שלא לשתף פעולה עם המבקר.

ממה חושש שר־התחבורה?

ל חידת הביקורת־הפנימית הפכה למעשה מעין שעיר לעזאזל. אנשיה מואשמים כי הם האחראים לכל הגילויים השליליים ברשות־הנמלים.

בעקבות התנהגות זאת של הנהלת רשות־הנמלים ביקשו המבקרים את התערבותו וגיבויו של שר־התחבורה חיים לנדאו, האחראי על ביצוע חוק רשות־הנמלים. במשך תקופה מסויימת נראה היה להם כי אומנם יזכו בתמיכה מישרד־התחבורה והשר לנדאו ייכנס לעימות עם הנהלת רשות־הנמלים, המשתיקה בצורה ברוטאלית את הביקורת הפנימית בתוכה.

אולם בשבוע האחרון הופתעו הנאבקים על טוהר המידות ברשות. שר־התחבורה נפגש עם מועצת הרשות, שמע את הסטנות החמורות שיש לאנשי המועצה והנהלת הרשות כלפי היחידה לביקורת והמבקרים האחרים ויצר את הרושם כי הוא נותן את ידו להשתקת הביקורת.

בתום אותה פגישה פורסמה הודעה רשמית לפיה נותן השר גיבוי להנהלת רשות־הנמלים ותומך במינוי ועדת ביקורת חדשה, המורכבת מיו"ר רשות הנמלים ושניים מחברי המועצה, שיהיו ממונים על יחידת הביקורת.

עובדי הרשות, שהיו סבורים שהשר מתייצב לצידם במאבקם, הוכו בהלם. בשיחות פרטיות ניסו מקורבי השר להסביר כי לא זאת היתה כוונתו וכי למעשה התכוון למינוי ועדת אד־הוק שיחד עם המבקר יואב יסעור (שאישפז השבוע בבית־חולים) תבדוק את מימצאיה של יחידת הביקורת עד כה.

אולם הרושם שנוצר הוא שונה לחלוטין. שר־התחבורה לא טרח לתקנו. נראה כי הוא חושש ממשבר גלוי בינו לבין הנהלת רשות־הנמלים. למשלת הליכוד יש די צרות ומשברים וחיים לנדאו אינו מעוניין להוסיף עליהם עוד אחד. מה גם שהוא אינו בטוח כמה זמן ימשיך עוד לכהן כשר־התחבורה.

אזי תבור

מעתק

מרכז לעזרים אורקוליים ומכונות צילום
של מיטב היצרנים העולמיים

SINGER
מקרנה 16 מ"מ עם החידושים האחרונים ואמינות מירבית

SINGER
מקרן שיקופיות Caramate, קרוסל עם קול.

KINDERMANN
מקרן שיקופיות אוטומטי

SAXON-3
מכו' לצילום מסמכים על נייר רגיל שקפים להקרנה וכו'

החידוש האחרון:
צילומים על נייר רגיל בהקטנה וגם בגודל טבעי באותה המכונה:
SAXON 301 R

gakken
מטול עילי להקרנת שקפים.

הפצה ושירות: מעתק בע"מ
המשרד הראשי: ת"א, רח' מרכז בעלי מלאכה 20. טל. 299483, 282031
סוכנות לירושלים, צילומית, רח' שמאי 19 טל. 245662
סוכנות לחיפה, "מעתק צפון" רח' החלוץ 18. טל. 662053

להשכרה דירת פאר

3 וחצי חדרים מרוהטים
טלפון, חימום מרכזי,
קירור, מעלית
בצפון ת"א
400 דולר לחודש
טל. בערב 03-227738

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263
ערב עם הזמרת
חנה רוט
בשירי עם ובשירי מחאה
המועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

קולנוע

סרטים

שיער

הרצון להתעסק עם שיער ניראה מסוכן למדי: המחזמר, שהיה לפני כעשר שנים הימנון דור־המחאה וכבש את הקהל ב־סערה, הוצג כימעט בכל מקום בעולם. בעיני מיליונים של צופים, יש לו תדמית מוגדרת מאד. הקשורה לא מעט בבימוי של טום או׳הורגן, שהועתק שוב ושוב: תדמית שעיקרה סצנת ההתערטלות בסוף החלק הראשון, ושריפת הדגל האמריקאי בסוף החלק השני. זאת היתה הצגה שנראתה כמו הפנינג ענק, מעין ביטוי מוסיקלי זועם נגד הגזענות, מלחמת ויאט־נאם, ה־רכושנות והמימסדיות, נגד האידיאל של ילדי־הפרחים המחפשים את הנירוונה בתוך עצמם.

מסוכן לציבור. בכל הדברים הללו

דחקת רקדנים באחד המעמדים המרכזיים של דימיונות בהשפעת סמים
שיחזור עידן ילדי־הפרחים, באהבה

כוורדי ד׳אנג׳לו מרחפת באוויר
טכס נישואין המשלב את כל הדתות

צריך לדבר עם היוצרים עצמם אלא עם צבא שלם של סוכנים וסוכני־מישנה ו־פקידים ואנשי־עסקים.״ הוא לא הבין או, בתמימותו המרכז־אירופית, כיצד בדיוק פועל ג׳ונגל זכויות־היוצרים של עולם ה־שעשועים האמריקאי.

בינתיים עשה את התרוממות, שהיה בעיניו מעין תחליף לשיער, מפני שדיבר על אותה התקופה, על אותן הבעיות, אבל בצורה קצת שונה. העובדה שבאירופה נח־שב הסרט ליצירת־מופת לא עזרה לו ב־יחסיו עם הנהלת החשבונות של חברת פאראמונט. לסיכום אותה חוויה כתב מאמר, המשמש היום הקדמה לתסריט, שבו הוא מסביר כיצד אפשר לעבוד כשכיר בחברת סרטים, לא לקבל ממנה פרוטה, ולסיים את העבודה כשאתה חייב לחברה 400 אלף דולר.

1967—1979. השנים שחלפו ההצלחה המסחררת של קן הקוקיה החזירו את פורמן אל הפרוייקט המקורי שלו. ליתר דיוק: הפעם היה זה הפרוייקט שבא והציע את עצמו לבמאי. פורמן קיבל אותו בשימחה רבה. ״כל כך רציתי לעשות את שיער, עד שנדמה לי כי הייתי מסכים גם אילו היו מגבילים אותי לצילום הצגה אחת בלבד.״ אולם משלא הגבילו אותו, הוא הפך את המקור על פניו, איזורר אותו בכל הכיוונים, ניער וטאטא הרבה מן הסממנים האופייניים של הצגת 1967, ו־הוציא מתחת ידיו משהו השייך בכל ל־1979.

זעקות הכעס והחרון שבקעו בזמנו מן הבמה, מקבלות במצלמתו של פורמן ממד נוסטאלגי, היסטורי, כאשר ילדי־הפרחים, גיבורי ההצגה, הם כאלה משום שטוב להם מחוץ לחברה, ולא מתוך רצון מופגן לנגח אותה. פורמן, שלא חי מעולם את העידן ההוא על בשרו, משחזר אותו מתוך אהבה רבה ומוצא בו תום, ספונ־טאניות ופשטות, יחד עם אימה נוראה מפני מה שמתרחש בעולם שמחוץ לעצים ולפרחים של סנטרל־פארק. אם בזמנו היה שיער אידיאל שצריך לשאוף אליו, בעיני פורמן היום הוא מתחיל לקבל את ממדיו האמיתיים: מעין שמורת טבע ש־לתוכה ברחו הצעירים, שעם כל ההכרה בגיחוך העצמי שלהם, חשו שגיחוך זה עדיף על הרצינות המפלצתית שבו מכלה שאר העולם את עצמו.

ב־1979 אין זה יותר אקט של מחאה נגד מילחמת ויאט־נאם, ששינתה מאז צו־רה וצבע, עד שאפילו האידיאולוגים ה־מתוכנתים ביותר אינם יודעים עוד באיזה קצה לאחוז בה. אבל מישפטים כמו ״הלבנים שולחים את השחורים להילחם בצהובים כדי להגן על האדמות שהיו שייכות ל־אדומי העור״, יכולים למצוא מקומם בכל סאטירה פוליטית, בכל מקום בעולם.

בלי היסטריה. פורמן הצליח להפוך את המסה הגדולה של אופרת הרוק המפורסמת, לסיפור על בני־אדם. מאז ומתמיד היה גאון באיפיון אנשים על־ידי הצצה אחת של העדשה לתוך עיניהם. הוא בוחר את שחקניו בקפדנות עילאית, והוא מצליח להוציא מהם דברים שלא ידעו כלל כי הם קיימים. וזאת מבלי להכניס אותם ל־מצב של היסטריה, אלא פשוט על־ידי התבוננות נכונה במעשיהם השיגרתיים.

המוסיקה והתמליל היו יכולים להוות מיכשול לאדם שכל סרטיו הקודמים הצ־טיינו בריאליזם. ״העובדה שזמר מקליט שיר באולפן, ושישה חודשים אחר־כך חוזר עליו שחקן בתנועות שפתיים לפני ה־מצלמה, יצרה בי תמיד תחושה מלאכו־תית,״ הוא הסביר. לכן דאג שכל התפקי־דים הראשיים, פרט לאחד (ג׳ון סבג׳), יהיו אלה השחקנים עצמם שישירו.

פורמן בחר בכוונה בזמרים שחקנים, מילבד סבג׳ (שהתפרסם בינתיים בצייד הצבאים), המגלם בן כפר מאוקלהומה ה־מגיע לניו־יורק כדי להתגייס לצבא, כל יתר המשתתפים בסרט הם בעלי עבר מו־סיקלי. טריט ויליאמס, מנהיג ילדי־הפרחים, שהוא אולי התגלית המרשימה, המרתקת והחיונית ביותר בסרט, היה כוכב המחזמר גרוז, יחד עם ג׳ון טראבולטה. אני גולדן, הנערה בהריון שאינה יודעת את זהות האב, שרה מזה חמש שנים עם להקת קצב בשם החולצות, והיתה חלק מן

השגיח גם הבמאי הצ׳כי מילוש פורמן, שביקר בארצות־הברית, לפני תריסר שנים, וראה הצגה מוקדמת של שיער, לפני ה־בכורה הרשמית. הוא רצה אז לארגן הצגה בצ׳כוסלובקיה, שהיתה עדיין באביב של דובצ׳ק. אולם אפילו בשביל האביב הזה, נראה שיער חריג מדי. פורמן לא הצליח למצוא מי שיתן ידו לשריפת הדגל ה־לאומי בפראג.

שנה לאחר מכן מצא פורמן את עצמו גולה ממולדתו, כשתוויות של ״מסוכן לציי־בור״ מוטבעת עליו. זאת, משום שניצל קצת יותר מדי את החופש שהוענק לו על־ידי אותו ראש־ממשלה, שהפך בינתיים לשומר־יערות. אחרי שסנקס סובייטים ״ידידותיים״ שיכנעו אותו שזה לטובת העם.

כאשר הגיע פורמן לארצות־הברית, חשב שהדבר הראשון שברצונו לעשות, הוא לביים לקולנוע את שיער. מבחינתו זו יכולה היתה להיות ההתגשמות המושלמת של חלומותיו. גם לעבוד בבירת הקולי־נוע של העולם, וגם לעשות את הדבר שאהב באותו זמן יותר מכל.

ג׳ונגל של יוצרים. ״כל מי שעבד באותם ימים בפראג,״ סיפר פורמן, ״חלם להגיע לאמריקה ולעשות שם סרט. בדיחה שגורה התהלכה באולפנים שלנו. מדי בוקר היינו אומרים זה לזה: ׳שמע, חיפשו אותך מהוליווד.׳ ומה רצו ׳?, רצו להודיע לך שתישאר בבית.׳

״אחרי שנשיא חברת פאראמונט פנה אלי אישית, בהצגת הבכורה של אהבותיה של בלונדית בפאריס, והזמין אותי לבוא ל־ארצות־הברית, כדי לעשות עבורו סרט, נדמה היה לי שכל הדרכים פתוחות בפני.״

עם הגיעו לארצות־הברית התקשר עם יוצרי שיער, התמליל־נים ג׳רום ראגי ו־ג׳יימס ראדו — שהפיעו בתפקידים ה־ראשיים בהצגה הניו־יורקית — ועם המלחין גאלט מק־דרמוט, כדי לסדר את עניין הזכויות ולגשת להסרטה.

״זאת היתה הטעות הגדולה שלי,״ מודה היום פורמן. ״כי מסתבר שלא הייתי

ההופעה המחודשת של שיער לפני שנתיים בברודווי. כמוה גם דורסי רייט, הכושי, שזכור אולי לחלק מן הצופים כמנהיג „חבורת הלוחמים" שנהרג בתחילת אותו הסרט. בוורלי דונאנג'לו, הבורגנית הקטנה שמצטרפת לחבורה, שרה כבר עם כמה להקות קצב, הופיעה במחזות מוסיקליים, ותיתה בת זוגו של קלינט איסטווד בסרטו הלפני־אחרון. דון דאקוס, הבלונדי ארוך השיער, היה חבר להקת שיקגו ואילו צ'רול בארנס הגיעה יחד עם אלפי הניבחנים, שביניהם חיפש פורמן את הפנים המת־אימות לסרט (היש מי שזוכר את התחלת התרוממות?). היא היתה חדרנית במלון, משום שכזמרת לא הצליחה לחרוג מתפ־קידה במקהלה. פורמן כה התרשם מן העוצמה של הקול ושל הפנים, עד שבחר בה לא רק לאחת הסצנות המרשימות של הסרט, אלא גם כחברה לחיים.

התרגשות מתמדת. אבל לא רק בתפקידים הראשיים היתה הקפדה גדולה במציאת הפנים הנכונות. גם מי שמופיע רק שניות ספורות על המסך עושה את אותו הרושם, בין אם המדובר בבמאי ה־מנוח ניקולאס ריי, שמגלם גנרל, או בסתם פנים אלמוניות של פקיד בית־מישפט אדמוני, שצריך לגבות מן הצעי־רים קנס על התנהגות פרועה.

שחקן ג'ון סבג'
בדרך לוויאט־נאם

הכוריאוגרפיה של טוילה תארפ, מן הדמויות הבולטות של הבלט המודרני בארצות־הברית, חורגת, בפריקת העול ה־מסוגננת שלה, מן המסורת המלוטשת והחלקלקה של הסרט המוסיקלי. כך גם העריכה שבה משתמש פורמן, ושעליה קוננו האמריקאים, כאילו היא פוגעת ב־שלמות הריקוד, שמעניקה לו אותה תחושת תזזית של התרגשות מתמדת השולטת בסרט כולו. בין אם המדובר בהתפוצצות הנמרצת של טריט וויליאמס, בתוך ביבר הזכוכית המפורכס של מסיבת־פאר, או בפארודיה על לישכת־ניוס, המקבלת גוון מיני משעשע אבל לגמרי לא מיקרי — המהללות, המוסיקה, הריקוד והעריכה משתלבים יחד לשלמות שלא יכולה היתה להתקיים בלי אחד מן המרכיבים הללו.

מצחיק ומחריד. יתכן שמעלתו העי־קרית של הסרט טמונה בעובדה, שפורמן נמנה על אותם במאים מעטים, שאין ב־סרטיהם נבלים של ממש. הוא מתבונן באדם באהבה, הוא חושף את חולשותיו, הוא תופס אותו לא פעם כשמכנסיו מופ־שלות, אבל יחד עם זאת הוא אוהב את האנשים, על מעלותיהם ומיגרעותיהם. הוא כואב את כאבם של החיילים הנכנסים לתוך בטנו האפלה של מטוס הרקולס, המטיס אותם אל שדה־הקרב שאינו שלהם, והוא מצלם זאת כך שהכאב עובר אל הצופה באולם.

כאשר גנרל שולח בגאון את חייליו לקרב, ומן הרמקולים בוקע שיר הספד לנופלים, רואים על גיבעה רמה את ה־להקה המאקאברית, המבצעת אותו, ואילו במחנה עצמו משתררת אנדרלמוסיה מוש־למת. זה מצחיק ומחריד גם יחד, זרק יוצ־

שחקנית אני גוידן
מחוץ לחברה

רים מעטים מצליחים להגיע לכך על מסך הקולנוע.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — נישואיה של מריה בראון, ימים ברקיע, צייד הצבאים.
חיפה — צייד הצבאים.

תל־אביב

****** נישואיה של מריה בראון** (מוזיאון, גרמניה) — גרמניה ב־שנים הראשונות אחרי מילחמת־העולם ה־שנייה, מבעד לעיניה של אשה. סרט בי־קורתי חריף של ריינר ורנר פאסבינדר, על מולדתו, שזנחה בעיניו.

ירושלים

***** אחת שרה, האחרת לא** (בניני־האומה, צרפת) — שתי נשים לומ־דות להכיר את עצמן ולחיות כבנות־חורין, בדרכים עקלקלות אבל עם סוף דומה. סרט קצת אוטופי אבל מאד אסתטי, של אניאס וארדה.

מנחיג ילדי־הפרחים מרקיד אשה על שולחן ערוך למוזמנים מפורכסים
התפוצצות בביבר־זכוכית מסוגנן.

אהבה בפרופיל נמוך

קולות מן הדממה (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — סרט זה שניראה כמוצר טלוויזיה שהגיע בטעות אל המסך הגדול, מספר על אהבתו של בן שכונות עוני, החולם להיות אליל פופ, לנערה חרשת בת־טובים. נוסח זה של אהבות נכות מתחיל להוות אופנה, כאשר נפגעי גורל מכל הסוגים מתאהבים לפי התור בבני תמו־תה נורמליים, והמצלמה מנציחה את נפתולי אהבתם.

עקרונית, זה יכול להיות מעניין, בתנאי שהיוצרים ב־אמת יורדים לעומק העניין, ועוסקים באמת בקשיים שיש לנכים להשתלב בחברה נורמלית. אלא שזה לא המיקרה כאן. הסרט משתמש בשלד הקבוע של כל סיפור אהבה (הבחור פוגש בחורה, הבחור כובש בחורה, הבחור כימעט שמאבד אותה, אבל לבסוף הוא זוכה בה), אבל מוסיף עליו רק מעט מאד.

במקום להיכנס יותר אל תוך מערכת היחסים המת־הווה בין אדם שכל חייו מרוכזים סביב לצלילים שהוא שומע ומשמיע, לבין נערה החיה בעולם של דממה, הופכת האידיליה שביניהם למובנת מאליה — שהרי הוא נאה והיא נאה, וככה זה בקולנוע. תחת זאת גורר הסיפור כל מיני צרות חיצוניות כדי למלא את החלל, כמו, למשל, אב מכור להימורים, אח צעיר בעל נטיות לעבריינות, סב עם חוכמת־חיים ועוד כיוצא בזה. למי שנידמה כי פגש כבר בטיפוסים כאלה, אפשר לחבטיח כי אין לסרט מה לחדש גם מן הבחינה הזאת.

ואשר לביצוע: מייקל אונטקין, שהופיע עם פול ניומן

אירווינג ואונטקין: הזמר והחרשת

ב„מישחק המכור", הוא אמנם חביב, אבל חופעתו החיצו־נית והצורה שבה עוצב תפקידו אינם משכנעים שהמדובר במשוגע לפופ. אמי אירווינג היא צעירה חמודה מאד, ויתכן שהיתה מסוגלת להרבה יותר מכפי שמאפשרים לה כאן, אבל נראה שאיש לא דרש זאת ממנה.

אילו הוצג הסרט על המסך הקטן, בבית, אפשר היה אולי לומר שזה לא מזיק. אבל לא יותר מזה.

כנגד

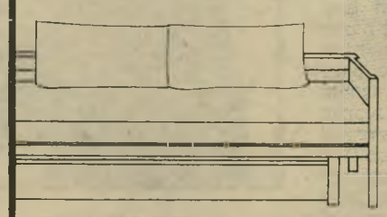
אוהב ילדים מכל הגילים.

פרסום מ"מל

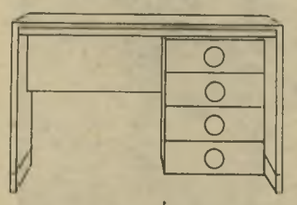
רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המושלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.
יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוננויות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה בדגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.
כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, אדום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.
רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים. שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

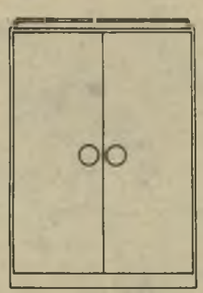
רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

דגם 226 — ספה כפולה
70×57.6×190 ספה תחתית 70×25×190.

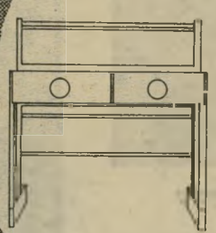
דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
55×72×120.

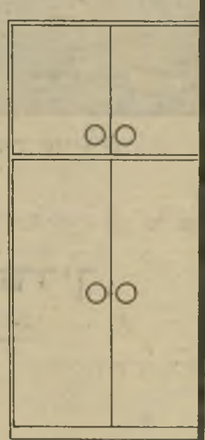
דגם 200 — ארונית
עם דלתות 30×90×90.

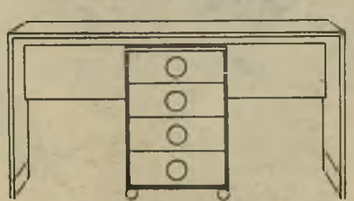
דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 60×92×82.

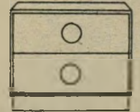
דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 55×72×90

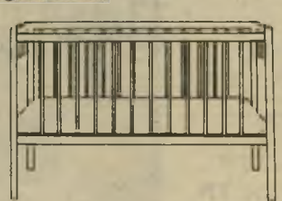
דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 60×180.5×134.

דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
55×72×150.

דגם 214 — ארונית עם מגירות
40×30×45.

דגם 459א' — מיטת תינוק
בשני גדלים: 60×90×120, 60×90×140.

סוכנויות כל גיל: תל־אביב: דיזנגוף 201. חיפה: הרצל 32.
אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

רהיטי „כל גיל" להשגה במקומות הבאים:

חיפה והצפון: חיפה: מחסן מרכזי לצפון, כביש כפר אתא, בניני רצף, קולוג'ניק. הרצל 32, קולוג'ניק. בית הזורע שמרת, אלנבי 117. נווה שאנן, צוציק. ק. מוצקין, „שי לתינוק", שדרות וייצמן. עכו: בן־עמי 55, חיים יעקובוביץ. נהריה: רח' הרצל, נאדלר משה. כרמיאל: מרכז מסחרי חדש, שרה נחום. צפת: רח' ירושלים, הרשקוביץ ינקו. טבריה: אחים אהרונוביץ, תחנת אגד החדשה. עפולה: רהיטי וולדמן. טבעון: „הפיריון טבעון", טופוביץ. מירת הכרמל: „בייבי לנד", מרכז מסחרי חדש. בנימינה: רח' המייסדים, דור־און הדר. קרית־שמונה: „רהיטי קרן", יוסי אוחיון. נצרת: עודה מאהר, אל־חנוך 1025/17. ק. אתא: „לתינוק ולילד". בית־שאן: פינגרהוט אסתר. **מרכז וגדרום:** תל־אביב: „שילב", אבן גבירול 14. „שם", בוגרשוב 26. ירושלים: „שילב", יפו 68. „כל־גיל", אבן גבירול 5. „דירן", אזור התעשיה תלפיות. באר־שבע: „שילב", הרצל 90. ראשל"צ: „שילב", הרצל 73. „עמי ותמי", רוטשילד 43. רחובות: „רהיטי אלון", אחד העם 22. פופובסקי, בנימין 6. רמת־גן: הרצל 57. כני־ברק: רבי־עקיבא 90, שטוצברג. „לילך", רבי עקיבא 106. חולון: „תינוק כל", כיכר וייצמן. הרצליה: „כל גיל", סוקולוב 99. נתניה: „כל בו מאיר", שמואל הנציב 15. כפר־סבא: „במבי", רח' וייצמן 54. תירם: „פינת הילד", ה. סמואל 47. נאות אפיקה: „גילגי" מרכז מסחרי.

שידור

יועץ סתרים

אחת הדמויות המוזרות ביותר המסתובבות במסדרונות רשות־השידור היא היועץ־המיוחד של המנכ"ל **אורי אבנר.** אבנר, המגיע כל בוקר לעבודה במונית המשולמת על־ידי רשות השידור, לבוש בחליפה ופאפיון, היה לפני שנים רבות מנהל הרדיו וכאשר נכנס **יצחק לבני** לתפקידו כמנכ"ל הרשות, מונה כדובר.

בשני התפקידים נכשל אבנר. ליבני החליפו ב**משה עמירב,** ונתן לאבנר תואר של יועץ למנכ"ל. אבנר ממשיך לשבת כבר שנים אחדות במישרדו המרווח, מבלי לעשות מאומה.

אבנר גם מצליח לסגל את דעותיו הפו־

יועץ אבנר
יועץ טוב או רע?

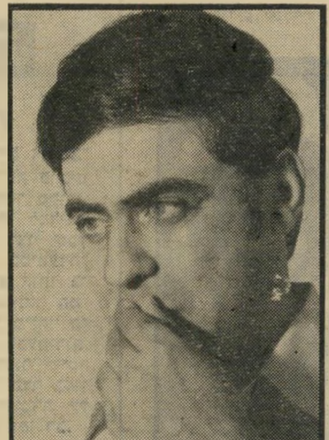
ליטיות למצב הקיים. הוא היה איש מפא"י, אחר־כך דובר רפ"י וכיום הוא מקורב ל־שיטות ולסגנון של שלטון הליכוד ברשות־השידור. מה שאפילו **יוסף לפיד** לא הציע לעשות, הציע לא מכבר אבנר: „לאסור את כניסת כתבי העיתונות המסקרים את הטלוויזיה לבניין הטלוויזיה, כאשר כתיבתם אינה מוצאת חן בעיני הנהלת המוסד."

אחרי שבהצעות מסוג זו עורר את אמון לפיד והפרופסור **ראובן ירון,** נראה כי עתה סוף סוף יוטלו על אבנר תפקידים מסויימים. והוא יצטרך להתחיל לעבוד. הוא יתמנה לחקור את פרשת **עמים גו־רן ויעקב אחימאיר** בטלוויזיה, יומנה אבנר גם כחוקר פרשה זו.

האם יעזור צמח?

יוסי צמח הוא מבכירי במאי הטלוויזיה בארץ. נראה כי האירוויזיון הוכיח כי אין לצמח מתחרה, והוא הבמאי הטוב ביותר. יש הטוענים כי הוא הבמאי היחיד בטלוויזיה הישראלית.

אולם הצלחתו של צמח עוררה עליו את הבמאים האחרים, ובעיקר את ראש הבמאים, החושב עצמו לבמאי גם כן, **יצחק** („ג'קי") **גורן.** עוד לפני שהוחלט שלא

כמאי צמח
להרים ידיים

בה יותר הקינאה בצמח מאשר הצלחת הטלוויזיה הישראלית או גורלם של ילדי קמבודיה. הוא הודיע חד וחלק: „אני לא צריך כוכבים," והטיל את המיבצע על **דן בירון.** בירון הוא במאי חביב. רק ימים אחדים לפני מיבצע קמבודיה הוא הוכיח שאינו מסוגל להרים מופע גדול. התכנית של להקת גזוז, שעלתה לטלוויזיה למעלה ממיליון לירות, היתה כשלון בימוי מוחלט.

גם מיבצע קמבודיה, למרות שהיה בו אלמנט המתח של מאראתון של אמנים ותרומות כספיות מצטברות, נכשל. היתה זו תכנית משעממת, ורבים הלכו לישון עוד לפני סיומה.

צמח אינו מוכן להביע דעתו על הרוד־פים אותו. אולם נודע כי הוא החל לשקול ברצינות רבה את ההצעות שהועברו אליו אחרי האירוויזיון. אירופה כולה ראתה מלאכת בימוי מבריקה באירוויזיון 1979. אנשי המקצוע בתחנות השידור באירופה התעניינו בבמאי של האירוויזיון ומיהרו לשלוח לו הצעות עבודה מושכות ביותר.

קציץ המיזרחי
חזרה לביקורת

לקיים את האירוויזיון הבא בישראל, הודיע גורן מפורשות שצמח לא יהיה במאי האירוויזיון הבא. היה זה מנהל הטלוויזיה לשעבר **ארנון צוקרמן,** שקבע, בניגוד לדעתו של גורן, את צמח בצוות ההקמה של האירוויזיון 1980.

כאשר הוחלט על עריכת מיבצע קמבודיה, היה זה רק טבעי שצמח יהיה הבמאי של מיבצע זה. אולם לגורן חשוב אם תאבד הטלוויזיה הישראלית את הבמאי היחיד שיש לה, בגלל טינה אישית של מי שעדיין לא הצליח להוכיח את יכולתו המקצועית, יהיה בכך ביזבוז מיותר.

המיזרחי חוזר

אלוף־מישנה **יורם המיזרחי,** מי ש־היה כתב הטלוויזיה בגליל־העליון וכיום איש צה"ל הממונה על הקשרים עם צבאו של רב־סרן **סעיד חדאד,** עומד להשתחרר מצה"ל ולחזור לעבודתו בטלוויזיה.

להמזרחי, תושב מטולה, השגות על מה שקורה בצה"ל, אם כי כל עוד הוא במדים אין הוא יכול להביע אותן. נראה כי בין המיזרחי לבין הרמטכ"ל, רב־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן,** שהיו ידידים (בגלל ידידות זו חזר המיזרחי לצבא) התגלעו חילוקי דעות בנושאים מסויימים.

חזרתו של המיזרחי לטלוויזיה צפויה בעוד כששה שבועות. קיימת אפשרות שאת המיזרחי יחזק בגליל הכתב לענייני־התיישבות **יגאל גורן.** זה בודק עתה אפשרות לעבור לגליל לתקופה בת שנה.

הקרב על החדר

מאז הודח מתפקידו כמנהל מחלקת התכניות של הטלוויזיה, ממשיך **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום** לשבת בחדרו של מנהל מחלקת־התכניות, ממול לחדרו של ממלא־מקום מנהל־הטלוויזיה, שהיה מדיחו של קירשנבאום, **יוסף** („טומי") **לפיד.** על פי הוראות הוועד, ממשיך קירשנבאום לבוא מדי בוקר לבניין הטלוויזיה ולעזוב אותו רק בשעה בה מסתיימת העבודה.

לפני שבועות אחדים ניבחר כיורשו של קירשנבאום **יוסי גודארד.** אולם גודארד אינו רוצה להסתכסך עם קירשנבאום ורוצה גם לנצל את עצותיו המקצועיות. גודארד לא דרש מקירשנבאום לפנות את החדר, והוא התמקם בחדרה של **יהודית** („ג'ודי") **זוץ,** סגניתו לשעבר של קירשנבאום, שהודחה אף היא מתפקידה.

בטלוויזיה תוהים עד מתי יימשך מישחק החדרים, ומתי תמצא סוף סוף הנהלת הטלוויזיה תפקיד אשר יתאים לכישוריו וכשרונותיו של קירשנבאום.

פרשת מזסקווה

לפני כחודשיים ניסה מנהל מחלקת הספורט, **אלכס גילעדי,** לקבל אשרת־כניסה למוסקווה, כדי להתחיל בהכנות לקראת השידורים מאולימפיאדת מוסקווה. לגילעדי הובטחה אשרה, אולם לאחר שהגיע כבר לאתונה, כדי לקבל אותה בשגרירות בריה"מ המועצות בבירה היוונית, התברר כי הרוסים לא עמדו בהבטחתם, וגילעדי חזר לארץ.

עתה שוב הובטחה לגילעדי אשרה, והוא ממתין בארץ לקיום ההבטחה. אם תגיע האשרה לארץ, יצא גילעדי עוד השבוע לבריה"מ המועצות.

גורמי ספורט עוקבים בחרדה רבה אחרי פרשת האשרה של גילעדי. לגביהם האשרה הפרטית תהיה מיבחן לגבי צורת התנהגותם של הרוסים לא רק לגבי כתבי ושדרי הספורט, אלא לגבי כל המישלחת הישראלית לאולימפיאדת־מוסקווה.

פרסומת לאופטיקאים

לטלוויזיה הגיעו תלונות צופים על אופן הגשת מבט ספורט על ידי הצמד **יורם ארבל ואורי יניב.** התלונות קובעות כי השניים נראים כמו פרסומת חיה לאופטיקאים.

אל משקפיו של ארבל הוותיק התרגלו הצופים, לכן הוחלט שיניב תחליף את המשקפיים הגדולים שלה בעדשות־מגע.

התקן של דליה מזור

דליה מזור נחשבת כקריינית־הרצף הטובה בטלוויזיה, על־כך כימעט אין חולק. כאשר הגישה מזור מהדורות־חדשות קצרות, היה ברור לצופים כי היא גם מבכירות קריניות־החדשות.

מזור שלחה ידה גם בהפקת כתבות אחדות, בעיקר בענייני אופנה ואווירה, שהיו מיקצועיות למדי. בכל תחנת־טלוויזיה היתה קריינית כמזור משובצת במחלקת־החדשות, כקריינית־חדשות וככתבת.

מזדח קירשנבאום
מישחק החדרים

אך סמנכ"ל רשות־השידור, **שלמה עבאדי,** הודיע כי אין להעסיק את מזור אלא בקריינות־רצף, מאחר שהתקן אינו מאפשר אחרת. ואילו מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין,** מכיר בסגולותיה של מזור כקריינית וככתבת, אך אינו רוצה לריב עם עבאדי.

חילופי תפקידים ביומן

יעל חן נחשבת לאחת מהדמויות המקצועיות הטובות ביותר בטלוויזיה. חן הצליחה להעלות את רמתו של השבוע יומן ארועים לדרגה גבוהה והפכה אותו למגזין מאוזן ואמיץ, בהתחשב בתנאים המגבילים של הקומיסארים לפיד וירון.

מתוך סיבות אישיות, יצאה חן לארצות־הברית למשך חודשיים. את מקומה תפס הכתב־עורך **אורי גולדשטיין.** לפתע התגלה כי רמתו של גולדשטיין אינה נופלת מזו של חן, ואומץ הלב הציבורי שלו אינו פחות משלה. השבוע יומן ארועים המשיך להיות מגאזין חדשה טוב, מאוזן ואמיץ.

אמנם הכתב **רפיק חלבי** ומי שנחשב אצל אנשי הליכוד כ„בוגד", **יעקב אחי־מאיר,** הם הסדיגים האדומים של **אהרון פאפו** ושות', אולם פאפו אינו מכחיש כי השבוע יומן ארועים היא התכנית „הגרועה ביותר, בה מגיעה ההשתוללות של העובדים לשיא."

אם הטלוויזיה תמשיך לשדר, עומד יומן השבוע להתחזק. אורי גולדשטיין, שיפנה את מקומו ליעל חן, ימשיך לשרת את היומן, בין על־ידי עריכת כתבות ובין בעזרה לחן כסגן ללא תואר. קברניטי מחלקת־החדשות החליטו לחזק את היומן בכוחות נוספים, ולהעמיד לרשותו נושאים רבים יותר, צוותים רבים יותר ומשאבים רבים יותר.

עורכת חן
עורך־מחליף גולדשטיין
מי יותר שמאלני?

יום רביעי

14. 11

● **מר אד (שעה 7.00).** אד משמש כעד במישפט שנערך לוויליבר, בעיירה נידחת במכסיקו. השופט משתכנע מעדותו של אד ומזכה את ויליבר.

● **עד אחרונים ומשרתים (8.00).** האדסון, שאינו יכול לשרת במילחמה, מבטא את הפטריוטיזם שלו באמצעות שיגאה מוגזמת לאוייב (זה מזכיר דמויות מוכרות בארץ) הוא מפיץ סיפורי זוועה על הגרמנים, והייזל מתגלה פיתאום כיפת־נפש ומזדעזעת. מישפחת בלאמי קונה במשך שנים רבות לחם במאפייתו של אלברט שנפלד, גרמני שהתאזרח באנגליה, וכפי שקורה ב־סידרה האוסטרלית המוצגת בטלוויזיה הירדנית, מתחילים לרדוף את שינפלד ללא עוול בכפו. האדסון מנסה להתגייס לצבא ונדחה. לעומתו מצליח ריצ'ארד בלאמי לתרום למאמץ המילחמתי: הוא מתמנה לשר הימיה.

● **מזון סהרה (10.05).** סרט משעשע מתקופת מילחמת־העולם השניה. נדמה כי הערב כולו מוקדש לתקופה זו. סאטירה בריטית המתארת את המתרחש בבית־מלון בגבול מידבר סהרה, הנכבש על־ידי הגרמנים, האיטלקים, האנגלים, הצרפתים והאמריקאים. כעלי המלון צריכים ללמוד להסתגל במהירות לכל כובש, כדי שלא לאבד את רכושם. הכוכבים הם פיטר יוסטינוב ואיבון דה־קרלו.

יוצק לעניני נישואין: גרואט וקנדי?
יום שישי, שעה 10.20

יום חמישי

15. 11

● **מותה של מחה (9.35).** מחלה שהפילה במשך השנים כה הרבה חללים, ונחשבה לסיוט של עולם הרפואה כולו — האבעבועות השחורות — נעלמה כליל והובסה על־ידי מדע הרפואה. הסרט התיעודי המצויין, המזעזע בתמונותיו, מותח של מחלה, מתאר את תולדות האבעבועות השחורות ואת המילחמה שהכריזו עליה הרופאים, עד הבסתה.

● **גברת דוגפורט (10.30).** גואל רובינסון כתב את הדרמה המצויינת שבה מופיעה אנג'לה בדלי בתפקיד גברת דוגפורט, אשה שהשלווה והסדר השוררים במעונה הכפרי מופרים כאשר מגיעה למקום חתיכה משעשעת, השחקנית האירייאט הרפר, שהוזמנה לעצב מחדש את הבית. דוגפורט חושדת באדריכלית הצעירה כי היא מנסה להרוס את חיי נישואיה.

● **בועות (שעה 11.20).** איילין ואביה ערכים ביקור אצל מישפחת קמבל, כדי לדון בסדרי החתונה, בעוד שדני ערוך את ההכנות האחרונות לבריחתו לאוסטרליה. קרול מנסה לשכנע את דני לגור עימה, „כמו ידידים", אך הופעתו של כוכב חדש בסידרה, דניס פיליפס, מי שהיה החבר הקודם של קרול, משבשת את כל התוכנית. יוניס וקורין מתנחמות זו בזרועות זו על האכזבות הרומנטיות שלהן, עד שמופיע האב תימותי פלוצקי ומפתיע מחדש. בעוד הכל מתוכים לקראת גזר־הדין במישפטה של ג'סיקה טייט, מתוודה עורך־הדין מלו על אהבתו לג'סיקה.

יום שישי

16. 11

● **נערים ונערות (6.02).** הסרט הערבי של השבוע הוא מתוצרת מצריים. עלילתו מתמקדת בילדים מישפחות הרוסות בשכונה קאהיריה. לסרט יש גם מסר: אין לשאת יותר מאשה אחת. עלילתו של גבר נשוי לשתי נשים, שבגין אהבתו לאשה השניה מגלים לפתע שני בניו מהאשה הראשונה כי הוא הפקיר אותם. הסרט המצרי הראשון המוצג בארץ, שאין לו האפי־אנד. השחקנים הם מבכירי עולם הקולנוע המצרי: נאהד שריף, אחמד רמזי וחמדה שהין.

● **באה שבת (8.05).** דפנה ארמוני הפכה לחביבת הקהל מאז שהופיעה בלהקה. היום אפשר יהיה לראותה שרה בתוכניתו של הרב שמואל אביזדור הכהן.

● **יוצק לעניני נישואין (10.20).** דרמה מצויינת לימי ששי, שנכתבה על־ידי שילה סיבלי. גיבורת העלילה היא קרסידה, שאותה מגלמת השחקנית פליסטי קנדל, אשה צעירה ואם לילד שחיי נישואיה עלו על שירטון, בעיקר בגלל הבגידות הקטנות של בעלה. קרסידה הפכה אשה אומללה, עד שהיא פוגשת את האר־רי, אדם מבוגר, שמן ודוחה מהבחינה החיצונית, שאותו מגלם השחקן ג'יימס גארנר. את מחזיר הארי לקרסידה את ביטחונה העצמי, עוזר לה להתמודד עם הבעיות שמציג בפניה בעלה, השחקן צ'ארלס הנלי, ואף מצליח לאחות את הקרעים בחיי הנישואין שלה. כאשר נפטר הארי ממתינה לו קרסידה הפתעה.

● **הוואי חמש אפס (11.10).** בשבוע שעבר הובטח כי השבוע תוקרן הפרידה ממק־גארט המטומטם ואנשי ציוותו, שאינם נופלים ממנו בטימטומם. אולם הטלוויזיה הישראלית משוכנעת, כי זה בדיוק מה שמגיע לצופים. היא שינתה את ההחלטה. הוואי חמש אפס ימשיך להיות משודר עד אין קץ.

שבת

17. 11

● **על חידושים והמצאות (6.30).** שלושה פרקים — שניים זרים והאחד מקורי. מד־דג הוא מכשיר למדידת טריותם של דגים. רצוי שכל מי שהולך לאכול במיסעדת־דגים ישראלית ישא אותו בכיסו. הפרק השני מתאר המצאה חדשה: צינור מיוחד המצטיין בגמישות ובעמידות. הפרק הישראלי מתאר שיטה חדשה לעטיפת פרי הדר בפוליאתילן. העטיפה שומרת על טריות התפוז במשך זמן רב.

● **אהבת ארץ־ישראל (8.00).** המחלקה הדתית של הטלוויזיה גייסה את כל כוחה כדי להביע את אהבת ארץ־ישראל בשיר ובאומר. משתתפים הרב ישראל לאו, רבה הראשי החדש של נתניה, אורי שבח, יגאל בשן, האוהב את ארץ־ישראל בעיקר מגרמניה, עוזי המאירי וריקי מנור.

● **כשירות הבית־חלבן (10.05).** הפרק האחרון בסידרה זו, הסוקר את שנות הנשיאות של הארי טרומן ודוויט אייזנהאור. בבית־הלבן מתארחים נציגים רמי־מעלה מכל העולם, ביניהם השגריר הרוסי ואציסלב מולוטוב והגברת צ'אנג קיי שק. טרומן, היורש את הנשיא שמת, מעורר תחילה ליגלוג וחשש, אך במהרה הוא מתגלה כאדם נהדר. מצבו של הבית־הלבן מצריך שיפוצים והמישפחה הנשיאותית עוברת להתגורר זמנית בבלאיר־האוס, שבו אין מקום לכל כך הרבה משרתים. מרסר ומייז מתבקשים להישאר אך ליליאן מפוטרת אחרי 20 שנות שירות. כאשר זוכה טרומן בבחירות מתבקשת ליליאן לחזור והיא זוכה לחזות בתחיית לתה של מילחמת קוריאה ובנסיון להתנקש בנשיא. ב־1953 נכנס אייזנהאור לבית־הלבן וזה יום אבל למשרתים, שאינם אוהבים את הנוקשות של הנשיא החדש ושל רעייתו. בתפקיד טרומן מופיע הארי מורגן, הזכור מהסידרה מאש ומהסרט בצוהרי יום. אסטל פראנסוס, המופיעה בתפקיד בס טרומן, זכתה באוסקר על תפקידה בסרט בוני וקלייד. בתפקיד אייזנהאור מופיע אנדרו דאגן, שהופיע בסרט דו"ח צ'פמן. אשתו, מימי אייזנהאור, היא השחקנית ברברה בארט, ששיחקה בהענק.

יום ראשון

18. 11

● **החכוכות מרחוב הי הפתעות (8.30).** מארחות הערב את רוג'ר מילר.

● **המלאכים של צ'ארלי (10.05).** העסק מתחיל להיות אישי אצל שלוש החתיכות. אחרי שבשבוע שעבר התאהבה אחת מהן, הן מקבלות השבוע הודעה אנונימית, שהוצא עליהן „חוזה" ורוצח שכיר קיבל על עצמו לרצוח אחת מהן. עוד לפני שהספיק המודיע לספר מי יירצח ואיך, הוא נרצח בעצמו. שלוש הצעירות, יחד עם בוזלי כמובן, מנסות למצוא את הרוצח בכוחות עצמן.

● **דישראלי (10.55).**

דיזראלי: פיץ'
יום ראשון, שעה 10.55

הסידרה שודרה כבר בטלוויזיה הישראלית ובטלוויזיה הירדנית. לדברי מנכ"ל רשות השידור רוצים הדתיים לראות את המומר דישראלי, שהוקרן בעבר בלילות שבת. לכן צריך הציבור לסבול שוב הקרנה חוזרת. הסיבה האמיתית לשידור החוזר של דישראלי, כמו יתר השידורים החוזרים, היא שהטלוויזיה פשטה את הרגל בכל הנוגע לתוכניות ולסרטים קנויים. תוך כמה חודשים, אם לא יעשה מאמץ מייוחד, פשוט לא יהיה מה לשדר. תקציר הפרק הראשון שישודר הערב: דישראלי, השחקן יאן מקשירן, מי שישחק בסידרה וויל שיקספיר, שב מביקור במיזרח כשהרומנים והשערוריות שיצר מהווים נושא לשיחת היום בלונדון. שש שנים אחר כך נראה כאילו העולם מתמוטט עליו. הוא שקוע בחובות הימורים, אהובתו אוהבת אחרים והוא מתמלא ברחמים עצמיים. קרן ההצלה שלו טמונה במותו של המלך ובעליית המלכה ויקטוריה.

יום שני

19. 11

● **שמונה וחצי (8.30).** אין מזל לתוכניות תרבות ואמנות בטלוויזיה הישראלית. הי אחת גרועה מהשניה. אולם בעוד שבקלעים אפשר היה לפחות ליהנות מההגשה האינטליגנטית של רם עברון הרי שכאן המגחה הוא מאיר עוזיאל, הגראפיקאי שהועלה למסך על־ידי יוסף („טומי") לפיד בגלל טעמים שאינם קשורים בטלויזיה.

● **אנשים (שעה 9.35).** חיים („קיימול") גיל, מי שהיה הכתב לענייני אווירה של מחלקת החדשות, הפך להיות כתב לענייני אווירה של מחלקת התוכניות. הוא ערך סרט על סנתה קתרינה, בהזדמנות החגיגית של הפינוי. גיל הפיק את סרטו כאילו מנקודת מבטם של ארבעה ילדים ישראלים, המפגים את גן־הילדים במקום. הדגש הוא על היחסים הנהדרים שבין הילדים הישראלים וילדי הבדואים.

● **מוצאי שבת בוקר יום א' (שעה 10.15).** סרט מצויין, שאסור להחמיצו. הבמאי קרל רייז מתאר ביד אמן הווי חייהם של פועלי תעשיה בעיר־שדה בריטית. מישחק מצויין של אלברט פיני ורחל רוברטס.

יום שלישי

20. 11

● **יהודית רביץ (9.45).** נראה כי הטלוויזיה החליטה לגמור לגמרי את יהודית רביץ ולהמאיס אותה על הקהל, בשידורים חוזרים ונישנים. התירוץ הפעם הוא שיהודית רביץ הופיעה יחד עם יוני רכטר במועדון צוותא בתל־אביב. זה שהצילומים נעשו לפני יותר משנה לא מפריע לטלוויזיה להראות את רביץ גם הערב. למזלה של רביץ, השידור הערב לא בצבע.

כמו מעופם רחוק
יום שלישי, שעה 11.25

● **כמו מעופם רחוק (11.25).** הסרט השלישי והאחרון בסידרה זו של איקן טיאנג, המוקדש גם הערב, בצבע, לנושא הבגרות. טכסי בר־מצווה אצל יהודים יוצאי לוב, כורדיסתאן ותימן, כפי ששוחזרו במייוחד לצורך הפקת סרט זה.

POLAROID SONAR

'POLAROID' is a registered trademark of polaroid corporation,cambridge mass,u.s.a 1979 Polaroid Corporation

מצלמה על־קולית - לפיתוח בין־רגע.

פולארויד צועדת עוד צעד אחד קדימה
ומציגה את פולארויד סונאר-המצלמה עם
כיוון מרחק אוטומטי.
כל שעליך לעשות הוא ללחוץ על הדק־
המצלמה. תוך אלפית שניה נשלח גל על־קולי
מהמצלמה אל נושא הצילום וחוזר ממנו, אל
המצלמה. בדרך זאת, העדשה מתמקדת
אוטומטית למרחק המדויק.
התמונה תתפתח לנגד עיניך בתוך דקות אחדות:
נקיה, חדה, עם מיקוד מושלם.
שיטת המיקוד פועלת גם באפלה גמורה.

סוכנים בלעדיים:
ז'. אקון בע"מ, נחמני 39 תל־אביב
טלפונים: 625632; 611368.

פולארויד סונאר-
הגל העל־קולי בצילום.

Polaroid
SonarAutoFocus
Instant Cameras

יואנים בלעדיים לישראל:
ליאון דגון
צרכי צילום בע"מ

אד' מור

במדינה

(המשך מעמוד 50)

תיגויות כפולות ומכופלות. לא כל צעקה של דעת־הקהל בעולם הגאור היא אכן כצעקתה."

נפשם שד קטנים. הרב הס מגלה, כי אחרי מיבצע קיביה, בשנת 1953, ערך הרב שאולי ישראלי, כיום דיין בית־הדין הרבני הגדול ואז רב בכפר־הרואה, מחקר תורני „עמוק ומקיף" על פעולה זו. הוא ביקש לפסוק האם יש לחייב את כל הכפר הערבי, מתוכו יצאו הרוצחים, בשל הסיוע לחבלנים, כאילו ביצעו כולם יחד את פעולת הרצח.

פסק הרב ישראלי: בני הכפר אינם חייבים מיתה על שלא מילאו חובתם למנוע את הכנופיה מלרצוח, כל עוד יש מקום לומר שייתכן ובני הכפר נמנעו מלדון את הרוצחים באמתלת פחד או לחץ.

„אבל לאנשי הכנופיה יש דין ׳רודפים להרוג׳ בשל מגמותיהם בעתיד. הסיוע האזרחי נותן בסיס רחב יותר, אפשרות ותמריץ להרחבת פעולות הכנופיה בעתיד. לכל המסייעים בכוח יש דין מסייע ואין צורך לברר מי סייע בפועל ומי לא — כולם חייבים." מילבד הילדים. לגבי הילדים קבע הרב ישראלי, כי „למרות שבשל איסור הפגיעה בילדים תימנע הריגת רוצחים, אין רשות להציל עצמנו הצלה כזו בנפשם של קטנים."

אם היה דניאל פינטו מואשם בכך, שהעבירה עליה הועמד לדין נעשתה תוך כדי מילחמה, היה מצבו טוב יותר מאשר בבית־הדין הצבאי שהרשיע אותו.

קובע הרב הס: „אם היה עולה מן העדות כי פעולתו נעשתה תוך כדי מילחמה ולא אחר הניצחון, כשכל האוייב נכנע ונתון בידינו, והנאשם היה טוען כי חשש מפני הסכנה שנשקפה לחייו מבחורים לובשי־אזרחי6 — היה בית־הדין פוסק שעליו להקדים ולהרוג את מי שדינו כמשכים להרגו.

„אם היה טוען כי הרג את שבוייו כיוון שלא היתה בפניו הוכחה ודאית שאין בכוח אזרחים אלו — בהם נתקל בשעת מילחמה, מירדף או פשיטה — לגרום נזק לכוחותינו, גראה שהיה יוצא זכאי בדין תורה, ואת בתנאי שהדיינים היו אכן משתכנעים שהנסיבות בשטח אכן הצדיקו ניתוח זה."

ישראלים בחו"ל

גיל נסע לחו"ל

איך הפך שיבה מרחובות לאמריקאי שיבה ממנהאטן

הדרך מרחובות למנהאטן שבארצות־הבריית היתה רצופה נחת — לפחות לישראלי גיל שיבה, מי שהיה ידוע בישראל,

מפיק שיבה
הפקה חדשה

לפני עשרים שנה, כמנהל להקות המחול של הכוריאוגרף יונתן כרמון. אז, היתה

(המשך בעמוד 62)

• הסוכן בישראל: בלמון בע"מ. המפיצים: חב' נורית בע"מ.

או.קי.

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
ג'חנון • חילבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת'א. טל:235607

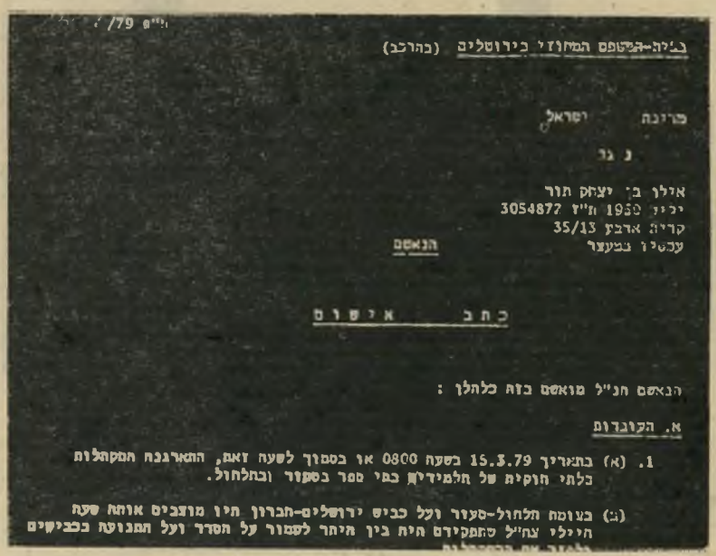
בית רצון • BEIT RATSON •

לימודים בארה"ב
Academic Studies Abroad
* יעוץ * הכוונה * טיפול בהרשמה
• למודים אקדמיים • למודי אנגלית
תל-אביב (משרד ראשי): ת.ד. 10171, טל: 472707
חיפה: ת.ד. 4420, טל. 224034

המפגינים בכביש חלחול, כפי שצולמו מתוך המכונית של צוות „העולם הזה"

רצח בחלחול?

בלישה-המשטרה המחוזי בירושלים (בהרכב)

פרינסס ישראל

נ ג ד

אלון בן יצחק תור
ירוק 1950 ח"ת 3054877
קריה אדבע 35/13
עכשיו נבעצר

הנאשם

כתב אישום

הנאשם חנ"ל מואשם בזה כלהלן :

א. הקובדות

1. (א) בתאריך 15.3.79 בשעה 0800 או בסמוך לשעה זאת, התארגנה המקהלות בלתי חוקית של תלמידים בבי ספר בשקדר ובחלחול.

(ב) בעומה חלחול-סעיר ועל כביש ירושלים-חברון היו מוצבים אותה שעה חיילי צה"ל המפקידים היה בין היתר לשמור על הסדר ועל התנועה בכביש

כתב־האישום נגד תור
„אחרי שהחליט להמיתה..."

ד בחה אחמד אלשלבה (16) נהרגה בעת הפגנת תלמידים בחלחול, בחודש מרס השנה. באותה הפגנה נהרג גם חסאן נצרי ענני (25).

היה זה בעת ביקורו של הנשיא ג'ימי קארטר בישראל. הרוחות היו משולהבות, והפגנות היו צפויות במקומות הרגישים (העולם הזה 2168).

ההפגנות פשטו כאש בכל הגדה. חברון חלחול ושכם מלאו קהל־תלמידים מפגינים ועשן צמיגים שרופים. כוחות צה"ל התארגנו ונערכו בכל ערי־הגדה.

אילן תור (29), תושב קריית־ארבע, היה בדרכו לירושלים באותו הבוקר. כאשר הגיעה המכונית, שבה ישב, לצומת סעור־חלחול, הבחינו יושביה בחיילי צה"ל, שהיו אמורים להגן על התנועה בכביש ועל הסדר. תלמידים של בית־הספר, בני 17—18, התקבצו להמון סוער, שירד לצומת. הקהל צעק וצרח ויידה אבנים בחיילים. לפי עדויות, היה גודלן של האבנים, שבהן נרגמו החיילים, בין תפוז לאבטיח בינוני.

כאשר ראה נהג הרכב את הנעשה, עצר לפני הצומת. אילן ואדם נוסף ירדו מן המכונית והתקרבו למפגינים. ההפגנה היתה באותו הרגע בעיצומה. נשמעו יריות מכיוונים שונים. חיילי צה"ל, שהיו באיזור, השתמשו בנשקם כדי להפחיד את המתקהלים. אחד מהם, רב־טוראי בשירות סדיר, נאשם לפני שבוע בבית־דין צבאי בהריגתו של ענני באותה הפגנה. הוא אף שלח מיכתב התנצלות למישפחת ההרוג בחלחול.

אילן ירה מאקדחו לעבר המפגינים. דבחה נמצאה פצועה, ומתה מפציעה בבית־החולים.

דמות לבושה שחורים

ב שבוע הבא יתחיל מישפטו של אילן, לפי כתב־אישום שהגיש נגדו פרקליט מחוז־ירושלים, מיכה קירש. האשמה: רצח דבחה.

עברה תקופה ארוכה עד שהוחלט כי תור הוא אשר יועמד לדין. החייל הנאשם ברצח ענני מתגונן בטענה של הגנה־עצמית; במישפטו נאמר כי ראה גם שלוש אזרחים יורים באקדחים לעבר הקהל. החייל מצא עצמו לבדו באחת מסימטאות הכפר. אחרי שנשלח לאגף את ההתקהלות. המון מובל על־ידי דמות לבושת־שחורים התנפל עליו, והוא חשש שנשקו ייחטף ממנו והוא ייהרג. על כן ירה לעבר הקהל ופגע בדמות לבושת־השחורים, שהנהיגה את ההתקהלות. כך נהרג ענני.

בעדויות התביעה במישפט הצבאי התברר, שהטיפול בהפגנה לא הצטיין בסדר מופתי; כוחות צה"ל, שהסתובבו בשטח, איבדו כנראה מגע זה עם זה, ולא שלטו במצב.

50 העדים שהזמינה התביעה למישפטו של אילן אמורים להוכיח, כי באותו בוקר הרה־אסון כיוון אילן את אקדחו, ובקורי־רוח, בנסיבות שבהן היה יכול לחשוב על מוצאות מעשיו, המית את דבחה בדם קר.

יש לשער כי לא יהיה זה קל לתאר את נסיבות אותו יום בצורה מדוייקת. עשן הצמיגים הבוערים וצעקות ההמון התערבו בקולות הירי שנשמעו מכל עבר. בבית־הדין הצבאי, הדן את החייל הנאשם בהריגת ענני, נשמעו עדויות שונות, שמתוכן ברור, כי היו מוקדי־יריה שונים באותו זמן. חיילי צה"ל ירו מכמה כיוונים בכלי־נשק צבאיים. ולדברי העדויות, נראו גם שלושה אזרחים יורים לעבר הקהל. יש לשער, כי תור היה אחד מהאזרחים הללו.

הדבר הראשון שאותו תצטרך התביעה להוכיח הוא הקשר הסיבתי בין יריותיו של תור ובין פגיעת־המוות שנפגעה דבחה. לשם כך יש לקשר את הכדור הקטלני לאקדחו של תור. ודבר זה צריך להיעשות בעדויות מומחים לבאליסטיקה. עליהם יהיה להבחין ולהוכיח, כי הכדור שהרג את הנערה נורה דווקא מאקדחו של תור, ולא מאחד מכלי־הנשק הרבים שהשתתפו בירי באותו יום.

הוכחה באליסטית

מ אחר שהחייל הנאשם מבהריגת ענני מתגונן בטענת הגנה עצמית, אפשר שגם במישפט זה תעלה טענה כזו. אך בניגוד לרוב ההגנות המישפטיות, לגבי טענה של הגנה עצמית חובת־ההוכחה היא על הנאשם. ואם נותר ספק בלב השופטים, הרי אין ספק זה פועל לטובתו של הנאשם.

לגבי טענה של הגנה עצמית על הנאשם להוכיח, כי היתה קיימת סכנה ממשית ומיידית. כלומר, במיקרה כשל תור, עליו להוכיח, כי ההמון הפרוע החל זורם לעברו מתו, כי קראו קריאות־איום וזרקו לעברו אבנים. יש גם להוכיח שאבנים אלה סיכנו את חייו, או היו עלולות לגרום לו חבלה ממשית. על תור גם להוכיח, כי אמנם נכנס לפאניקה, וחשש שהפורעים עומדים להמיתו.

היבט נוסף שיש להוכיח הוא שהנאשם לא השתמש בכוח רב יותר מאשר נדרש בנסיבות המיקרה, וכי לא היתה לו כל דרך נסיגה או בריחה, והוא לא השתמש בה, הרי אומרים תקדימים שונים שלא עשה את כל מה שביכולתו כדי למנוע את מותה של הנערה.

אולם רק כאשר יתחיל המישפט תהיה אפשרות לעמוד על כל ראיות התביעה, ועל מדיניות־ההגנה של הסניגור.

קורבן דבחה
„מתוך כוונה להרוג..."

(המשך מעמוד 60)

כל נסיעה לחוץ־לארץ אפופה הילה של זוהר, והלהיטות לראות עולם הביאה ללהקות ריקודי־העם את מיטב הרקדנים של ישראל. כבר אז ידע גדליהו שיבה, יליד רחובות, שכל הכבוד לאומנות, אבל ביזנס זה ביזנס. הוא ניהל את הלהקות, יצא איתן לסיבובים בעולם ושמו התנוסס לתיפארת בכל עיתון ושבועון המכבדים את עצמם. אך כל דבר טוב מוביל לדבר עוד יותר טוב, לפחות עבור הצבר הנמרץ. בשנת 62' החליט גדליהו שרחובות צרה עליו קצת, ישראל נגמרה לו ואת ריקודי־העם יש להמיר במשהו נוצץ יותר, מבטיח יותר.

הוא הגיע לניו־יורק ותוך תקופה קצרה יחסית נכנס לעסקי ההפקות. היום הוא מפיק ידוע, בעל מישרד נאה ברחוב 58 במנהאטן, שתי מזכירות ורשימה נכבדת של סרטים שהפיק. שבע־עשרה שנים הוא חי במנהאטן. העברית עדיין שגורה בפיו, אך את הסלנג כבר מזמן אינו יודע. קל לו להתבטא באנגלית.

הוא נשוי לאשה אמריקאית, אב לשני ילדים אמריקאים, וכאשר נשאל אם יש לו חברים ישראלים במנהאטן, הוא מצליח למנות שני שמות בערך. „אני מעורה בחברה האמריקאית לחלוטין. אינני מתכחש לעובדה שנולדתי בארץ, אך כיום אני מפיק אמריקאי. הילדים שלי מדברים מעט מאד עברית, מה שלמדו בימי ראשון בבית־ספר עברי, שאליו הם הולכים. אני פעיל בחיים הפוליטיים באמריקה. איכפת לי מי יהיה הנשיא שם, ואת מה שקורה בארץ אני לומד מניו־יורק טיימס ומהסיים. אני סומך עליהם.“ הוא כבר נמצא שבועות אחדים בארץ ואין לו זמן לקרוא עיתונים ישראלים. הוא אינו יודע מה קורה בממשלה, אינו יודע איזה מצב־רוח יש לישראלי ברחוב. כאשר יחזור הביתה כבר יספרו לו על כך העיתונים שאליהם הוא כה מורגל.

„קשה לעבוד פה.“ בשבועות האחרונים הוא עסוק ביותר בתל־אביב. הוא מפיק תוכנית בידור אמריקאית עם שמונה זמרים־רקדנים כושים שנקראת לבי שייך לברודווי. המופע, שהוא אמריקאי טיפוסי, משמיע ומראה שמונים להיטים מוסיקליים שהושמעו בשלושים השנים האחרונות. ההצגה מרהיבה. התילבושות צבעוניות ונוצצות, הרקדנים מיקצועיים ביותר והתיפאורה מרשימה. כבמאי לקח שיבה את רונלד מקייל, כושי, הנשוי לרקדנית ישראלית לשעבר בשם לאה לוין, מי שהיתה אשתו של רפי נלסון ואם בנו היחידי. כיום לאה מתכננת אופנה בלוס־אנג'לס, שם הם גרים.

גם את התיפאורה, התילבושות ואת העיבודים המוסיקליים עשו לו אמריקאים. מלבד גדליהו, שלשם הקיצור והנוחיות קוראים לו גיל, יש עוד שני ישראלים הקשורים בהפקה ספגונית זו. הראשון הוא אמנון ברנזון, קיבוצניק לשעבר, שידע כמה ניצחונות וכמה כישלונות במיקצוע ה־הפקה, והשני הוא אהוד מנור, התמלילן השוקד בשנה האחרונה בקיימברידג' ש־באנגליה על תואר הדוקטורט שלו בספרות אנגלית. אהוד כתב וערך את המופע. אמנון הוא המנהל הישראלי שלו, וגיל הוא המפיק הכל־יכול. הוא דאג למשקיעים ואם ההצגה תהיה חלילה הפסד כספי — הוא האחראי כלפיהם. החזרות מתנהלות בקיבוץ, ועוזרים להם הישראלים. „אילו הייתי צריך לעשות זאת מחדש, הייתי מעדיף לסיים את כל החזרות באמריקה. קשה פה לעבוד כמו שאני רגיל,“ אומר גיל. ההצגה, אחרי די הרבה פעות בארץ, תעשה סיבוב באירופה, וגורלת־הכותרת תהיה כאשר יקחו אותה לברודווי. בינתיים, בבית מלון תל־אביבי, באחת הסוויטות, ממוקם מישרד ארעי שלו. מזכירה אחת עם כמה עוזרים, ושני טלפונים המצלצלים ללא הרף. גדליהו, המביט שלא שינה את שמו ועל כל ניירות המיכתבים שלו מצויין שמו המלא, מתגעגע למישפחתו שנשארה באמריקה. אשתו סוזן מנהלת סוכנות־נסיעות משלה.

„כמו שיבת ציון.“ לפני שנים אחדות פיאר שמו את טורי החברה בעיתונות האמריקאית. אשתו היא בתו של מפיק מאד נכבד של סרטים ומחזות מוסיקליים בארצות־הברית. סוזן, שנקראה אז שטיין, היא ידידה קרובה של דמויות ידועות מאד בעולם כמו ברברה וולטרס, הנרי קיסינג'ר ועוד. שני ילדיו מקפידים לבקר לפחות פעם בשנה את סבא וסבתא ברחובות. „בשנה שעברה הייתי עסוק בהפקה ואשתי באה לכאן עם הילדים“. את ההישג הגדול שלו הוא רואה בהתאקלמותו באמריקה בצורה מוצלחת כל־כך.

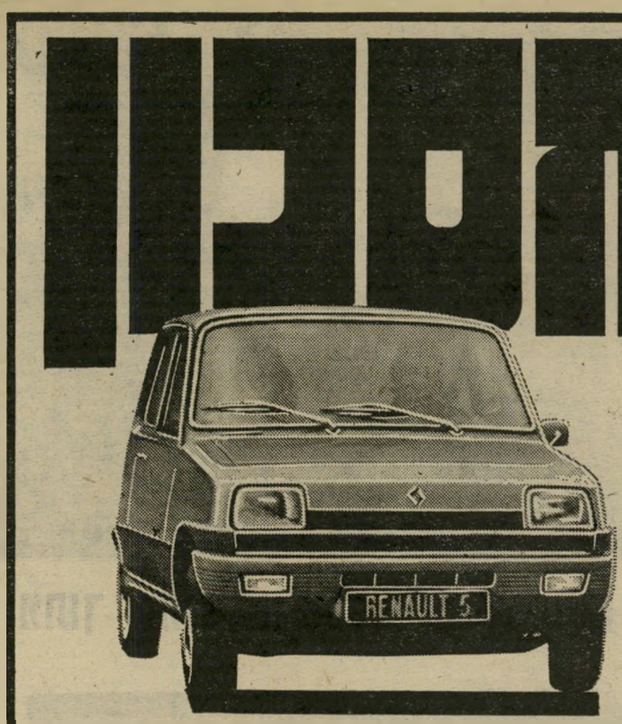
לגיל בן ה־44 אין תלונות. „נוח לי. כל שנה אנחנו יוצאים לחופשה לעשות סקי בשווייץ. אשתי היתה פעם אלופת־הנוער של ארצות־הברית בסקי־מים. אנחנו משחקים בכל יום טניס, מתעמלים בכל בוקר ובחג־ההודיה נוסעים לקנזס־סיטי לרכב על סוסים בחווה של ידידים. יש לי בית נאה וכמה עוזרות. האמת היא שאיני אוהב להתראיין,“ מסביר המפיק. „את הפירסומת שלי קיבלתי כבר במשך שנים. בשנתיים האחרונות אנחנו מרבים לשבת בבית, לא הולכים להרבה מסיבות ומקדישים יותר זמן לילדים. דרך אגב,“ הוא מציין, „משום מה כולם מתעקשים לקרוא לי שיבא, אך שמי הוא שיבה, כמו שיבת ציון.“ הוא מוסיף: „אינני מפיק את ההצגה הזו כדי לתרום כסף למדינה או משהו כזה. בשבילי זה עסק. כל מה שחשוב לי עכשיו זה שהמופע יצליח. סוזן תבוא לי־הצגת־הבכורה ולמחרת תחזור לאמריקה. אני אשאר כאן עוד כמה שבועות.“

על חזרה לארץ עוד לא חשב, גם לא שוחח על כך עם אשתו. „לכל אחד זכות לחיות היכן שהוא רוצה,“ אומר הבחור מרחובות, המתקשה לעיתים להסביר לידידיו האמריקאים היכן שוכנת רחובות. „זה היכן שנמצא מכון וייצמן,“ הוא מספר להם.

אחרי הצגה זו מחכים לו עוד כמה פרוייקטים. אלה הם חיי מפיק אמריקאי טיפוסיים, גם אם המפיק במיקרה נולד ברחובות.

עסקן דווידובסקי, ראש־עיר וולפוביץ' ויצרן בורקס אלקוומברי
גביע תמורת רישיון

אוטומטית וחסכונית - "רנו 5"

האמנם מכונית אוטומטית יכולה להיות חסכונית?
כן, כשמדובר ב"רנו 5".
זו היא המכונית היחידה בגודלה בעלת הילוכים אוטומטיים מלאים כבאמריקאיות.
ל"רנו 5", מושבים אורטופדיים מהודרים, גג ויניל, מנוע 1300 חסכוני, ופגושי צד אלסטיים לבטיחות הנוסעים.
"רנו 5" חסכון בדלק ובהוצאות, בזמן ובעצבים.
לרשותך 8 דגמי "רנו 5" המתאימים לכל כיס.

RENAULT רנו 5

בני משה קרסו:
תל־אביב טל.333241, חיפה טל.510296, ירושלים טל.226491

ציוד בטחון בע"מ
משווקי תוצרת מגן גולדמן בע"מ
מציע לרגל הפתיחה:
כספות ביתיות, קופות פלדה
ארונות חסיני אש, תאים מיוחדים
בתנאים ובמחירים מיוחדים.
פרטים „ציוד בטחון“ בע"מ, טל' 244093,
אבן גבירול 9 תל־אביב.

קאפרי
סבון איכות
אמיתי

ההבדל הנעים

עץ הזית

עסקים

ספורט ובורקס

סמל מיסחרי של רשת מיפעדות מודפס ע"גבי תעודות ממכתיות לצד סמל המדינה

עד כה היו למדינת ישראל רק סירטי בורקס. עכשיו יש לה גם ספורט בורקס.

שידוך מוזר ביותר נוצר לפני שבועיים על גבי תעודות רישמיות המונפקות מטעם רשות־הספורט במישרד־החינוך. על רקע התעודות, המחולקות למשתתפים במיפעלים ספורטיביים עממיים, הוטבע סימלה המיסחרי של רשת־המיסעדות סמי בורקס ובניו, בדיוק מתחת לסמל מדינת־ישראל, המופיע בראש התעודה.

מי שלא ברור לו הקשר שנוצר בין סימלה של המדינה לבין הסמל המיסחרי של רשת המיסעדות, יכול היה לחשוב כי מישרד־החינוך עומד על סף פשיטת־רגל, עד כדי כך שאינו יכול להנפיק תעודות מסוג זה בעצמו, ולכן מימנה חברת סמי בורקס ובניו את הנפקת התעודות תמורת הדפסת סימלה על התעודה, בצד סמל המדינה. אולם לא דובים ולא יער. בירור קצר שנערך בנדון גילה כי השידוך נוצר באופן שונה לגמרי.

המועצה המקומית של רעננה ביקשה לערוך לתושביה מירוץ מקומי משלהם. הכוונה היתה לערוך מירוץ ממש, שבסופו יוענקו תעודות וגביעים. הבעייה היחידה שעמדה בפני המועצה היתה כיצד למצוא מימון למיפעל הספורטיבי, אשר תקציב המועצה פשוט פסח עליו.

לשמור על קשרים. בעוד פקידי המועצה תוהים מה לעשות, הם גילו, אי שם בין ערימות המיסמכים במועצה, בקשת רישיון, שהגישה רשת־המיסעדות סמי בורקס ובניו לפתיחת מיסעדה ברעננה. חשבו הפקידים, שאם רוצה רשת־המיסעדות רישיון לפתיחת מיסעדה, היא יכולה גם לממן מיפעל ספורטיבי קטן, שירומם מעט את שם המועצה.

גם לרשת־המיסעדות היתה העיסקה כדאית. בחברת סמי בורקס ובניו חלה בשנים האחרונות התפתחות רבתי. ממיסעדה אחת בשדרות־ירושלים ביפו, הגיעה החברה ל־25 מיסעדות הפזורות כיום ברחבי הארץ ועוד שבע נמצאות בשלבי בנייה. קבוצת הכדורגל הלאומית של הפועל כפר־סבא נושאת על חולצותיה את סמל המיפעל. החברה נמצאת בבעלותה של מישפחת אלקולומברי, ומנוהלת על־ידי אחד מבניה — יצחק (איציק) אלקולומברי, המוכר גם בחוגי הבהמה התל־אביבית.

מישפחת אלקולומברי השקיעה סכומים ניכרים בבניית המיסעדה החדשה ברעננה, בשותפות עם משה דוידובסקי, מורה לחינוך גופני ומאמן הכושר במכבי תל־אביב. כדאי היה להם לשמור על קשרים טובים עם מועצת רעננה, שממנה ציפו לקבל רישיון למיסעדה החדשה.

חשש מסיבוך מישפטי. אלקולומברי ודוידובסקי תרמו, איפוא, למיפעל הספורטיבי שאירגנה מועצת רעננה. הגביע לזוכה במירוץ מומן מכיסם, והם גם התחייבו לסייע למועצה במיפעלים ספורטיביים אחרים. דוידובסקי אף דאג אישית להדפסת תעודות, מטעם מועצת רעננה, שחולקו למשתתפים במירוץ.

דוידובסקי לא שכח גם להדפיס על רקע התעודות, את סימלה של חברת סמי בורקס ובניו. כל זאת ברשות המועצה, כמובן. אולם, למשתתפים במירוץ חולקו גם תעודות מסוג אחר — תעודות ממלכתיות מטעם רשות־הספורט במישרד־החינוך, המעודדת מיפעלי־ספורט עממיים מסוג זה, על־ידי חלוקת התעודות. על תעודות אלה מופיע סמל המדינה.

פירסומת בורקס על תעודת משרד־החינוך
וגם על תעודות־בגרות, רישיונות־נהיגה ותעודות־לידה

דוידובסקי הדפיס גם על התעודות הממלכתיות, שהונפקו במישרד־החינוך, את סימלה של רשת המיסעדות. באופן זה נוצר השידוך המוזר.

המירוץ העממי נערך כמתוכנן ביום הששבת לפני שבועיים. השתתפו בו כמה אלפי רצים מרעננה ומהסביבה. בסופו חולקו התעודות וראש־מועצת רעננה, בנימין וולפוביץ, העניק את הגביע לזוכה המאושר. חלוקת הפרסים נערכה בנוכחות דוידובסקי ואלקולומברי. דוידובסקי אף זכה בכבוד נוסף: שמו התנוסס בתחתית התעודה המקומית כמי שאירגן את המירוץ.

לכאורה באו שני הצדדים על סיפוקם. אולם היה מי שלחש על אוזנו של בנימין וולפוביץ, ראש המועצה, כי הדפסת סמל מיסחרי על תעודה מקומית היא עניין אחד, בעוד שהדפסת סמל כזה על תעודה ממלכתית היא עניין שונה לחלוטין. וולפוביץ, שהשש לסיבוך בנושא זה עם מישרד־החינוך, מיהר להודיע לדוידובסקי ולאלקולומברי כי הם צפויים לתביעה מישפטית על שהדפיסו סמל מיסחרי על תעודה ממלכתית רישמית, שעליה מופיע סמל המדינה.

וולפוביץ רק שכח כי הוא עצמו השתתף בחלוקת התעודות האלה ובכך נתן את חסותו למעשה. דוידובסקי ואלקולומברי, לעומת זאת, אינם חוששים כל כך מסיבוכים ומתביעות מישפטיות, כמו שהם חרדים לגורל הרשיון למיסעדה החדשה, שעדיין אינו נמצא בידיהם.

איך שלא תיגמר הפרשה, יכולה הממשלה להפיק ממנה מסקנות מועילות. אם אפשר לממן תעודות־ספורט של מישרד־החינוך במודעות פירסומת המודפסת עליהם, מדוע לא ניתן לממן באותה שיטה את הדפסת כל המיסמכים הממשלתיים ולחסוך בכך מיליוני ל"י?

כך, למשל, יוכלו אזרחי ישראל לקבל תעודת־לידה עם פירסומת של מזון לתינוקות, רישיון־נהיגה עם פירסומת של חברת מכוניות ותעודת־בגרות עם פירסומת של חברת נסיעות לחו"ל. הם יזדקקו לה ודאי כדי להימלט ממדינת הבורקס.

דרכי חיים

האב גילה את רוצחי בניו?

ריכוז שהוצמד לדלת דירתו של חיים עמר גרם לו להתנצל בפני מישפחת חזן שנאשמה ברצח בני עמר.

עורך־הדין חיים קאזיס היה נרגש מאד. גבר רחב כתפיים ומגודל זקן עיכב אותו במיסדרונות בית־המישפט ואמר לו: „תמסור בבקשה דרישת שלום למישפחת חזן בבאר־שבע, ואת השתתפותי בצערם על מות בניהם. עכשיו אני יודע שהם נרצחו בטעות, והכוונה היתה לרצוח את בני."

„מי אתה?" שאל קאזיס. השיב האיש: „אני חיים עמר, אבא של בבר ודדה."

קאזיס התרגש. מכיוון שהוא טען כבר לפני למעלה מחודשיים בבית־המישפט, כי מעצרה של מיכל חזן ואביה בטעות יסודם. השניים נחשדו בכך ששכרו רוצחים כדי להרוג את בבר ודדה עמר. סיבת הרצח, לטענת המישטרה, היתה נקמת־דם אחיה של מיכל, מרקו ודויד, שנמצאו ירויים בפאריס לפני למעלה מחצי שנה.

מיכל טענה כל הזמן שידה לא היתה ברצח, אך בכל זאת החזיקה אותה המישטרה במעצר כימעט חודש ימים, למרות שהיתה בחודש השמיני להריונה. כל אותו עת לא נשמע קולה של מישפחת עמר.

ביום שבו הוכנס בנה של מיכל חזן,

(המשך בעמוד 64)

שוב כל מחיר

כך חושבים מיליונים ברחבי העולם. כך תחשוב גם אתה כשתיהנה כמוהם מהטעם היחיד בסוגו של קנט. טעם עדין ומשובח – שילוב של תערובת טבק מעולה ופילטר "מיקרונייט" המפורסם.

קנט-אתה יכול לטעון בשקט

במדינה

(המשך מעמוד 63)

מרדכי („מרקו"), בבריתו של אברהם אבינו, הוצמד רימון ממולכד לדלת דירתם של הורי עמר. הרימון לא התפוצץ בגלל ליקוי טכני.

אות אזהרה. מדבריו של חיים עמר לעורך־הדין מסתבר, שהוא יודע כנראה מי הם הרוצחים. שכן בנו, בבר, בעודו בחיים, הכחיש בכל תוקף כל ידיעה בדבר זהות האדם שתקף אותו בדירתם של האחים חזן בפאריס. לדבריו הוא נקלע לדירה במיקרה והפציעה גם היא היתה מיקרית. לדבריו התכוונו הרוצחים לאחים חזן. אם סטה האב מגירסה זו, ואמר לקאזיס שבני חזן נרצחו בטעות, וכי היריות בפאריס כוונו לבנו בבר, משמע שהאב ערך חקירה פרטית שהביאה אותו לגילויים חדשים. על רקע גילויים אלה אפשר גם להבין את הרימון שהוצמד לדלת המישפחה. אם אמנם עלה האב על עיקבות הרוצחים, היה זה כנראה אות אזהרה.

חיים עמר סרב לשוחח עם עיתונאים, בטענה שהוא נמצא כעת בחקירה מחודשת של המישטרה בעניין הרימון, ואינו רוצה לדבר בעניין. האם תצא כעת מישטרה נתניה בגילויים נוספים, ותעצור חשודים חדשים ברצח האחים עמר?

מישפט

אונס בין חיות טרף

אם תעתר לו, הציע החייל־הנהג לנערה, יסיע אותה למחוז חפצה, אם לא, ישאיר אותה בחשיכה בצומת רמאללה וייסע לדרכו

האם כאשר מורידים נערה בלילה באיזור מוקף ערבים, ומספרים לה ששם נאנסו ונרצחו בחורות ומביאים אותה למצב שבו אינה יכולה להתנגד, ייחשב מגע מיני איתה לאונס?

בשאלה זו נאבק עורך־הדין גבה־הקומה, חיים מישגב, בבית־המישפט העליון.

אופיר קוממי, חייל בשירות חובה, העלה למכוניתו צעירה נאה בצומת מישטרת ירושלים. היה זה ביום השישי בחודש אפריל השנה. הצעירה חנה (שם בדוי, שמה של המתלוננת נאסר לפרסום) נסעה לבקר את חברה יונתן, ששירת במילואים במחנה צבאי ליד רמאללה.

השעה היתה כבר מאוחרת כאשר הגיעה ליציאה מירושלים, ולא היתה כבר תחבורה ציבורית. היא עלתה על המכונית הצבאית של קוממי, ושמחה שמצאה טרמפ. קוממי היה חביב מאד, אמר שהיה לה מזל שמצאה טרמפ, מפני שהסביבה מסוכנת, וכמה בחורות כבר נאנסו ונרצחו בסביבה זו.

אולם תוך כדי שיחה התברר שקוממי מגיע רק עד צומת כפיר, ואילו חברה של חנה נמצא במחנה מרוחק יותר.

בחשיכה כבדה הגיעו השניים למצודת כפיר. בנימוס רב הציע קוממי שחנה תבוא עימו למחנה, תציג עצמה כמרכזנית, מפני שלאזרחים אסור להיכנס לבסיס, והוא ינסה למצוא נהג הנוסע בכיוון הרצוי לה.

לא ברור מה בדיוק קרה במחנה הצבאי, אולם ידוע שחנה ניסתה לטלפן לחברה יונתן וביקשה ממנו שיבוא לקחתה, יתכן שאמרה לו כי היא נמצאת בסכנת אונס. לאשר שוחחה עימו דמעו עיניה, אך מכיוון שדיברה צרפתית, לא הבינו הנוכחים את אשר אמרה לו.

קוממי הופיע וסיפר לה שאין אף אחד הנוסע לכיוון הרצוי לה. ואז הציע לה עיסקה, הוא יקח סיכון וינהג במכונית ללא כרטיס־עבודה, ויביא אותה למחוז חפצה. תמורת זאת היא תקיים עימו יחסי־מין. בתחילה התנגדה חנה וניסתה לדבר על ליבו. „איך היית אתה מרגיש אם החברה שלך היתה באה לבקר אותך במחנה הצבאי, והנהג שלקח אותה טרמפ היה שוכב איתה?" אך הוא לא השתכנע, ואמר לה כי היא יכולה לרדת לכביש הראשי ונסות לתפוס משם טרמפ אחר.

„קח נשק..." חנה עלתה על מכוניתו של קוממי והשניים יצאו לדרך. כאשר עברו את צומת רמאללה אמר לה קוממי: „תשמעי חנה, או שתרדי פה מהקומנדקאר, או שתעשי במילה שלך. היא עשתה לי ,לא' וירדה. באתי להגיע את האוטו ו־

(המשך בעמוד 70)

בכל בקר
ב-7.50
לאתונה ומשם לכל העולם

פרטים במשרדי „אולימפיק" ובסוכנויות הנסיעות.

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

גלריה תוראל

מציגה בישראל,
תערוכת יחיד של הפסלת

אילנה גור

רחוב ז'בוטינסקי 3, ת"א (מול מלון „הילטון")
טל. 24 16 28 — 24 27 38

פתוח: 10.00 — 13.00
17.00 — 22.00

תן טרמפ לחייל

שימעון הדר נחשד בגניבת 20 מיליון לירות מהסוכנות היהודית וממישרד הקליטה.

האם רשאי סניגורו לחקור את נציג המישטרה? שופט־השלום אמר לא, אך שופט מחוזי אמר כן. האם מותר להחזיק בתא מעצר אדם החולה בפחד מפני מקומות סגורים? - שופט־השלום אמר כן, והשופט המחוזי אמר לא

קלאוסטרופוביה

פרקליט וגמן
האם החשוד הוא בחזקת זכאי?

אמנם, הליכי־המעצר אינם בגדר מישפט. אך מינהג של שנים רבות נותן לסניגורים, ואף לחשודים עצמם, אפשרות לחקור את איש־המישטרה, המבקש את המעצר, ולסכם את מה שהתגלה בחקירה לפני שהשופט קובע את החלטתו. בהיותו מודע היטב למינהג זה, קבע השופט כי הוא מסתפק בחקירה שהוא עצמו ערך לאיש־המישטרה, ואינו מתיר לסניגור לחקור ולסכם.

וגמן עירער מיד לפני בית־המישפט המחוזי, והשופט אורי שטרוזמן קבע בהחלטה עקרונית כי המינהג עתיק־היומין, המתיר למעצרים, עם הוראה לאפשר לסניגור לחקור את איש־המישטרה. מאחר שהדבר קרה תוך 48 שעות, היה פיאלקוב עדיין שופט־תורן למעצרים, והעניין הובא שוב לפניו. הוא נתן באופן מופגן לווגמן לחקר רבלסקי. במשך שעה ארוכה חקר הסניגור וגילה, כי למרות שבאחת ההזדמנויות הקודמות הצהיר רבלסקי שהוא „יטפל גם במנהליו של הדר, שמעלו באימון," מסתבר כי במשך כל החודש שעבר, מעת מעצרו של הדר, לא נעצר איש מילבדו.

כאשר שאל וגמן אם אין כאן הפלייה לרעת מרשו, התערב השופט והתלוצץ: „אני מקווה שאתה לא רוצה לטעון כאן, כפי שנטען בעבר, כי מרשך מופלה לרעה מכיוון שהוא מעדות המיזרח?" והביט על הדר שישב על ספסל העצורים, מכונס בתוך עצמו, ונראה אשכנזי לכל דבר. „זה באמת רעיון טוב," אמר וגמן, „מכיוון שהדר הוא יוצא־מרוקו."

החוקר גם גילה, שלמרות החקירה הארוכה אין למישטרה עדיין כל מושג מה נעשה בכספ שנעלם. רבלסקי רמז על וילה בהרצליה־פיתוח, ועל חנות בכיכר־אתרים, אך הודה בהגינותו כי פרטים מדוייקים אין בידיו.

בידי השופט היו שתי תעודות רפואיות, שהגישה המישטרה. האחת קבעה כי הדר סובל מקלאוסטרופוביה (פחד מפני מקומות סגורים) ואינו יכול לשבת בחדר־מעצר רגיל, ונזק גדול עלול להיגרם לו עקב כליאה כזו. בגלל תעודה זו ישב הדר בכל התקופה בבית־חולים ולא בכלא.

אולם התעודה החדשה, שהוצגה לפני השופט, אמרה כי הדר אינו חולה, והוא יכול לשבת במעצר רגיל.

מאחר ששתי התעודות נתנו על־ידי רופאים ממשלתיים, ביקש הסניגור לאפשר למרשו בדיקה אצל רופא פרטי, ובינתיים, אם יוחלט על המשך מעצרו, לעשות זאת במוסד, לא בכלא.

נציג המישטרה, בהגינותו הרבה, הסכים כי הדר יישאר באישפוז. אולם השופט פיאלקוב שוב הפתיע את כולם. בהחלטתו, שבה ציין כי שמע את החקירה של הסניגור מאונס, ציווה על המשך מעצרו של חקירת סניגור, הוא הגיוני ומעוגן בעקרונות הצדק הטבעי. הוא קיבל את דעתו של הסניגור, כי בכל מיקרה שהליך מעין שיפוטי עלול לסכן את זכויותיו של בעל־דין, „לא נעשה צדק אם לא ירשו לי לפחות לחקור את העד העיקרי." כאן הביא הסניגור ציטוטים מפסק־דין של בית־המישפט העליון, שאמר: „באין הוראה מפורשת בחוק בו עסקינן, חייבים אנו לקבוע את זכויותיו הדיוניות של העותר על פי כללי הצדק הטבעי."

שטרוזמן קבע, כי הסניגור יודע מפי החשוד ברוב המיקרים יותר מהשופט, ואף יותר מאיש־המישטרה, ולכן מוטב כי הוא יחקור את השוטר. שכן: „ללא אפשרות של חקירה נגדית של הסניגור, יהיה גורל החשוד תלוי אך ורק במוצא פיו של השוטר... דבר זה אינו רצוי ואינו צודק."

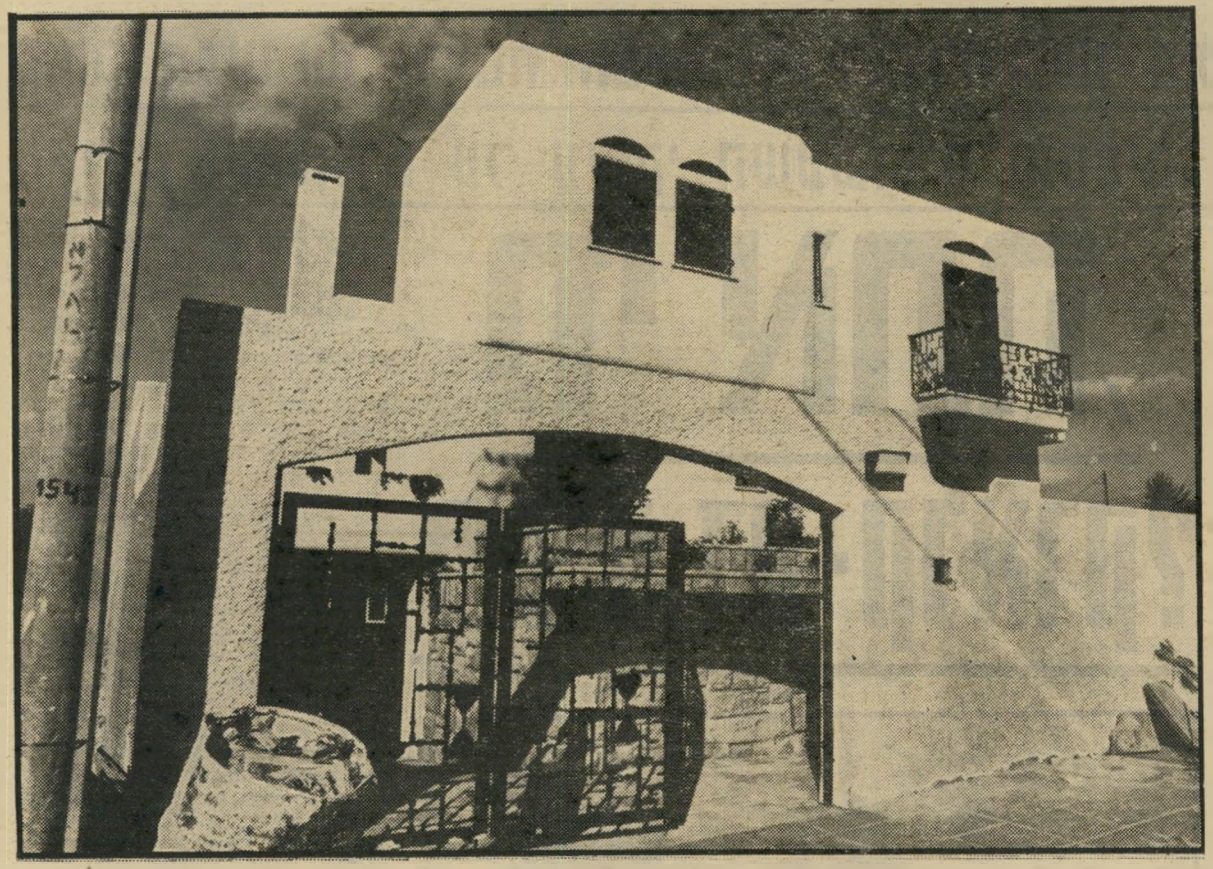
שטרוזמן ביטל את החלטתו של השופט עמיקם פיאלקוב, והחזיר את הדיון לשופט־הדר בבית־המעצר, לא במוסד.

מאחר שכל חשוד הוא בחזקת זכאי, ויש חשש כי האיש יכול להינזק נזק נפשי חמור על־ידי מעצר רגיל, ביקש וגמן לערער גם על החלטה זו.

כצפוי, בוטלה גם החלטתו זו של פיאלקוב על־ידי השופט המחוזי דויד וולך. השופט ציווה לאפשר בדיקה פרטית של הדר על־ידי רופא־נפש. הוא קבע שאם יש חשש לנזק נפשי לחשוד, יש לאפשר את המשך מעצרו בבית־חולים, ולא בבית־המעצר.

באותו יום שבו נעצר הדר לעוד 15 יום התפרסמה בעיתונים ידיעה האומרת, כי שישה מחברי הנהלת הסוכנות נמצאים בחו"ל, ועוד שיבעה עומדים לצאת לשם בקרוב. נודע גם, כי קופת הסוכנות היהודית ריקה.

הדר אינו נראה די גדול כדי לגרום לכל התוצאות הללו.

הוויכוח שלי הדר בהרצליה־פיתוח
לאן הלך הכסף?

עשרים מיליון לירות הן סכום נכבד אפילו בתנאי האינפלציה של היום. ושימעון הדר דוחה בכל תוקף את האשמה כי גנב סכום זה מהסוכנות וממישרד־הקליטה.

לדבריו, זוהי עלילה שפלה, שמישהו מעוניין להטילה על כתפיו שלו. אמנם, תנאי־העבודה ודרכי־איסוף הכסף בסוכנות היו בלתי־שיגרתיות, אך הוא מעולם לא נטל אגורה מכל זה לכיסו.

הדר היה ממונה על המחלקה להבאת סטודנטים מחו"ל לישראל. הוא נחשד בכך שגבה מהם סכומים גדולים, שלא היו חייבים לשלמם. הוא נחשד על־ידי המישטרה בניהול מישרד־נסיעות פרטי, ובכך שהכניס את הכספים שאסף לכיסו.

העניין התגלה כאשר אב התלונן ששילם להדר סכומי־כסף מיותרים, וכי, כאשר התגלה סיכסוך ביניהם, הכשיל שימעון הדר את בתו בבחינות־הבגרות.

מוצא פיו של שוטר

החוקר המישטרתי, שלמה רבלסקי, החל חוקר בעניין לפני יותר מחודש ימים. במשך תקופה זו הוארך מעצרו של הדר כמה פעמים לפני שופטי־השלום התורניים.

בכל מיקרה של הארכת המעצר, חזר רבלסקי בפני השופט על חשדות המישטרה, על־כך שהחשוד עלול להזיק לחקירה אם ישוחרר, ועל כך שהוא עלול להעלים מיסמכים. רבלסקי היה נחקר אז על־ידי סניגורו של הדר, עורך־הדין הנודע אורי וגמן, והשופט היה נותן את החלטתו.

בפעם האחרונה שבה הובא הדר לפני שופט־השלום, עמיקם פיאלקוב, לשם הארכת מעצרו, ביקש חוקר־המישטרה את המשך המעצר ל־15 יום. כאשר קם וגמן לחקרו על מה שעשתה המישטרה במשך הזמן שבו היא מחזיקה בהדר, הפתיע השופט פיאלקוב את הנוכחים וקבע כי לסניגור אין זכות לחקור את איש־המישטרה. הוא גם לא הסכים שהסניגור יסכם לפניו, אחרי תום שמיעת הבקשה.

קורבן חמים של סחיטה וחטיפה, או ראש־חץ של המאפיה הבינלאומית המנסה להשתלט על עיסקי השעשועים והסמים במדינת ישראל?

מי אתה, פיליפ דה־קלארק?

האם השלום המתקרב הביא לישראל את הסנוניות הראשונות של המאפיה הבינלאומית? שאלה זו התעוררה השבוע אגב אורחה, במישפטם של האחים דורון. עד־התביעה הראשי במישפט זה, פיליפ דה קלארק, הוא תייר נוצרי מבלגיה. מדוע בא להתגורר בישראל? האם בא כדי להיות קרוב לגרושתו היהודיה שעלתה לישראל עם ילדיהם ומתגוררת באשדוד, או אולי בא כשליח של המאפיה הצרפתית והוא מנסה להשתלט על עסקי הבידור ו־הסמים במדינה, כפי שעלה השבוע בעדות בבית־המישפט.

לפי גירסת התביעה, שאותה מייצג ה־פרקליט עמרם בלום, פיליפ הוא תמים כתינוק בן יומו. פרצופו הלבנבן, שערו הבלונדי העשוי בקפידה, וחליפותיו המהו־גנות והמרובעות מעידות, לכאורה, על אישיות כזו. הוא בא כתייר, וכאשר ראה כי מועדון־הלילה שבאופנה, פיקוקס, הוא עסק מצליח, השקיע בו בחודש מאי השנה 50 אלף דולרים. בסכום זה קנה 20 אחוז במועדון.

רק חודש ימים אחר־כך היה מוכן למכור את חלקו זה בהפסד ניכר. והוא אכן עשה זאת והפסיד 15 אלף דולר בחודש אחד. לכאורה, מעידה גם התנהגותו זו על תמימות של אדם שנפל בפח. תייר תמים שלא הבין מאומה בעסקי השעשועים ומועדוני־הלילה של מדינת ישראל, אשר חשב כי הוא משקיע כסף ב„ביזנס" מהוגן.

יאכטה מפוארת תהפוך קאזינו צף

והתברר לו לפתע כי שניים מבעלי המועדון הורשעו על־ידי בית־המישפט המחוזי ב־תל־אביב בעסקי סמים קשים. התדהמה והפחד גרמו לו לצאת מכל העניין בעור שיניו, בכל הפסד כספי שידרש ממנו. העיקר להתרחק מרעה חולה זה, שאותה לא שיער בעת שנכנס כשותף למועדון.

כך עמד לו פיליפ על דוכן העדים בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, כאשר המתורגמן שלצידו מתרגם את עדותו ל־עברית מצרפתית. הוא סיפר את הצרות שנגרמו לו בשל שותפותו הקצרה במועדון. ההפסדים, מסתבר, לא היו רק 15 אלף דולר בחודש אחד. כמה אנשים שניסו לקנות ממנו את חלקו במועדון, לא הצ־ליחו, באו לגבות ממנו פיצויים באופן פרטי ובלתי־מתפשר. לדבריו הופיעו ב־ביתו באשדוד יוסף („טכסון") חיים, והאחים אשר ואבי דורון, וקטין נוסף, בחצות ליל החמישה ביולי השנה. הם נכנסו לדירה המפוארת, הסתובבו בתוכה בסכינים שלו־פות ודרשו ממנו סכום של 200 אלף דולר. סכום זה היה אמור לפצות אותם על ש־פיליפ העדיף את עורך הדין ציפיון חתם על פניהם, ומכר לו את חלקו במועדון.

לפי כתב־האישום, אחרי לילה של תל־אות, שבו נשדדו תכשיטיו ותכשיטיה של חברתו, ליזה שיטרית, כאשר מאיימים עליהם בסכינים שלופות, הם הובלו ליפו, ובבוקר נאלץ על־ידי טכסון ללכת לבנק. שם מכר דולרים, והמיר אותם בלירות ישראליות בסך של יותר ממיליון ו־300 אלף לירות. את הסכום הזה בהמחאות בנ־קאיות מסר לטכסון, שהפקידן בבנק. לאחר ימים קצרים הוציא טכסון מהבנק כמעט את כל הסכום, ונעלם.

דוקטור ג'ייקל ומיסטר הייד

פיליפ התמים והמפוחד, ניסה לפי הצעת חברו, חיים בואדנה, להתלונן במישטרה על הסחיטה, אך גם זה לא עלה בידו. השוטר דובר הצרפתית במישטרת אשדוד, לא האמין לאף מילה מדבריו, ואמר לו: „אם אתה לא רוצה צרות, אל תסתובב בתחנות מישטרה." פיליפ היה בטוח כי נקלע לעניין שהמאפיה והמישטרה משתפות בו פעולה. הוא לקח את חברתו ליזה, ויחדיו הסתתרו כמה ימים בבתי־מלון רחוקים מאשדוד. רק עורך־הדין ציפיון חתם, אשר שמע על המיקרה, הביא אותו שנית למישטרה, ואז נעצרו האחים דורון. טכסון נעלם ביניתיים עם הכסף.

לעומת דמותו של התייר התמים, הקר־בן למירמה, התגלתה בבית־המישפט השבוע, דמות שונה לחלוטין של פיליפ, כאשר עלה על דוכן העדים אשר דורון, 25, וסיפר את גירסתו שלו למיקרה. מדבריו התגלתה דמות שטנית ומתוחכמת, נציג של המאפיה הצרפתית, חבר של האחים זמור, שנשלח לישראל כדי להשתלט על עסקי השעשועים והסמים במדינה. לדברי דורון אמר לו פיליפ כי בא לישראל מכיון שעם השלום המתקרב לאיזור נפתחת תקו־פה חדשה לעסקי השעשועים והסמים ב־איזור. והוא מתכנן להשתלט על עסקים אלה.

פיליפ החל מסתובב במועדוני־הלילה של ישראל, כשהוא מצוייד מראש בהמלצות

הרואין בפחיות של בירה מייובאת

לאנשים מהעולם התחתון הישראלי. לדעתו של דורון היתה לפיליפ גם המלצה כזו אל טכסון.

דורון עוסק בקניה ומכירה וניהול של מועדוני־לילה. וכאשר בילה ערב אחד במועדון פיקוקס, ניגש אליו עורך־הדין ציפיון חתם, שהוא בעל מניות במועדון והכיר לו את השותף החדש, פיליפ דה־קלארק. הוא אמר לדורון שלפיליפ יש רעיונות מסחריים רבים היכולים לעניין אותו. פיליפ שאל את דורון אם יש לו רעיונות להשקעת כספים עבורו, ודורון אמר שיחשוב בעניין.

מאז נפגשו פעמים רבות ושוחחו על עסקים שונים ומשונים. פיליפ, שהפך ל־דברי דורון מד"ר ג'ייקל למיסטר הייד, העלה רעיונות שטניים של הברחות סמים קשים לישראל.

בחקירת הסניגורית, נירה לידסקי, סיפר דורון שפיליפ שכר יאכטה מפוארת, ושלח אותה אל מעבר למים הטריטוריאליים של ישראל. הוא התכוון להקים עליה קאזינו צף, ובעזרת סירות מירוץ משוכללות להביא לשם לקוחות עשירים מכל מדינות האיזור. הוא התכון למכור שם גם סמים. כאשר נדמה היה לפיליפ שדורון חושש מעסקות סמים קשים, פן יתפס על ידי המישטרה, הסביר לו כי יש דרך לעשות זאת ללא כל סיכון. הוא סיפר שיש לו חבר בעל מיבשלות בירה בבלגיה. הוא יסדיר עם חברו זה שישלחו לישראל פחיות בירה, אשר בחלק מהן יוטמן הרואין. ובדרך זו יערימו על כל מישטרות האיזור.

כאשר פיליפ היה מתחיל לדבר על עסקים היה שוכח לסיים. עיסקה היתה גוררת עיסקה, ולפעמים נמשכו שיחות כאלה חמש ושמונה שעות. אולם מכל השיחות הארוכות הללו א יצא דבר. וזאת מפני שדורון, לדבריו, לא רצה להסתבך בעיסקות סמים. הוא שמע את פיליפ משו־חח על עיסקת חשיש גדולה גם עם טכסון.

דורון ניסה לעניין את פיליפ בקניית מועדוני־לילה כושלים, ופיתוחם. הוא הציע שיקנו ביחד את מועדון־הלילה טיפאני, למרגלות מלון דן בתל־אביב, אשר נשרף לפני שנים רבות, וכן את מועדון הלילה פלמינגו. גם עיסקה זו לא יצאה לפועל, מפני שפיליפ רצה לערב עסקי סמים בכל עיסקה כשרה.

נראה, כי עסקיו של דורון עצמו הצליחו יפה מאד. בגיל 25 היו בבעלותו שלוש מכוניות פאר. כאשר נעצר נמצאו ברשותו 47 אלף לירות במזומן שהיו לדבריו, רק חלק מרווחיו בדיסקוטק שמכר חודש לפני כן.

מה שברור הוא כי סיפוריו של אשר דורון הצליחו לשכנע את מישטרת ישראל לפנות לאינטרפול ולבקש פרטים על עברו הפלילי של פיליפ דה־קלארק. פניה זו עלולה להצמיח תוצאות ולברר את זהותו האמיתית של התייר הבלגי.

אילנה אלון

שימי "ידי" בתוך ידך

שימי את קרם הידיים החדש "ידי" בתוך ידך ... ותרגישי מיד בהבדל.
זהו קרם טיפוח הנספג בתוך ידייך טוב יותר מכל קרם אחר.

★ הניחוח — נעים ועדין במיוחד.
★ מגן על ידייך מפני מים וחומרים כימיים.
★ מטפח ומעשיר את עור ידייך ומשאיר אותן נעימות למגע.

"ידי" קרם הטיפוח החדש של תיא — קבלי אותו בשתי ידיים. הוא הקרם הטוב ביותר להן.

להשיג בתמרוקיות מובחרות, בסופרמרקטים ובבתי המרקחת.

תיא

YADY – קרם הידיים של תיא.

ורשבסקי פריליך

מישרד ראש־הממשלה מפיץ בשולם חומר־חעמולה בסיגנון אנטישמי מובהק, המזכיר

הפרוטוקולים של זיקני ערב

כשצפו מיליוני בני־אדם במירקעי הטלוויזיה בשלושת המנחיגים שהתחבקו על מידשאות הבית־הלבן, האמינו שנפתח עידן חדש במיזרח־התיכון. הנשיאים ג'ימי קארטר ואנוואר אל־סאדאת וראש־הממשלה מנחם בגין, בישרו לכל באי־תבל על הולדתו של השלום הנכסף.

עתה התברר — בינתיים רק למתי־מעט וליחידי־סגולה — כי הטכס בבית־הלבן היה בלוף אחד גדול, שבצידו נרקמת מזימה שטנית להשתלט על ארצות־הברית של אמריקה. שותפים למזימה זו כמה מקרובי ויידידיו האינטימיים של ג'ימי קארטר, הנעזרים בכוחות בעלי עוצמה אדירה.

האם מבין הנשיא האמריקאי עצמו במה המדובר? או שמא אין הוא אלא בובה תמימה, שהמושכים בחוטים הגיסתרים עושים בו כרצונם?

מי שבוודאי יודע את התשובות על השאלות האלה הוא ראש־ממשלת ישראל. מישרדו טורח בשבועות האחרונים להפיץ חוברת מהודרת בשפה האנגלית, הכוללת פרטים מסמרי־שיער על המזימה השטנית, על אנשי קארטר ועל שאר העושים במלאכה הסודית, שמטרתה להשתלט על אמריקה ולהרוס את ישראל.

זוללים סטייקים ולוגמים שמפניה

„מקום טוב להתחיל את הסיפור," נאמר בחוברת, „הוא בין אוהלי הקירקס, הצבועים בצבעי־קיטש, שקישטו את מידשאות הבית־הלבן ב־26 במארס. שם קיפצו אלפי חוגגים־הוללים ומכובדים לפני מצלמות הטלוויזיה, הכריזו על שלום והתיישבו לזלול סטייקים וללגום שאמפניה. „אולם מצלמות הטלוויזיה לא הראו לעולם את הסיפור האמיתי של אותו היום. שהסתתר מאחרי הסיפור הזה. הן לא גילו לצופים כי שתי חברות פרטיות, צ'יס מנהאטן ובנק אוף אמריקה, שתרמו כספים למימון סעודת־השלום, משרתות מרצון את הנשק הסופי והמהפכני שהחל לפעול בשנת 1973.

„הן לא הראו כיצד אחיו של קארטר, חברו הטוב ביותר ועוד כמה משותפיו הפוליטיים והעסקיים של הנשיא, נוטלים חלק פעיל ותקיף במילחמה הסודית. הן לא גילו, שבאותו היום שבו נחתם הסכם השלום בוושינגטון, נפגשו בג'נבה המנהיגים הערביים של המאמץ החדש והסודי, על־מנת לתכנן אסטרטגיה חדשה וצעדים נוספים במאבקם.

„הצעד הראשון הוסווה פשוט כעוד העלאה של מחירי הדלק. מחיר חבית הדלק הועלה לסכום שלא היה צפוי מראש — 14.55 דולר לחבית..."

החוברת, שעל שערה השחור מופיעה דמותו האימתנית של ערבי, שהכופייה שלו עשויה מארג של דגל אמריקאי (ראה תמונה), נושאת כותרת מטילת־אימה: ההשתלטות! האיסטרטגיה הערבית הסודית לקנות את אמריקה.

הסיגנון, האיורים, תמונת־השער והרעיון המרכזי — קשר של קומץ אנשים מזרי־אימה, להשתלט על העולם תוך קידוש כל השיטות והאמצעים — מזכירים את החיבור המזוויע ביותר שחובר אי־פעם בידי אנטי־שמיים: הפרוטוקולים של זקני ציון.

הפרוטוקולים, שסבבו בעולם במאות מהדורות ובעשרות שפות, הופצו בשנות ה־'20 וה־'30, במיליוני עותקים, הפכו רב־מכר בגרמניה הנאצית. היום יודע כל אדם שפוי בדעתו, כי יצירה אנטי־שמית זו, שהתיימרה להוות הוכחה בדוקה לקיומו של קשר יהודי עולמי, לא היתה אלא מעשה זיוף מחריד.

אומר על כך אחד מבכירי חוקרי האנטישמיות והפרוטוקולים, יהודי יליד לונדון בשם נורמן כוהן:

„המיתוס על הקשר היהודי העולמי הוא גירסה מודרנית של אותה מסורת דמונולוגית עתיקה. על־פי מיתוס זה קיימת ממשלת־סתרים יהודית אשר, באמצעות רשת חובקת זרועות־עולם של סוכנויות ואירגונים מסווים, חולשת על מיפלגות פוליטיות וממשלות, על העיתונות ודעת־הקהל, על הבנקים ותהליכי הכלכלה. ממשלת־הסתרים פועלת, כביכול, על־פי תוכנית קדמונית, ומטרתה אחת: להגיע לשילטון יהודי בעולם כולו; והיא אף עומדת לכאורה על סף השגת מטרתה הנפשעת. בהזיה זו מתמזגים שרידי הסיוטים הדמונולוגיים מימי־קדם עם חרדות ואיבות מודרניות מובהקות..."

King Faisal swung his rifle in the direction of America as the cameras snapped away.

האייב הבוגדני

המלך הסעודי פייסל מכוון את הרובה שלו אל אמריקה — כך מוסברת התמונה, בניסיון לחשוף את פרצופו של מי שהיה ידוע כידידה של ארצות־הברית. ההנחה האוירלית המובלעת בין השורות: אפשר לפגוע במעצמה האדירה באמצעות רובה, אם יודעים לנצל כהלכה את הרגע המתאים ביותר.

מתכננים ערביים ומשתפי־פעולה

במישרד ראש־הממשלה הדברים האלה ידועים. ראש־הממשלה הרי מחזיק עצמו כמומחה לאימי האנטי־שמיות ואילו מנכ"ל מישרדו, אליהו בן־אלישר, אף חיבר ספר־מחקר, קשר ההשמדה, שדן במדיניות הרייך השלישי כלפי היהודים. ובכל זאת יצאה החוברת ממישרדם, והיא מחולקת מטעמם לאח"מים.

לפני כחודשיים וחצי, לדוגמה, חולקה החוברת, כשהיא מכורכת בתיק קרטון הנושא את סימלה של מדינת־ישראל, לחברי המישלחת של המגבית־היהודית־המאוחדת, שבאו לארץ בשליחות מיוחדת לראש־הממשלה.

וכה נכתב בה:

הסיפור שיסופר כאן מתאר את התפתחותה של מילחמת ששת השנים. מילחמה המקיפה את העולם כולו, ושבה מעורבות עשרות מדינות. מילחמה שבה נוקטים בטאקטיקות ובטכניקות חדשות ומהפכניות. מילחמה שמתכננים הם ערבים, הנעזרים במשתפי־פעולה אמריקאים חשובים.

זהו סיפור על נשק חדש, שהפוטנציאל המחריד שלו, לגרום תוהו־ובוהו עולמי ורצות, עולה על כל מה שהיה בידי מדינות העולם, להוציא, אולי, את הפצצה האטומית.

זהו סיפור על שלום רועש ומילחמה שקטה. זהו סיפור ארוך ומסובך, המשתרע על פני שש שנים של מאמצים מצד תריסר

7 סעיפי אימה מצויירים כשבעה צינורות של דלק, אחוזים בידו של אלמוני, שאינו לובש חליפה בנוסח מערבי, אלא גלאבייה של איש־מידבר ערבי.

בדברי ההסבר נאמר, כי הערבים הצליחו לחדור אל העילית החברתית־פינאנסית־צבאית־פוליטית של אמריקה, באמצעות מסע ממומן בפטרו־דולרים, שנסחטו מהצרכנים האמריקאיים עצמם.

סיסמות של „שמירמר"

מדינות ערביות.

זהו סיפור על המאבק המתמשך לחסל את המדינה היהודית במיזרח־התיכון. זהו דין־וחשבון על אופנסיבה שקטה, שנועדה לערער את הביטחון ואת החיים הטובים של 200 מיליון אמריקאים.

הנשק הערבי הסופי הולך ומשתכלל. ולמרות שהעולם חוגג את השלום הישר־אלי־מצרי, שהונדס על־ידי הנשיא קארטר, ממשיך נשק זה לפעול במלוא עוצמתו.

נשק זה הוא כסף... והמערכה, המתנהלת בארצות־הברית לאורה של אסטרטגיה בת שבעה מהלכים, כבר סחפה כל אזרח אמריקאי והפכה אותו לרגלי על לוח השח־מת הערבי העולמי...

עד כאן לשון החוברת.

מחבר החוברת הוא יהודי אמריקאי בשם יו לוינס, שהתפרסם כמומחה לחקירות עיתונאיות. את תולדות „הקשר הערבי ל־השתלט על אמריקה" פירסם לראשונה ב־ריבעון יהודי־אמריקאי בשם אקסלו.

מה טעם ראה מישרד ראש־הממשלה ל־העתיק את מימצאיו של לוינס ולהפיצם בתיק־הסברה רישמי מטעם מדינת־ישראל? יתכן שאת התשובה לכך אפשר למצוא במחקרו של נורמן כוהן, שהבחין בצד אירוני מסויים במיתוס על הקשר היהודי העולמי להשתלט על העולם. שהרי מיתוס זה, שהגיע לניסוחו העיקבי והקטלני ביותר בשנות ה־'20 וה־'30, נפל על ראשי ה־יהודים כשהיו מפולגים יותר מאשר אי פעם בעבר. חרדים וריפורמים, שומרי־מיצוות ואדישים, מאמינים ואגנוסטים, ציונים ומתבוללים, ימניים ושמאליים — ובנוסף לכל אלה עוד רבים שהתנכרו ל־חלוטין למוצאם היהודי. וכי במצב כזה כשרים היו היהודים להשתלט על העולם?

קובע כוהן: „לכל זה לא היתה שום השפעה על המיתוס ועל מפיציו, הואיל והם היו משוכנעים ממילא כי כוחות השחור (במיקרה זה: היהודים), אפילו ילבשו צורות ומסווים שונים, הרי במטרותיהם הסופיות הם מלוכדים."

כנראה שנמצאו במישרד ראש־הממשלה אנשים, שהאמינו באמת ובתמים כי הקשר הערבי להשתלט על אמריקה הוא אכן אמיתי, מסוכן וברי־מימוש. על מיתוסים מ־סוג זה כבר כתב כוהן, שהם טומנים בחובם „כושר מפתיע להפוך בני־אדם מסויימים לקנאים עיוורים, שבינתם אטומה לכל טיעון הגיוני או הוכחה, ואף להטריד ולבלבל במידה זו או אחרת את דעתם של בני־אדם רבים, נבונים לכל דבר."

מועמד לנשיאות ורב־מרגלים

מי הם, אם כן, שבעה המהלכים של המאבק הערבי להשתלט על אמריקה?

● **המהלך הראשון** — רכישה של נכסי דלא־ניידי, שהסתכמה עד כה במאות אתרי־רכוש, כולל בנקים, בנייני מישר־דים, מלונות, קרקעות וחוות־בקר.

● **המהלך השני** — צבירה של ניירות ערך מכל הסוגים והמינים. לשם המחשה מתפרסמים בחוברת נתונים של מישרד־האוצר האמריקאי, המוכיחים כי כמות ה־כסף הערבי שהושקעה באיגרות מישרד־האוצר האמריקאי לבדו הרקיעה שחקים בשנים האחרונות. אם ב־1973 השקיעו ה־ערבים רק 2.2 מיליארד דולר באיגרות אלה, הרי כעבור שנתיים הסתכמו השק־עותיהם בתחום זה ב־10.7 מיליארד דולר.

וזה עדיין אינו מספק את מתכנני ה־השתלטות הערבית על אמריקה. החוברת מזהירה, כי מילבד הרכישות הגלויות, ש־עושים הערבים בעצמם, הם משתמשים גם בטכניקה של „צד שלישי", כולל מדינות זרות — לא ערביות!

● **המהלך השלישי** — הפקדות בנקאיות לזמן קצר, לשם שימוש מיידי למטרות פוליטיות. לשם המחשה מתפרסם בחוברת הסיפור הבא: לפני ארבע שנים ניסתה אחת מוועדות הסנט האמריקאי לא־מוד את שיעור ההפקדות וההשקעות של זרים בבנקים האמריקאים. הוועדה ביקשה, שהבנקים יחשפו בפניה את המיסמכים ו־הדו"חות המתאימים, אך כוויית וסעודיה התערבות ואיימו על הבנקים, שאם אכן כך יקרה, יוציאו אלה את 7.3 מיליארד הדולר שלהם מן הבנקים האמריקאים ו־יעבירו אותם לבנקים אירופים. התוצאה: ועדת הסנט נכנעה לערבים!

ובכלל, קובעת החוברת, הקונגרס האמ־ריקאי מעולם לא הצליח להעביר חוק ה־מגביל השקעות ערביות באמריקה או מפ־קח עליהן. וזאת, כמובן, הודות להתערבות ערבית מאסיבית בעניינים הפנימיים של הגדולה במעצמות תבל.

● **המהלך הרביעי** — שיחוד באמצ־עות פטרו־דולרים. שפע הכסף המצוי בידי הערבים מאפשר להם לקנות, פשוטו כ־משמעו, קשרים ו„יועצים" בחוגים הגבוהים והקובעים של המינהל האמריקאי. בין אלה הידועים כקשורים עם הערבים או מופע־לים על־ידם — כמייצגים, יועצים ושכירים גלויים — מצויים, לדברי החוברת, מועמד חשוב לנשיאות, סנן־נשיא לשעבר, מנהל לשעבר של סוכנות הביון המרכזית, פקי־דים בכירים לשעבר באותה הסוכנות, סנ־טורים לשעבר, ביניהם מי שהיה יו"ר ועדת הסנט ליחסי־חוץ, האח של הנשיא ג'ימי קארטר, חבר קרוב של הנשיא, תובע כללי לשעבר, וכמה עוזרי שרים.

● **המהלך החמישי** — מיבצע לינ־קייג', להידוק קשרי הכלכלה בין חברות אמריקאיות ואינטרסים ערביים, לעידוד השקעות אמריקאיות בעסקים ערביים ו־לעידוד הייצוא האמריקאי לארצות ה־ערביות.

● **המהלך הששי** — פעולות פולי־טיות ישירות, באמצעות קבוצות־לחץ — לובי — מתוחכמות להפליא, הממומנות ישירות בכסף ערבי. המטרה: לשנות חו־קים, ליזום פעולות תחיקתיות ולמנוע אי־שורם של חוקים מסויימים, שאינם מוצאים חן בעיני הערבים.

דוגמה אחת: אישור מכירתם של מטוסי אף־15 לסעודיה. דוגמה שנייה: התערבות בפוליטיקה הפנימית, כפי שנעשה במיקרה של הסנטור פראנק צ'רץ', שחקר בזמנו, לדברי החוברת, עיסקות־מימון ערביות ו־ניסה להגביל מישלוחי־נשק למדינות ער־ביות. הערבים רגזו עליו והחליטו לנטרלו. מה עשו? חדרו למדיניותו של הסנטור, איידהו, והתחילו לפזר כספים על ימין ועל שמאל, במטרה לקדם מועמד פרו־ערבי שיתחרה בצ'רץ' בבחירות 1980.

● **המהלך השביעי** — מילגות־חינוך והשקעות בתחום החינוך. הערבים מנסים לחזק את הקשר שלהם עם אוניברסיטות אמריקאיות. לצורך זה השקיעו הרבה כסף באוניברסיטות ובקולג'ים אמריקאים — לפחות ב־75 מוסדות־חינוך אקדמאים, ב־מטרה לייסד חוגים ללימודים ערביים.

דוגמה טיפוסית: מענק של מיליון דולר, שנתנה סעודיה לאוניברסיטת דרום־קלי־פורניה, כדי להקים במיסגרתה קתדרה ל־לימודים ערביים. הסעודים התנו את ה־מענק בקבלת זכות־ויטו על מינוי מורים ומדריכי־הוראה והכניעו את שילטונות ה־אוניברסיטה.

בהזדמנות אחרת תרמו הערבים 1.5 מיל־יון דולר כמילגות־לימוד במכון הטכנולוגי אם־איי־טי, כדי לעודד לימוד ומחקר ה־קשור בחברות מידבריות. התנאי היה, ש־לא יתקבלו סטודנטים יהודים. אך כש־גילו שילטונות המכון התנגדות לתנאי מש־פיל זה, מצאו הערבים דרך כדי להתגבר על ההתנגדות. הם שלפו מחשבונות הבנק שלהם עוד כסף ושכרו את כל המומחים בתחום זה, כדי להעסיקם במכון סרטי. כדי לשכנע את המפקפקים בקיומו של קשר כל־ערבי להשתלט על אמ־ריקה, מסתמכים בעלי החוברת על מאמר מערכת של הירחון מידל־איסט מאגזין, שבו הוזהרו הלקוחות והמפרסמים בזו ה־לשון: „...העולם הערבי חזק כיום דיו, לא רק כדי להילחם למען הדברים שבהם הוא מאמין, אלא גם כדי לצפות מידידיו ומבני־בריתו שיעמדו לימינו... יש קונסנזוס בין הערבים, שעשיית עסקים עם העולם הערבי משמעותה נקיטת עמדה פוליטית המתאימה לאינטרסים הערביים ולזכויות הלגיטימיות שלהם."

כדי להגביר את האימה והרתיעה בקרב האמריקאים, שוקדים מחברי החוברת לחזור ולהדגיש, כי לאמיתו של דבר קונים ה־ערבים את אמריקה באמצעות כספם של ה־אמריקאים עצמם. וכדי לחזק את אמינות הגילויים בדבר הקשר הערבי, נאמר ב־חוברת כי אלה מתבססים על עדויות ו־מיסמכים רישמיים של הסטייט־דפרטמנט, מישרד־ההגנה, מישרדי האוצר, המיסחר והתעשיה, ועדויות שניתנו בקונגרס וב־בתי־מישפט פדראליים.

יתכן שאת הגושפנקה הישראלית הרישי־מית לחוברת נתן מישרד ראש־הממשלה מסיבה אחרת לגמרי: כדי להכין לעצמו אליבי ולצאת בריא ושלם מתחת להריסות מעמדה המדיני של ישראל בקרב דעת־הקהל וצמרת המינהל האמריקאי.

על „הקשר הקארטרי" זעק משתפי־הפעולה הי־אמריקאים עם „הקשר הערבי" — בהמשך.

"Takeover: The Secret Arab Strategy To Buy America" is reprinted from Expo: The Contemporary Jewish Magazine, published quarterly for the Federation of Jewish Agencies in Philadelphia.

היהודי החומם

המופיע תדיר בציורים אנטי־שמיים פינה מקומו לערבי הזו־מם. השתלטות! האיסטרטגיה הערבית הסודית לקנות את אמרי־קה — כך נכתב על שער החוברת האנטי־שמית — גם הערבים הם שמיים! — המופצת מטעם מישרד ראש־הממשלה בקרב אור־חים־חשובים־מאד. החוברת פורטת על נימים של פחד ושינאה.

במדינה

(המשך מעמוד 64)

חשבתי לנסוע, אך לפני שנסעתי אמרתי לה: יש פה אנשים מסוכנים שיכולים לאנוס ולרצוח אותך. ואז באתי לנסוע והיא אמרה לי ,עצור' ועלתה על הרכב."

כאשר עלתה שנית על המכונית היתה חנה כנועה וצייתנית. היא עברה למושב האחורי לפי בקשתו של קוממי. הבחור החל מנשק אותה ופשט את בגדיה ואחר־כך בעל אותה ללא התנגדותה. הם המשיכו בדרכם וחנה ירדה ליד המחנה של יונתן.

מסתבר שיונתן היה מודאג מאד משיחת הטלפון שקיבל קודם לכן מחנה. הוא פנה מיד לקציין התורן, וסיפר לו שחברתו נתונה בסכנת אינוס. הוא ירד להמתין לה בשער המחנה, ומכונית צבאית נשלחה לחפש אותה על הכביש הראשי.

כאשר הגיעה חנה לשער המחנה, נפלה לזרועותיו של יונתן המצפה לה. היא בכתה, ונראתה „המומה ומטושטשת" לדברי עדים. כאשר נשאלה מה קרה סיפרה ש־אחד, אופיר, עשה את זה ונקבה במיספר המכונית הצבאית שלו.

מיד אחרי שהתלוננה חנה במישטרה החלו מחפשים את קוממי, אך הוא הצליח להתחמק למשך כחודש ימים. תוך הזמן הזה הוא נסע למחנה של יונתן והציג את עצמו כבן־דוד אופיר, ושוחח עם יונתן על המיקרה. אז אמר לו יונתן שמיד אחרי האונס אמרה חנה: „קח נשק, ותיסע לפיקוד ותהרוג אותו בגלל מה ששה." קוממי הנדהם אמר לו: „אפילו מחבל שבא לארץ עם נשק לרצוח לא הורגים אותו."

חודש אחרי המיקרה התייצב קוממי בעצמו במישטרה ומסר הודאה מפורטת. הוא סיפר את כל קורות הערב, והדגיש כי בסופו של דבר באה חנה עימו במגע מיני מרצונה החופשי ולא התנגדה.

בעת המישפט כבר לא היתה חנה ב־ישראל. היא הספיקה להינשא לחברה יונתן והשניים עזבו את הארץ ונסעו לבלגיה. שניהם לא היו מוכנים לחזור למישפט.

פיתוי קטינים. כל הוכחות התביעה היו מבוססות על הודאתו של קוממי ו־אחרי שהשופטים בבית־המישפט המחוזי בירושלים שקלו היטב את העדויות הש־מכנעו כי המצב מגע את התנגדותה של חנה. ולכן היה בכך משום אונס.

„עלינו לזכור את המצב שבו נמצאה המתלוננת באותה שעה... שעת חשיכה בליל־שבת, בסביבה ערבית עוינת וזרה לה. ללא סיכוי למצוא תחבורה ציבורית בטוחה כשהיא בודדה לגמרי, כשבאוזניה מהדהדים דברי הנאשם שבמקום שבו הו־רידה מהרכב אחרי שסרבה לשכב עימו, יש אנשים מסוכנים שיכולים לאנוס ולר־צוח אותה. בנסיבות אלה אין לראות ב־עובדה לעצמה שהמתלוננת חזרה ועלתה לרכב משום הסכמה לבעילה שאירעה בכביש הצדדי לאחר נסיעה של עוד כיברת דרך.

„אפשרי שמעשהו של הנאשם מהווה גם איום במובן סעיף 34, אם כי איום עקיף ולא ישיר. למה הדבר דומה, לאדם הנוסע עם אשה בפארק שבו מהלכות חופשי חיות טרף ומעמיד בפניה את הברירה או לשכב עימו במכוניתו, או לרדת מן המכונית תוך סיכון מחיות הטרף."

למרות שבעת מישפטו חזר בו קוממי מעדותו במישטרה, ובעיקר מהעובדה ש־הוריד אותה בצומת מפני שלא רצתה לקיים את חלקה בעסקה, לא האמין לו בית־המישפט. בניגוד למישפטי מין, ה־מבוססים על עדותה של המתלוננת לא היה כאן צורך בסיוע. שהרי כל המישפט הוכח מפיו של הנאשם. היה רק צורך בדבר מה נוסף על עדותו, וזאת מצאו השופטים לרוב מעדויות של אנשים נו־ספים.

בית־המישפט אף גינה את צורת עדותו של קוממי בבית־המישפט כאשר אמר: „לו היא היתה מבוגרת ממני ביומיים הייתי אומר שהיה כאן פיתוי קטינים."

קוממי הורשע בעבירת אונס ונפסקו לו שלוש שנות מאסר.

עורך־הדין חיים מישגב הגיש ערעור לבית־המישפט העליון. הוא טען שלא היה כאן אונס. „הרי חנה יכולה לרדת ולחכות לטרמפ אחר. האם אפשר לומר שצומת רמאללה דומה לפארק שבו מהל־כות חיות טרף חופשיות?" שאל הסניגור.

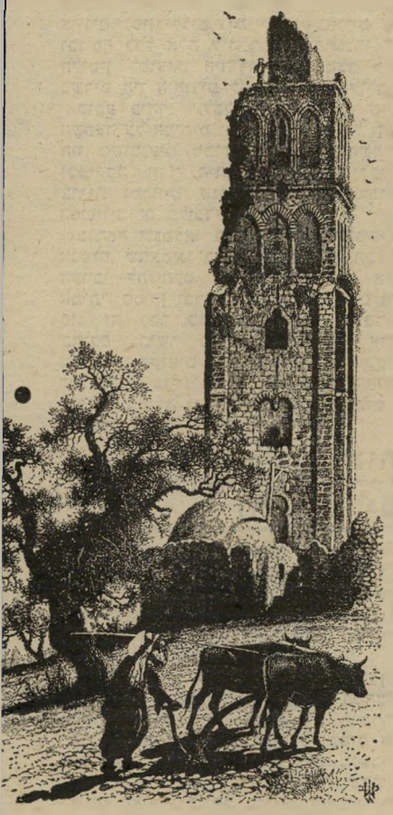
מסתבר שבית־המישפט העליון לא הוש־פע מטיעון זה, שכן הוא דחה את הערעור על ההרשעה, אך עדיין מעיין בערעור על חומרת העונש.

בספר שכתבו בצעירותם, קבעו דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי כי הפלסטינים הם היהודים האמיתיים

ד"ר אם יתכן כי ג'ורג' חבש, מנהיגה הקיצוני של החזית העממית לשיחרור פלסטין, הוא צאצא למישפחת איכרים יהודיים, שלא נטשה מעולם את הארץ ולא יצאה לגלות?

האם אפשר להאמין לגירסה כה דימ־יונית, שלפיה אין קנאותו וקיצוניותו של חבש, אלא גילגול מודרני של הקנאות היהודית המפורסמת, שהציתה את אש המרד בליבו של בר־כוכבא?

אילו היו דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי חיים היום, יתכן שהיו משיבים על

למרגלות המיגדל ברמלה*

מיהו יהודי?

כך בחיוב. שכן, זוהי המסקנה ההגיונית מספר פרי־עטם, שאותו כתבו לפני יותר משישים שנה בארצות־הברית, אחרי שגור־שו מן הארץ בצו המושל התורכי.

הספר, שנקרא ארץ־ישראל בעבר ובהווה, נכתב במקורו באידיש. הוא הוצא לאור בניו־יורק, ב־1918, על־ידי חבריהם לדעה של המחברים, אנשי מיפלגת פועלי־ציון באמריקה**. בן־גוריון מספר בזכרונותיו, כי „הספר עשה רושם גדול ו־4,000 האכ־סמפלרים נמכרו תוך שבועות אחדים." אלא שמאז נשתכח הספר כליל, ודבר קיומו היה ידוע רק למתי־מעט חוקרים.

לימים הפכו שני המחברים מנהיגיה של מדינת־ישראל. בן־גוריון היה ראש־הממ־שלה ושר־הביטחון הראשון של המדינה החדשה, בן־צבי היה נשיאה השני. איש מהם לא היה מעוניין, כנראה, להוציא

* הציורים בכתבה זו נלקחו מתוך הספר של בן־גוריון ובן־צבי.

** הספר הוקדש „לזכרון חברנו ורענו דוב בורוכוב, עליו השלום".

פקח עיניים ואוזניים!

כולם מבטיחים לך בחצי חינם... בדוק אצל כולם ו...בוא אלינו! מצפה לך הפתעה נעימה.

המחבר הגדול והמרשים של:

• טלויזיות צבעוניות
• מערכות סטריאופוניות

בתנאים כמותם עדיין לא שמעת!

מקול MS

ת"א, קינג ג'ורג' 47 (בחצר), 290485
בית יונים, אבן גבירול 113

אורינטל
האשי * האשי גען של בושם * Hashi

יש לך חבר שאוהב ענין??

תני לו הערב את הספר המשגע

מילים זרות

כתובות קיר עסיסיות כמו שהחברה כותבים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

לאור מהדורה עברית של הספר. כך העלו העותקים הבודדים בשפת אידיש אבק על מדפיהם של כמה סיפריות וארכיונים סגו־רים לקהל.

החודש זכה הספר לראות אור בעברית, בהוצאה מהודרת של יד בן־צבי והמכון למורשת בן־גוריון. החיבור הישן, שמתוכו ניתן להסיק כי יאסאר עראפאת, למשל, אינו אלא בן למישפחה יהודית עתיקה, הוקדש דווקא לרחל ינאית בן־צבי, אל־מנהג הקשישה של בן־צבי, הידועה כחסי־דה נלהבת וקנאית של התנועה למען ארץ־ישראל השלמה.

שורשים עמוקים

„ארץ־ישראל יש איפוא בערך כ־800 אלף תושבי־קבע לא יהו־סים. כדי להמחיש את הזרות, ואפילו הבוז, השוררים בין הבדואי, שהוא „הער־בי האמיתי" לבין האיכר המעבד את אד־מתו, מצטטים בן־גוריון ובן־צבי מימרה השגורה בפי הבדואים עד ימינו: הבדו־אי — שליט העולם, הפלאח — חמורו של העולם.

מסקנת המחברים: הפלאחים של ימינו הם אותם הכפריים, שאותם מצאו הער־בים לפני 1,300 שנה, כשכבשו את הארץ.

אולם מהו מוצאם האמיתי של אותם כפריים? לא היו אלה יוונים ורומאים, שהרי ידוע כי היוונים ששלטו בארץ, והרומאים שכבשוה מידיהם, התגוררו בעי־קרם במושבות עירוניות, בערי־הגמל ועל דרכי המיסחר החשובות, שביתרו את הארץ לאורכה ולרוחבה. תושבי הארץ, לפי דעתו של הירונימוס, היסטוריון מן המאה הרביעית, שעליו מסתמכים בן־גוריון ובן־צבי, לא דיברו יוונית או רומית, אלא ארמית — „שפתם של המוני־העם היהודים בימי חורבן הבית, שפה שהשתמשו בה הרבה בספרות התלמודית והרבנית."

טוענים מחברי הספר ארץ־ישראל בעבר ובהווה: החל במאה הרביעית ואילך גדל מיספר הנוצרים בארץ, שכן ההמונים ה־בורים והמדולדלים, בעיקר האיכרים ה־קשורים לאדמתם, קיבלו את עול הדת החדשה, כתוצאה מגזירות ורדיפות. ההת־נצרות פטרה אותם מצרות, והבטיחה להם עולם ומלואו, אך המרת הדת לא היתה כנה ולא נעשתה מתוך הכרה. עובדה היא, שאחרי הכיבוש הערבי המירו אותם המו־נים עצמם, באותה קלות ובאותה מהי־רות, „את הנביא מנצרת בנביא ממכה".

דם כנעני

ב שבוע שעבר התלונגה אחת מן המתנחלות באלון־מורה, כי סילוק ה־מתנחלים מהמקום כמוהו כסילוקו של אב־רהם אבינו מהמקום. אלא שאם לוקחים דברי בן־גוריון ובן־צבי ברצינות, הרי שדווקא הפלסטינים של רוג'ייב הם הם הצאצאים האמיתיים של אותו אב קדמון.

צמד המחברים, ששמרו על חברותם ה־הדוקה עד יומם האחרון, טוען כי כיבוש ירושלים על־ידי טיטוס וכישלונו של בר־כוכבא לא רוקנו את הארץ מהמוני האי־כרים היהודיים, וכי אלה לא פסקו מער־לם לעבדה ולסקלה. „אפשר מאד," טוענים השניים, „שנמזג דם כנעני, במידה מרובה או פחותה, ביהדות ארץ־ישראל. אבל ה־טענה שהאיכרים ששרדו בארץ הם כנע־נים דווקא, ואילו יהודים היו רק אלה שכלו במילחמות, או היגרו לארצות את־רות, טענה זו מופרכת מעיקרה. ...בלחץ השילטונות הזרים, הגזירות והרדיפות, בח־רו תושבי העיר, המעמדות של בעלי היכו־לת וההשכלה, לנטוש את ארצם ולהגר לארצות חופשיות יותר, כגון בבל. אבל האיכר היהודי, כמוהו ככל איכר, לא במהרה ניתק עצמו מאדמתו, שרוותה זי־עתו וזיעת אבותיו."

הוא רק המיר את דתו — תחילה הפך נוצרי־מאונס ואחר־כך הפך מוסלמי, ב־פחות אונס.

השפה והאמונה

ראז החל תהליך הנקרא בפי המחברים „הערביזציה של תושבי ארץ־ישראל". שפת הדיבור הארמית הוחלפה אט אט ב־ערבית. במשך תקופה מסוימת השתמשו אוכלוסי הארץ בשתי השפות — הארמית והערבית, עד שהראשונה נידחקה הצידה ופינתה את הבכורה לשנייה. „עד היום," טוענים בן־גוריון ובן־צבי, „לא נמחקו כליל סימניו הארמיים המייוחדים של ה־ניב הפלאחי."

וכמו השפה, כן האמונה. „נוסף על כך שעיקרי האיסלאם היו קרובים יותר בהר־בה ליהדות מעיקרי הנצרות, גילו הכוב־שים החדשים (הערבים) התנהגות דמוק־רטית יותר משגילו השליטים הנוצריים... הכלל האיסלמי, לפיו, כל המוסלמים אחים, לא נשאר בחינת אות מתה, כמו האהבה והאחווה של הנצרות. לגבי מי ש־קיבלו עליהם את דת האיסלאם, בוטלו כל ההבדלים, לא רק המדיניות והאזרחיות; גם ההבדלים החברתיים נימחו כימעט כליל. ליסוד דמוקרטי זה של האיסלאם נודעה השפעה מייוחדת על מעמד האיכרים."

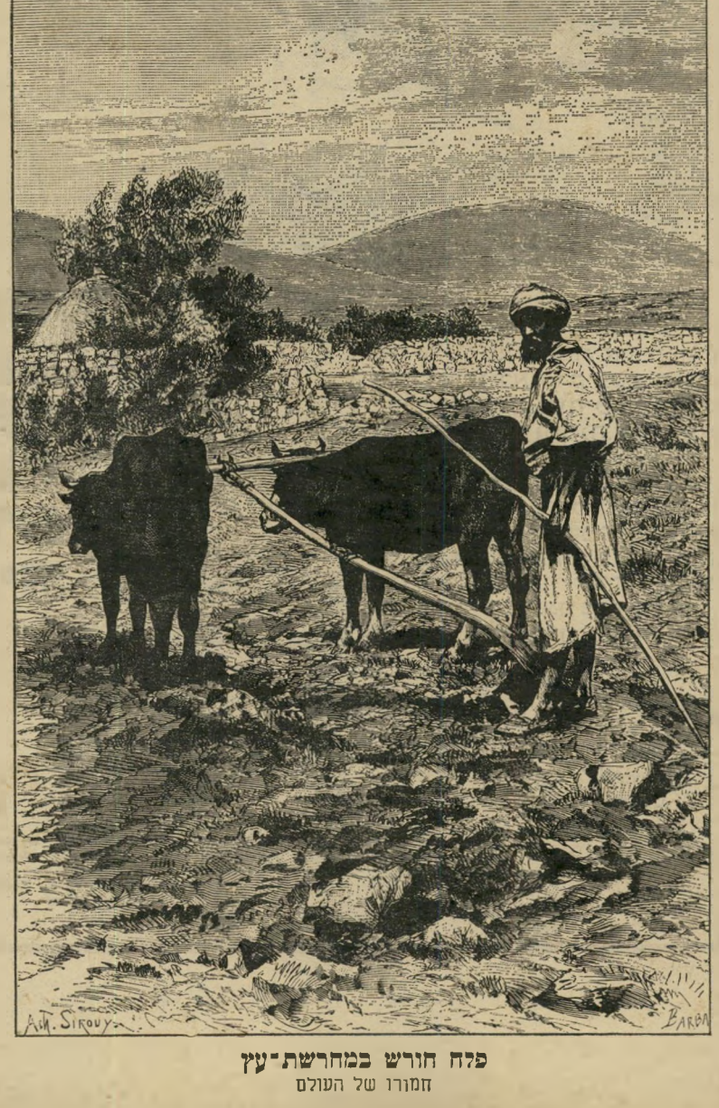
בפרק מייוחד, הקרוי מסורות יהודיות בקרב הפלאחים, בוחנים שני המחברים את שמות הכפרים הערביים בארץ ומגיעים למסקנה, שכרבע מכל הכפרים שהיו קיי־מים אז בארץ עדיין נקראים בימינו באותם שמות עבריים, שהיו להם בימי יהושע בן־נון, דויד המלך, עזרא הסופר, יוסף בן מתתיהו הכהן ורבי יהודה הנשיא. מכלל 850 כפרים בחלקה המערבי של הארץ, כ־210 נקראים בשמות מן התנ"ך והתלמוד.

לדוגמה: כפר עאנה הערבית היא אונו העברית, בית דגן היא בית דגון, עין שמס היא בית שמש, עין כרם היא בית הכרם, אסדוד היא אשדוד, אל־ג'ורה היא יגור, אנדור היא עין דור.

והרשימה ארוכה: דבוריה (דברת), צפו־ריה (צפורי), עמקא (בית העמק), עראבה (ערב), ג'יש (גוש חלב), יקוק (חקוק), יארון (יראון), מג'דל (מגדלא), מעלול (נהלל), בית נובא (נבו).

פוסקים בן־גוריון ובן־צבי: הפלאחים, שנעשו ערבים, שמרו את סימני מוצאם היהודי והנהילו אותם מדור לדור.

ומסכמים שני הציונים עולי־הימים, ש־הפכו ברבות הימים מנהיגי היישוב היהו־די בארץ: „רוב מניין ורוב בניין של הפלאחים בארץ־ישראל המערבית אחי־דים מבחינת חזותם החיצונית ומוצאם, ובעורקיהם נוזל ללא ספק דם יהודי רב — מאותם איכרים יהודים שבימי הרדיפות ומעשי הדיכוי הנוראים ויתרו על דתם ועמם, כדי לעמוד בדבקותם ובנאמנותם לארץ היהודים."

פלח חורש במחרשת־עץ
חמורו של העולם

האדמו"ר עראפאת והרבי חבש

דים." כתבו בן־גוריון ובן־צבי בסיפרם, שעל הכנתו וחיבורו שקדו כשנה וחצי. „קרוב למחצית המיליון יושבים בכפרים — אלה איכריה ומעבדיה של הארץ, ה־קרויים פלאחין. זהו היסוד הכלכלי החשוב ביותר בארץ־ישראל, הקשור קשר אמיץ בקרקע, שבה היכה שורשים עמוקים שאין לנתקם. יהיה מוצאם אשר יהיה — אלה בני־העמל הקבועים של הארץ. אבותיהם ואבות־אבותיהם טמונים בשדות, שהירוו בזיעתם, ופעמים רבות גם בדמם."

שישים שנה לפני שנפתחו שיחות האו־טונומיה בין נציגי ישראל ומצריים כתבו צמד החלוצים הצעירים בלשון אזהרה, כי „שום מינהל נבון ושום מיישב מרחיק־ראות, השואף להשיב לקדמותה את הארץ שפרחה בימים עברו ולקומם את הריסו־תיה, אינו רשאי להתעלם מן הזכויות ומן האינטרסים של האוכלוסיה הפלאחית."

וכאילו שמשתתפים הם בוויכוח הגדול על אלון־מורה, קבעו בן־גוריון ובן־צבי, כי הפלאחים הם „אלמנט שאי־אפשר וגם אסור לעקרו מן הקרקע, וכל התיישבות הנעשית על־פי תיכנון ותכלית חייבת להק־פיד ולשמור על האינטרסים המדיניים והכלכליים שלו."

מי הם אותם פלאחים שבהם המדובר? מי שהפכו ברבות הימים מנהיגי המדי־נה־שבדרך ואחר־כך מנהיגי המדינה עצ־מה, כתבו בבחרותם, כשהיו מן הדמויות הבולטות של העלייה־השנייה, כי „התו־פעה המעניינת ביותר, המוכיחה את שיי־כותם של הפלאחים ליישוב היהודי הקדום היא, ללא ספק, הדימיון המופלא, ופעמים גם הזהות, בין חיי היום־יום של הפלא־חים ובין התיאורים של חיי היהודים בימי קדם, כפי שמשתקף הדבר בספרות היהו־דית העתיקה — התנ"ך והתלמוד."

גולדה מאיר פסקה בזמנו כי „אין פלס־טינים". באו מוריה ורבותיה בתנועת־העבודה והקדימוה בעשרות שנים בקביעה אחרת: יש פלסטינים, אלא שהם לא בדיוק ערבים, אלא יהודים!

חמורו של העולם

כ די יכבס את הנחתם מפליגים שני הצעירים היהודים, ילידי מיזרח־אירו־פה, אל עברה הרחוק של הארץ, כדי לגלות, שהכובשים הערביים של הארץ, ב־מאה השביעית, לא השמידו את האוכלוסיה החקלאית שמצאו בה, ואף לא נישלוה מעל אדמתה. „הם רק גירשו את השלי־טים הביזאנטיים הזרים, ובאוכלוסיה המ־קומית לא נגעו לרעה."

לשליטים החדשים לא היה עניין בעבו־דת אדמה. עניינם היה מדיני, דתי וכספי: לשלוט, להפיץ את האיסלאם ולגבות מי־

אל תחכי למקרה שישנה את דעתך על ביטוח עוזרת הבית

אם עדיין לא בטחת את העוזרת או המטפלת שלך, אפילו היא באה רק פעם בשבוע למספר שעות, תאלצי לשלם סכומים גבוהים ביותר במקרה של פגיעה בעבודה או בדרך אליה וממנה. האם תוכלי לשאת באחריות כה כבדה?

תשלום דמי הביטוח הלאומי עבור עובדת משק הבית שלך הוא קטן ביחס לשכר העבודה שאת משלמת וקטן מאוד בהשוואה לדמי הפגיעה שתצטרכי לשלם.

על כן, הכנסי בהקדם לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריך והסדירי את הביטוח לעובדת שלך. בעצם, את עושה זאת בשבילך.

לנוחותך תוכלי גם לשלוח התלוש הרצ"ב.

לכבוד
המוסד לביטוח לאומי
המח' ליחסי ציבור
שד' ויצמן 13, ירושלים

אבקש חוברת הסברה על ביטוח עוזרת בית

שמי .....

כתובתי .....

.....

המוסד לביטוח לאומי
לאורך כל הדרך

לשכת הפרסום הממשלתית • ג. שגיא • צילום: איתמר

אמנות

תערוכות

מגגות ירושלים

גלריה גבעון התל־אביבית, הפכה מיקד־שם של אוהבי הנוסטלגיה. תערוכת ציורי גגות ורחובות ירושלים של הצייר איבן שובל היא נדבך נוסף בשורת תערוכות, שבהן מתמקדת הגלריה בהארת תקופות שונות בחיי ארץ ישראל. אחרי תערוכות של אמני שנות העשרים והשלושים, ימי תל־אביב הקטנה, מציגה נעמי גבעון את נקודת מבטו של הצייר איבן שובל. ה־צייר, שציורי־הקיר שלו על צידו החיצוני־המערבי של היכל־התרבות בתל־אביב, מתארים את מבטו על תל־אביב, ממשיך ומראה את גגות ירושלים, כפי שראה אותם מכמה גגות בכיכר־ציון ובמרכז העיר.

הצייר מבליט בציוריו במיוחד את ה־בתים הישנים, ובעלי האופי המיוחד, ש־כמותם אין בונים כבר. למי שאינו מכיר את הצייר, נדמה שהציורים הם כמו מ־תקופה שחלפה ואיננה. אין הוא משתדל להכיס כל פרט ופרט לתמונה, אלא קטע מירפסת עם מעקה מסוגנן, כרכוב של חלון עם פיתוחים, ואפילו רק כמה קווים מרמזים. העיקר בציוריו היא התחושה, הטעם של ראיית העיר מזווית שונה.

קליגרפיה וכתם

העיסוק בכתב, כחלק מאמנות הציור, והשימוש בו כאחד ממרכיבי הציור — הפך פופולרי מאד בארץ ובעולם. הרגשת חוסר התיקשורת בין אדם לרעהו, הניכור וה־בדידות, דחפו רבים להשתמש במילים כתובות על בד או נייר כרקע לציור, כאשר ביניהן מסתתר המסר של הצייר, או הרגשות שחיפשו מוצא, ולאו דווקא במילים. כזאת היא תערוכתה של אמנית צעירה, לינדה זנדהאוז, בגלריה גורדון בתל־אביב.

על נייר המלא כתובים בצפיפות, על כולו או על חלקו, משרבטת הציירת בדיו או בצבע, כשהתוצאה המתקבלת, היא ל־עיתים מהנה ואסתטית, ולעיתים נראית לא בנויה או לא מכוונת. השימוש בקווי עיפרון אופקיים מזכיר את ציורי קופפרמן וציירים ישראלים אחרים, כמו בני אפרת בתקופות הקודמות, ועוד. לינדה מתגלה כאמנית רגישה, המגיבה על המתרחש בעולם האמנותי וגם על חוויות אישיות.

תיאטרון בציור

את אהבת חייו — הציור — משווה ה־במאי שמואל בונים לפילגש. את התיאטרון הוא משווה לאשה החוקית, שכן, ממנו הוא מתפרנס. אך למעשה, בכל פעם ש־היה במתח של פרמיירה, נהג לצייר מ־אחרי הקלעים את ידידיו השחקנים, ואכן, הם אלה המאכלסים את ציוריו. גם אם אין הציור עיסוקו הראשון במעלה, הרי הוא אהבתו האמיתית.

ברוב ציוריו החדשים, המוצגים בגלריה עמליה ארבב, מתמזג עולם התיאטרון עם עולם הציור. בקו מהיר ורוטט קורמות הדמויות עור וגידים, כשהצבע משמש ל־מתן אווירה, תמיד נעימה. למרות היותה תערוכה בצבע — שולט בה הצד ההישומי, וזה כוחו של בונים — מבט מהיר התופש את תמצית הווייית הדמות שהוא רושם.

כאילו סיפורים

בערב הפתיחה של תערוכת מאריס בי־שופס, בגלריה תלמה, היתה עלטה. בגלל העלטה לא באו רבים לתערוכה והוחלט לערוך פתיחה נוספת. הפעם, שודר שידור צבע בטלוויזיה, דבר שוודאי ריתק רבים אל המירקע, וציער מאד את בישופס.

הצייר, יליד ריגה שבלטביה, התגורר שבע שנים במוסקבה, שם הכיר גם את אשתו היפה ויקטוריה, שלה הוא נשוי זה שבע שנים. (המיספר שבע, הוא בר־מזל לגביו). היא נכדתו של השחקן ה־יהודי הנודע סלומון מיכאלס, ושהוצא ל־הורג בפקודת סטאלין, שחשש מאישיותו רבת־ההשפעה. מישפטי הרופאים הידועים לשימצה, החלו מיד אחרי הריגת מיכאלס.

שירבוט דיו של לינדה זנדהאוז
מילים כרקע

מאריס התייתם בגיל צעיר, ועזב את רוסיה לישראל, אחרי תשעה חודשי המתנה ל־אשרה. היום הוא אומר שהוא מאושר ו־מרוצה מאד בארץ.

הוא מודה שהוא מאמין באמונות טפלות. כשלא היה אור בגלריה, בפתיחה, הוא שתה וויסקי, ואחר־כך חשב שיברר כמה גפרורים נותרו לו בקופסה. אם המספר יהיה זוגי — הרי זה סימן רע, ואם פרט — סימן טוב. והנה, בקופסה היו שבעה גפרורים, ובשעה שבע התחדש הזרם.

לפני שלוש שנים, מספרים ידידיו של בישופס, זכה במדליית ארד בתערוכת קריקטורות בברלין המערבית. גם בארץ, מכירים כולם את הקריקטורות שלו, ש־התפרסמו במשך שנה שלמה, על עמוד שלם במוסף השבת של ידיעות־אחרונות.

בתערוכתו הנוכחית, הוא מציג בציורי צבע השמן שלו „כאילו סיפורים", של־טענתו אין שם כלום. הכל מורכב בהם מסימבולים שונים, שלאדם המכיר תרבו־יות שונות הם יאמרו משהו. למרות מבטו המחייך על העולם, הוא רוצה לעשות את התמונה רצינית יותר ממה שאפשר. הוא מחפש את הקשר להיסטוריה, ולכן משתמש במעגל סביב ראשי האנשים — סימבול המופיע בציורי האיקונות של ימי־הביניים. את אהבתו לטבע הוא מבטא בתיאור כלי־עבודה, וציורים מסויימים מזכירים מאד את ציוריו של ברויגל, אם כי הם הרבה יותר „מאורגנים" ולוגיים.

בציוריו של מאריס בישופס, המשתמש בקשת צבעים חומים־מעודנים, ניכר הני־סיון הרב של השימוש במכחול והיותו אמן שכלתני יותר מאשר ריגשי. זוהי חוויה אסתטית לכל המתבונן, ההופך שותף ל־עולמו התרבותי של אמן פופולרי מצד אחד, אך רציני מצד שני.

טופס לוטו
ששה X נכונים
והכסף שלך
בלוטו המזל בא לקראתך
מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

אורינטל
האשי * האשי געון של בושם * Hashi

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מזמתים להדברת תיקנים (ג'קים), תולעי עץ, חרקי ספרים וכנרים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

מיוחד לנעלי ילדים
דרשו משחת נעליים טוקסן תוצרת אנגליה.
משחה סמיכה ומכסה את כל הסריטות והשפשופים בנעלי עור, ב-40 גוונים.
להשיג בחנויות נעליים, המשביר לצרכן, כל בו שלום וחנויות בתי כל בו.
שיווק: טלפון 624865 ת"א

על המסלול

ז'קטים בעיקבות האינפלציה

כיצד להתלבש על פי צו־האופנה בימים אלה של אינפלציה דוהרת? אני מקווה שלא נצטרך לחזור לימי המנדט, כשהשל־טונות חילקו לאזרחים תלושים שתמורתם אפשר היה לקנות בד ולתפור חליפה.

אז איך עושים זאת? איך להגות מאופ־נה מתאימה ולא להפוך את הבלטות בחיפוש אחר אוצרות שאולי ההורים שלנו הסתירו בעת צרה? יש לי רעיון בשבילך. פשוט להוריד את דברי החורף מן המדף שבו איחסנת אותם, ולחפש את הז'קטים השונים.

האופנה השנה בעונת־המעבר ובעונת החורף מאופיינת על־ידי הז'קטים. הם מהווים מרכיב חשוב במלתחה השנה. הגז־רות שלהם הן גבריות, או קצרות, הקרו־בות יותר למותניים כשהצווארון תפור ב־סגנון המוכר כצווארון צעיפי. דשי הצווא־רון הרבה יותר צרים ויש ז'קטים נטולי צווארון בסגנון הסוודר. הסימן הבולט של הז'קטים האופנתיים הוא הכתפיים המוג־בהות וכדי להדגיש יותר את איזור הכת־פיים מוסיפים להם גם קישוטים או תפ־רים חזקים. יש ז'קטים המכווצים גם באיזור המותניים ונרכסים בעזרת כפתור אחד מלפנים. יש ז'קטים שההדגשות הן דווקא באיזור הגב, וזאת משיגים על־ידי כיווצים משני צידי הגב.

הז'קטים מופיעים במיגוון רחב של צו־רות. יש כאלה המחוייטים היטב ויש כאלה רחבים וארוכים שאפשר ללבוש אותם גם עם מיכנסי ג'ינס או עם כל לבוש ספור־טיבי אחר. כדאי בהחלט ללבוש את ה־ז'קט ולהקיף אותו בחגורה מעור, שגר־כסת באיזור המותניים בצורת קשר חופ־שי, או בצורת פרפר.

הבדים שמהם עשויים הז'קטים הם מ־פלגל או צמר רך או מבד טוויד שנקרא בלשון המיקצועית „עצמות הדג".

אם הז'קט המצוי ברשותך הוא חלק מחליפה חורפית, שלא יהיה לך לא נעים לפרק את החליפה, כלומר, להשתמש ב־ז'קט ולהשאיר את החצאית ללבוש אחר. אגב, שלא תהיינה אי־הבנות. גם בשעה שלובשים את הז'קט לא מוותרים על החצי השני — התחתון.

שני ז'קטים — אחד בגיזרת הקארדיגאן והשני בגיזרת הבלייזר
בעיצוב בתי האופנה האמריקאיים

ז'קט בגיזרה מאורכת ורחבה
מתכנן האופנה קאלווין קליין

ז'קט בגיזרה קצרה קרובה למותן ופפי אורך
מתכנן האופנה הצרפתי גי לארוש

ז'קט עם כתפיים מודגשות
מתכנן האופנה אוסקר דה־לרנטה

הז'קט נירכס על־ידי חגורה
מבית־האופנה כריסטיאן דיור

חדש בארץ

OMSA

OMSA
אומסה
12 Den extra extra fine

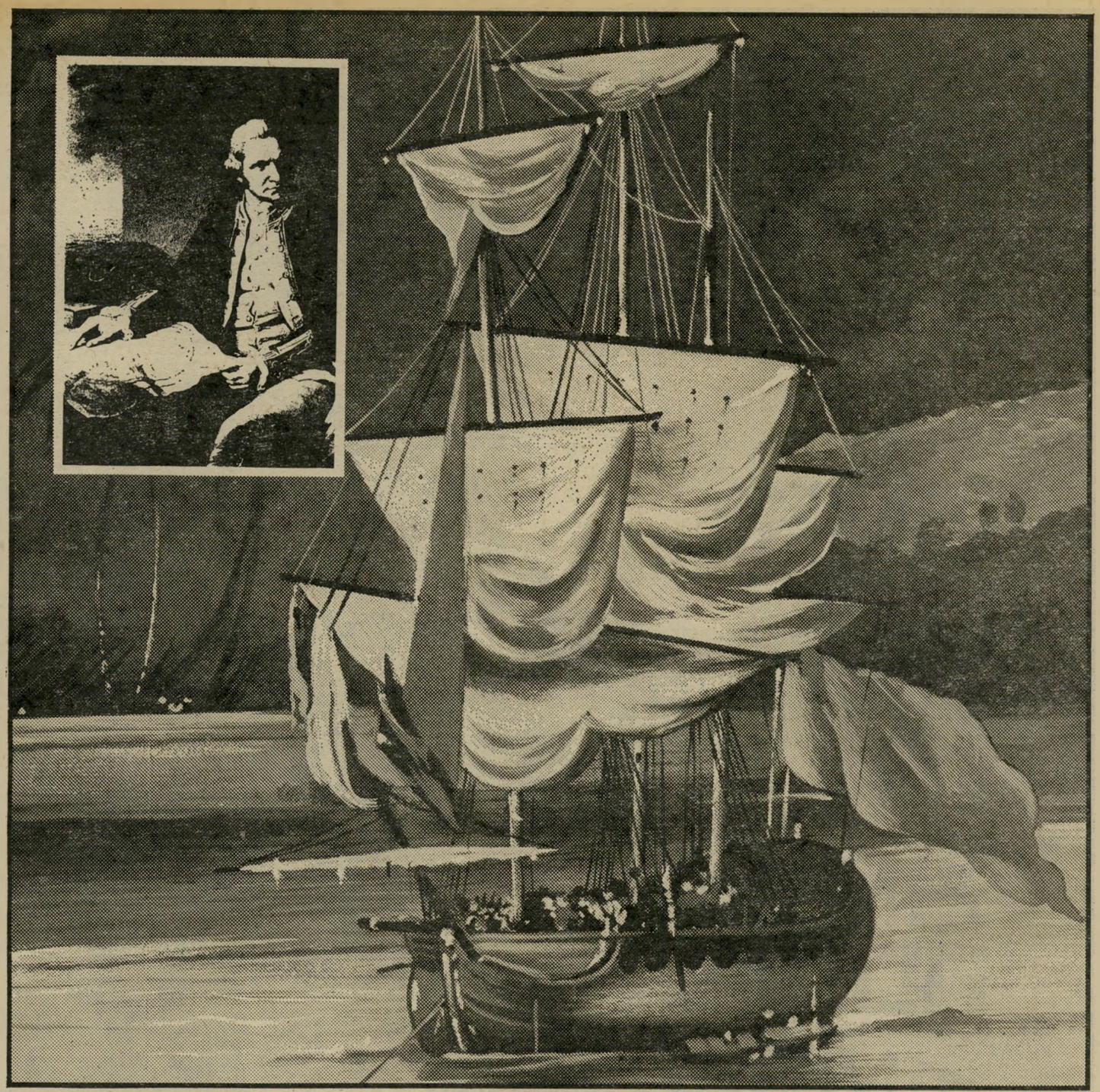
גרבי מכנס המעוצבות
בשיא העדינות

OMSA
גמישה וחיננית עם

גרבוני "אומסה" תוצרת איטליה בכל החנויות בארץ

היבואן: ז'ק קובה, טל. 823341, 836727 — המכירה בסיטונות

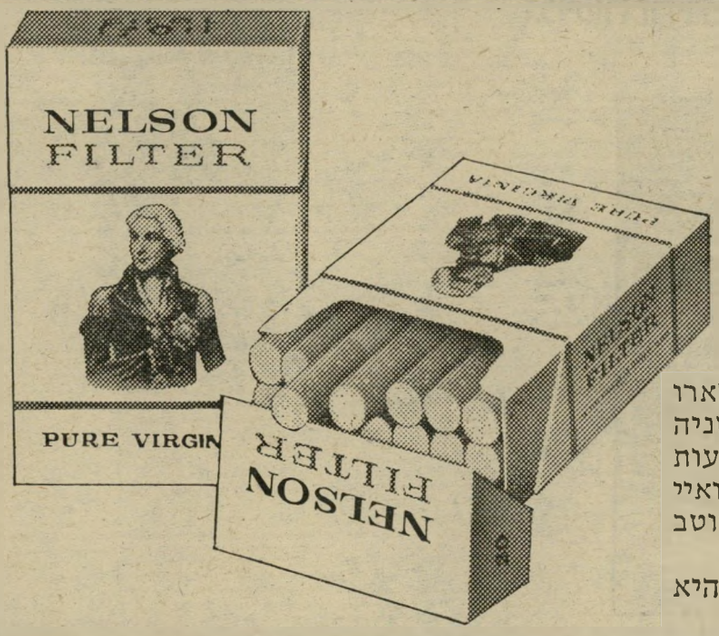
קפטן ג'יימס קוק וספינתו „ראזולושן"

NELSON FILTER

Virginia

בני תקופתו של קפטן ג'יימס קוק (1728–1779) תיארו אותו ''הימאי האנגלי הגדול ביותר שנדעה בריטניה מעודה'', ולא לחינם; קפטן קוק גילה, בשלושה מסעות שערך סביב העולם, את אוסטרליה, ניו-זילנד ואיי הוואי, וחקר את האוקיינוס השקט ואת חוג הקוטב הצפוני.

כשאתה מעשן **נלסון פילטר וירג'יניה**, זה הסיפור שהיא מספרת לך. קח אחת....

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

נמר של עיר

הווידויים של דן בן־אמוץ ✶ ח"נ ביאליק: „בלע הישימון לנצח את הד תרועת דור המעוזים" ✶ להפוך משורר גרוע למתרגם בינוני ✶ „שתי גדות למוצררה"

עדות

שיר הלל

כותב שורות אלה בא להלל את כנותו, חושפנותו ויושרו הספרותי של **דן בן־אמוץ**, כפי שהוא מבטאם בספרו זיונים זה לא הכל, שראה אור לפני כמה חודשים *.

הביקורת הספרותית נהגה עם סיפרו זה של בן־אמוץ, כפי שהיא נהגה, ללא צדק, עם ספריו הקודמים. היא התעלמה ממנו, למרות התעניינות הקוראים, שהעניקו ל־מחבר אשראי, ששום סופר ישראלי אחר אינו זוכה לו בחנויות הספרים — ובצדק.

זיונים זה לא הכל הוא ספר השייך לז'אנר הכתיבה הוידויי, שהוא צורה ספרותית, שבה מתודה המחבר על מחדליו, כישלונותיו, מאוויו וחולשותיו. כל עוד מדובר במישור הוידויי בספר זה, הרי שמדובר בעדות אישית־ספרותית בעל ערך רב וכנות מדהימה. בן־אמוץ פותח את הטריס שלו בהצגת עולמו וחייו המיניים של גבר מזדקן, בעל משיכה רבה לקסינות ולמגע עם נערות, שהמחבר זכה להכיר בעבר את אמהותיהן. והמחבר אינו חושש מלכתוב: „כן ארבעים וחמש־שש, כמוני, למשל, צפוי, לפעמים, לרפיון־ארקציונלי, אם להשתמש במונח מרעיש אלגנטי..." בדומה לספריו הקודמים, מצליח דן בן־אמוץ להצמיד את אוזניו לרחשי הדור הצעיר ולקלוט מהמיית מיטותיו ומישכביו. וזו הסיבה, מן הסתם, שהוא נזקק לפרפרזה וכותב על מישפטו הנודע של **דקארט**: „**אני שוכב — משמע שאני קיים.**"

בניגוד למבקרים רבים, בעלי נטייה לבתון את דן בן־אמוץ ואת ספריו לצד כתיבתם של צעירים ממנו, כ**יצחק בן־נר** או **יותם ראזבני**, הרי שמן הראוי להשאירו ליד בני־דורו הספרותיים ולדמיין את **משה שמיר** ו/או **אהרון מגד** כותבים קטע כמו: „**שנים לא היה לי דבר כזה במיטה. אני נפרתי ונפרתי ונפרתי...**" או את **חנוך ברטוב**, כותב קטע וידויי כמו: „**את יודעת, כשהייתי בן שש־עשרה השתגעתי אחרי נשים מבוגרות. נמשכתי אחריהן עד כדי טירוף. הייתי חולם ומאונן על נשים בשלות בנות שלושים־ארבעים. נשים מטופחות, מתוכשפות, ריחניות. נשים בנרבי משי שחורים, חזיות דרודות, קומבינזונים שקופים, מחכים, תחתוניות תחרה...**" לכל היותר היה הנ"ל מגיע לאיכזור של קומבינזון, שאחד מגיבוריו היה מוצא בשדות זרים.

קטע מעניין הוא תיאור של **פ. יזהר** כמורהו של בן־אמוץ בבן־שמן וכדמות שהשפיעה על תלמידים. בן־אמוץ מצליח בכמה מתיאורים האירוטיים שלו להתעלות לרמה מכובדת למדי, כמו עשיית אהבה מעל גבו של סוס העונה לשם **א.ד. גורדון**: „**לעולם לא אשכח את הרכיבה הלילית ההיא בשדות. תחילה ישבה איתי על האוכף, ונבה אלי, אבל תוך רכיבה אישית, כשידי מלטפות את שדיה, את בטנה, את חמוקי מותניה, כשהפשלתי את שמלתה, כשהנחתי יד על נשמתה הלוהטת וכשהתחלתי לחשחש בין שפתותיה הלחות — הסתובבה על האוכף, הפנתה לעברי את כל גופה, משכה את שמלתה מעל מותניה, לפתה את גוויי ברגליה וכך, תוך כדי רכיבה, השחילה את עצמה עלי וא.ד. גורדון, שחש כנראה כי**

* דן בן־אמוץ — זיונים זה לא הכל; הוצאת מציאות; 493 עמודים (כריכה רכה + רישומים גסים).

משהו, נתעורר לפתע לחיים ופתח בגלופ קצוב, שחסך משנינו את הצורך בתנועה. לפותים וחבוקים ונאנקים בגניחות שקיקה חרשנו ודשנו ודהרנו כגוף אחד אותו לילה בחיר ומבושם עד שהבענו לתחנה..." קטע שכל סופר עברי, או סופר הכותב בלשון כלשהי, תהא אשר תהא, עשוי להתקנא בו.

פילוסופיה של בודואר. מיגרעת סיפרו של בן־אמוץ היה תחושתו, כלפי עצמו, כבעל בשורה פילוסופית לעולם ולבני הנעורים. קטעי הפילוסופיה וההגות שלו מורידים הרבה מערכו של הספר, ממיסים כמה מקטעיו הטובים, ומקרבים את בן־אמוץ לבני־דורו, סופרי דור הפלמ"ח, הסובלים מתסביכי נחיתות כלפי אנשי האקדמיה וכלפי הגדושים את מיסדרונות האוניברסיטה. קטעים אלה בזיונים זה לא

דן בן־אמוץ
„הייתי חולם ומאונן"

הכל הינם בבחינת פילוסופיה של בודואר, כפי שהיא מכונה בתרבויות אחרות, או פילוסופיה של משתנות, כפי שניתן לכנות בעברית את כיבוי הפלמ"ח ההגותי ורב־ההגיגים הזה של בן־אמוץ.

המסע שאותו עורך בן־אמוץ לעבר ילדיו הוא מדהים בחושפנות שבו, תוך שהוא מביא פרקים שלמים מפסיפס שנות ה־50, שמסיבות ז'דאנוביות ברורות נמנעו סופרי הפלמ"ח מלתאר אותם. בהערות אגב ובתיאורים ישירים מצליח דן בן־אמוץ לעבור את הרמפה, שעל ספרות לעבור; רמפה, שבה הופכת הספרות להיות עדות היסטורית. בן־אמוץ עושה את התיעוד ההיסטורי שלו בחן ובנאיביות של אוטו־דידאקט, בקטעים כמו: „**כאשר האדם החל ליצר כלים מוסיקאליים הוא למד לחקות בהם או לפחות בעורתם את קולות הטבע...**" תוך שאינו מתבייש לציין פרטים אוטוביוגרפיים כמו: „**ברגע שהגעתי לבן־שמן רציתי להתבולל בקרב ילדי־הארץ וליהפך לחלק טבעי מהנוף החדש שלתוכו נקלעתי...**" ודומה שהצלחתו היתה גדולה. בן־אמוץ היה במשך שנים רבות, ובעיקר בשנות ה־50' הסמל בה"א הידיעה של ילידי הארץ, על גסותם, חיספוס ותסביכיהם. ובספר זה חושף בן־אמוץ מעט מתלומותיו, ומפגישותיו בהזיה באביו.

אין טעם להסתיר את המקום האחד והיחיד שבו מצליחות האידיאולוגיות של בן־אמוץ להשתלב השתלבות ערכית ב־זיונים זה לא הכל. ומקום זה הוא תיאורי השקפותיו על מוסד הגישואים (ראה: ציטוטון). בכל שאר המקומות הפילוסופיה הבן־אמוצית היא חלשה ובלתי משכנעת.

מרכיב מעניין נוסף קיים בבחינת הספרות ובעשיית הספרות בעיני בן־אמוץ. כאשר הוא כותב, או שם בפי גיבוריו: „**אבל אנשים, אמרה דינה, הם ספרים שלא מפסיקים לכתוב ולתקן ולערוך את עצמם מחדש. נדמה לך שקראת אותם, נדמה לך שהכנת אותם, ובעבור זמן מה אתה לוקח ספר כזה ליד וזה משהו אחר לגמרי...**" ו/או הערתו של האני המספר: „**יש ספרים שלא ראויים גם ללילה אחד**", אמרתי. „**די להציץ בעמוד הראשון כדי להחזיר אותם למקומם. וכיחס לספרים הנדירים שעליהם את מדברת...**" סיפרו של בן־אמוץ ראוי ליותר מלילה אחד של חמד. כאן המקום להעיר, שליד ספרים מקוריים רבים, מלוקקים ורצופי צביעות, הרי סיפרו זה, בדומה לאחרים, הוא מיקצועי, ישר, ענייני ועובר את מיבחן אי־כות הלשון הבסיסית.

לשבור את מיתום הזכר הישראלי. כותב בן־אמוץ: „**מאין לי מה מפתתר בתוך תוכי, חשבתי ונלכדתי מרצוני בעיניו של הקפטן. אולי אני באמת הזמו, אמרתי בלבי, וחשתי פחיוורון המטפס משפתיו של הקפטן... הייתי ככר שתוי כשהקפטן הניח יד אחת על ידי ואחרי רגע ארוך של דממה מחרישה לחש בוא', והכל קרה כחדר אחר שכו עמדה מיטה רחבה שיהפחבה לאור הנר שהדליק. הוא משך מעליו את סודר אנשי הצוללות וירד על ברכיו וצלל בין רגלי, אצבעותיו פותחות באי־סבלנות את הכפתורים במעטה מכנסי המלחים שלי וידיו, במשי־כה אחת, מגלות את האמת הנבלעת בפיו הלח, בין שפתיו הרכות. אחר־כך היינו ערומים במיטה ואני הייתי ליד אשה ששו־חת חזה שזכרותה היתה בכף ידי ואני הייתי בפיו...**" מעיר בן־אמוץ בנושא זה, בהמשך סיפורו: „**מאוחר יותר, כששכבתי עם עצמי בערסל שלי, ידעתי שעל אף כל מה שקרה אני בכל זאת הומו. הכנתי שבין גבר לגבר יכולים להתרחש דברים שאינם כל כך שונים מדברים שמתרחשים בין גבר לאשה...**" וכאן מטיח בן־אמוץ אני־מאשים על השמרנות ואי־הפתיחות של בני־דורו: „**אם אני מתבייש במשהו אני מתבייש רק בעובדה ששנים רבות כל כך חלפו לפני שהעזתי להציג ברבים את תעודות־הזהות הרכות שלי. היום, לאחר שעברו יותר משלושים שנה מאותו לילה בבירות — לילה שחזר על עצמו שוב במקומות אחרים, עם אנשים אחרים ובמידה זו או אחרת של עוצמת התרגשות — אני מודה ללא בושה וללא שמץ התפארות שגם כתחום המין אני נושא עלי יותר מתעודת־זהות אחת...**"

דן בן־אמוץ, אחרי שנות דור של מישחק תוקפני כאב־טיפוס של הצבר הקשוח, ואחד מאבות פולחן הזכר הישראלי, מסיר את מסכותיו ועושה זאת בדרך המדהימה והמרתקת ביותר שניתן לעשותה.

יחסי־מין עם ילדים. לבן־אמוץ אין יומרות של ליטוש ספרותי וליקוק ספרותי. בחיספוסו הוא מציג את אהבותיו ואי־אהבותיו בספרות הישראלית: „**גם**

ציטוטון

נישואים זה לא הכל

פרק מעניין בספרו של דן בן־אמוץ „זיונים זה לא הכל", עוסק בדגם־הנישואין כפי שרואה אותו המחבר:

„**אני מכיר זוג אחד כזה. הוא אופטיקאי בן ארבעים בערך והיא מישפטנית נאה בגיל־המתמשך של עשרים ושש. הם חיים יחד שש שנים, ללא נישואין. מבחינה חוקית היא, ההידועה בציבור' שלו וזה לא מפריע לשניהם. יש להם ילד בן ארבע הנושא את שם מישפחתו של אביו. האם עשתה כאן קונץ יפה כדי לחסוך מהילד שאלות מיותרות ואולי גם בעיות. כשהיתה בחודש הרביעי החליפה את שם מישפחתה הלועזי לשם עברי (נאור), שהוא, במיקרה, שם מישפחתו של האיש שלה, ובכך נפתרה באופן חוקי הבעייה הביורוקראטית הקטנה... לפני שש שנים, כשהחליטו להתגורר בדירה אחת, הציעה רינה שיערכו ביניהם חוזה שותפות שיבטיח את חובותיהם וזכויותיהם בתקופת חיים המשותפים ו/או אם וכאשר יחליטו להיפרד... כמו בכל שותפות אחרת, השקיעו שני הצדדים שווה בשווה בהשקעת־היסוד שהיתה כרוכה ברכישת דירה, ריהוט ומכונית. לה היתה דירה קטנה של חדר וחצי והוא כבר מזמן רצה לעבור לדירה יותר מרווחת מזו שהיתה לו... שניהם בחרו ורכשו את הריהוט החדש: מערכת סטריאו, שטיחים ואת ציוד המיטבח וכלי האוכל (כל אחד מהם הביא מהדירה הקודמת חפצים אחדים, ספרים, ציורים ותקליטים, שהמשיכו להיות רכושו הפרטי של כל צד). המכונית של צבי, שהיתה כימעט חדשה, נשארה ברשותו, אך רינה השתמשה בה בעת הצורך מבלי שיתחשבנו ביניהם וזאת רק משום שהוא עמד על כך.**

הם פתחו חשבון משותף בבנק וכל אחד מהם הפקיד בחשבון זה מדי חודש את מחצית סכום הוצאות הבית, המחייה והמכונית. כאשר רכשו במשך חמשן רחיט נוסף או ציורים חדשים, סילקו בין שניהם את ההוצאה והרכוש החדש נחפך לרכושם המשותף.

ביום שבו תתפרק השותפות, בהתאם לחוזה שחתמו עליו, יקח לעצמו כל אחד את רכושו הפרטי ואילו הרכוש המשותף יוערך על־ידי שמאי ולכל צד תהיה הזכות לרכוש את הנכסים במחיר המוערך, או, במידה ששניהם יעמד ועל זכות זו, יימכרו הנכסים לכל המרבה במחירם... כאשר נולד הילד פתח הזוג קרן חיסכון משותפת, להבטיח את עתידו של הילד עד שיעמוד ברשות עצמו, אם וכאשר השותפות תתפרק. במיקרה כזה ימשיכו שניהם להשתתף בהוצאות קיומו וחינוכו של הילד וההורה שאיתו יתגורר הילד יהיה זכאי לתשלום מיוחד עבור הטיפול בו... העקרון המנחה את מילוי החובות כלפי השותפות הוא פשוט מאד: אין חובות — הכל זכויות. כל אחד מבני הזוג זכאי לקבל תמורת עבודתו ב„עסק" המשותף אותו השכר שהשותפות היתה חייבת לשלם, אילו מישהו מהחוץ היה מבצע למענם אותה עבודה. כאן יצאה האשה „מורווחת" לעומת נשים נשואות אחרות..."

(המשך מעמוד 77)

אני אוהב את איציק בן־נר, את א.ב. יהושע וסיפור אחד או שניים של כותבים אחרים, אבל לא אליהם אני מתכוון. אני מתכוון לבלונים נפוחים כמו פיתחם שדה, המשוחח עם אלוהים חמש פעמים ביום פרסון־טו־פרסון, ולשחקנים אחרים המוצצים את מקטרת החשיבות בליגה שלו או בליגות ב״ת וגימ״ל, שתלמידות ספרות שנה ראשונה מאוננות על גיבוריהם המבריטים בעיניים בוהות מתוך מיכלי פורמלין בכריכה קשה וכריכה רכה. וחוץ מזה נורית, רונית, או טלי, יכול להיות שפני־חם שדה סידר לך את הפגישה הראשונה שלך עם אלוהים. פאחה! שיהיה לך לבריאת! תבלי...״ ולאחר הערות מסוג זה אין פלא שבן־אמוץ אינו אהוד על ה־מימסד הספרותי. להיות **הנרי מילר** של דור הפלמ״ח מעניק מעמד חוצספרותי דומה לזה של פורץ־הגדר הזקן שבסופרי אמריקה. ובאיכות רעיונותיו אין בן־אמוץ נופל ממילר, כפי שהוא כותב: **״לי, למשל, לא מפריע שהחרדים הקנאים — כפי שיודעי דבר מספרים — מזיינים את נשותיהם מבעד לחור בפתין המכסה את גופן, ולא איכפת לי (באמת לא איכפת לי) אם משה דיין יזיין במרתפי מוזיאום רוקפלר מומיה מצרית בת שלושת אלפים שנה. שיבלה! כל אחד והכיף המיוחד שלו...״**

״אני חושב ברגע זה על כתי הגדולה נועה ועל פגישתנו הראשונה בפארים...״ פותח בן־אמוץ את נסיונו לפרק סופית את הקשר המישפחתי. המחבר משחק ב־שיחזור מצבים בלתי קיימים בינו לבין בתו ושואל: **״למה שהורים לא יקיימו יחסי־מין עם ילדיהם אם וכאשר שני הצדדים רוצים בכך? כן. אני מתאר לעצמי שאתם מודעוזים מעצם המחשבה על אפשרות נוראה כזו. אני לא מנסה להטיף או לעודד יחסי־מין כאלה. באמת שלא. אני בסך הכל רוצה להבין למה גם אני מתחלחל כאשר עולה בדעתי מחשבה כזו?... חוק מספרי חוק ומישפט לא הצליחו למצוא ספרים העוסקים בשאלה הזו, והצד המישפטי לא מעניין אותי...״**

בן־אמוץ מותיר קצה של חוט לסיפורו הבא, כאשר הוא כותב: **״לא סיפרתי כאן על בתיה אפולו שילדה לפני עשר שנים את נעמי, את בת הזקונים היפה והחכמה שלנו. חייתי עם בתיה חיים מרתקים ופוריים, חיים קשים כשאול ובלתי נשכחים ביופיים. חמש או שש שנים חיינו יחד לפני שנפרדנו כחברים טובים וכל אחד מאיתנו פנה לדרכו והתחיל מעגל חיים חדש...״** התיקווה היא שסיפורו הבא של בן־אמוץ יהיה בלי הפילוסופיות שלו, אלא סיפור חיים אמיתי ועסיסי, כפי שרק דן בן־אמוץ יודע לכתוב בעברית.

ביקורת

ביאליק האנושי

ביקורת השירה והספרות בארץ פיתחה בשנים האחרונות נטייה, לעסוק יותר בנבכים הפסיכולוגיים של המשורר **ח״נ ביאליק**, תוך הסתמכות על שורות בודדות, מאשר בשיריו גופם. ספרו של **אהרון מזיא**, ביאליק האחד — בסובכי פרשנות ומחקר, שראה אור באחרונה • מסיט גישה חדשנית זו בחזרה אל הממד האנושי של המשורר הלאומי.

אהרון מזיא כופר גם בגישתם של חלק מהמבקרים, ובעיקר במערכת החינוך, הנוטים להציג את ביאליק כמשורר העשירה המיזרח־אירופית — ועולה בידו להציג, בכישרון רב, את הקוסמופוליטיות של שירת ביאליק למרות שורשיו בעברית ובתרבות היהודית.

שמונה שירים חשובים של ביאליק ניבחנים בספר זה (מתי מדבר, מגילת האש, על השחיטה, בעיר ההריגה, אכן גם זה מוסר אלוהים, ידעתי בליל ערפל, בשדה, לפני ארון הספרים) באמצעות הארוס

• אהרון מזיא — ביאליק האחד — בסובכי פרשנות ומחקר; הוצאת רשפים; 150 עמודים (כריכה רכה).

שבשירת ביאליק, כוחו הגבואי, משוררותו ועוצמת התיאור של כאב העם. לטענת מזיא **״הפרשנות הרעיונית של ׳מתי מדבר׳ טעונה בדיקה״**, כאשר מתי המדבר מסמלים, בעיניו, יותר את הקוסמופוליטיות מאשר את עם ישראל. שורות כמו: **״בלע הישימון לנצח את הד תרועת דור המעוזים. / מחקו הסופות את עקבות שעליהם מחרידי הציה...״** מכוונות יותר ליניקת התרבות המערבית משורשי ישראל, מאשר סימול היהדות בילבד, כמו״ מדבר. גם התקפתו של פתן הנמר נראית בעיני מזיא כ״ממל השפלות, האספסיפיות...״ ולבסוף, כמובן, ש״מרד מתי המדבר אינו מרד ציוני...״ כפי שמקובל להציגו במערכת החינוך הממלכתית.

שורות כמו: **״ואם יש צדק — יופיע מיד...״** ו/או **״אין טעם במותכם כמו אין טעם בחייכם...״** מוליכות לאן שמוליכה רוב שירתו של ביאליק, וגם חיינו; למסקנה ש״אפילו בעולם, התרבות העילאית׳ של אירופה הנאורה אין מקום ליהודי ואף ליגונו ולדמעתו. וחבל להראות, ואין להראות, את הצער היהודי לא לחיות־אדם ולא ליברלים המתחסדים ומתעלמים מצרת היהודים...״ וכאן מביא מזיא את סערת התוכחה והזעם של שירת ביאליק, כפי שאלה מגיעים לכדי ביטוי באכן גם זה מוסר אלוהים וידעתי בליל ערפל ואת המפולת הבאה על יהודים שהתמסרו לאידיאלים כלליים, **״וכחיק אבן זרה את נפשכם תשקעו...״**.

הפרק האחרון בספר נושא את הכותרת התלוש — לפני ארון הספרים והוא מתאר את דמות אחד המאפיינים העיקריים של

חיים נחמן ביאליק
פנינים שחורות

הספרות העברית, דמות התלוש — כפי שזו באה לידי ביטוי שירי בשיר לפני ארון הספרים. **״אבימה, אראה — ולא אביר־כם, זקנים — — — / כחרוזי פנינים שחורות, ניתק חוטם, / מוריכם לי; נתלמנו דפיכם / וכל אות ואות לנפשה היא יתומה — העיני כתהה אם אויני כבדה? / או אתם רקב אתם, מתי עולם, / ושריד אין לכם עוד בארץ חיים...״**

ביאליק האחד מציג שוב את ריקנות כלי הלימוד של מערכת החינוך, בנוסח התודעה היהודית, אשר משניאים את ביאליק ומעוותים אותו באוזני ובעיני התלמידים. אם לא תיערך רוויזיה בנושא לימודו של ביאליק, ואם לא יועתק מתוך סד המוות של הגיטו היהודי המיזרח־אירופי ויהפוך משורר קוסמופוליטי, יצטרף ביאליק, כ־אבותיו, לארון הספרים.

קלסיקה

ויליאם כרמי

ט(שרני) כרמי, משורר שולי בקריית־ספר שלנו, ששירתו רבת יומרות ונטולת ערך פורה כלשהו, הוכיח שוב, שלמרות היותו משורר גרוע שבגרועים, הרי הוא מתרגם בינוני. הפעם הוא עשה זאת ב־תירגום מידה כנגד מידה, מחזהו של **ויליאם שיקספיר**, שראה אור החודש•.

תירגומו של כרמי הוא מניח את הדעת, למרות שהוא משולל הווירטואוזיות וידי־עת־הלשון להביא שיקספיר בעברית על־יונה ופשוטה כזו של ח״נ ביאליק (ראה: ביקורת). ההקדמה של **צבי יגנדורף**, מרצה באוניברסיטה העברית, כרמי פיר־סם בשעתו סיפור שלו, בכתב־העת של מישרד־החוץ אריאל — נראית כתמורה הולמת למעשה פירסום הסיפור, מבלי ש־יהיה בכוחה לחדש או להוסיף דבר לידיעת הקורא העברי. אין ספק שכרמי הצליח לתת שיקספיר בעברית תקנית, אך יחד עם זאת, אין התירגום מרגש או מפעים.

מה שמרגש הוא ההבה שבו מקדיש כרמי את מחזהו של שיקספיר לבנו דניאל, והבימבום העצמי שבו הוא מלאה את הקורא בסופו של הספר, ברשימה תחת הכותרת: מסיפרי ט. כרמי, שאליה הוא טורח אפילו להוסיף את רשימת תירגומיו. באמת חוסר־טעם.

ויליאם שיקספיר
מידה כנגד מידה

שירה

גם סולמי במשוררים

בטרקלינים לספרות ובכתבי־העת המפרסמים שירה, איש אינו מכיר את שמו של **טוביה סולמי**. בשכונת־התיקווה, שבה לא קוראים את עכשיו, סימן קריאה מאזניים, ביטאונה של אגודת הסופרים — מכירים את המשורר טוביה סולמי.

שלושת ספריו בטרם גשם, תפילה לגולים בעולמם ושתי גדות למוצרה•• הינם סדרי־שירה לכל דבר. שירתו מעידה שהמדובר במשורר רגיש, שהצליח ליצור מסביבו עולם שירי מלא, מחומרי הסביבה שלו. שיריו של סולמי נעים בין הקטבים — שירי־אהבה ושירי־מחאה, שירי־מילחמה ושירי־שלום. וכולם בעברית רהוטה, שבכוחה לעורר קינאה במשוררים מיקצועיים רבים.

שורות כמו: **״יש יום כיפורים שאין לו כיפורים / וליל פליחות שאין עליו סליחות...״** מוליכות משירים של מיסגרת חיצונית עד לשורות כמו: **״הריני מכון ומוזמן / בכל עת ובכל זמן... / קחו ממני כל מה לי / קחו הלבנון ואף גלילי, / הר ציון ושממות הנגב, / גדות הירקון וכיכר עין גב, / קחו את ארץ ישראל!...״** תערובת של חוויות אישיות וחוויות פוליטיות שזורה בשיריו של סולמי. ובמיכלול זה, עברית צחה, המפיקה שורות כמו: **״אין ענבים בגפן / ואין תאנים בתאנה / נשבר יצול ואוזן / לא ידע איש התחנה...״**.

טוביה סולמי הוא משורר־זעם ששירתו נובעת כמאמרו מגדות המוצרה. מרחובות שכונת־התיקווה. הוא מטיח את זעמו **״לדותן ואבירם שבכל דור״** ומלגלג על הספרות העברית, שאינה נוטה לקבלו לחיקה: **״סופר ורחוב גזרו אומר: / תחרב מיכללה / וישרף כל ספר / כהם השקר / מהם הפליטה. / הכל משוררים וסופרים / מי סופר או שללו / ומי את הכוריותיו / מי ישיר לאל ידו / ומי ישיר את דמעותיו...״**. **בשיר** כרם היה לתימנים מביא המשורר מכאבו: **״לפנים ביכורי כצר הגרדום / עוללותי מנקף היום הרחוב / מזעק הכרם של בני הדרום / עד מתי אפרעה את החוב... // נאלמה שכונת התיקווה / מתיקווה שנופצה מדלות / תייחל לשכינה ואחווה / אך כלב תחושה של גלות.״**

אין ספק, כי גם טוביה סולמי במשוררים.

אנתולוגיה ישראלית

שתי גדות למוצרה

מאת טוביה סולמי

לִשְׁכוֹנַת מִקְוֹתַי
אֲשֶׁר בְּצֵמֶק אַיָּלוֹן
דֹּם נָצַב הַיֶּרַח
וְלֹא שָׁאַלְנוּ זֹאת מֵעִמּוֹ,
סִמְטָאוֹת סְבוּכוֹת כָּרְשֶׁת
וְעַם דְּרוֹךְ כִּקְשֶׁת
בְּרֵעֲבוֹנוֹ וְעִצְבוֹנוֹ
לְאֵין מָנוֹס.

לְפָרִיז אֲשֶׁר הִנְצִחוֹן
וְלָנוּ עַל הַמּוֹצְרָה
אֲשֶׁר הַתִּקְוָה הַכּוֹזֶבֶת
כִּי לֹא תֵהוֹם מַתְחָתֶיהָ
וְהַתְּהוֹמוֹת בִּגְדוֹתֶיהָ
לֹא בַּפְּלֵדָה יְגֹשְׁרוּ
בַּאֲהֲבָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה.

שְׁכוּנָתִי כְּאֹהֶל קֶדֶר שָׁחוֹר
אַךְ שַׁעַר לוֹ פְּתוּחֵי נַחַשׁ
לְלֵכֶד עֵין הַלֵּךְ לִפְתוֹת אוֹרַח
וְיוֹשְׁבֵי בָּהּ כַּהֲלוֹמֵי רָעָב
מְלוֹא פִּיהֶם שֵׁנִי זָהָב.

דְּעוּ כִּי בְּצֵד הָרָעָב – הַשָּׂבַע
בְּהַכְשֵׁלְךָ יִתְמוֹךְ שִׂבְעַ
בְּהִתְפַּלֶּלְךָ אֵמֶן תִּשְׁמַע

וּבְקָרְאֵךְ יֵשׁ הֵד עוֹנֶה.
וּמִתַּחַת לַטְּלָאִים בָּשָׂר וָדָם
עוֹרְקִים זוֹרְמִים אֶל לֵב
רָחָב כַּיָּם יִגְעֶשׁ כְּאוֹקְיָנוֹס
וּמֵהֵמוֹ יָנִיבוּ הַפְּרָחִים כַּחֲמָמָה
וְהַשֶּׁמֶשׁ כְּמוֹ יְכַפֶּל אוֹרָהּ וְחֻמָּהּ
וּמֵחֲמוֹ יֶחֱם לָנוּ שִׁבְעָתַיִם
אַף בְּהַצּוֹתֵנוּ אֶת הַנָּהָר
לָבוֹא אֶל תּוֹךְ הָעִיר
לְהַכְנִס לְיֵצֶר.

•• טוביה סולמי — **בטרם גשם** (72 עמ׳); **תפילה לגולים בעולמם** (83 עמ׳); **שתי גדות למוצרה** (80 עמ׳). כולם ראו אור בהוצאת אפיקים, רח׳ קרני 21, רמת־אביב, תל־אביב.

מאת דן טומר

על חוף ים התיכון, במרכז הארץ,
בבתים בעלי תריסי עץ וגגות רעפים...
שם הבית שלך.

פואבלו אספניול

פואבלו אספניול -הכפר הטיפוסי בספרד, הבנוי לחופי הים התיכון, אינו רק מקום מגורים; הוא גם סגנון חיים מיוחד, מותאם לאקלים ולתנאי הקרקע.
פואבלו אספניול - העצים והירק משתלבים בבניה ונותנים את היחוד, הסגנון והיופי החשובים כל־כך לחיים.

קלרין CLARIN **מביאה את פואבלו אספניול לישראל. כל כך קרוב לעיר, כל כך מחוץ לעיר.**

שלב נוסף של דירות קלרין CLARIN

משרדי מכירות: ראשון לציון, רח' רוטשילד 38 (הסעה מהמקום לאתר הבניה) ובאתר בניה פואבלו אספניול (שילוט ממחלף ראשון)

ב"ד חשון תש"ם, 14.11.1979 מספר 2202 80 עמודים שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולם הזה

האם תיסגר הטלוויזיה

הלפיד המשתולל